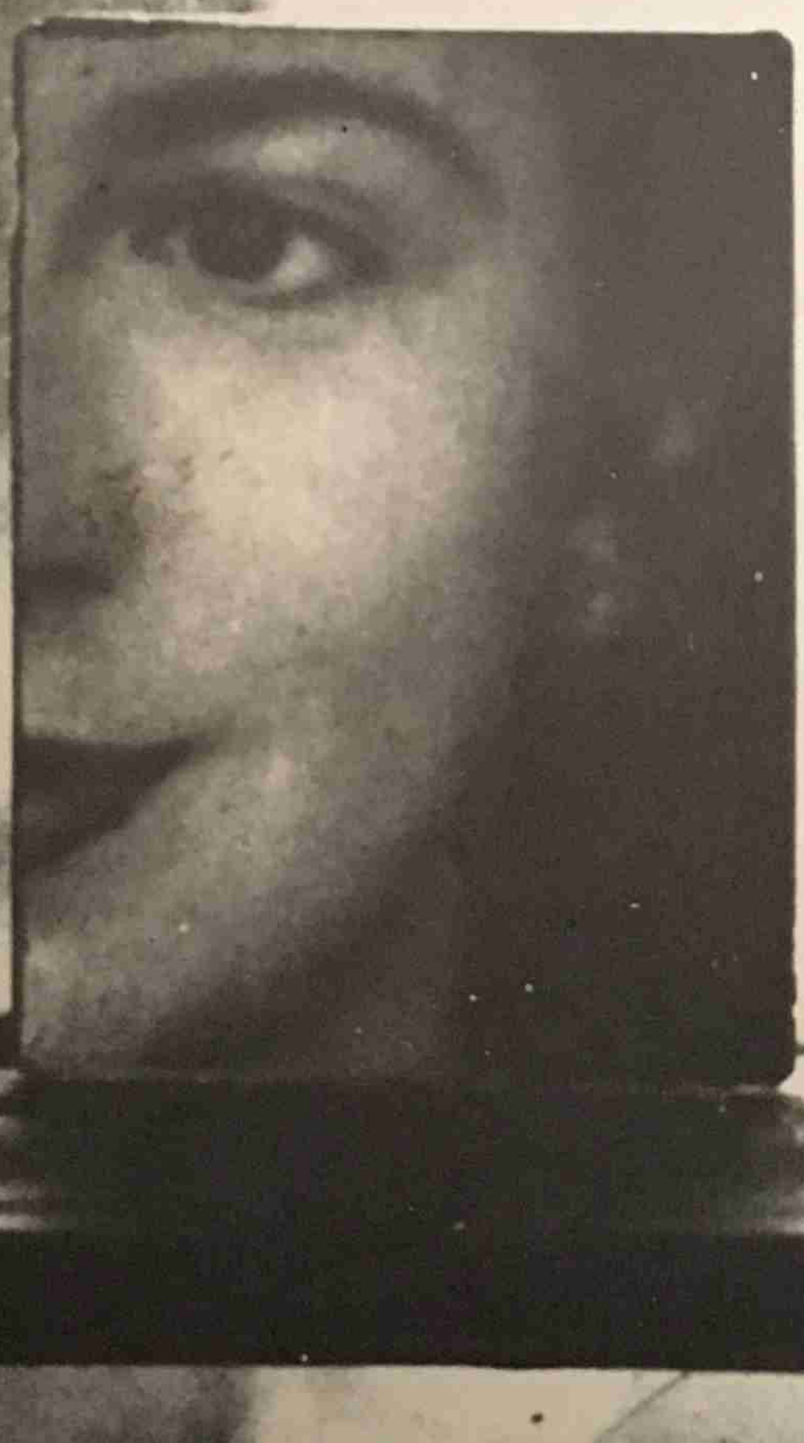
Κατίνα

Τεύχος 2

Φεμινιστικό περιοδικό

ΕΝΘΕΤΟ: Δήλωση της
Βιολέτας Θεοφανίννη
«Η άλλη όψη του φως»

Θεσσαλονίκη
Δεκέμβρης 1987

Εκδίδεται από την
Αυτόνομη Ομάδα Γυναικών Θεσ/νίκης
Βασ. Ηρακλείου 19
4ος όροφος

Σταθερό ραντεβού:
Κάθε Τρίτη 8 το βράδυ
Τηλ. (δύο σπιτιών): 938.573, 937.703

Φωτοστοιχειοθεσία – Φιλμς – Εκτύπωση:
Θεραπευτική Κοινότητα «ΙΘΑΚΗ»
574 00 Σίνδος, Τηλ. 798.139, 798.694

Φωτογραφία εξωφύλλου
από το «*The Family of Woman*»
Ridge Press 1979

Υπεύθυνη για το νόμο:
Νατάσα Πολυχρονιάδου

Το τεύχος αυτό αφιερώνεται στη Βάσω που μετακόμισε...
Μας λείπεις... Και πίνουμε μπύρες,
πίνουμε μπύρες,
πίνουμε μπύρες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το φαινόμενο «Τσιτσιολίνα» και η κοινωνική ευθύνη της αντρικής πολιτικής 2
Ιδιωτικά βίτσια, δημόσιες αρετές 5
Γυναίκες του τρίτου κόσμου στην Ελλάδα 6
Και ο χορός καλά κρατεί 8
Κανένας νόμος δεν απαγορεύει τους άντρες να ντύνονται, να βάφονται και να φοράν γυναικεία 9
Θερμό φοιτητικό φθινόπωρο 12
Μεταξουργείο 14
Δεν θέλουμε τον πόλεμο, την ελευθερία όμως την θέλουμε, γι' αυτό μπορούμε να την διεκδικούμε άοπλα 15
Γυναικεία συμμαχία ή η γυρεύει η αλεπού στο παζάρι 16
ΙΣΛΑΝΔΙΑ: οι γυναίκες κατάλαβαν ότι μόνο μέσα απ' την αυτοοργάνωσή τους θα αλλάξουν τη ζωή τους 21
Υπάρχει μια χώρα όπου οι γυναίκες γίνονται άντρες 26
Ποιήματα 28
Ο μύθος των αμαζόνων, ανάμνηση μιας μητρογραμμικής κοινωνίας; 29
Ροζ γυναίκα – μωβ σκιά 33
Αντισυλληπτικές μέθοδοι 34
Όνειρο ή πραγματικότητα; 41
Σε ποια εμπόλεμη κατάσταση ζούμε; Χρονολόγιο 42
Νομικά 46
Πρό(σ)κληση για μια κοινή απόφαση αλλιώτικη από τις άλλες 48
Σχόλια 49
Γράμματα 52

Το φαινόμενο «Τσιτσιολίνα» και η κοινωνική ευθύνη της αντρικής πολιτικής

— Η Ιλόνα Στάλλερ, επάγγελμα πορνοστάρ, γνωστή ως Τσιτσιολίνα -που σημαίνει βρωμίτσα, χαρούμενη γουρουνίτσα- εκλέγεται βουλευτίνα στις γραμμές τους Ιταλικού Ριζοσπαστικού Κόμματος.

Αυτό ήταν η αρχή και μετά ακολούθησαν οι πηχιαίοι τίτλοι στις εφημερίδες, τα αφιερώματα, οι φωτογραφίες με τα γυμνά στήθη της ν' απεικονίζονται σ' ολόκληρα δισέλιδα, η πλάκα, τα χαμόγελα, η απόλαυση του γυμνού. Ένα γεγονός προς τέρψη. Οι εμφανίσεις της προκαλούσαν σάλο, οι δηλώσεις της θυμηδία και ειρωνίες για την ασχετοσύνη της με την πολιτική, έτσι η φιέστα συνεχιζόταν με επιτυχία. Πολλοί διασκέδασαν, όμως και πολλοί οργίστηκαν. Οργή γιατί η εκλογή μιας πορνοστάρ «ξεφτιλίζει τους πολιτικούς θεσμούς, προσβάλλει το Κοινοβούλιο» ενώ παράλληλα δεν παρέλειπαν να σχολιάζουν με θαυμασμό και να προβάλλουν προκλητικά από τις εφημερίδες τα σωματικά της προσόντα.

Όμως πέρα από το πανηγύρι, τί είναι το φαινόμενο «Τσιτσιολίνα» και ποιοί είναι εκείνοι οι μηχανισμοί που εξέλεξαν την Ιλόνα Στάλλερ. Εδώ εντοπίζεται η ερμηνεία του φαινομένου και εδώ δικαιολογείται οποιαδήποτε έκφραση οργής.

Οι Ριζοσπάστες δεν δίστασαν να χρησιμοποιήσουν το πορνό σαν μέσο για να κερδίσουν ψήφους.
Η κοινωνική και πολιτική οντότητα της γυναίκας καταργήθηκε αυτόματα με το να μετατραπεί σ' ένα αντικείμενο που θα χρησιμοποιούνταν για ν' αποσπάσει ψήφους από πολίτες, που θα οδηγούνταν σε μια πολιτική επιλογή χειραγωγούμενοι από το πορνό που τους πλάσαραν για να τους εξαγοράσουν.
Ένας τηλεκατευθυνόμενος μαζάνθρωπος που ψηφίζει γιατί προσελκύεται από το θέαμα που του προσφέρεται χωρίς να ξέρει γιατί, χωρίς τελικά να τον ενδιαφέρει να γνωρίσει γιατί.

Μια ολόκληρη στημένη βρώμικη επιχείρηση με στόχο τη γελοιοποίηση της πολιτικής ύπαρξης των γυναικών από τη μια, την προώθηση της πορνογραφίας και την εδραίωση της αντίληψης για τη γυναίκα που αυτή εμπεριέχει και από την άλλη την υποβάθμιση του πολίτη και ανθρώπου γενικότερα, που ψηφίζει με βάση τη σεξουαλική του εκτόνωση χωρίς πολιτική οντότητα και πολιτικό κριτήριο.

Το πολιτικό αυτό εύρημα των Ριζοσπαστών δεν μας εξέπληξε παρά ήταν ακόμα μια διαπίστωση για το πόσο παρανοϊκή είναι η αντρική λογική και ποιά είναι η ποιότητα της πολιτικής που αυτοί ασκούν. Ποιά είναι τα μέσα και πώς αντιλαμβάνονται τις γυναίκες σαν πολιτικά υποκείμενα αυτοί που διαχειρίζονται το δημόσιο βίο.

Η διπλωματία του γυμνού στήθους με την οποία παίχθηκαν τα πολιτικά παιχνίδια των ανδρών και των κομμάτων τους στη συγκεκριμένη περίπτωση, αποκαλύπτει

για μια ακόμα φορά πώς σεξουαλική ελευθερία για την Αριστερά σημαίνει η απεριόριστη και η χωρίς φραγμούς χρησιμοποίηση της γυναίκας σαν ένα συλλογικό, φυσικό αγαθό που διατίθεται για δημόσια κατανάλωση.
Και όλα αυτά έχοντας το ιδεολογικό επικάλλυμα της σεξουαλικής απελευθέρωσης και της σεξουαλικής επανάστασης. Αλλά στην πραγματικότητα για την Αριστερά σεξουαλικά απελευθερωμένη γυναίκα είναι η γυναίκα της πορνογραφίας και έτσι η ευαισθησία της για τη σεξουαλική απελευθέρωση δεν βρίσκεται παρά μόνο στο ρόλο της σαν προαγωγού του πορνό. Δηλαδή η Αριστερά όταν δέχεται τη σεξουαλική απελευθέρωση των γυναικών θεωρεί αυτονόητη την αποδοχή του μοντέλου «Τσιτσιολίνα» αλλιώς στρέφεται στα πιο παραδοσιακά και συντηρητικά πρότυπα γυναικών. Και τελικά το μόνο που δεν αποδέχεται, είναι η φεμινιστική θεώρηση για τη σεξουαλική απελευθέρωση και συμπεριφορά των γυναικών.

Στην περίπτωση της «Τσιτσιολίνα» πουλήθηκε από την Αριστερά το πρότυπο γυναίκας-πόρνης, δηλ. η ελεύθερη δημόσια γυναίκα που συναρπάζει γιατί έχει κάνει σημαία της το σεξ και διακηρύσσει με έπαρση την ξεδιάντροπη διαθεσιμότητά της, που σημαίνει ότι η Αριστερά αποκάλυψε πιο ξεκάθαρα από ποτέ άλλοτε, την αντίληψή της ότι ελεύθερη σεξουαλικότητα για τη γυναίκα σημαίνει μαζική κατανάλωσή της, άρνηση της φύσης της σαν ατόμου και ιδιαίτερα σαν πολιτικού ατόμου και απάλλειψη κάθε ερωτικής της ευαισθησίας.

Η Ιλόνα Στάλλερ δήλωνε στις προεκλογικές της συγκεντρώσεις πως «περισσότερη πορνογραφία, ίσον περισσότερη συνείδηση, ίσον λιγότερη καταπίεση, ίσον Ριζοσπαστικό Κόμμα. Ας αγωνιστούμε ν' ανθίσει ο έρωτας, ν' ανθίσει η ζωή». Ποιός έρωτας αλήθεια, αυτός της πορνογραφίας; Ακόμη διακηρύσσει πώς κάνει αγώνα για τη σεξουαλική ελευθερία, πώς θέλει να χτυπήσει τον καθωσπρεπισμό στην ιταλική πολιτική ζωή και ότι είναι σύμβολο της γυναικείας απελευθέρωσης, ανυποψίαστη πώς είναι θύμα ενός μηχανισμού που την προώθησε, την ανέδειξε και την εξέλεξε με βάση την αντίληψή του ότι η σεξουαλικότητα της γυναίκας δεν είναι τίποτα άλλο παρά αυτή μιας δημόσιας πόρνης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κερδοσκοπικούς και κομματικούς σκοπούς.
Αγνοώντας πώς είναι θύμα μιας λογικής που θέλει τις γυναίκες είτε σαν συζύγους-μητέρες κλεισμένες στα σπίτια τους, διαφυλάσσοντας την κοινωνική υπόληψη του άντρα συζύγου, είτε αντικείμενα ηδονής και εκμετάλλευσης. Θύμα ενός πολιτικού παιχνιδιού που παίχτηκε σε βάρος της και σε βάρος όλων των γυναικών γιατί έδειξε, πώς τα ανδροκρατούμενα πολιτικά κόμματα αντιλαμβάνονται τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική και τη σχέση τους μ' αυτή.

Η θέση των γυναικών στα κοινά κατακτήθηκε και επιβλήθηκε μετά από μια σειρά αγώνων του γυναικείου κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα των γυναικών.
Η κατάκτηση αυτή θα έχει σαν αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό της δημόσιας ζωής και τον τρόπο που ασκείται η πολιτική με νέες αξίες, ποιοτικά διαφοροποιημένες απ' αυτές των αντρών, που οι γυναίκες έθεσαν βγαλμένες μέσα από το δικό τους γυναικείο προβληματισμό. Η εκρηκτική είσοδος του φεμινιστικού κινήματος στην πολιτική σκηνή μετέτρεψε το περιεχόμενο της ίδιας της πολιτικής, αμφισβητώντας την ριζικά και επέβαλλε μια επανάσταση στις υπάρχουσες πολιτκές πρακτικές. Η δομή των κομμάτων και η ιδεολογία τους περιθωριοποιούν τις γυναίκες που από τη θέση τους υιοθετούν μια στάση αντιιεραρχική. Έτσι τα πολιτικά κόμματα εξακο-

λουθούν ν' αδυνατούν να εκφράσουν τις γυναικείες απόψεις και ν' αποδεχθούν τη συμμετοχή των γυναικών με τη δική τους φωνή και τις δικές τους αξίες.

Όσες γυναίκες πολιτεύτηκαν αποτελούσαν μέσα στο κόμμα ένα εφεδρικό σώμα ή ήταν βοηθοί της πολιτικής δουλειάς των ανδρών. Είτε ακόμα ήταν αυτές που λειτουργούσαν με τον αντρικό τρόπο ενσωματώνοντας το αντρικό μοντέλο, χάνοντας έτσι τα γυναικεία τους χαρακτηριστικά.

Με την εκλογή της Στάλλερ μπαίνει και ένα νέο μοντέλο γυναίκας που πολιτεύεται και μάλιστα από την ίδια την Αριστερά.

Από τη μια προωθείται το μοντέλο γυναίκας-αντικείμενου που μπορεί να κάνει πολιτική γιατί διαθέτει σωματικά προσόντα και από την άλλη το μοντέλο γυναίκας που είναι άσχετη με τα κοινά, δεν έχει πολιτική άποψη, δεν αξίζει να την παίρνει κανείς στα σοβαρά, δεν είναι άξια σεβασμού και δεν έχει βάρος σαν πολιτικό πρόσωπο. Η γυναίκα που έχει σώμα δεν έχει όμως μυαλό.

Ίσως η Αριστερά να μην έχει τη δυνατότητα να ξεφύγει από μια ανδροκεντρική αντίληψη που διαπερνάει ολόκληρη την κοινωνία. Τί γίνεται όμως όταν αυτή η ίδια συμβάλλει τόσο δυναμικά στην αναπαραγωγή της;

Η κοινωνική ευθύνη της Αριστεράς για την προώθηση αυτού του μοντέλου είναι τεράστια.

Κοινωνική ευθύνη γιατί υποβιβάζει και εξευτελίζει ένα πολιτικό υποκείμενο όπως είναι οι γυναίκες και αντιστρατεύεται τους στόχους του γυναικείου κινήματος για την προώθηση των γυναικών στη δημόσια ζωή με νέους όρους και νέες αξίες.

Κοινωνική ευθύνη γιατί συντελεί στην υποβάθμιση του πολίτη προσφέροντάς του το πορνό για ν' αλλοιώσει τις αξίες του και να υποβαθμίσει την πολιτική συνειδητοποίησή του οδηγώντας τον στην αδιαφορία.

Για ποιά απελευθέρωση του ανθρώπου μπορούμε να μιλάμε όταν με το πορνό πετυχαίνεται μιά τόσο βαθιά αλλοτρίωση της ανθρώπινης διάστασης του ατόμου αφού μέσα απ' αυτό βιώνει το σεξ σαν διέγερση-εκτόνωση χωρίς κανένα συναίσθημα, χωρίς καμιά ανθρώπινη ευαισθησία. Μ' αυτό τον τρόπο εξουδετερώνεται κάθε ανθρώπινη λειτουργία του και καθίσταται εύκολη η χειραγώγησή του και η μετατροπή του σε άτομο πολιτικά ανύπαρκτο και ανθρώπινα νεκρό.

Και φυσικά καταλαβαίνει κανείς πόσο τραγικά τεράστια είναι η ευθύνη αυτών που λειτούργησαν μ' αυτό τον τρόπο, αν θυμηθούμε, πώς η εφιαλτική κοινωνία που περιγράφει ο Όργουελ στο «1984» στηριζόταν σ' αυτό ακριβώς το σημείο αλλοτρίωσης του ανθρώπου. Το «καλοσέξ» που υπήρχε με μοναδικό σκοπό την απόκτηση παιδιών χωρίς καμιά φυσική ικανοποίηση για τη γυναίκα και οτιδήποτε άλλο στηριζόταν στον έρωτα και το συναίσθημα ήταν «εγκλημασέξ» και τιμωρούνταν με θάνατο.

Αν τα αναφέρουμε όλα αυτά είναι γιατί η θεωρία που βγαίνει μέσα από το γυναικείο προβληματισμό, έρχεται να δώσει νέα διάσταση στις ανθρώπινες σχέσεις και να πλουτίσει τη θεωρία της Αριστεράς για την απελευθέρωση του ανθρώπου προτείνοντας την αλλαγή μιας ολόκληρης κουλτούρας που θέλει τον άντρα υποκείμενο και τη γυναίκα αντικείμενο. Το φεμινιστικό κίνημα αμφισβήτησε τον κόσμο ολόκληρο και αποτελεί μοναδική ελπίδα μας για το μέλλον συμβάλλοντας στην πολιτιστική του μεταμόρφωση. Όσο η Αριστερά δεν ωριμάζει για να το καταλάβει αυτό έχει εξασφαλισμένη την χρεωκοπία της.

Αλήθεια σε ποιόν κοινωνικό μετασχηματισμό στοχεύει η Αριστερά, ποιά επανάσταση ονειρεύεται και ποιά Ιστορία θα δημιουργήσει όταν κάνει πολιτική με επιχειρήσεις τύπου «Τσιτσιολίνα».

Γιατί ο κόσμος δεν πρόκειται ν' αλλάξει ούτε να εξανθρωπιστεί αν οι γυναικείες αξίες δεν θα είναι αυτές που θα καθορίσουν την αλλαγή του.

Αρετή Τσικρικά

Ιδιωτικά Βίτσια, Δημόσιες Αρετές

Ο κάυσωνας, το νέφος, η ΑΓΡΕΞ μπήκαν με ανακούφιση στις τελευταίες σελίδες, για να δώσουν στα μέσα του Αυγούστου, τη θέση τους σε ένα ακόμη μεγάλο "σκάνδαλο". Ο λόγος για την καθαρίστρια της Βουλής.

Μια γυναίκα με "βεβαρημένο παρελθόν", κατάφερε με "πλάγια μέσα" να γίνει δημόσιος υπάλληλος και μάλιστα καθαρίστρια στη βουλή των Ελλήνων ανδρών, ξεγελώντας η μέγαιρα, κι αυτόν ακόμα τον άμεμπτο πρόεδρο της βουλής, που δεν κατάλαβε ότι κατέθεσε πλαστό ποινικό μητρώο.

Εχοντας τέτοιο ντοκουμέντο στα χέρια τους πέντε βουλευτές της Ν.Δ. (όλοι τους μεγάλα αστέρια της δημόσιας ζωής), υπέβαλαν αγανακτησμένοι, επερώτηση στη βουλή για το πόθεν έσχες της καθαρίστριας. Μ΄ αυτή την ερώτηση των πέντε και την απόφαση του προέδρου της Βουλής να τεθεί η καθαρίστρια σε διαθεσιμότητα απ΄ την επόμενη κιόλας μέρα, η υπόθεση έγινε πρωτοσέλιδο των εφημερίδων.

Το τί γράφτηκε στις εφημερίδες, είναι λίγο - πολύ σ΄ όλες γνωστό. Αν εξαιρέσουμε κάποιες κιτρινοφυλλάδες, που έτσι κι αλλιώς δεν φημίζονται για την δημοσιογραφική τους δεοντολογία και την εκλεπτυσμένη προσέγγιση τέτοιων ζητημάτων, ο τύπος σε γενικές γραμμές κράτησε καλή στάση. Υπερτονίστηκε το ανθρωπιστικό μέρος, για ευνόητους λόγους, ευαισθητοποιώντας μ΄ αυτό τον τρόπο την κοινή γνώμη. Δεν θίχτηκε όμως -το πιο σημαντικό ίσως σημείο-, ότι όλος αυτός ο ντόρος και η βαβούρα έγινε γιατί η καθαρίστρια ήταν γένους θηλυκού και πόρνη.

Καμιά πόρνη δεν μπορεί να αποδείξει την αθωότητά της, είναι ένοχη. Καμιά πόρνη δεν κρίνεται για κάποια συγκεκριμένη πράξη της, αλλά γι αυτό που είναι. Αυτό φάνηκε ξεκάθαρα στον τρόπο που εξελίχτηκε η υπόθεση. Οι κατήγοροι (όλοι άντρες), ζητησαν την απόλυσή της όχι γιατί υπήρχε κάποιο πραγματικό νομικό κώλυμα, αλλά γιατί θα μειώνονταν το κύρος της Βουλής, έχοντας στις σκάλες τους και στις τουαλέτες τους μια πόρνη.

Το σενάριο μας είναι γνωστό. Οι γυναίκες είναι ή πόρνες ή σύζυγοι και μητέρες. Αυτοί είναι οι ρόλοι μας σ΄ αυτή τη κοινωνία και είναι πολύ δύσκολο να αρνηθεί, ν΄ αλλάξει, να ξεφύγει μια γυναίκα απ΄ το ρόλο της, ιδίως αν είναι πόρνη. Γι αυτό το ρόλο, το ρόλο της πόρνης που αρνήθηκε να εκπληρώσει μέχρι τέλους, τιμωρήθηκε η Βίκυ.

Αναρωτιέται, πολύ σωστά η ίδια, γιατί τέτοια διαπόμπευση, γιατί τέτοια εχθρότητα, αφού ούτε έκλεψε, ούτε έβλαψε, ούτε σκότωσε. Μα οι κλοπές, οι αδικίες, τα εγκλήματα είναι χαρακτηριστικά του αντρικού κόσμου κυρίως. Αυτοί διαχειρίζονται την εξουσία, αυτού μπορούν να παρανομούν. Οι Σακελλάριδες, οι Σταματελάτοι, οι Καλογιάννηδες είναι γένους αρσενικού. Καμιά γυναίκα δεν μπορεί να γίνει Καλογιάννης (ο ένας απ΄ τους πέντε βουλευτές που την κατήγγειλαν, με βεβαρημένο παρελθόν, βιαστής μιας ανήλικης κοπέλας) και να παραμείνει βουλευτής. Ούτε να καταχραστεί δεκάδες εκατομμύρια όπως οι υπόλοιποι δυο. Οι παρανομίες γίνονται από άντρες, δικάζονται από άντρες, αθωόνται πάλι απ΄ αυτούς. Εκείνοι που φτιάχνουν τους νόμους, εκείνοι και τους καταπατούν πρώτοι, γιατί αυτοί (και λίγοι ακόμα), είναι οι μόνοι που μπορούν να εκμεταλευτούν τα παραθυράκια που οι ίδιοι αφήνουν στους νόμους τους.

Η μόνη θέση που αναγνωρίζει η κοινωνία μας στην πόρνη είναι μέσα στα μπουρδέλα, μυστικές αμαρτίες, υποχθόνιοι βιασμοί, φρικιαστικές πράξεις ανδρών, που δεν μαθαίνονται ποτέ.

Σ΄ αυτό το θέμα θα συμφωνήσουν ο κ. Σταθόπουλος της Ν.Δ. με τον κ. Μπέη του Πασοκ. Ο πρώτος δεν καταφέρθηκε κατά του κοινωνικού ρόλου που "προσφέρει" μια πόρνη, κάθε άλλο˙ εκεί γίνονται όλοι τους άντρες, και οι βουλευτές και οι υπουργοί και οι διευθυντές. Ο Μπέης απ΄ την άλλη εξέφρασε

τους φόβους του μήπως μια γυναίκα με τέτοιο "παρελθόν" ανάμεσα σε τόσους άντρες γίνει "η πέτρα του σκανδάλου". Στο σημείο αυτό οι άντρες ξεχνούν τις διαφορές τους και συνάπτουν μια συμμαχία, μια συμμαχία που στέκει πάνω από κάθε άλλη αρχή.

Για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα, για ένα τόσο γυναικείο ζήτημα, περιμέναμε από τις βουλευτίνες να συνεργαστούν μεταξύ τους, να πάρουν την υπόθεση στα χέρια τους, να καταγγείλουν τους πέντε και στο σώμα και στον τύπο σαν γυναίκες κι όχι μέσω των κομμάτων τους.

Απ' όλη αυτή την ιστορία μπορούμε να συμπεράνουμε ότι όσο θα συντηριτικοποιείται η κοινωνία (κι αυτό το διαπιστώνουμε πια καθημερινά), τόσο θα αυξάνονται τέτοια εκφυλιστικά φαινόμενα. Σ' όλη την ιστορία, πάντοτε, οι γυναίκες είναι τα πρώτα θύματα του κοινωνικού ρατσισμού.

Αν ζούμε σ' ένα κλίμα πραγματικής σήψης και αποσύνθεσης, σε κράτος σκανδάλων και αυθαιρεσίας, οι μόνες που δεν φταίνε είναι οι γυναίκες. Ας ψάξουν αλλού για εξιλαστήρια θύματα.

Αν μιλάνε για παρακμή της πολιτικής, για έλλειψη ήθους και ύφους συμφωνούμε, αλλά ρωτάμε πότε η επίσημη πολιτική διέπονταν από τέτοια στοιχεία.

Αν, τέλος σοκαριστήκαμε ή αγανακτήσαμε από την ιστορία αυτή της Βίκυς, πρέπει να ξέρουμε, ότι και στο μέλλον θα συναντήσουμε τέτοια φαινόμενα και πρέπει νάμαστε προετοιμασμένες να τα αντιμετωπίσουμε.

Αθηνά Γούλιαρου

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γυναίκα - μετανάστρια,
γυναίκα - υπηρέτρια - μπέιμπυ σίτερ - νοσοκόμα - γκαρσόνα νυχτερινών κέντρων - πόρνη,
γυναίκα...

Μ' αυτές τις λέξεις χαρακτηρίζεται, καλύτερα στιγματίζεται ένας μακρινός μας συγγενής μετανάστης, που προέρχεται από μιά χώρα της Απω Ανατολής: τις Φιλιππίνες. Είναι γνωστή η παροχή υπηρεσιών που προσφέρει ως υπηρέτρια στα σπίτια πλουσίων και μεσαίων οικογενειών μαζί με γυναίκες άλλων εθνικοτήτων (Ερυθραίες, Αφρικάνες κ.λ.π.), καθώς και ως νοσοκόμα σε ιδιωτικές κλινικές και κρατικά νοσοκομεία και μαιευτήρια (παιδιατρικό, Ελενας, ΚΑΤ κ.λ.π.). Οπως φαίνεται από αγγελίες της ξενόγλωσσης εφημερίδας Athens News, προτιμούνται ή ζητούνται μόνο Φιλιππινέζες ή ζευγάρια Φιλιππινέζων για σπίτια ή μπέιμπυ σίτιν. Επίσης υπάρχουν γραφεία εξυπηρέτησης για BAR και νυχτερινά κέντρα. Η κοινωνική και οικονομική κατάσταση αυτής της χώρας μοιραία φέρνει στο μυαλό μας μερικά γεγονότα για τα οποία έγινε γνωστή.

1. Την μετανάστευση πληθυσμού προς όλες τις χώρες του κόσμου (κυρίως προς Ασία και Αμερική, 2.200.000 μετανάστες επί το πλείστον γυναίκες).

2. Την παιδική πορνεία, αγοριών κυρίως, που την καθιστά μία απο τις χώρες της Ασίας με την μεγαλύτερη προσέλευση τουριστών γι αυτό το λόγο. Δεν λείπει βέβαια και η αντίστοιχη κοριτσιών και γυναικών (το Γαλλικό ντοκυμανταίρ που έδειξε η ΕΤ-1 πριν πέντε χρόνια δείχνει το πρόβλημα).

3. Την αθρόα εξαγωγή γυναικείου πληθυσμού, που προορίζεται για BAR και νυχτερινά κέντρα (μαζί με Ινδονησία, Ταϋλάνδη κ.α.), προς τέρψη και απόλαυση κυρίων, που πέρα απ' τη γυναίκα τους αναζητούν φθηνό σεξουαλικό υλικό για να κορέσουν τα σαδομαζοχιστικά τους (ένστικτα;), που δεν θα μπορούσαν να τα εκτονώσουν νόμιμα.

Στη χώρα μας που φημίζεται για το κλίμα, τη "φιλοξενία" και τις γραφικές παραλίες, βρίσκουν καταφύγιο τα τελευταία 10 χρόνια αρκετές Φιλιππινέζες (10.000 τον τελευταίο καιρό σύμφωνα με δικές τους εκτιμήσεις), για να ανακαλύψουν με το πέρασμα του χρόνου τα προβλήματα που δημιουργούνται σε κάθε μετανάστη σε ξένη χώρα. Ετσι ανακαλύπτουν ότι:

Υπάρχει καχυποψία από την κοινωνία της χώρας υποδοχής, στάσεις του τύπου: τί θέλουν αυτά τα άτομα κοντά μας, αρκετά προβλήματα έχουμε, αρκετή ανεργία, προστέθηκαν κι αυτοί;

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχουν συχνές επαφές με τους ξένους, λόγω κακής πληροφόρησης που οδηγεί στην απομόνωση, αποξένωση και γκετοποίηση, με αποτέλεσμα οι ρατσιστικές οργανώσεις να περνάνε τα ρατσιστικά τους συνθήματα όπως: "έξω οι ξένοι απ' την Ελλάδα", "Θάνατος στους...", "οι ξένοι μας παίρνουν τις δουλειές", κλπ.

Στο σημείο αυτό πρέπει να υπογραμμίσουμε την αδιαφορία των

κομμάτων, που ενώ προπαγανδίζουν την αλληλεγγύη των λαών, στην ουσία έχουν ιεραρχήσει σαν πρωτεύοντα άλλα θέματα εκτός από τα κοινωνικά δικαιώματα που διεκδικούν και δικαιούνται οι ξένοι και οι μειονότητες.

Στο εξωτερικό, όπου το πρόβλημα είναι πολύ πιο έντονο, έχουν υπάρξει κινήματα συμπαράστασης όπως το SOS RASISME, κ.α. Στη χώρα μας υπάρχει ο Σύνδεσμος Ελληνοφιλιππινέζικης φιλίας, που ασχολείται με καλλιστεία και εκδρομές και η Φιλιππινέζικη κοινότητα Αθήνας -KUFA-, που έχει περισσότερο θρησκευτικό παρά κοινωνικό χαρακτήρα και βρίσκεται κάτω απ' την αιγίδα της Καθολικής Εκκλησίας. Ετσι είναι δύσκολο να αμυνθούν και να υπερασπίσουν τα στοιχειώδη δικαιώματά τους:

1. Από το κράτος και τα όργανά του (κατά παράβαση του συντάγματος):
- Υπουργείο Εργασίας - έλλειψη βοήθειας και συμπαράστασης.
- ΙΚΑ - αδυναμία παρέμβασης στους εργοδότες.
- Κέντρο Αλλοδαπών - προπηλακισμοί και απελάσεις.

2. Από τους εργοδότες
- κακή μεταχείριση και τρομοκρατία
- άρνηση πολλές φορές της κανονικής αμοιβής
- έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης
- άρνηση τήρησης πολλές φορές των όρων του συμβολαίου
- βιασμοί
- παράνομη κατακράτηση διαβατηρίου, άδειας εργασίας (κατά προτροπή και υπόδειξη των μεσιτικών γραφείων και του Κέντρου Αλλοδαπών).

3. Από την ίδια την κοινωνία

Ετσι οι Φιλιππινέζες (είναι η πλειοψηφία των ξένων), υπακούουν και δέχονται αναγκαστικά τους εξευτελισμούς, αφού και ο επίσημος συμβουλάτοράς τους, το Προξενείο, προτρέπει και συστήνει:
- Σύνεση
- Αυτοσυγκράτηση (εφόσον δεν γνωρίζουν τους νόμους)
- Πειθαρχία στους ελληνικούς νόμους.
- Υπακοή στους εργοδότες.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες είναι πολύ δύσκολο κάποια κοπέλα να καταγγείλλει ένα γεγονός σε βάρος της ή σε βάρος μιας συμπατριώτισάς της. Πολλές κοπέλες που κατήγγειλαν βιασμούς ή κακή μεταχείριση εργοδοτών απελάθηκαν, με τη συνηγορία του Κέντρου Αλλοδαπών.

Πρόσφατα στον ημερήσιο τύπο (Αυγή, Πρώτη), καθώς και στον περιοδικό (Σχολιαστή, Ρήξη), αναφέρθηκε η περίπτωση της Methelyn Arcenas, που δούλευε κάτω από συνθήκες που θύμιζαν εποχή δουλοκτησίας (τρόποι μεταχείρησης, συμβόλαιο εργασίας), στο σπίτι του προέδρου του Αρείου Πάγου Α. Στασινού.

Αυτές τις μέρες επανερχόμαστε μ' ένα άλλο πολύ σημαντικό θέμα, που απασχολεί εξ ίσου και τις Ελληνίδες: τον βιασμό. Από έγκυρη πηγή, μάθαμε την περίπτωση μιας κοπέλας, που δούλευε σε σπίτι ανώτερης προϊσταμένης του ΟΑΕΔ. Η κοπέλα προσλήφθηκε για να περιποιείται κάποιον συγγενή τους, που είχε μια σωματική αναπηρία, αλλά ήταν και ψυχοπαθής, πράγμα το οποίο της έκρυψαν. Αυτή πολύ σύντομα το ανακάλυψε, λόγω των επανειλημμένων κρίσεών του. Μέσα στα καθήκοντά της ήταν και η υποχρέωση να κοιμάται τα βράδυα (αυτό της το δώσανε να το καταλάβει καλά από την αρχή) στο ίδιο δωμάτιο μαζί του για να τον προσέχει και επειδή δεν υπήρχε άλλο κρεβάτι, αναγκάστηκε να κοιμάται στο ίδιο κρεβάτι μαζί του. Η κοπέλα στην αρχή αντέδρασε και δεν θέλησε να δεχθεί, αλλά τελικά συμβιβάστηκε, με αποτέλεσμα αυτός να αποπειραθεί να τη βιάσει κι αυτή να πάθει σοκ και να θέλει να φύγει από το σπίτι. Μετά απ' αυτό το γεγονός έφυγαν όλοι για διακοπές. Περισσότερες λεπτομέρειες δεν γνωρίζουμε, γιατί η κοπέλα εξαφανίστηκε, και ούτε καμμιά βοήθεια θα μπορούσαμε να της παρέχουμε για ανεύρεση άλλης εργασίας. Αραγε ήταν προετοιμασμένη η κοπέλα απ' τη στιγμή που ήρθε στην Ελλάδα σαν μετανάστρια, ότι θ' αντιμετωπίσει τα πάντα προκειμένου να επιβιώσει, ακόμα και τον βιασμό;

Αλλωστε, όχι πολλά χρόνια πριν, δεν ήταν λίγες και οι περιπτώσεις Ελληνίδων, από την επαρχία κυρίως, που δούλευαν σε σπίτια πλουσίων και υπέμειναν ακόμη και το βιασμό, προκειμένου να σταθούν οικονομικά και να βοηθήσουν την οικογένεια τους.

Πόσες άλλες περιπτώσεις μένουν μυστικές, λόγω του ότι δεν βρίσκουν διέξοδο, και όταν βρίσκουν, αντιμετωπίζονται με απέλαση; Οπως έγινε πρόσφατα με μια κοπέλα, που όταν κατήγγειλε το βιασμό της, το Αλλοδαπών φρόντισε να την απελάσει.

Ως πότε η σιωπή θα μας κυριεύει και θα γίνεται συνενοχή;

Κ.Α.,
από την Επιτροπή για τα δικαιώματα των ξένων εργαζομένων και μειονοτήτων

Και ο χορός καλά κρατεί

Κι άλλος "δράκος" στο προσκήνιο. Αυτή τη φορά δεν προερχόταν από την "εσωτερική παραγωγή", δεν ήταν ο γνωστός - άγνωστος μας, ο γείτονας μας ή κάποιος από το περιβάλλον μας. Αυτή τη φορά ήταν δράκος "εισαγόμενος".

Αλλο ένα δείγμα της φθαρμένης και παρακμάζουσας ανδροκρατούμενης κοινωνίας. Ικανοποιούσε τη "σεξουαλική του διαστροφή" αφού σκότωνε τα θύματά του και κατόπιν τα βίαζε νεκρά. Η αποθέωση της φρίκης.

Και ως εδώ είναι το ένα σκέλος του εγκλήματος, που μπορεί κι αυτό να γίνει ένα "συνηθισμένο γεγονός φρίκης" από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, μια και σχεδόν καθημερινά ξεφυτρώνουν από παντού "Δράκοι" και "δράκοι". Το άλλο σκέλος του εγκλήματος πραγματώνεται μέσα από την εξευτελιστική δημοσιογραφική κάλυψη που γίνεται στις εφημερίδες προς τη γυναίκα-θύμα. Τεράστιες φωτογραφίες φιγουράρουν πρωτοσέλιδες, απεικονίζοντας τη βιασμένη ή κατακρεουργημένη γυναίκα, γυμνή.

Πρόσφατο παράδειγμα η φωτογραφία ενός από τα θύματα του Ιρλανδού βιαστή, που σε γνωστή εφημερίδα φιγουράριζε πρωτοσέλιδα το νεκρό γυμνό σώμα της γυναίκας, βρισκόμενο μάλιστα "εν αποσυνθέσει".

Ούτε λοιπόν ένας στοιχειώδης σεβασμός προς τη νεκρή, που προσφέρεται και μετά τον θάνατο της βορά στην αρσενική διαστροφή.

Στο πρόσωπο αυτών των γυναικών βιάζονται αδίστακτα όλες οι γυναίκες και παραβιάζεται η προσωπικότητα τους, η ίδια τους η οντοτητα.

Χαίρουν όλοι αυτοί και προσφέρουν τη σαδιστική ικανοποίηση στον αρσενικό πληθυσμό.

Να λοιπόν που δεν τους αρκεί η εκμετάλλευση του κορμιού της γυναίκας όσο αυτή βρίσκεται "εν ζωή".

Να λοιπόν που συνεχίζει να ακρωτηριάζεται και μετά τον βίαιο θάνατό της, η εικόνα της.

Φανή Αθανασιάδου

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ: Στις 23 Νοεμβρίου ο Ιρλανδός Ερικ Γκόντφριντ, αυτοκτόνησε μέσα στο κελί του, στις φυλακές Κορυδαλλού.

Οι εφημερίδες ξανάκαναν με την ευκαιρία, περιγραφές της όμορφης 18χρονης Νάνσι Κόνορ που σκότωσε και βίασε στη Μύκονο, καθώς και της "παράξενης" (δεν τόχαν σκεφτεί αυτό φαίνεται) συνήθειας του να εκτελεί τα θύματα του πατώντας τα με το αυτοκίνητο και μετά να τα βιάζει "πάνω στον πυρετό του εγκλήματός του και του σεξουαλικού πάθους" (Ελευθεροτυπία 23/11). Για να φτάσουν μετά την αναφορά στις "ανομολόγητες πράξεις", να εκδηλώσουν τη συμπάθεια τους σ' αυτόν που "μισούσε την κοινωνία" (αλλά σκότωνε τις γυναίκες), "ήταν άρρωστος ή μανιακός, που τις τελευταίες μέρες ήταν αμίλητος κλπ. Συμπάθεια και υποσυνείδητος θαυμασμός, αφού αυτός έκανε πράξη αυτά που όλοι κρυφά ονειρεύονται.

Μπορεί ο θάνατος να εξιλεώνει. Μπορεί οι νεκροί να δικαιούνται ευσπλαχία, έλεος και συγγνώμη. Γιατί μπροστά στον θάνατο δεν έχει πια σημασία ή ισχύ οποιαδήποτε δικαιοσύνη.

Θα ζητούσαμε όμως το ίδιο έλεος και για τα θύματά του, τα δικά του και τόσων άλλων.

Για τα νεκρά, κακοποιημένα σώματα τους, που εκτείθενται ανελέητα σε φωτογραφίες με σκανδαλιστικές λεζάντες.

Για την Νάνσι Κόνορ που αναφέρεται απλώς σαν η "όμορφη" 18χρονη (το "όμορφη" με βρώμικη σημασία πάντα).

Για όλες αυτές τις γυναίκες που δεν τις εξιλεώνει ούτε κι ο θάνατος.

Το ξέρουμε πως οι γυναίκες δεν μπορούν να ελπίζουν στη δικαιοσύνη ή το έλεος των αντρών. Γιατί στη συλλογική αντρική συνείδηση δεν είναι άνθρωποι, είναι αντικείμενα, πράγματα, παιχνίδια που μπορεί κανείς να διαλύσει, να τα σπάσει, να τα μεταχειριστεί όπως θέλει κι όπως καλύτερα τον ευχαριστεί. Αν το κάνει δε "πάνω στο πυρετό του πάθους", τότε είναι απόλυτα δικαιολογημένος. Υπήρχαν άλλωστε εποχές, όπως η ρωμαική π.χ., απόλυτης κυριαρχίας και εξουσίας των αντρών πάνω στις γυναίκες, και η συλλογική αντρική μνήμη τις θυμάται, έχουν εγγραφεί στο DNA τους. Γι αυτό και δυσανασχετούν, όταν σήμερα "τιμωρούνται", αυτά που για αιώνες ήταν συνήθη δικαιώματα.

Ισως θάπρεπε να λυπηθούμε. Μπορεί και να λυπόμαστε ακόμη γιατί αυτή η κοινωνία ξερνάει βία και αλλοτρίωση απ' όλους της τους πόρους. Δεν ξεχνάμε όμως ότι τα κύρια θύματα αυτής της βίας είναι οι γυναίκες. Για τις οποίες ποτέ κανείς δεν εκδηλώνει συμπάθεια ή οίκτο...

Κανένας νόμος δεν απαγορεύει τους άνδρες να ντύνονται, να βάφονται και να φοράν γυναικεία

«Δεν είναι η νύχτα που σου λείπει
μα η δύναμή της.»

Ελυάρ

Με αφορμή τους ξυλοδαρμούς των τραβεστί, στην Πολυτεχνείου και την Αναγεννήσεως από "αγανακτισμένους πολίτες" της περιοχής, επιδιώξαμε μια πρώτη προσέγγιση του ζητήματος, παίρνοντας αυτή τη συνέντευξη από την Αννα.

Από τη μια γιατί τον τελευταίο καιρό "συνηθίζονται" τέτοια φαινόμενα "αγανακτισμένων πολιτών" που πάντα στρέφονται ενάντια σε κάποια περιθωριακά άτομα ή ομάδες κι απ' την άλλη γιατί οι τραβεστί αμφισβητούν με την ύπαρξη τους και μόνο, τον ανδρικό ρόλο.

Δεν ξέρω αν θα μπορούσαμε να τις θεωρήσουμε κομμάτι του γυναικείου - φύλου ή κινήματος; -, θάπρεπε όμως να τις θεωρήσουμε και να τις εντάξουμε κάπου απαραίτητα; Αλλωστε τις περισσότερες φορές, η νύχτα έχει μια περίεργη ενέργεια πάνω στους ανθρώπους. Οι μάσκες πέφτουν και τα πρόσωπα αποκαλύπτονται.

Στη Θεσσαλονίκη αυτή τη στιγμή υπάρχουν 60 τραβεστί οι οποίες θέλουν να ζήσουν· 60 που δουλεύουν μόνο πεζοδρόμιο. Μαγαζί που ν' απασχολεί τραβιστί υπάρχει μόνο ένα και σ' αυτό δουλεύουν μόνο 20. Από τις 60 που δουλεύουν στο δρόμο, αυτή τη στιγμή βγαίνουν μόνο 2-3 οι υπόλοιπες κάθονται και ψωμολυσσάν. Και μη πιστεύεις αυτά που ακούγονται, ότι βγάζουμε λεφτά, δεν μας φτάνουν. Μόνο τις μπογιές και τα ρούχα που πρέπει να φορέσουμε για να μας πάρει κάποιος..., χώρια τα δικαστήρια.

Για την περιοχή που δημιουργήθηκε το πρόβλημα -της Αναγεννήσεως-, σίγουρα φταίξαν κάπου και οι τραβεστί. Οχι αυτές που δουλεύουν χρόνια και οι μεγάλες της Πολυτεχνείου. Τώρα βγήκαν μικρές, αγοράκια, τα οποία ντύνονται, βάφονται, βγάζουν τα πόδια τους, τα βυζιά τους· πράγματα που εμείς στην Πολυτεχνείου δεν τα κάναμε ποτέ. Λένε οι κάτοικοι ότι υπάρχει πρόβλημα για τις γυναίκες και τα παιδιά τους, εμείς όμως βγαίνουμε μετά τις 12-1. Σίγουρα κάποιο πρόβλημα υπάρχει, αλλά όχι να φτάσουν σε σημείο να μαζέψουν ρόπαλα, να τη στήσουν σε μια γωνιά και να περιμένουν όποια τραβεστί περάσει, να της ανοίξουν το κεφάλι. Αυτό τόχουν κάνει δήλωση. Για να της ανοίξουν το κεφάλι πρέπει να τη δουν να ψαρεύεται, να είναι γυμνή, να μαζεύει κόσμο. Αν περάσεις εσύ και σε περάσουν για τραβεστί, θα πρέπει να σε λυντσάρουν; Υπάρχουν και τραβεστί οι οποίες είναι σαν γυναίκες. Αν κάνουν κάποιο λάθος; Σίγουρα βγάζουν κάποιο απωθημένο και με τη στάση τους προσπαθούν να πείσουν τον εαυτό τους πρώτα, ότι είναι άνδρες και μετά τις γυναίκες τους και τα παιδιά τους.

Είναι αποδεδειγμένο ότι είναι κάτοικοι της γύρω περιοχής γιατί μαζέψανε υπογραφές και τις δώσανε στο 6ο αστυν. τμήμα. Τόσο καιρό η αστυνομία δεν μας δημιουργούσε πρόβλημα. Μας έπιανε μια φορά στους 2 μήνες, πηγαίναμε στο δικαστήριο, πληρώναμε και φεύγαμε. Αυτό κάπου είναι σωστό γιατί τα λεφτά που παίρνουμε είναι αφορολόγητα. Το μόνο άσχημο είναι το κρατητήριο. Αλλά από τη στιγμή που αποφασίσαμε να βάλουμε τα γυναικεία και δεν λογαριάσαμε το σόι μας, τα αδέλφια μας, έχουμε αδελφές ανύπαντρες, θα λογαριάσουμε τώρα μια φορά που περνάμε καρατητήριο στους 2 μήνες; Το ξεπεράσαμε.

Τώρα μας κυνηγάνε όλες. Είδαν ότι κάπου φοβηθήκαμε και φύγαμε για 2-3 μέρες και έχουν μπλοκάρει όλη την περιοχή. Δεν μας αφήνουν να σταθούμε πουθενά· άλλοι έχουν γραμμάτια, θέλουν δηλ. να φτάσουμε στο σημείο να κλέβουμε ή να σκοτώσουμε; Εμείς αυτή τη δήλωση θα κάνουμε στο Υπουργείο. Αυτοί θα μας οδηγήσουν εκεί. Και τα πρώτα σπίτια που θα κλέψουμε θάναι αυτά της Αναγεννήσεως.

Δεν θέλετε να δουλεύουμε στην περιοχή σας; Να φύγουμε. Φύγαμε και πήγαμε στο Φιξ, ένα δρόμο προς την Κατερίνη όπου δεν υπάρχει κανένα άτομο, μαγαζί, ψυχή δεν περνάει εκείνη την ώρα. Από κει μας έδιωξε το 9ο αστυν. τμήμα και μας είπε να πάμε πίσω στην Πολυτεχνείου. Αν δεν θέλουν πάλι να κάνουμε κάτι τέτοιο ας μας βρουν δουλειές. Σαν τραβεστί όμως· ή ας μας δώσουν μια περιοχή και να δουλεύουμε εκεί.

Προσπαθήσαμε να μιλήσουμε μαζί τους αλλά δεν δέχονται καμμιά κουβέντα. Απλώς μαζεύονται σε μια γωνία γύρω στα 20 άτομα, όλο άνδρες ηλικίας 30-50 χρόνων και κρατάν ρόπαλα. Μ' αυτό τον τρόπο προσπαθούν να δείξουν όλο τους τον ανδρισμό;

Πρόσφατα ο πρόεδρος των δικαστηρίων είπε: Δεν υπάρχει κανένας νόμος που να απαγορεύει τους άνδρες να βάφονται και να φοράν γυναικεία ρούχα, όπως και τις γυναίκες δεν τις απαγορεύει κανένας νόμος να φοράν παντελόνια. Από κείνη τη στιγμή και μετά για να μας παν στο δικαστήριο και να μας κατηγορήσουν πρέπει να μας πιάσουν μαζί με τον πελάτη. Εμάς δεν μας πιάνουν ποτέ μαζί με τον πελάτη, μας πιάνουν σ' ένα σημείο που στεκόμαστε... Από την άλλη, άδεια δεν μας δίνουν γιατί η ανδρική πορνεία στην Ελλάδα δεν υπολογίζεται. Υπολογίζουν μόνο τη γυναικεία και υπάρχει νόμος μόνο για αυτήν. Ενώ μας πιάνουν κα περνάμε από γιατρό κανονικά, κάθε 10-15 μέρες. Μας έχουν δώσει βιβλιάρια λόγω AIDS κτλ.

Και μόνο να σκεφθούν ότι 60 τραβεστί τις περνάν κάθε 15 μέρες από γιατρό και δεν βρέθηκε νάχει καμμιά. Φαντάσου πόσο πολύ προσέχουμε. Που εμείς κάθε βράδυ μπορεί να πάρουμε και 5 και 10 άτομα.

Και όσους έρχονται σε μας, δεν τους κάνουμε εμείς να σταματήσουν. Σταματάνε από μόνοι τους γιατί θέλουν να ικανοποιήσουν τα πάθη τους. Και φθάνω στο σημείο να πω -δεν ξέρω πώς θα το πάρεις- πως η δουλειά που κάνουμε είναι κοινωνικό λειτούργημα. Γιατί κάθε βράδυ έρχονται δεκάδες άτομα σ΄όλες τις τραβεστί και βγάζουν τα πάθη τους. Αλλος θέλει να τον δείρουμε, άλλος να τον χέσουμε, άλλος να τον κατουρήσουμε, άλλος να του κάνουμε ενεργητικό έρωτα, άλλος να μας γλύψει, άλλος να μας γαμήσει. Που όλο· αυτοί κάποια στιγμή, αυτά που ψάχνουν, δεν θα μπορούσαν να τα κάνουν αν δεν υπήρχαμε εμείς· και θα υπήρχαν βιασμοί σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό απ΄ότι υπάρχουν σήμερα.

<u>Σε περίπτωση που είσασταν γυναίκες κι όχι τραβεστί πιστεύεις ότι θα είχατε τα ίδια προβλήματα;</u>

Οχι, και ξέρεις γιατί; Γιατί ξέρουνε πως μια γυναίκα δεν μπορούν να την πιάσουν σ΄οποιοδήποτε σημείο. Εμένα με μαζέψανε από την παραλία καθώς περπατούσα. Κι αυτό επειδή ξέρουν, ότι οι τραβεστί ζουν από πορνεία, και νομίζουν με το φτωχό τους μυαλουδάκι, ότι οπουδήποτε και νάμαστε κάνουμε αυτό το επάγγελμα. Αλλά για να κάνουμε εμείς αυτό το επάγγελμα, για φαντάσου πόσα άτομα είναι ανώμαλα κι έρχονται μαζί μας και μας πληρώνουν.

<u>Εσύ τι νομίζεις ότι είναι αυτό που προκαλεί;</u>

Ξέρεις ποιοί νομίζουν ότι τους προκαλούμε; Και οι γυναίκες φοράνε μίνι, και οι γυναίκες κουνιούνται, και οι γυναίκες βάφονται. Αυτοί που λένε ότι προκαλούμε, είναι αυτοί που έχουν τ΄απωθημένα μ΄εμάς. Είναι αυτοί που θέλουν να κάνουν ότι κάνουμε εμείς, αλλά λόγω κάποιας κοινωνικής θέσης ή γιατί σκέφτονται τους γονείς τους ή χίλια δυο άλλα, όλα αυτά δημιουργούν απωθημένα κι έτσι βγάζουν το άχτι τους. Επειδή δεν μπορούν να τα κάνουν αυτοί, κατηγορούν εμάς που τα κάνουμε.

Εγώ έχω πάρει πελάτη συγκεκριμένα, τον έφερα στο σπίτι, τον φόρεσα τις τουαλέτες μου, τον έβαψα, μας έδωσε από 5.000 σε 4 κοπέλες που είμασταν εδώ, 20.000, τον φορέσαμε και την περούκα, κάθισε στην καρέκλα με καλσόν (οι τρίχες κάγκελο), κάπνισε ένα τσιγάρο, μας έδωσε τα λεφτά, μετά ξεντύθηκε κι έφυγε. Ούτε έρωτα μας έκανε, ούτε τίποτα. Μόνο και μόνο γιατί είχε απωθημένα. Να βάλει γυναικεία ρούχα πάνω του.

Ξέρεις πόσους πελάτες που παίρνουμε, φοράν γυναικεία εσώρουχα; Εσώρουχα με κορδονάκια, χρυσά και μπροστά γούνινα, που εγώ δεν έχω φορέσει τέτοια.

<u>Γιατί ειδικά αυτόν τον ρόλο τον γυναικείο. Με τα πολλά φρου-φρου, το πολύ βάψιμο...</u>

Γιατί αισθανόμαστε, εγώ π.χ., ότι δεν μπορώ όσο και να φτιαχτώ να γίνω όπως είναι μια γυναίκα φυσιολογική. Γι αυτό αναγκάζομαι και φτιάχνομαι τόσο πολύ. Γιατί αν φτιαχτώ λίγο, υπάρχουν άτομα που θα με καταλάβουν στο δρόμο. Ενώ με την πολλή μπογιά, εγώ αισθάνομαι ότι είμαι πιο όμορφη. Τελικά με την πολλή μπογιά με προσέχουν πιο πολύ και καταλαβαίνουν ότι είμαι τραβεστί. Γιατί οι γυναίκες δεν βάφονται τόσο πολύ. Κι αυτό είναι χειρότερο. Αλλά εγώ κυτάζω τον εαυτό μου στον καθρέφτη και τα βρίσκω μαζί του. Οταν βάλω πολλή μπογιά στο πρόσωπο μου, νομίζω ότι είμαι πάρα πολύ όμορφη. Ετσι μου λέει ο καθρέφτης κι αυτό κάνω.

Ετσι αισθανόμαστε ότι μας θέλουν περισσότερο. Γιατί αν ήσουν εσύ κάποιος άνδρας, μεταξύ μιας γυναίκας και μιας τραβεστί θα προτιμούσες τη γυναίκα τη φυσιολογική. Κι εμείς μ΄όλες αυτές τις μπογιές προσπαθούμε να τις μοιάσουμε... Γιατί τις θαυμάζουμε τις γυναίκες, από μέσα μας βγαίνει αυτό. Η φύση μου με σπρώχνει προς το γυναικείο. Χαίρομαι όταν βλέπω μια γυναίκα όμορφη στο δρόμο, νομίζω ότι είμαι εγώ στη θέση της. Αλλωστε έχω πιο πολλές γυναίκες φίλες απ΄ότι άνδρες.

<u>Αυτός ο ρόλος ο γυναικείος που έχεις, μήπως σημαίνει ότι, ναι μεν αγαπάς το γυναικείο φύλο, αλλά κυρίως θαυμάζεις το αντρικό...</u>

Οτι γινόμαστε γυναίκες για ν΄αρέσουμε περισσότερο στους άνδρες; Οι άνδρες μ΄αρέσουν σεξουαλικά περισσότερο. Τις γυναίκες μ΄αρέσει να τις βλέπω αλλά δεν με τραβάν σεξουαλικά. Τώρα όπως είμαι δεν θα έκανα έρωτα με μια γυναίκα, αλλά δεν ξέρω αν θα έφθανα στο σημείο να κατηγορήσω τις φίλες μου τις γυναίκες αν πήγαιναν με γυναίκες. Γιατί οι άνδρες που είναι τραβεστί προκαλούνε και λερώνουν το ανδρικό φύλο και μια γυναίκα λεσβία της κάνουν τεμενάδες;

Δεν είμαι απ΄τα άτομα που δεν προσπάθησαν να κάνουν κάτι άλλο στη ζωή τους. Δεν έγινα τραβεστί για να βγώ στο πεζοδρόμιο και να πάρω λεφτά. Εγώ την έβρισκα. Κι αγόρι όταν ήμουν, έβγαινα έξω με τα μάτια μου βαμένα, με τα χείλια μου βαμένα και τα μαλλιά μακρυά... Και δεν ήμουν απ΄τά άτομα εκείνα που όταν τους έλεγαν ότι είσαι ομοφυλόφιλος, έλεγα όχι.

Οι περισσότερες τραβεστί είναι μορφωμένες, έχουν πτυχία, μιλούν ξένες γλώσσες, όχι όπως νομίζουν ότι τραβεστί ίσον μηδέν. Εγώ π.χ. έχω καλλιτεχνικές τάσεις. Ηθελα να κάνω καριέρα, όπως γίνεται στο εξωτερικό. Οπως είμαι δηλαδή και όχι να παίζω τον ανόρα. Είχα υπογράψει κι ένα συμβόλαιο με τη MINOS-MATSAS. Θάκανα ένα θρίλλερ σε παρωδία σκετς και θα τόβγαζα σε δίσκο. Ομως μόλις φανέρωσα τον εαυτό μου ανοιχτά, μό-

λις ανακάλυψαν ποια είναι μου 'κλεισαν τις πόρτες. Δεν τους ενδιέφερε το ότι ήμουν ομοφυλόφιλος, αλλά η προσωπική μου ζωή, δηλαδή ότι στο παρελθόν έχω κάνει βίζιτες, πεζοδρόμιο κλπ.

Εχω κάνει 3 βιντεοκασσέτες, έχω κάνει σώου, έχω δουλέψει και στο κοντράστ. Αλλά από τη στιγμή που με βλέπανε πάνω στη σκηνή να κάνω τον πούστη και μόλις κατέβαινα βλέπανε πως και στην ιδιωτική μου ζωή είμαι έτσι, δεν με δέχονταν στον κύκλο τους. Ηθοποιός αναγνωρισμένος, που έπαιξα μαζί του σε βιντεοκασσέτα, τελειώνοντας τις πρόβες, όταν πήγαμε όλοι να φάμε σ' ένα μαγαζί, σηκώνεται και λέει, δεν μπορώ να καθήσω μ' αυτό τον πούστη στο ίδιο τραπέζι. Παράτησα κι εγώ την ταινία και σηκώθηκα κι έφυγα.

Μας κάνουν κι αισθανόμαστε άσχημα. Η Εύα έχει κάνει καριέρα στο εξωτερικό. Είναι χορεύτρια. Εχει κάνει αλλαγή φύλου και τη δέχονται. Η Εύα δουλεύει γιατί έχει μια γυναικεία ταυτότητα και τη δείχνει. Δηλαδή η προσωπικότητα ενός ατόμου ορίζεται σ' ένα δελτίο ταυτότητας;

Κι όλα αυτά τα κορίτσια που κάνουν αλλαγή φύλου, κάπου η κοινωνία μας τις υποχρεώνει. Εγώ πιστεύω ότι με την αλλαγή φύλου κάπου γίνεσαι φυτό - από σεξουαλικής απόψεως δηλαδή. Κι έτσι είμαστε πιο δυστυχισμένες. Εχω φίλες πούχουν λεφτά κι έχουν κάνει αλλαγή, αλλά είναι δυστυχισμένες.

<u>Με τις πόρνες έχετε καμμιά επαφή;</u>

Ναι υπάρχουν γυναίκες πόρνες που μας συμπεριφέρονται άψογα. Ξέρουν ότι οι πελάτες που θέλουν φυσιολογική γυναίκα δεν θάρθουν σε μας με καμμιά κυβέρνηση. Δεν υπάρχει ζήτημα αντιζηλίας. Γιατί αυτός που είναι να πάει σε γυναίκα, θα πάει στο μπουρδέλο, θα δώσει 1000 φράγκα, θα πάρει κι ένα 20αρικο ρέστα και θα φύγει. Δεν θάρθει σε μένα, να πληρώσει 2000 και να μην μπορέσει να κάνει και φυσιολογικό έρωτα. Λογικό δεν είναι αυτό; Σε μένα θάρθει κάποιος που είναι ανώμαλος, τα γούστα του είναι ανώμαλα! Κι ανώμαλος φυσικά με τα πλαίσια τα κοινωνικά, εγώ δεν θεωρώ τίποτα ανώμαλο.

Αλλά υπάρχουν κι άλλες γυναίκες, οι οποίες είναι πόρνες-κατινίτσες, που αφήνουν την ποδιά τους στο σπίτι, βγαίνουν και το παίζουν πόρνες και λεν ότι το κάνουν για να συντηρήσουν τα παιδιά τους κλπ., των οποίων τα μυαλά είναι πολύ χαμηλά. Μας δημιουργούν πρόβλημα. Π.χ. απέναντι από κει που βγαίνουμε εμείς, είναι ένα μπουρδέλο και μας λέει αυτή ότι της δημιουργούμε πρόβλημα και φέρνει τους νταβάδες της να μας δείρουν. Εχουμε τα κυνηγητά απ' την αστυνομία; έχουμε και τους νταβάδες από τις πουτάνες τώρα. Λένε ότι τους παίρνουμε τους πελάτες τους, αλλά αυτοί που είναι να μπουν στο μπουρδέλο, ούτε να μας χέσουν δεν θέλουν.

Απ την άλλη έχουμε και τα ναρκωτικά, αν και δεν έχουν εισβάλει πολύ στον δικό μας χώρο ακόμη. Πολλές φίλες μου που έχουν οδηγηθεί εκεί, κάπου τις καταλαβαίνω. Δηλαδή φτάνουν σ' ένα σημείο, που για να βγούν έξω στον κόσμο, να πρέπει να πάρουν ή τη δόση τους στην πρέζα ή 10 χαπάκια αρντάν. Για ποιό λόγο; Γιατί ξέρουν ότι με το που θα βγουν έξω θ' αρχίσουν από πίσω τους να χτυπάν νταούλια.

Και στο κάτω-κάτω, τι τον ενδιαφέρει τον καθένα; Στον κώλο του μπαίνει; Σώμα μας είναι και το κάνουμε ότι θέλουμε. Εμείς θέλουμε ελευθερία στο κρεβάτι μας και τίποτε άλλο. Ποτέ δεν πιάσαμε κάποιον, να τον σφίξουμε απ' το λαιμό και να του πούμε "θάρθεις μαζί μας να κάνεις έρωτα, γιατί έτσι γουστάρουμε και να σου πάρουμε και τα λεφτά σου". Εχει ακουστεί ποτέ κάτι τέτοιο στην αστυνομία; Αυτοί πούρχονται, έρχονται μόνοι τους και μας πληρώνουν για να ικανοποιήσουν τά πάθη τους. Γιατί με τη γυναίκα τους δεν μπορούν.

<u>Εσένα σ' ενοχλεί αυτό;</u>

Αρκετά, μ' ενοχλεί να είμαι υποκατάστατο της γυναίκας, αλλά αφού έχω λατρεία στα γυναικεία, τι να κάνω; Θέλω να είμαι γυναίκα. Θέλω να ζω σαν γυναίκα. Θέλω όταν κοιμάμαι να φοράω νυχτικιά. Θέλω να βάφομαι. Μ' αρέσει αυτό που κάνω. Θέλω οι άλλοι να μ' αντιμετωπίζουν έτσι. Σαν τραβεστί. Να με δέχονται έτσι. Να μην μου δημιουργούν προβλήματα, όπως δεν τους δημιουργώ κι εγώ. Εγώ ποτέ δεν θα ξεγελάσω κανέναν' από τη στιγμή που θα σταματήσει κάποιος μπροστά μου θα του πω: "ξέρεις, είμαι τραβεστί". Η πρώτη κουβέντα που του λέω. Δεν τον κοροϊδεύω, να του πω "είμαι γυναίκα κι έλα μαζί μου", του λέω "είμαι τραβεστί, έτσι θέλω να με δεχτείς".

Ξέρεις πόσες τραβεστί κάνουν πεζοδρόμιο αυτή τη στιγμή στη Θεσσαλονίκη; Εξήντα. Και στην Αθήνα πάνω από χίλιες. Ολες αυτές είναι με τα σπίτια τους, με τα ρούχα τους, με τα αυτοκίνητα τους. Για να συντηρούνται όλες, πάει να πει ότι υπάρχει πολύς κόσμος που περνάει απ' αυτές.

Γιατί κατηγορούν εμάς οι οποίες βγαίνουμε και λέμε ότι έτσι είμαστε και δεν κατηγορούν και τον υπόλοιπο κόσμο; Γιατί δεν μπαίνουν στα σαλόνια; Που γίνονται όργια και αίσχη. Επειδή εμείς είμαστε η εύκολη λεία. Αν ήμουν κλέφτης, πιστεύω ότι θα μου συμπεριφέρονταν καλύτερα. Δεν θα τους λέρωνα το ανδρικό φύλο. Ενώ σαν τραβεστί...

Κι αυτοί οι ίδιοι οι αστυνομικοί, κι αυτοί που είναι πάνω από τους αστυνομικούς, αυτοί που τους υποχρεώνουν να μας κυνηγάν, οι ίδιοι αυτοί έρχονται και μας πληρώνουν το βράδυ. Και σαν δικαιολογία μας λέν ότι οι γυναίκες τους έχουν πάει στο χωριό...

Από την άλλη κι εκείνη η ταινία του Αγγελου (!) Εγώ πιστεύω ότι η ταινία μας υποβίβασε πολύ. Γιατί πήρε την πολύ κακιά μεριά της τραβεστί. Δηλ. δείχνει έναν τραβεστί ο οποίος είναι από γιαγιά πουτάνα, από μπαμπά αλκοολικό, με μια αδελφή ανάπηρη..., που εγώ εντάξει είμαι από πάρα πολύ καλή οικογένεια. Εχω πολύ σωστή οικογένεια και πιστεύω ότι οι περισσότεροι φίλοι μου έτσι είναι. Οχι επειδή βγήκα εγώ έτσι, να μ' έχουν οδηγήσει όλα αυτά να γίνω ομοφυλόφιλος. Δηλαδή, όλα αυτά τα κακά, έγινα κι εγώ ομοφυλόφιλος, το μεγαλύτερο κακό!!!

<u>Μετά απ' όλα αυτά, σκέφτεστε να κάνετε τίποτα όσον αφορά τους ξυλοδαρμούς;</u>

Σκεφτόμαστε να κάνουμε μια πορεία, σαν τραβεστί, η οποία θα αρχίσει από την Αριστοτέλους-Τσιμισκή-Εγνατία και θα καταλήξει στο υπουργείο Β. Ελλάδος. Θα ζητήσουμε ή να μας αφήσουν να δουλέψουμε εκεί, ή να μας βρουν δουλειές, ή να μας δηλώσουν να πληρώνουμε τους φόρους μας κανονικά όπως οι εκδιδόμενες γυναίκες, ή να μας δώσουν μια περιοχή να δουλεύουμε μόνες μας. Αν δεν γίνει τίποτα και συνεχιστεί η κατάσταση έτσι, θα κάνουμε απεργία πείνας μπροστά στο υπ. Β. Ελλάδας.

<u>Παλιότερα είχατε τέτοια προβλήματα;</u>

Είχαμε. Μας δημιουργούσε πρόβλημα ο κόσμος ο οποίος ερχόταν εκεί και μας έβλεπε, γελούσε κλπ. Αλλά εμείς το είχαμε πάρει απόφαση. Οτι θα ανεχτούμε και τα γέλια και τα σχόλια. Κι άς μας πειράζουν...

Αγνή Καλύβα

Θερμό φοιτητικό φθινόπωρο

ΧΡΟΝΙΚΟ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Α΄ Κύκλος Συνελεύσεων:

Στη Θεσσαλονίκη οι κινητοποίησεις άρχισαν την Παρασκευή 6/11, όταν τρεις σύλλογοι (Ιταλικό, Αρχιτεκτονική, Κτηνιατρική) αποφάσισαν να ξεκινήσουν κατάληψη διαρκείας. Στο Ιταλικό το πλαίσιο που ψήφισαν οι Αυτόνομοι και ανεξάρτητοι έδινε βάρος στο άνοιγμα της επετηρίδας, τη διανομή δωρεάν συγγραμάτων και την ελεύθερη οργάνωση σπουδών. Στην Αρχιτεκτονική ψηφίστηκε το πλαίσιο που πρότειναν η ΑΚΑ, η ομάδα ΠΡΟΚΑ και ο ΔΑ-ΔΕ και είχε σαν κύριους άξονες την εναντίωση στην κυβερνητική πολιτική της λιτότητας, ανεργίας και αυταρχισμού, καθώς και στην απάτη της αναβάθμισης. Στην Κτηνιατρική με το ίδιο πλαίσιο ψηφίστηκε η πρόταση της Συσπείρωσης και του ΔΑ-ΔΕ.

Στο μεταξύ σε μια σειρά σχολές ψηφίστηκε το πλαίσιο της ΠΣΚ για διήμερη κατάληψη (10 και 11/11), πορεία στις 12/11 και στις 13/11 παμφοιτητική πορεία στην Αθήνα. Οι σχολές αυτές είναι όλη η Φιλοσοφική εκτός από το Ιταλικό, η ΦΜΣ εκτός από το Βιολογικό, το Χημικό, η Νομική, το ΤΕΦΑΑ, η Βιομηχανική.

Τη Δευτέρα 9/11 η συνέλευση Βιολογικό αποφάσισε κατάληψη διαρκείας μ΄ ένα αρκετά συντεχνιακό πλαίσιο (κυρίως εξεταστικά θέματα), αλλά και με σημαντικά αιτήματα για την κοινωνική πλευρά της φοιτητικής ζωής (στεγαστικό κ.α.), με πρόταση της Αυτόνομης Συσπείρωσης.
Στη Γεωπονική ο σύλλογος για να μπορέσει να βγει κάποια απόφαση (αφού είναι αναγκαίο το 50% + 1), ψήφισε μια συμβιβαστική πρόταση ανάμεσα στο πλαίσιο της ΠΣΚ και του μπλοκ (Αριστερή Συσπείρωση, Αγωνιστικές Κινήσεις, ΔΑ-ΔΕ, ΑΣΚ) και προχώρησε ουσιαστικά σε πενθήμερη κατάληψη. Κάτι παρόμοιο έγινε και στη Δασολογία. Μόνο στο Οικονομικό και την Ιατρική δεν έγινε καμιά κίνηση.

Την Πέμπτη 12/11, έγινε η πορεία στο Υ.Β. Ελλάδας, όπου ήταν έντονη η παρουσία του μπλοκ των σχολών με κατάληψη διαρκείας. Εκεί τα ΚΝΑΤ εμπόδισαν αυτούς τους συλλόγους να περάσουν μπροστά από το Υπουργείο, έστω και μετά από τους συλλόγους στους οποίους είχε "περάσει" η πρόταση της ΠΣΚ.

Την άλλη μέρα 13/11 ξεκινά η κατάληψη διαρκείας της Οδοντιατρικής που ψηφίστηκε από την Συσπείρωση, την ΕΑΚΟ (κοινό σχήμα ΣΣΑΚ και ΔΑ-ΔΕ) και τις Αγων. Κινήσεις. Στην πορεία της Αθήνας τα ΜΑΤ του Δροσογιάννη κτυπούν τους διαδηλωτές της ΕΣΕΕ και της ΕΦΕΕ. Το Σάββατο οι σύλλογοι των κατειλλημένων σχολών απαντούν με πορεία.

Β΄ Κύκλος:

17 Νοέμβρη: Το μπλοκ των κατειλλημένων σχολών με περισσότερα από 1000 άτομα διαδηλώνει στην πορεία του πολυτεχνείου σαν το πιο συγκροτημένο και μαχητικό μπλοκ.
Στις 18, το Βιολογικό και η Οδοντιατρική αποφασίζουν συνέχιση της κατάληψης με ένα πιο ριζοσπαστικό πλαίσιο, με κύριους άξονες "ελεύθερη παιδεία - παιδεία για όλους", "λιγότερη δουλειά - δουλειά για όλους". Το ίδιο και το Ιταλικό με το ίδιο πλαίσιο, την άλλη μέρα.
Τώρα η ΠΣΚ προτείνει τριήμερες καταλήψεις και πορεία στις 25/11, ενώ εμφανίζονται πιο ενισχυμένοι η ΔΑΠ αλλά και η ΠΑΣΠ. Η μεν ΔΑΠ προτείνει να γίνονται μαθήματα αλλά να καταληφθεί η πρυτανεία, ενώ η ΠΑΣΠ να... μη γίνει τίποτε. Αυτές οι δυνάμεις στηρίζονται σ΄ ένα κόσμο συχνά ανεξάρτητο που έχει ενστερνιστεί τον τεχνοκρατικό συντηρητισμό και αρχίζει να φοβάται ότι θα χαθεί το εξάμηνο. Ετσι ψηφίζεται το πλαίσιο της ΠΣΚ ξανά στη ΦΜΣ, στη Βιομηχανική, στη Κτηνιατρική, στο Φιλολογικό, στο Ιστορικό, στο Ψυχολογικό, στη ΓΔΣ. Στο ΤΕΦΑΑ ψηφίζεται η πρόταση της ΠΑΣΠ, ενώ στο Φαρμακευτικό και τη Νομική η πρόταση της ΔΑΠ-ΝΔΦΚ, που αρχίζει στις 23/11 κατάληψη στο κτίριο της πρυτανείας.
Το Αγγλικό αποφασίζει τετραήμερη κατάληψη, ενώ το Γερμανικό κατάληψη διαρκείας μ΄ ένα πλαίσιο όμως πολύ κοντά σ΄ αυτό της ΠΣΚ.
Κατάληψη διαρκείας ψήφισαν οι Ηλεκτρολόγοι-Μηχανολόγοι και οι Τοπογράφοι (πέρασε η πρόταση των Συσπειρώσεων, Αγων. Κινήσεων, Δημ. Ενότητας), και το Γεωλογικό και Χημικό (με πρόταση των Αγων. Κινήσεων, ΔΑ-ΔΕ).

Γ΄ Κύκλος

Στον γ΄ κύκλο η ΔΑΠ-ΝΔΦΚ ξαναπροτείνει κατάληψη της πρυτανείας, η ΠΣΚ εμφανίζεται αλλοπρόσαλλη (άλλα εδώ κι άλλα εκεί), ενώ οι σύλλογοι Ιταλικού και Βιολογικού στις 26/11 αποφάσιζαν συνέχιση της κατάληψης. Στην Αρχιτεκτονική 27/11 ψηφίζεται η πρόταση της Πσκ και σταματά η κατάληψη.
Στην Οδοντιατρική αποφασίζεται τριήμερη αποχή (27/11 - 29/11).

Στο Γαλλικό αποφασίζεται πενθήμερη κατάληψη, ενώ στο Γερμανικό ψηφίζεται σταμάτημα της κατάληψης. Σταμάτησαν την κατάληψη οι Ηλεκτρολόγοι και οι Τοπογράφοι, ενώ συνεχίζουν στο Γεωλογικό, Χημικό. Στο Φιλολογικό ψηφίζεται η πρόταση της ΔΑΠ-ΝΔΦΚ. Οι σύλλογοι Αγγλικού, Γαλλικού, Ιταλικού και Βιολογικού εκδίδουν ψήφισμα υπέρ της στεγαστικής κατάληψης του κτιρίου της οδού Αρμενοπούλου 10, από άστεγους φοιτητες. Και ενώ όλα δείχνουν ότι το πράγμα "ξεφουσκώνει", κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος για το τι μέλει γενέσθαι...

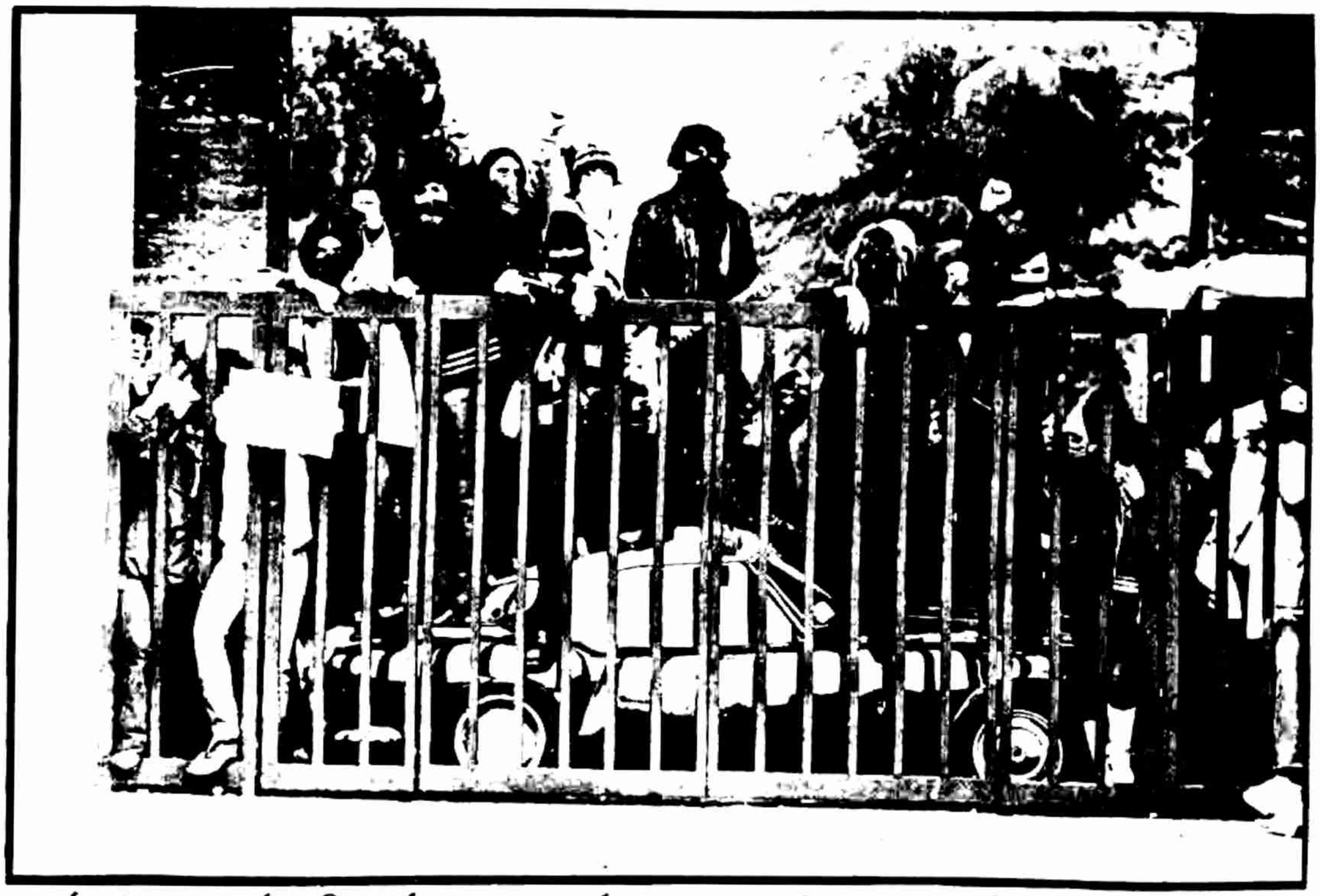
Είναι κοινή παραδοχή ότι η ζωή των νέων συνεχώς υποβαθμίζεται. Εχουν ν΄ αντιμετωπίσουν τόσο προβλήματα ποιότητας ζωής, όσο και προβλήματα επιβίωσης. Δυσκολεύονται να βρούν δουλειά, δυσκολεύονται να βρουν ανθρώπινο σπίτι, δυσκολεύονται να κινηθούν μέσα στα όρια που τους βάζει η εμπορευματοποίηση της διασκέδασης και του ελεύθερου χρόνου. Από την άλλη όταν προσπαθούν να εκφραστούν έξω από τα γενικά αποδεκτά πλαίσια έχουν ν΄ αντιμετωπίσουν τον συνεχώς αυξανόμενο συντηρητισμό της ελληνικής κοινωνίας, ίσως ακόμα τους "αγανακτισμένους πολίτες", και τελικά τους κατασταλτικούς μηχανισμούς της εξουσίας τα ΜΑΤ και ΜΕΑ. Οσο για την αριστερά, την αντιμετωπίζουν πολύ καχύποπτα μια και βλέπουν ότι τελευταία δεν έχει να επιδείξει, παρά μια στείρα συνθηματολογία που τις-τους αφήνει αδιάφορες-ους, και συχνά συμπαρατάσσεται με το κράτος ενάντια στην νεολαία ή σε συγκεκριμένα κομμάτια της.

Ειδικά οι φοιτήτριες και οι φοιτητές έχουν να αντιμετωπίσουν και μια σειρά πανεπιστημιακά προβλήματα πέρα από τα κοινωνικά και τα νεολαιίστικα. Μπαίνοντας στο πανεπιστήμιο βλέπουν ότι είναι ένας χώρος απονεκρωμένος και ξεκομμένος από την κοινωνία. Οι γνώσεις που παίρνουν και που όσον αφορά το ελληνικό παν/μιο μάλλον δεν παράγονται, αλλά διακινούνται μεταπρατικά-, είναι αυτές που καλύπτουν τις ανάγκες του κεφάλαιου. Η ανεργία τους περιμένει έξω από την πόρτα των σχολών. Η αναβάθμιση που επιχειρείται με την συναίνεση και την υποστήριξη των αριστερών κομμάτων δεν πρόκειτα να δημιουργήσει καινούργιες θέσεις εργασίας μόνο προβλήματα στις φοιτήτριες-ές. Η εντατικοποίηση μετατρέπει τα ΑΕΙ σε εξεταστικά κέντρα και νεκρεί τις νέες και τους νέους σε μια άκριτη απομνημόνευση της ύλης και σε μια υποταγή στην καθηγητική αυθαιρεσία. Δημιουργούνται σχολές ελίτ και σχολές β΄ κατηγορίας. Τα πειθαρχικά αναβιώνουν. Τα προγράμματα σπουδών είναι αυταρχικά.

Εχοντας γνωρίσει το ΠΑΣΟΚ με την αριστερή του φρασεολογία στην εξουσία, χωρίς τις μνήμες και τις εμπειρίες της υπερπολιτικοποιημένης μεταπολίτευσης, έχοντας δεχτεί τις συνέπειες της εντατικοποίησης στο σχολείο, οι νέες και οι νέοι μέχρι σήμερα (που άρχισαν νέες κινητοποιήσεις), προσέγγιζαν τα ζητήματα αυτά μ΄ ένα τρόπο αποσπασματικό κι αναζητούσαν περισσότερο ατομικές παρά συλλογικές λύσεις. Αυτό ήταν εν μέρει μια νίκη του συστήματος αλλά από την άλλη και μια υγιής αντίδραση στην ακαμψία και στην γραφειοκρατική αντίληψη που επικρατεί στο φοιτητικό κίνημα.

Αποκλεισμένοι από τις συνδιοικητικές διαδικασίες απ΄ όπου άλλωστε απουσιάζει ο διάλογος και η αντιπαράθεση, αδιάφοροι απέναντι στις ανούσιες γ. συνελεύσεις, όπου ο εξουσιαστικός, ανδροκρατικός λόγος του συνδικαλιστή (είτε δεξιού, είτε αριστερού, είτε αριστεριστή) καταστέλλει οποιαδήποτε διάθεση για αυθόρμητη και προσωπική έκφραση, οι νέες και οι νέοι θεωρούν την πολιτική κάτι έξω από τη ζωή τους. Νιώθουν ότι ο πολιτικός λόγος δεν μπορεί να εκφράσει την καθημερινότητα και τις ανησυχίες τους.

Την δυσαρέσκεια των νέων φοιτητριών-των, την αντιλήφθηκαν οι κυρίαρχες πολιτικές παρατάξεις και με κάποια αιτήματα που έβαζαν γενικά προσπάθησαν να την αξιοποιήσουν προς όφελος τους. Οι πλατφόρμες τους όμως καταψηφίστικαν στις περισσότερες σχολές. Κι αυτό δείχνει την αντίθεση των φοιτητριών-των, τόσο στις προτάσεις τους (όπου ήταν φανερή μια εκτονωτική διάθεση), όσο και στο συνολικό μοντέλο πολιτικής που προτείνουν.

Οι φοιτήτριες-τες, θέλουν να δράσουν οι ίδιες-οι, έχουν βαρεθεί την κυριαρχία των κομμάτων, την εκπροσώπηση, τα πηγαδάκια, τις προκηρύξεις, τα παζάρια σε επίπεδο κορυφής. Οι σημερινές κινητοποιήσεις και οι αναταραχές δείχνουν το δυναμικό και την συσωρευμένη ενέργεια που υπάρχει.

Πρέπει να γίνει όμως κατανοητό ότι οι φοιτήτριες-τες δεν διεκδικούν μόνο περισσότερες δαπάνες για την παιδεία αλλά ότι έχουν άποψη για την εκπαιδευτική διαδικασία συνολικά. Βέβαια μερικά ζητήματα έχουν θιχτεί μόνο κατ΄ αρχήν κι όχι σε βάθος. Για να αφήσει κάτι αυτή η κινητοποίση, πρέπει να δώσουμε βάρος στην κριτική του πανεπιστήμιου σαν μηχανισμού που αναπαράγει την κυρίαρχη ιδεολογία, την ανδροκρατία και τους ιεραρχικούς θεσμούς της κοινωνίας. Πρέπει να το αμφισβητήσουμε τόσο για τον τρόπο που είναι δομημένο, όσο και για την ουσία της γνώσης που παρέχει.

Ειδικά εμάς τις γυναίκες μας ενδιαφέρει να αναπτυχθεί μια προβληματική για το τι αποτελεί επιστημονικό πρόβλημα και τι όχι, να τεθούν ερωτήματα όπως: "Η κυρίαρχη θέση των αντρών στην έρευνα και τη διδασκαλία δεν έπαιξε κανένα ρόλο στη διαμόρφωση της επιστήμης,

στον προσδιορισμό της αντικειμενικότητας καθώς και στην οριοθέτηση εκείνων των ανθρώπινων πτυχών και προβλημάτων που είναι άξια επιστημονικής ανάλυσης;" Ερωτήματα που έχει ήδη θέσει στο προγραμματικό της κείμενο η ομάδα γυναικείων σπουδών του ΑΠΘ.

Απέναντι στο αστικό πανεπιστήμιο έχουμε να προτείνουμε το ανοιχτό πανεπιστήμιο, όπου όλοι (νέες-οι, νοικοκυρές, εργαζόμενες-οι), θα έχουν πρόσβαση στην γνώση. Μ' αυτό τον τρόπο παύει η κατοχή της γνώσης ν' αποτελεί μέσο εξουσίας, προωθείται η εναλλαγή των ρόλων, υπονομεύεται ο καπιταλιστικός καταμερισμός και ο διαχωρισμός χειρωνακτικής-διανοητικής εργασίας. Η έρευνα δεν καθορίζεται από τις ανάγκες του κεφάλαιου αλλά προσανατολίζεται στην λύση προβλημάτων της κοινωνίας και η γνώση που παράγεται μπορεί να χρησιμοποιηθεί για καλυτέρευση των συνθηκών ζωής, για μείωση του χρόνου εργασίας, για καλύτερη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, για την ανάπτυξη απόψεων επαναστατικών και ανατρεπτικών.

Βέβαια αυτά τα ζητήματα δεν μπορούν να τεθούν με τον παραδοσιακό πολιτικό τρόπο. Δεν μπορείς να μιλάς για ανοιχτό πανεπιστήμιο, για καταστροφή των ρόλων και της ιεραρχίας μέσα από σχήματα που αναπαράγουν αυτό που θέλεις ν' αλλάξεις. Δεν βγαίνει τίποτα με το να κάθονται οι φοιτήτριες-ές ν' ακούν παθητικά αυτούς που κατέχουν τήν άποψη -κύρια άντρες και συνήθως όχι πια φοιτητές-, να τους την εκθέτουν. Πρέπει να αναζητηθούν νέοι τρόποι παρέμβασης που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νέων μέσα και έξω από το πανεπιστήμιο.

Οι εμπειρίες του γυναικείου κινήματος, χωρίς να αρνούνται ή να παραβλέπουν την αναγκαιότητα για συντονισμό και κοινή δράση, δείχνουν ότι οι μικρές ομάδες είναι το οργανωτικό μοντέλο που μπορεί να λειτουργήσει αντιεξουσιαστικά, αντιιεραρχικά και δημιουργικά. Να θέσει ζητήματα που απασχολούν την νέα και τον νέο, την φοιτήτρια και τον φοιτητή, να τα αναλύσει θεωρητικά και να τα βάλει δυναμικά στην πράξη.

Είναι βασικό να δημιουργηθούν συνθήκες που να ωθούν την καθεμιά, καθένα να πάρει πρωτοβουλίες, προσπάθειες να μπουν πρακτικά όσα θεωρητικά λέμε σε σχέση με το πανεπιστήμιο με τη δημιουργία αντιμαθημάτων, με περιοδικά, στέκια, φαντασία και χιούμορ, πνεύμα καλής συνεργασίας, δυναμικά μέσα πάλης, όλα αυτά μπορούν να συντελέσουν στην ριζοσπαστικοποίηση του φοιτητικού κινήματος και να βοηθήσουν την σύνδεση και την συνεργασία του με άλλα κοινωνικά κινήματα.

Ράνια Καλαϊτζή

ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ: Το πρόβλημα της πορνείας δεν λύνεται με την καταδίωξη των γυναικών

Ο φοβερός νοικοκύρης, ο πρώτος των νοικοκυραίων της Αθήνας, άρχισε το νοικοκύρεμα, το "πλησίασμα" του δημότη, την καθιέρωση της δημοκρατίας και του πλουραλισμού. Κι όλα αυτά με το "δημοψήφισμα" που έκανε στο Μεταξουργείο για την απομάκρυνση των οίκων ανοχής, χρησιμοποιώντας σαν πρόσχημα το νόμο 1193/81, που δεν επιτρέπει την ύπαρξη περισσότερων από 12 "σπιτιών" στην περιοχή κάθε αστυνομικού τμήματος.

Οι γυναίκες που διώκονται, αντέδρασαν δυναμικά και συντονισμένα. Με διαμαρτυρίες, με πανώ και συνεντεύξεις. Στην εκδήλωση που έγινε στο θέατρο Διάνα, μίλησε η πρόεδρος του σωματείου εκδιδομένων γυναικών Μπελίντα· συμμετείχαν γυναικείες ενώσεις, ομάδες, η Ελένη Μπαμπούκη εκ μέρους του ΕΑΡ, κ.α.

Είναι σαφές ότι η ανάπλαση της περιοχής, δεν γίνεται με το να φύγουν τα "σπίτια". Χρειάζονται πολύ ουσιαστικότερα μέτρα, από δρόμους και αποχέτευση, μέχρι πράσινο και καταπολέμηση του νέφους. Είναι πάρα πολλά αυτά που χρειάζεται το Μεταξουργείο και όλη η Αθήνα για να γίνει ανθρώπινη και κατοικήσιμη πόλη, και δεν είναι αυτό το θέμα του κειμένου. Δεν μπορούμε να μην αναφέρουμε ωστόσο, ότι οι δημοτικές αρχές διαθέτουν 300 εκατομύρια δραχμές για την κατασκευή εστιατορίου και αναψυκτηρίου στο αλσύλλιο της περιοχής της σχολής Ευελπίδων, απ' όπου ξεριζώθηκαν δέντρα, συνεχίζοντας έτσι την καταστροφή του λιγοστού πράσινου της Αθήνας. Το ποσό προέρχεται από δάνειο που θα πάρει ο δήμος από ξένους χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Ομολογουμένως οι ιδέες τους κ. Εβερτ περί αναβάθμισης είναι τουλάχιστον περίεργες.

Προφανώς με το διώξιμο των "σπιτιών" ούτε το πρόβλημα της αναβάθμισης λύνεται, ούτε πολύ περισσότερο της πορνείας. Η πορνεία όπως οποιαδήποτε άλλη προσφορά εμπορεύματος ή υπηρεσίας στην αγορά, υπάρχει γιατί έχει ζήτηση. Μονο η υποκρισία της ανδροκρατικής κοινωνίας διαχωρίζει τις πόρνες από αυτούς που αγοράζουν τις "υπηρεσίες" που προσφέρουν, γιατί είναι δυο πράγματα άρρηκτα δεμένα μεταξύ τους. Οι περισσότεροι άντρες, και γυναίκες ακόμη, συμφωνούν ότι η πορνεία είναι ένας θεσμός που δεν μπορεί να πάψει να υπάρχει. Ενας είδος αναγκαίου κακού ας πούμε. Ολοι πηγαίνουν στα "σπίτια", αλλά κανείς δεν τα θέλει στη γειτονιά του.

Εκείνες που είναι οι λιγότερο υπεύθυνες για την ύπαρξη της πορνείας είναι οι πόρνες. Δεν καταλαβαίνουμε γιατί πρέπει αυτές να στιγματίζονται και να ντρέπονται κι όχι αυτοί που τις πληρώνουν. Οι πόρνες το κάνουν από ανάγκη, ενώ οι άντρες από ευχαρίστηση, γι αυτό είναι εφτά φορές χειρότεροι. Γιατί είναι άντρες που αντέχουν, που διανοούνται να πληρώσουν, να νοικιάσουν ένα σώμα για να κάνουν έρωτα. Από τη στιγμή που κάποιος τη "βρίσκει" έτσι, έχει σοβαρό πρόβλημα, κι είναι επικίνδυνος για την δημόσια ασφάλεια. Διότι η ιδέα της χρήσης του γυναικείου σώματος σαν εμπόρευμα, σαν άψυχο αντικείμενο είναι η βάση της ιδεολογίας του βιασμού, αν δεν είναι η βάση της αντρικής αντίληψης για το σεξ και την ηδονή. Εκείνος που δεν ενδιαφέρεται για τα συναισθήματα, την ανταπόκριση, τη συμμετοχή του ανθρώπου που έχει απέναντι του, που την εξαναγκάζει να συναινέσει είτε πληρώντας την, είτε βιάζοντας την, είτε απαιτώντας τα συζυγικά του δικαιώματα, δεν είναι άνθρωπος στην ουσία. Είναι ένας επικίνδυνος βιαστής. Και είναι χονδροειδές ψέμα, ότι στις πόρνες πάνε όσοι έχουν σεξουαλικό πρόβλημα, δεν έχουν φιλενάδα ή σύζυγο.

Θα μας κάνατε χάρη λοιπόν, αν αρχίζατε την αναβάθμιση απ' αυτούς κύριε Εβερτ. Αυτούς να διώξετε όχι μόνο απ' το Μεταξουργείο και την Αθήνα αλλά κι απ' την Ελλάδα ολόκληρη. Θάταν μια καλή αρχή, να φεύγατε εσείς πρώτος, επίσης.

Γιατί δεν ανεχόμαστε να βλέπουμε στις εφημερίδες γυναίκες με σκεπασμένα πρόσωπα να διαμαρτύρονται γι αυτή την καταδίκη. Αυτά τα σκεπασμένα πρόσωπα μας πληγώνουν και μας προσβάλλουν. Γιατί η ντροπή δεν είναι δική τους, ούτε η ενοχή. Γιατί η διάκριση ανάμεσα στο ηθικό και στο ανήθικο, στο νόμιμο και στο παράνομο είναι σχετική, η διαχωριστική τους γραμμή πολύ ασαφής. Αλλωστε ο καθένας έχει το "παρελθόν" του κύριε Εβερτ. Και το ξέρει καλά...

Ο αναμάρτητος λοιπόν, πρώτος τον λίθο βαλλέτω...

Ε.Γ.

«Δεν θέλουμε τον πόλεμο,
την ελευθερία όμως την θέλουμε,
γι' αυτό μπορούμε να την διεκδικούμε άοπλα...»

Στις 22 Νοέμβρη γύρω στις 1000 γυναίκες (Ελληνοκύπριες και επώνυμες ξένες, κρατώντας μικρές άσπρες σημαιούλες και πανώ που έγραφαν: "Ερχόμαστε ειρηνικά - οι γυναίκες επιστρέφουν", πέρασαν μέσα στην κατεχόμενη από τα τουρκικά στρατεύματα περιοχή, πίσω από τον ιππόδρομο στην Λευκωσία. Οι γυναίκες ξεκίνησαν το πρωί εκείνης της Κυριακής από το κέντρο της Λευκωσίας, επιβαίνοντας σε 26 λεωφορεία, που έφτασαν στη "νεκρή ζώνη" λίγο μετά το μεσημέρι και η ειρηνευτική δύναμη του ΟΗΕ δεν κατάφερε να τους ανακόψει το δρόμο. Το "κονβόυ" αυτό των γυναικών, ακολουθούσαν με ειδικό λεωφορεί δεκάδες δημοσιογράφοι του κυπριακού και διεθνούς τύπου.

Ετσι, με μοναδικό όπλο το δίκιο τους, έσπασαν την γραμμή του αίσχους και πάτησαν μετά από 13 χρόνια στη δική τους γη που παράνομα πατούν τα στρατεύματα κατοχής. Μπήκαν στο διαχωριστικό χαράκωμα και κατάφεραν να φθάσουν 60 μέτρα μέσα από την τούρκικη σκοπιά παρόλες τις προσπάθειες των στρατιωτών των ειρηνευτικών δυνάμεων να τις αποθήσουν καθώς παρατάχθηκαν ανάμεσα σ' αυτές και τους Τούρκους στρατιώτες, αρπάζοντας τες, πολλές φορές βίαια και κουβαλώντας τες σηκωτές μέτρα μακριά. Επιβεβαιώθηκε έτσι για άλλη μια φορά πως οι "ειρηνευτές", δεν είναι παρά οι "μπάτσοι" που τάσσονται με το μέρος της τούρκικης εξουσίας, ενάντια στην ελευθερία και το δίκιο. Κάποιο αξιωματικοί, επίσης του ΟΗΕ, φώναζαν να οπισθοχωρήσουν στην "ελληνική γραμμή", αλλά οι γυναίκες φώναζαν πως δεν υπάρχουν "γραμμές", αμφισβητώντας έτσι και το κομμάτι εκείνο της κυπριακής εξουσίας, που έχει αποδεχτεί αυτό το διαμελισμό.

Αφού οι γυναίκες παρέμειναν αντιμέτωπες με τον πάνοπλο Αττίλα αποχώρησαν το βράδυ ξέροντας, πως αυτή η προσπάθεια δεν είναι η τελευταία: "Την άλλη φορά στην Κερύνεια". Δεν ήταν ούτε η πρώτη βέβαια. Μια άλλη Κυριακή στις 14 Ιούνη, πέρυσι, οι γυναίκες κατευθύνθηκαν στα κατεχόμενα εδάφη και στη "νεκρή ζώνη", όπου έγινε συμπλοκή με τα ειρηνευτικά στρατεύματα του ΟΗΕ, που τελικά τους ανέκοψαν την πορεία.

Γιατί ο πόλεμος, ο κάθε πόλεμος είναι κάτι που η αντρική λογική επινόησε, είναι οι άντρες που τους κάνουν ενώ οι γυναίκες πληρώνουν τις συνέπειές τους.

Οι γυναίκες της Κύπρου, μ' αυτή την πορεία αντέταξαν τη δική τους λογική. Η αναμέτρηση δεν έγινε με τα όπλα αλλά με τα βλέμματα και σ' αυτή την αναμέτρηση ήταν οι οι Τούρκοι που έστρεψαν αλλού το βλέμμα τους.

"Είμαστε άοπλες αλλά πιο δυνατές απ' αυτούς. Αυτό ήταν ότι πιο σημαντικό κερδίσαμε εκείνη τη μέρα. Την εμπειρία της δύναμης που μπορείς να έχεις χωρίς ένα όπλο, απέναντι σε τόσους οπλισμένους άντρες. Το ξεπέρασμα του φόβου και της βίας. Την εμπειρία ότι οι ειρηνικοί τρόποι δεν είναι μόνο συνομιλίες και υποχωρήσεις και παράδοση. Οτι μπορείς να πολεμήσεις χωρίς μίσος γι αυτόν που είναι απέναντι σου. Κι ότι αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος για να νικήσεις. Γιατί η χωρίς όπλα αντιπαράθεση σου μαζί του σπάζει τους κανόνες του παιχνιδιού που προετοιμάστηκε να παίξει και τον αφήνει αμήχανα αφοπλισμένο" (Ειρήνη Μοδέστου).

Υ.Γ. Την επόμενη φορά όσες από μας μπορούν, θα είναι και πρέπει να είναι κοντά στις γυναίκες της Κύπρου.

Μ.Κ.

Οι γυναίκες πρόσωπο με πρόσωπο με τους πάνοπλους Τούρκους στρατιώτες.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

ή ΤΙ γυρεύει η αλεπού στο παζάρι;

Το κείμενο αυτό δεν φιλοδοξεί απολύτως τίποτα. Η τύχη του εξαρτάται αποκλειστικά απ΄την ανταπόκριση που θα βρει.
Το πετάμε στον ωκεανό σαν ένα μήνυμα σε σφραγισμένο μπουκάλι. Σαν ένα σήμα σε τρεις χιλάδες αντίτυπα.
Απ΄όσες το λάβουν περιμένουμε απάντηση. Αν είναι πολλές, θα μπορούσαμε να μαζευτούμε, στις 8 του Μάρτη ας πούμε...
Γιατί θέλουμε να νοιώσουμε ξανά ζωντανές.
Γιατί θέλουμε να γίνουμε ξανά τολμηρές...

— Πολιτική και γυναίκες —

Εχει διαπιστωθεί πολλές φορές από γυναικείες αναλύσεις ότι η πολιτική είναι αντρική, ότι η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική είναι τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά ελάχιστη, ότι ο ανταγωνισμός, η επιθετικότητα, η σκληρότητα, η αυταρχικότητα αλλά και η συγκρότηση, η εκλογίκευση και άλλες "αξίες" που δεσπόζουν στην πολιτική έκφραση και πράξη, εμποδίζουν τις γυναίκες να ανταποκριθούν σ΄αυτή.

Εξήγηση αυτής της κατάστασης επιχειρείται από πολλές πλευρές. Κάποιοι που πιστεύουν στην κατωτερότητα των γυναικών ισχυρίζονται ότι οι γυναίκες δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις παραπάνω "αξίες", από τη φύση τους. Ενώ κάποιοι σύγχρονοι ισχυρίζονται ότι οι γυναίκες δεν έχουν εξοικειωθεί, αποκλεισμένες στο χώρο του ιδιωτικού, ότι ο κοινωνικός τους ρόλος τις έχει αποκλεισμένες από την πολιτική και πως οι γυναίκες οι οποίες θέλουν να αλλάξουν τη θέση τους, πρέπει να εισχωρήσουν και σ΄αυτό το χώρο.

Οι παραπάνω αναλύσεις έχουν ένα κοινό τόπο: Δεν κάνουν καμμιά κριτική στην πολιτική και την αποδέχονται σαν δεδομένη και θεμιτή. Η δική μας όμως εξήγηση θέλει να ξεκινήσει από άλλη βάση. Δεν μπόρεσαν μόνο, οι γυναίκες να συμμετέχουν, ή μήπως όταν συμμετείχαν την απέρριψαν (συνειδητά ή ασυνείδητα);

Είναι γεγονός ότι οι γυναίκες αποκλείστηκαν από την πολιτική, γιατί οι άνδρες και το ανδροκρατικό σύστημα είχαν λόγους να τις αποκλείουν. Ομως κατά καιρούς πολλές γυναίκες μπήκαν στην πολιτική ζωή. Είτε σαν μεμονομένες περιπτώσεις, είτε σε διάφορες εξεγέρσεις, επαναστάσεις, πολέμους. Και σχεδόν όλες, εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις ή τα παράτησαν ή συνέχισαν μεν να ασχολούνται αλλά με σοβαρά προβλήματα και αμφιβολίες.

Μη παραβλέποντας και τις παραπάνω συνθήκες που όντως ισχύουν (αποκλεισμός των γυναικών στο χώρο του ιδιωτικού κλπ), πιστεύουμε ότι υπάρχει μια βαθύτερη αποστροφή των γυναικών προς την πολιτική. Μια αποστροφή που έχει τις ρίζες της στη διαφορετική ανάπτυξη και ιστορική πορεία των γυναικών από τους άνδρες. Μέσα από την διαφορετική ιστορική πορεία, αναπτύχθηκαν διαφορετικά χαρακτηριστικά, που εμείς θωρούμε σαν ανθρώπινες αξίες. Δεν θεωρούνται όμως και ούτε είναι αξίες της ανδροκρατκής κοινωνίας. Συνήθως θεωρούνται αμελητέες και

κατακρίνονται σαν ανασφάλεια, αδυναμία και ανικανότητα.

Οι γυναίκες όμως λογω του κύριου κοινωνικού ρόλου τους να ανατρέφουν και να μεγαλώνουν παιδιά, επιτελώντας έτσι διαφορετική εργασία, ανέπτυξαν ένα "πακέτο αξιών", διαφορετικών απ΄ αυτές που κυριαρχούν στον αντρικό κόσμο. Τα διαφορετικά αυτά χαρακτηριστικά που βρίσκονται στην αρσενική και θηλυκή συμπεριφορά, κωδικοποιεί ο Κάπρα στο βιβλίο του "Κρίσιμη Καμπή", σε κύριες γραμμές ως εξής:

Θηλυκό-Αρσενικό
Συνεσταλμένο-Επιθετικό
Συνεργαζόμενο-Ανταγωνιστικό
Διαισθητικό-Λογικό
Συνθετικό-Αναλυτικό.

Οι διαφορές αυτές υποστηρίχθηκαν και καλλιεργήθηκαν από το πατριαρχικό κόσμο. Σήμερα έχουμε μια επικράτηση και μια νίκη των "αξιών" που συνιστούν το Αρσενικό. Απ΄ την άλλη όμως υπάρχει η ανάγκη και των γυναικείων-ανθρώπινων αξιών, για να εξισορροπούν τις αντδρικές. Η εκπλήρωση αυτών των αναγκών έχει ανατεθεί και συχνά βίαια επιβληθεί στις γυναίκες. Υπάρχει ανάγκη γιατί η αποκλειστική υιοθέτηση της ανταγωνιστικής και επιθετικής συμπεριφοράς θα ήταν καταστροφική για τον πολιτισμό και θα έκανε αδύνατη τη συνέχιση της ζωής. Είναι σαφές ότι όλες-οι έχουν ανάγκη από συναισθηματική κάλυψη, από περίθαλψη, από ανάπαυση, από ανθρώπινη επαφή, από καθαριότητα, από διατροφή, από την άλλη πλευρά της δημόσιας και φανερής ζωής των ανδρών, που είναι η κρυφή και "επουσιώδης" ιδιωτική ζωή των γυναικών. Ολες αυτές οι υπηρεσίες που θεωρούνται δευτερεύουσες και είναι υποβαθμισμένες, εκτελούνται από το κατώτερο και πιο υποβαθμισμένο στρώμα της κοινωνίας που είναι οι γυναίκες και φυσικά είναι το πιο κακοπληρωμένο ή το καθόλου πληρωμένο (νοικοκυρές, μητέρες).

Ετσι οι γυναίκες ουσιαστικά δεν μπορούν να υπάρξουν στην πολιτική, χώρος όπου οι μόνες αναγνωρισμένες αξίες, είναι οι ανδρικές. Ακόμη και κάποια κομμάτια του ανδροκρατούμενου, όμως, κινήματος που τάσσονται κοντά ιδεολογικά με το γυναικείο κίνημα και τις γυναικείες ανθρώπινες αξίες που υπερασπίζεται, σε συγκεκριμένες πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις τις απαρνούνται ριζικά στην πράξη, για να μπορέσουν να επικρατήσουν. Φυσικά υπάρχει και το άλλο κομμάτι, που έχει πλήρη αντίθεση με οτιδήποτε γυναικείο.

Τέλος η αναποτελεσματικότητα όσο αφορά την καλυτέρευση της ζωής των γυναικών και της κοινωνικής τους υπόστασης, τις οδηγεί σε μια υποτονική συμμετοχή στην πολιτική ζωή. Πραγματικά εδώ ένα ενδεικτικό παράδειγμα, μπορεί να αναφερθεί. Τι έχουν κατορθώσει οι γυναίκες μέσα απ΄ τους πολιτικούς σχηματισμούς τα τελευταία 15 χρόνια και τι το εργατικό ή και τα πιο πρόσφατα, οικολογικό νεολαιίστικο (χωρίς καμμιά πρόθεση αντίθεσης με τα συγκεκριμένα κινήματα). Το εργατικό θεωρείται από την πλειοψηφία των κομματικών σχηματισμών το κεντρικό και ενίοτε το μόνο επαναστατικό υποκείμενο. Ακόμα κι εκείνοι που θεωρητικά παίρνουν υπόψη τους και τα υπόλοιπα κινήματα, δεν παύουν να έχουν ένα θαυμασμό και μια προσκόληση στην εργατική τάξη. Αλλά και τα άλλα "νέα" κινήματα (οικολογικό νεολαιίστικο), θεωρούνται κινήματα και πολλές φορές τα κόμματα τα θέτουν σαν κεντρικούς πόλους πολιτικής τους για μεγάλα διαστήματα. Πράγμα το οποίο, οι γυναίκες ακόμη το διεκδικούν για το γυναικείο κίνημα, χωρίς να τόχουν κατορθώσει εδώ και 15 χρόνια.

Το ζήτημα που πρέπει επίσης να αντιμετωπίσουμε, είναι η ένταξη των γυναικών-φεμινιστριών στα πολιτικά κόμματα/ομάδες, οι οποίες πιστεύουν ότι μπορούν να τα αλλάξουν, να τα εξανθρωπίσουν. Ας δούμε κατά πόσο είναι εφικτό κάτι τέτοιο μέσα στα κόμματα/ομάδες.

Πολιτικοί σχηματισμοί — και γυναίκες —

Η εμφάνιση των κομμάτων στην ιστορία είχε σαν σκοπό την συμπαράταξη κάποιων ατόμων με κοινή ιδεολογία και απόψεις για την προώθηση των ιδεών τους και τη διεκδίκηση της πολιτικής εξουσίας.

Ολα τα κόμματα ανεξάρτητα αν μάχονται ή υπερασπίζονται το υπάρχον σύστημα αξιών, είναι απεικόνιση του ίδιου συστήματος. Και το διαιωνίζουν γιατί είναι θεσμοθετημένα στις βασικές του αρχές.

Ακόμη και ο αρχικός σκοπός της αντιπροσώπευσης της κοινωνικής ομάδας που υποστηρίζουν στο κοινοβούλιο, έχει φθάσει στην καθοδήγηση και χειραγώγηση αυτής της ομάδας. Η εξουσιαστική δομή, αλλά και όλα τα χαρακτηριστικά από τα οποία συνίστανται, απεικονίζουν και την κοινωνία που ονειρεύονται. Ο κύριος διαχωρισμός στις σχέσεις των μελών ενός κόμματος ή μιας ομάδας, είναι ο διαχωρισμός διανοητικής και χειρωνακτικής εργασίας. Η διανοητική εργασία και άρα η κατεύθυνση της δουλειάς ενός κόμματος/ομάδας βρίσκεται στα χέρια των διανοούμενων, των παλιών και των ανδρών. Ενώ τη χειρωνακτική εργασία κάνουν κυρίως οι μη διανοούμενοι-ες, κάπως οι νέοι και φυσικά οι γυναίκες. Γιατί εκτός από το φυλετικό διαχωρισμό, αν και οι ρίζες βρίσκονται σ΄ αυτόν, πολύ λίγες γυναίκες είναι διανοούμενες. Κι αυτό γιατί διαθέτουν πολύ λιγότερο χρόνο, αλλά και γιατί η πολιτική γνώση και γλώσσα, είναι πολύ δύσκολο να αποκτηθεί, μια και είναι τόσο έξω από τη ζωή, τη λογική και τη γλώσσα των γυναικών. Οι λίγες γυναίκες που την κατέχουν, δουλεύουν σε πολύ πιο αντίξοες συνθήκες από τους άνδρες.

Ενας άλλος διαχωρισμός πολύ γνωστός απ΄ τις εξαγγελίες των "νέων" κομμάτων και ομάδων, είναι αυτός της πολιτικής και προσωπικής ζωής. Το ζήτημα αυτό μπήκε πρώτα από τις γυναίκες τόσο κεντρικά, γιατί η προσωπική ζωή πάντα ήταν και εξακολουθεί να είναι εντελώς αποκομμένη από την πολιτική ζωή, πράγμα που οδηγούσε και οδηγεί στον αποκλεισμό των γυναικών, μια και η προσωπική ζωή ήταν και είναι ο χώρος όπου "δρούν" και υπάρχουν οι γυναίκες.

Είναι ο χώρος που "ανήκει" στις γυναίκες, αλλά το χειρότερο είναι ότι και οι γυναίκες ανήκουν αποκλειστικά σ' αυτόν. Βέβαια σήμερα μπορούμε να δούμε ότι η προσωπική ζωή, ήταν αυτή που διατήρησε κάποια ανθρώπινα χαρακτηριστικα. Πέρα όμως από αυτό, δεν ήταν επιλογή των γυναικών, αλλά εξαναγκασμός. Μόνο στο γυναικείο κίνημα οι γυναίκες μπόρεσαν να βρούν μια πολιτική έκφραση της προσωπικής τους ζωής. Και τους ήταν αναγκαίο, γιατί πραγματικά δεν ήταν δυνατό να λειτουργήσουν διαφορετικά.

Γιατί συμμετέχοντας στην πολιτική, η οποία βάζει προτεραιότητες, στόχους και πλάνα δεν ήταν δυνατό να λειτουργήσουν; Και γιατί δεν είχαν το χρόνο και γιατί δεν μπορούσαν να "αντεπεξέλθουν". Ηταν πέρα από τη λογική τους, το να χρησιμοποιούν τα πάντα, ακόμα και τους ανθρώπους για ένα σκοπό. Οχι επειδή είναι από τη φύση τους "καλές", αλλά γιατί ήταν κοινωνικά αυτές που έπρεπε να κρατούν αυτά τα χαρακτηριστικά. Βέβαια η υποτίμηση της διαφορετικής λειτουργίας και συμμετοχής των γυναικών από τους "συντρόφους" άνδρες, τις οδήγησε στην απογοήτευση και την απομάκρυνση από τα κόμματα ή ομάδες, θεωρώντας και οι ίδιες τους εαυτούς τους ανίκανες για μιά τόσο "σημαντική" πάλη όπως είναι η επαναστατική.

Ετσι, ή γύρισαν στα σπίτια τους, ζώντας στην σχιζοφρένεια ή παρέμειναν περιμένοντας την "αλλαγή" των συντρόφων. Αυτή όμως η αλλαγή πιστεύουμε ότι δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο με την διάλυση αυτών των συγκεκριμένων ανδροκρατικών σχημάτων. Και τα καινούργια σχήματα θα πρέπει να ξεκινούν από εντελώς άλλες "προτεραιότητες".

Ενας άλλος χαρακτηρισμός τον οποίο κινδυνεύει να ακούσει οποιαδήποτε γυναίκα, είναι αυτός της μικροαστής. Κάθε γυναίκα είναι υποχρεωμένη να φροντίζει για την αναπαραγωγή αυτού του κόσμου. Παράγοντας ευτελής και ανύπαρκτος σε όλες τις θεωρητικές αναλύσεις που επιχειρούνται από όλες τις μπάντες. Εχοντας αυτήν την πεποίθηση οι άνδρες θεωρούν τις γυναίκες συντηρητικές, πιστεύουν ότι γι αυτό ακριβώς είναι καλύτερο, να μην τους εμποδίζουν στο "μεγάλο" έργο τους. Είναι γνωστή η θέση όλης της αριστεράς για το αίτημα των γυναικών για την ψήφο. Μιλούσαν για μικροαστές, για συντηρητικές γυναίκες, αλλά βέβαια οι ίδιοι ψήφιζαν.

Ενα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο είναι οι σχέσεις των μελών μεταξύ τους, οι οποίες πιστεύουμε ότι συντελούν πάρα πολύ στη διαμόρφωση του χαρακτήρα ενός κόμματος/ομάδας (γεγονός που ποτέ δεν παραδέχτηκαν οι άνδρες των πολιτικών σχηματισμών). Οι σχέσεις μεταξύ των ανδρών ενός κόμματος/ομάδας είναι ή ανταγωνιστικές για την ιεραρχία στο κόμμα/ομάδα, ή υποτακτικές στους ιεραρχικά ανώτερους, με την προοπτική όμως και της δικής τους ανόδου. Είναι η πολύ γνωστή, υπερβολική αφοσίωση, που δείχνουν κάποια κατώτερα στελέχη προς τα ανώτερα. Είναι μια σχέση που βάση της έχει την πολιτική ιδεολογία και τον κοινό σκοπό, όπως και τη λατρεία της εξουσίας που τους έλκει.

Ενώ αντίθετα οι σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών μέσα στο κόμμα, έχουν σαν βάση τους τη φυλετική διαφοροποίηση. Οι σχέσεις με τις γυναίκες που ενσαρκώνουν το γυναικείο ρόλο είναι σε καθαρά σεξουαλικό επίπεδο. Είναι οι "ωραίες" αυτές που γίνονται αποδεκτές, σαν οι γυναίκες του τάδε..., που ανεβαίνουν και υπάρχουν μέσω του άνδρα, που κάθε φορά έχουν. Είναι ίσως η πιό αποδεκτή "κατηγορία" γυναικών, αλλά δεν τις υπολογίζει κανείς για τίποτε άλλο, πολύ περισσότερο πολιτικά.

Επίσης υπάρχει η άλλη "κατηγορία" γυναικών, οι πολιτικοποιημένες. Αυτές προσπαθούν να υπάρξουν πολιτικά μέσα στους σχηματισμούς που συμμετέχουν. Πραγματικά πρέπει για να αποδείξουν, το "γνήσιο" ενδιαφέρον τους ή το ότι έχουν μυαλό, πρέπει να κάνουν δεκαπλές προσπάθειες από τους άνδρες του κόμματος. Αν και είναι κατώτερες από τους άνδρες, είναι αποδεκτές, γιατί δεν κιν-

δυνεύει και τόσο πολύ το ανδρικό επoικοδόμημα, εφόσον δεν κάνουν καμιά κριτική στην λειτουργία και ιδεολογία του κόμματος/ομάδας και φυσικά έχουν αντίθεση τρομερή με γυναικείο κίνημα.

Στην χειρότερη κατάσταση όμως, βρίσκονται οι σχέσεις των ανδρών με τις γυναίκες-φεμινίστριες μέσα στο κόμμα/ομάδα. Είναι αυτές που θεωρείται ότι δεν κάνουν τίποτε, δεν ενδιαφέρονται στην ουσία για το κόμμα/ομάδα, που ενοχλούν και παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του. Είναι αυτές που προσπαθώντας να διατηρήσουν τα γυναικεία τους χαρακτηριστικά, δημιουργούν προβλήματα και γι αυτό συνήθως καταστέλονται.

Πιστεύουμε ότι πραγματικά οι γυναίκες-φεμινίστριες παρ' όλες τις προθέσεις τους, επέβαλαν τόσο λίγα πράγματα στα κόμματα/ομάδες, που μιά προοπτική αλλαγής τους τη βλέπουμε τόσο μακρυνή και αβέβαιη, που πραγματικά δεν μας έλκει. Επίσης είναι γνωστό σε όλες όσες συμμετείχαμε σε πολιτικούς σχηματισμούς, ότι ποτέ δεν βάλαμε τα θέματα που μας απασχολούν, παρά μόνο φρασεολογικά.

Τέλος πιστεύουμε ότι οι ιδεολογίες στις οποίες στηρίζονται τα κόμματα/ομάδες, έρχονται σε αντίθεση με την ιδεολογία του φεμινισμού.

Ο φεμινισμός σαν — — πολιτική πρόταση ζωής —

Πολιτική πρόταση σημαίνει να μπορείς να προωθείς ανασχηματισμούς και αλλαγές στις υπάρχουσες δομές του συστήματος, με σκοπό το χτύπημα και ξεπέρασμά τους (όσο γίνεται), την συνειδητοποίηση και κριτική του συγκεκριμένου ρόλου ή θέσης, που σε καθεμιά-καθένα αναλογεί ή επιβάλεται. Με άλλα λόγια, πολιτική πρόταση σημαίνει πρόταση για ένα άλλο μοντέλο κοινωνίας.

Αυτό ακριβώς κάνει κι ο φεμινισμός αφού αμφισβητεί το υπάρχον σύστημα αξιών σε όλα τα επίπεδα, έστω κι αν κυρίως έριξε βάρος σε συγκεκριμένους θεσμούς και δομές (π.χ. οικογένεια). Το κάθε υποκείμενο (γυναίκες, νέοι, εργάτες, κ.λ.π.) αποτελεί κομμάτι της πραγματικότητας, άρα είναι μερικό, με την έννοια ότι δεν μπορεί μόνο του ν' αλλάξει τον κόσμο. Αυτό όμως δεν το εμποδίζει να έχει τη δική του συνολική αντίληψη και θεώρηση του κόσμου. Να έχει και να εκφράζει την άποψη του για το πώς θέλει να είναι αυτό το "άλλο" μοντέλο κοινωνίας. Έτσι κάθε κίνημα μέσα στην μερικότητα του, έχει και πρέπει να έχει αν θέλει να υπάρξει, συνολική άποψη, πρόταση και θέση, έστω κι αν προβάλλει κυρίως τις ιδιαίτερες θεωρήσεις του. Ο φεμινισμός, τόσο στο ιδεολογικό του υπόβαθρο όσο και στην οργανωτική του δομή, είχε και έχει μια συνολική, ολοκληρωμένη, θέση και πρόταση για την σημερινή κοινωνία.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω δεν θεωρούμε πως ο φεμινισμός κατέχει την μόνη αλήθεια ή ότι η ιδιαίτερη κοσμοθεώρηση του είναι η μόνη δυνατή. Θεωρούμε όμως ότι το γυναικείο κίνημα είναι ένα κοινωνικό κίνημα που μπορεί να έχει πολιτική έκφραση και θέση για τα κοινωνικοπολιτικά συμβάντα.

Πιστεύοντας λοιπόν ότι είναι αδύνατη η συμμετοχή με του δικούς μας όρους στους πολιτικούς οργανισμούς, ομάδες ή κόμματα (όπως αναπτύχθηκε παραπάνω), κι επειδή κάποια πράγματα θέλουμε ν' αλλάξουν εδώ και τώρα, όχι μόνο για τις γυναίκες αλλά και για όλο τον κόσμο, ίσως, στους καιρούς που ζούμε η δημιουργία ενός φεμινιστικού πολιτικού συνασπισμού να είναι η τρίτη διάσταση στην έκφρασή μας σαν κοινωνικοπολιτικά όντα (πέρα από δεξιές ή αριστερές συμμαχίες). Αλλωστε η ιδιαιτερότητα του γυναικείου κινήματος είναι ότι τα υποκείμενά του ήταν συγχρόνως υποκείμενα και των υπόλοιπων κινημάτων (γυναίκα-εράτρια, γυναίκα-φοιτήτρια κλπ), με αποτέλεσμα η κεντρική υποκειμενικότητα της κάθε μιας, η γυναικεία υπόσταση, να χάνεται σε κάθε κοινωνικοπολιτική έξαρση ή μη.

Η παραπάνω πρόταση δεν μπαίνει επειδή ξαφνικά κατέβηκε σα φώτιση στα μυαλά μας. Τολμάμε (με κάθε επιφύλαξη) να τη βάζουμε σε συζήτηση, γιατί είναι έντονη η ανάγκη να ξεπεράσει το κίνημα την τωρινή του απομόνωση, την μερική και ανεπιτυχή παρουσία του σαν ικανοποιητικού πόλου παρέμβασης, κυρίως εδώ στην Ελλάδα. Η αντίθεση των γυναικών με τις υπάρχουσες δυνατότητες πολιτικής έκφρασης, έχει σημάνει την επιστροφή (ή την καθόλου έξοδο) πολλών στο "ιδιωτικό", και την ανύπαρκτη έκφρασή τους, λες κι αυτή η κοινωνία αποτελείται μόνο από άντρες. Η οργανωτική δομή του γυναικείου κινήματος, οι μικρές ομάδες δηλαδή (αλλά και οι ενώσεις, κινήσεις που ασχολούνται με τυπικά γυναικεία θέματα), έχουν φτάσει στα όρια τους, όσες δεν έχουν ήδη διαλυθεί. Η αναποτελεσματικότητα τους έχει ήδη φανεί και δω στην Ελλάδα, κι αλλού. Δεν προτείνουμε βέβαια την εξαφάνιση τους. Η λειτουργία της μικρής ομάδας, με τη στενή επαφή και τη δουλειά προς τα έξω μαζί με την αυτοσυνείδηση είναι βασισμένη στον ιδεολογικό καθορισμό του φεμινισμού σαν αντιεραρχικό κίνημα. Υπάρχει η ανάγκη για τη συνέχιση της ύπαρξης τους αλλά είναι απαραίτητη πια, η ουσιαστική επαφή και συνεργασία όσων ομάδων υπάρχουν ή δημιουργηθούν και ο συντονισμός των μελλοντικών ενεργειών.

Υπάρχουν ήδη στο εξωτερικό κινήσεις του φεμινισμού σε μια άλλη κατεύθυνση, όπως ο γυναικείος συνασπισμός στην Ισλανδία, και το Γκρήναμ Κόμμον στην Αγγλία, όπου οι φεμινίστριες ασχολούνται με θέματα διαφορετικά από τα παραδοσιακά γυναικεία. Κι όλα αυτά παραμένοντας στις βασικές θέσεις του φεμινισμού, δηλαδή αυτονομία από τους άντρες, αυτονομία από τα κόμματα κλπ.

Μήπως κάτι τέτοιο είναι αδύνατο να γίνει στην Ελλάδα όπου τα κοινωνικά κινήματα είναι σχεδόν ανύπαρκτα και η παραδοσιακή πολιτική φαίνεται να κυριαρχεί, όπου κάθε άλλη έκφραση εκτός απ' την ανούσια πολιτική τη βασισμένη στα ιδεολογήματα είναι καταχωνιασμένη; Μπορεί, αλλά τα περιθώρια μας στενεύουν. Είναι βασικό, οι γυναίκες να ξαναεκφράσουμε τις ανάγκες μας, να κινούμαστε στους χώρους όπου υπάρχουμε και εργαζόμαστε σαν γυναίκες, σαν φεμινίστριες με τα δικά μας φυλετικά χαρακτηριστικά και αξίες, χωρίς αποδοχή καμμιάς αλλοτρίωσης ή εξαφάνισής τους. Είναι βασικό να βγάλουμε το κίνημα απ' το αδιέξοδο.

Ισως μπορούμε να το επιχειρήσουμε. Γιατί πρέπει να είμαστε όλες μαζί, γιατί τέλος πάντων οι άντρες και η παραδοσιακή πολιτική μας λένε τι να κάνουμε, αλλά όχι πώς να ζήσουμε, τώρα, κι όχι μετά την "Επανάσταση", που και να γίνει ακόμη, αμφιβάλουμε αν θα έχουμε κάποιο κομμάτι στην "ανακατανομή της πίτας".

—Κάτι διαφορετικό ή κάτι από τα ίδια —

Ισως κάποιες-οι αναρωτηθούν για το ποιες είναι οι εγγυήσεις ότι αυτό ο συνασπισμός θα είναι κάτι το διαφορετικό από τους μέχρι τώρα πολιτικούς σχηματισμούς. Μόνο και μόνο επειδή θα αποτελείται από γυναίκες; Κάπου κι αυτό!!! Οι γυναίκες σαν φύλο δεν καθόρισαν και δεν στιγμάτισαν την πολιτική, παρά, ή με την σιωπηλή ανοχή τους, ή την ολοκληρωτική αποχή τους, ή με την υιοθέτηση του αντρικού ρόλου. Ενας πολιτικός συνασπισμός λοιπόν, από άτομα που δεν έμαθαν ποτέ να χειρίζονται την εξουσία και τον λόγο της, να βάζουν πάνω απ' όλα τις προσωπικές τους φιλοδοξίες, να κάνουν τον ανταγωνισμό αυτοσκοπό, θα είναι σίγουρα κάτι καινούργιο, κάτι διαφορετικό.

Η πολιτική με το πολύ επιθετικό κι ανταγωνιστικό στυλ, όπου οι συγκινήσεις και τα συναισθήματα δεν είναι επιτρεπτά, είχε το αντρικό φύλο πάντα ένθερμο οπαδό της. Ακόμα και σε κόμματα νέου τύπου, όπως αυτό των Πράσινων της Δ. Γερμανίας οι άντρες αποτελούν τροχοπέδη για μια διαφορετική πολιτική πρακτική. Η βουλευτίνα των Πράσινων Βαλεράουντ Σόππε λέει: "Οι περισσότεροι άντρες της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, κάνουν το λάθος να πιστεύουν ότι πρέπει να συναγωνιστούν με τους άντρες των υπόλοιπων κομμάτων. Ανταποκρινόμενοι στη διαμάχη επισύρουν την προσοχή πάνω τους σαν ανταγωνιστές. Οταν όμως οι άντρες των άλλων κομμάτων κάνουν μια διάλεξη τόσο σαφώς λανθασμένη, εγώ και οι άλλες γυναίκες των Πράσινων απλούστατα δεν ακούμε. Μόνο οι άντρες νιώθουν ότι πρέπει να ενδίδουν στο συναγωνισμό".

Οι γυναίκες παραμέριζαν πάντα, σε όλα τα ιστορικά πεπραγμένα τον εαυτό τους για τις ανάγκες του συνόλου και το "γενικό καλό", για την "αποκατάσταση της δημοκρατίας", για το "σοσιαλισμό", για να ανακαλύψουν τελικά, ότι μετά από κάθε αγώνα κάτι άλλαζε εκτός από τη μοίρα τους. Χιλιάδες φορές τάχουμε πει αυτά, αλλά ποτέ δεν κάναμε ένα ουσιαστικό βήμα, σερνόμασταν συνήθως πίσω απ' την ανρική πολιτική και εξουσία. Ισως είναι καιρός να δημιουργήσουμε ένα πολιτικό οργανισμό όπου θα διαμορφώνουμε το περιβάλλον και θα διαμορφωνόμαστε απ' αυτό. Κι αυτό το πράγμα μόνο από μας για μας.

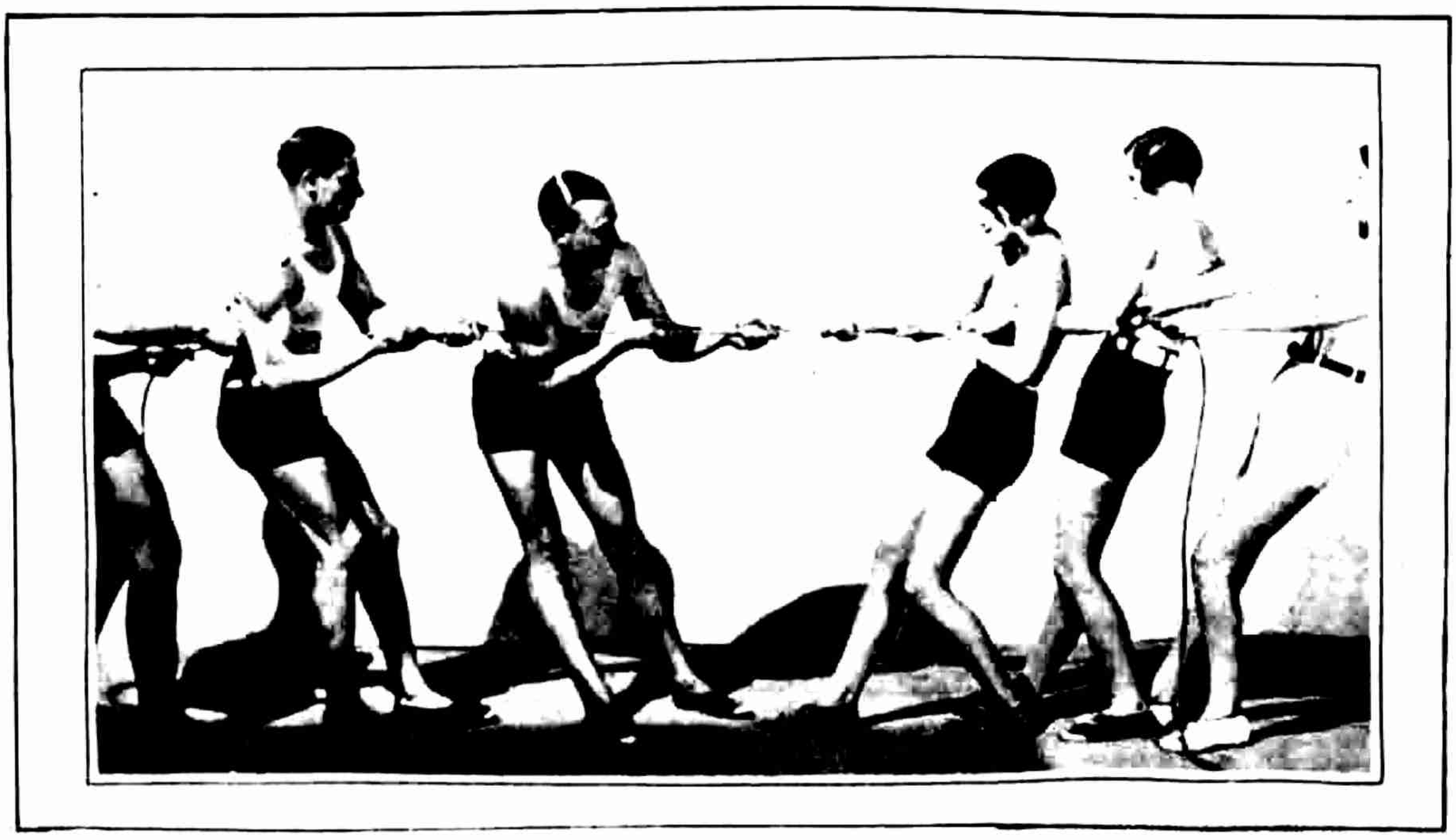
Επίσης, όσο κι αν έχουν αμφισβητηθεί τα πρότυπα της νοικοκυράς και μητέρας, αυτοί οι ρόλοι είναι η πραγματικότητα για την συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών. Ο κόσμος των αντρών είχε ένα "ωράριο επανάστασης" που αποκλείει όσους δεν είχαν κάποιους από πίσω να πλένουν τα ρούχα τους και να καθαρίζουν το σπιτικό τους. Χρειαζόμαστε ένα πολιτικό σχηματισμό βασισμένο στις ιδιαίτερες συνθήκες ζωής των γυναικών, όπου θα μπορούμε να συμμετέχουμε με τους δικούς μας όρους, και θα διαμορφωθεί στη βάση των καθημερινών μας αναγκών.

Είναι σαφές ότι δεν ξέρουμε πώς ακριβώς θα γίνει κάτι τέτοιο, κι ούτε είναι κάτι που μπορούμε να το κάνουμε μόνες μας. Υπάρχουν αμφιβολίες για το αν θα τα καταφέρουμε. Απλώς το λέμε, κι αν υπάρχουν κι άλλες που έχουν την ίδια ανάγκη, μπορούμε ν' αρχίσουμε να το συζητάμε. Υπάρχουν ερωτήματα που μένουν αναπάντητα, όπως πώς θα είναι η οργανωτική του δομή, ή αν θα διεκδικεί την πολιτική εξουσία τη στιγμή που η εξουσία είναι βασικό πεδίο αμφισβήτησης του γυναικείου κινήματος.

Οπωσδήποτε ο στόχος δεν είναι η εξουσία, αλλά το να βάλουμε τη γυναικεία οπτική κεντρικά στην κοινωνία και να βγούμε απ' το βάλτο των τελευταίων χρόνων σαν κίνημα. Οι συνθήκες της γυναικείας ζωής, το περιεχόμενο του γυναικείου ρόλου έχουν πολύ λίγο αμφισβητηθεί ακόμα κι απ' τις ίδιες τις γυναίκες. Καιρός να τα προβάλλουμε και να τα αμφισβητήσουμε εμείς οι ίδιες. Υπάρχουν άλλωστε τόσες ικανότατες γυναίκες, που αδρανούν απογοητευμένες γιατί δεν τις καλύπτει το γυναικείο κίνημα όπως είναι σήμερα. Δεν μας καλύπτει ούτε κι εμάς το να φυτοζωούμε, κι είμαστε έτοιμες να συζητήσουμε, μακρυά από κάθε φανατισμό.

Στο κάτω-κάτω, τί έχουμε να χάσουμε. Μπορεί να φοβόμαστε λίγο, αλλά δεν το βάζουμε κάτω. Γιατί πάνω απ' όλα, θέλουμε να υπάρξουμε σαν φεμινίστριες.

Θοδώρα Γούλιαρου
Μαίρη Καυκά

ΙΣΛΑΝΔΙΑ:

Οι γυναίκες κατάλαβαν ότι μόνο μέσα απ' την αυτοοργάνωσή τους, θα αλλάξουν τη ζωή τους

Στις αρχές του Οκτώβρη, ήρθε στη Θεσσαλονίκη ένα μέλος της "Συμμαχίας των Γυναικών" της Ισλανδίας (Κβεναλιστίν), που συμμετέχει στο κοινοβούλιο.
Σε εκδήλωση - συζήτηση που έγινε στο φεστιβάλ του ΕΑΡ, παρουσίασε το γυναικείο κίνημα της Ισλανδίας και αυτόν τον "κομματικό" συνασπισμό των γυναικών.
Μεταφέρουμε την συζήτηση, σχεδόν αυτούσια.

Ευχαριστώ που βρίσκομαι εδώ...

Το Κβεναλιστίν όπως ξέρετε, προέρχεται από το φεμινιστικό κίνημα της Ισλανδίας και μετέχει στην πολιτική. Δεν μας αρέσει να λεγόμαστε κόμμα, αλλά μας αναφέρουν σαν το κόμμα γυναικών της Ισλανδίας. Ονομαζόμαστε συμμαχία γυναικών.

Οι γυναίκες στην Ισλανδία έχουν μια ειδική ιστορία. Το 1908, συμμετέχουν για πρώτη φορά γυναίκες στις δημοτικές εκλογές. Εκείνη την περίοδο, οι σουφραζέτες που αγωνίστηκαν και κέρδισαν το δικαίωμα της ψήφου, αντιλήφθηκαν ότι δεν υπήρχαν γυναίκες υποψήφιοι για να ψηφίσουν, αλλά μόνο άνδρες. Ηταν μεγάλη επιτυχία να κατεβάσουν 4 υποψήφιες για το δημοτικό συμβούλιο. Το 1922 επανέλαβαν το ίδιο για το κοινοβούλιο και έτσι εκλέχθηκε η πρώτη γυναίκα βουλευτής. Αλλά ήταν μια γυναίκα μόνη της, και μετά από λίγο καιρό απορροφήθηκε από άλλα κόμματα. Αλλες γυναίκες που είχαν εκλεγεί, είχαν στόχο να πάρουν μέρος στα κέντρα αποφάσεων, αλλά δεν ήταν φεμινίστριες. Ετσι πέρασε πολύς καιρός χωρίς να γίνει τίποτε στο φεμινιστικό κίνημα της Ισλανδίας.

Το 1970 ιδρύθηκε μια φεμινιστική οργάνωση, οι Κόκκινες Κάλτσες. Στην προηγούμενη 10ετία υπήρξαν δυο σημαντικές στιγμές στο κίνημα. Το 1975, με την αρχή της 10ετίας της γυναίκας του ΟΗΕ, οι γυναίκες αποφάσισαν να κατέβουν σε απεργία - διαδήλωση, για να δείξουν πόσο σημαντική είναι η θέση τους στην οικονομική ζωή. Το σχέδιο ήταν ν' αφήσουν τα παιδιά στο σπίτι και να κατέβουν στους δρόμους αντί να πάνε στη δουλειά. Στεκόμασταν στην κεντρική πλατεία του Ρέϋγκιαβικ και περιμέναμε να δούμε πόσες γυναίκες θα φανούν και τι θα γίνει. Δεν είχαμε ιδέα για το τι επρόκειτο να συμβεί. Ηταν μια από τις μεγαλύτερες εκπλήξεις μας, όταν είδαμε ότι οι γυναίκες άρχισαν να καταφθάνουν όχι εκατοντάδες, αλλά κατά χιλιάδες. Ολοι οι δρόμοι ήταν γεμάτοι γυναίκες. 25 χιλιάδες γυναίκες έφτασαν κι άρχισαν να διαδηλώνουν στους δρόμους όλη την ημέρα, σ' αυτή τη μικρή πόλη του Ρέϋγκιαβικ (πληθ. 70.000). Το 95% των γυναικών συμμετείχαν στην απεργία και παρέλυσαν όλη την οικονομική ζωή της πόλης. Αισθανθήκαμε την δύναμη μας εκείνη την ημέρα, αλλά δεν ξέραμε και δεν είχαμε σχέδια για το τί να κάνουμε παραπέρα και πώς να οργανώσουμε αυτή τη δύναμη.

Ενα άλλο σημαντικό γεγονός έγινε το 1980, όταν εξελέγη πρόεδρος της δημοκρατίας μια γυναίκα. Παρόλο που δεν είναι φεμινίστρια, είναι πάρα πολύ σημαντικό για τις νέες κοπέλες να έχουν στο μυαλό τους μια διαφορετική εικόνα και να φτιάχνουν διαφορετικά μοντέλα.

Την ίδια χρονιά οι φεμινίστριες αισθάνονταν απελπισμένες, αισθάνονταν ότι δεν συνέβαινε τίποτα. Καταλάβαιναν ότι έπρεπε να κάνουν κάτι ριζοσπαστικό, όπως να λάβουν μέρος στις επόμενες δημοτικές εκλογές του 1981. Αποφασίσαμε έτσι τυχαία να κανονίσουμε μια ανοιχτή συνάντηση στο Ρέϋγκιαβικ, για να δούμε αν υπήρχε κάποια βάση για να γίνει κάτι τέτοιο. Μαζευτήκαν 500 γυναίκες και συμφώνησαν ότι ήταν πολύ αναγκαίο να γίνει.

Στην αρχή ξεκινήσαμε μόνο και μόνο για να κάνουμε καμπάνια, να χρησιμοποιήσουμε τα μέσα ενημέρωσης, να φανούμε προς τα έξω και δεν ονειρευτήκαμε ούτε μια στιγμή οτι θα μπορούσαμε να έχουμε κάποια αντιπρόσωπο. Αλλά φαίνεται ότι ενεργήσαμε την κατάλληλη στιγμή και στις κατάλληλες συνθήκες. Εκλέξαμε 2 γυναίκες στο Ρέϋγκιαβικ, 2 σε μια άλλη πόλη του βορρά, και 2 στο νότο. Καθήσαμε και φτιάξαμε μια φεμινιστική πλατφόρμα για να κάνουμε την καμπάνια. Στην αρχή ξεκινήσαμε και βάλαμε αιτήματα παραδοσιακά, που και κατά την διάρκεια των προηγούμενων ετών είχανε μπει. Παραδοσιακά, όπως παιδικοί σταθμοί και τέτοια, αλλά αισθανθήκαμε ότι έπρεπε να έχουμε και μια ιδεολογική πλατφόρμα. Σκεφτήκαμε τι κοινό έχουν οι γυναίκες και αποφασίσαμε να ξεκινήσουμε απ' αυτό. Δεν χρειάστηκε να συζητήσουμε πάρα πολύ, για ν' αποφασίσουμε ότι έχουμε πολλά κοινά πράγματα. Εχουμε μια ολόκληρη κουλτούρα που είναι τελείως διαφορετική απ' αυτή των αντρών, και απ' αυτή έπρεπε να ξεκινήσουμε σαν ιδεολογική πλατφόρμα. Δεν λέω ότι ήταν εύκολο πράγμα να γίνει, κι όλες οι γυναίκες που ήρθαν ήταν αναμεμιγμένες στους -ισμούς (κομμουνισμός, φεμινισμός κλπ). Παρόλο ότι είχαμε πάρα πολλά κοινά, είχαμε και πολλά διαφορετικά δόγματα. Επρεπε να απελευθερωθούμε απ' αυτά για να μπορέσουμε να δουλέψουμε μαζί.

Η αίσθηση ότι είχαμε δικές μας αξίες και δική μας κουλτούρα ήταν η βάση για να ξεκινήσουμε. Αυτό μας οδήγησε στο να βρούμε μια πλατφόρμα που θα έβαζε αυτές τις αξίες και στην κοινωνία και εκεί όπου παίρνο-

νται οι αποφάσεις. Δεν σχεδιάζαμε να κάνουμε κοινωνικούς άντρες που να δέχονται τις γυναίκες, αλλά να γίνουν οι γυναίκες κοινωνικά όντα και να ενταχθούν με τις δικές τους αξίες στην πολιτική ζωή. Αυτό σημαίνει ότι έπρεπε να βγάλουμε τα γυαλιά που έχουμε βάλει απ' την ημέρα που γεννηθήκαμε. Τα γυαλιά που μας έχουνε μάθει να βλέπουμε τον κόσμο μέσα απ' τα μάτια των αντρών, και να προσπαθήσουμε να δούμε τον κόσμο με τα δικά μας μάτια. Αυτό είναι πάντα δύσκολο· στην πολιτική πολλές φορές αναγκαζόμαστε να ξαναβάλουμε τα γυαλιά γιατί το φως της γυναικείας οπτικής είναι τόσο λαμπερό που δεν το αντέχουμε.

Βρήκαμε ότι έχουμε μια κοινή κουλτούρα, κοινές αξίες και την κοινή καταπίεση. Οι γυναίκες παγκόσμια, έχουμε πολύ περισσότερα κοινά πράγματα απ' αυτά που μας χωρίζουν. Βρήκαμε ότι υπάρχει κάτι άσχημο με την εξουσία και την ιεραρχία σ' αυτή την κοινωνία. Η ιεραρχία είναι ένα από τα πιο δύσκολα πράγματα που έχουν οι γυναίκες να αντιμετωπίσουν, και η ιεραρχία από μόνη της είναι καταπιεστική για τις γυναίκες. Μπορούμε να την παλέψουμε με την κοινή μας κουλτούρα, και τις κοινές μας αξίες.

Οταν κερδίσαμε τις πρώτες εκλογές, ήρθε ένας άντρας από την τηλεόραση. Ζήτησε την αρχηγό του κόμματος, τούπαμε ότι δεν έχουμε αρχηγό, κι αυτός είπε: "Αυτές είναι τελείως τρελλές, έχουν ξεχάσει το κύριο θέμα". Είναι πάρα πολύ γελοίο να πιστεύουν οι άντρες, ότι έχουμε ξεχάσει ένα πάρα πολύ σπουδαίο θέμα, επειδή δεν έχουμε αρχηγό. Είναι πολύ σημαντικό για μας να δουλεύουμε σε μια μη ιεραρχική δομή αλλά σε μια επίπεδη οργάνωση. Πήραμε 10% στις προηγούμενες εκλογές και έχουμε 6 βουλευτίνες, που είναι οι μεταφορείς των μηνυμάτων των γυναικών στο κοινοβούλιο κι όχι άτομα βουλευτίνες. Προσπαθούμε να εναλλάσουμε τα πάντα, να εναλλάσουμε και τις βουλευτίνες όσο είναι δυνατόν. Μια βουλευτίνα μπορεί να πει π.χ., δεν μπορώ να συνεχίσω να δουλεύω σαν βουλευτίνα γιατί το παιδί μου είναι στο νοσοκομείο για 3 μήνες, φεύγει και πάει στη θέση της η επόμενη. Αυτό συμβαίνει γιατί παρόλο που δίνουμε όλη τη δύναμή μας για να κάνουμε κάτι, πολλές φορές απαιτούνται και κάποια άλλα πράγματα από μας, όπως να φροντίσουμε τα παιδιά μας. Είμαστε μια συγκεχυμένη πολιτική δύναμη στην Ισλανδία, γιατί δεν μπορούν να μας καταλάβουν. Κι ένας λόγος που δεν μπορούν να μας καταλάβουν είναι οτι δεν ξέρουν ποια θα συναντήσουν, τι θα συμβεί μετά, τι πρόκειται ν' αλλάξει, γιατί πάντα υπάρχουν καινούργια πρόσωπα, νέες τακτικές και διαθέσεις.

Μπορώ να σας το πω αυτό μ' ένα παράδειγμα. Μετά τις εκλογές του Απριλίου, είμασταν τόσο δυνατές που μας κάλεσαν να συνεργαστούμε με άλλα κόμματα και να κάνουμε κυβερνητικό συνασπισμό. Φυσικά όλα τα παραδοσιακά κόμματα έστειλαν τον αρχηγό τους κι άλλον έναν για να αλληλοϋπστηρίζονται· εμείς πάντα στέλνουμε καινούργιες, ποτέ τις ίδιες, κι έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων υπήρχαν 20 φεμινίστριες που περίμεναν να δουν αν οι δυο που που ήταν μέσα χρειάζονταν κάποια υποστήριξη

ή συμβουλές. Στις 5 το απόγευμα κάθε μέρα όταν σταματούσαν οι διαπραγματεύσεις, πήγαιναν σε κάποιο σπίτι όπου 50-60 φεμινίστριες περίμεναν για να ενημερωθούν, και να συζητήσουν για τις προτάσεις κλπ. Αυτός ο τρόπος λειτουργίας ήταν τόσο μοναδικός που η Harold Tribiune έγραψε στην πρώτη σελίδα πως το μέλλον της Ισλανδίας στηρίζεται στα χέρια 50 φεμινιστριών.

Βέβαια οι διαπραγματεύσεις δεν πήγαν καλά γιατί εμείς δεν συμφωνήσαμε. Είχαμε πάρα πολλά αιτήματα και απαιτήσεις αλλά κυρίως συζητήσαμε για ένα θέμα. Θέλαμε να περάσει ένα νομοσχέδιο σχετικά με τους κατώτερους μισθούς, επειδή οι γυναίκες είναι αυτές που παίρνουν κατώτερους μισθούς. Θέλαμε να λέγεται μέσα στο νομοσχέδιο ότι αποτελεί ποινικό αδίκημα να δίνονται λιγότερα χρήματα απ' αυτά που απαιτούνται για να ζήσει μια γυναίκα μόνη της. Σύμφωνα μ' αυτό το κόστος ζωής θα έπρεπε να καθορίζονται και όλα τα κατώτερα μεροκάματα. Γιατί η βασική μας αρχή είναι ότι αξίζει το ίδιο να φροντίζεις τα παιδιά με το να φέρνεις λεφτά στο σπίτι. Και υπάρχει κάτι λάθος στην κοινωνία που πληρώνει έναν διευθυντή τράπεζας 10 φορές περισσότερο από μια γυναίκα που μεγαλώνει παιδιά. Γι αυτό δεν φτιάξαμε συνασπισμό με τ'

άλλα κόμματα. Μας είπαν ότι είμαστε τρελλές και ότι θέλουμε να καταστρέψουμε ένα οικονομικό σύστημα που δουλεύει τέλεια από την αρχαία Ελλάδα.

Δεν θέλω να με παρεξηγήσετε και να πιστέψετε ότι έχουμε βρει την αλήθεια για όλα τα προβλήματα. Γιατί δεν έχουμε όλες τις απαντήσεις. Δεν παίρνουμε τίποτα δοσμένο. Δεν έχουμε ακόμα αποφασίσει αν θα συμμετέχουμε στις επόμενες εκλογές. Γιατί αν ξαφνικά βρούμε καινούργιες μεθόδους, καινούργιους δρόμους για να προχωρήσουμε, μπορεί να ακολουθήσουμε αυτούς. Είναι βασικό και ζωτικό να μην κλείνεις τον φεμινισμό σε πλαίσια γιατί ο φεμινισμός είναι κάτι ελαστικό που μπορεί ν' αλλάζει. Γιατί αν δεν αλλάζει τότε θα υποστεί κι ο ίδιος αυτά που έχουν πάθει οι πολιτικές ιδεολογίες. Οι γυναίκες έχουν αρχίσει να σκέφτονται σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά πρέπει να ενεργούν τοπικά και να βρίσκουν τους τρόπους που χρειάζεται κάθε τοπική κοινωνία.

Ετσι, εύχομαι στις γυναίκες που έχουν διαλέξει να συμμετέχουν μέσα στα παραδοσιακά κόμματα και προσπαθούν να περάσουν αυτά που πιστεύουν, καλή τύχη. Αλλά όποιους δρόμους κι αν διαλέξουμε πρέπει να επικοινωνούμε, να ανταλάσσουμε απόψεις και να βοηθιόμαστε.

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Ε Ι Σ :

Ερ.: Απ' όσο ξέρουμε γυναικείο κόμμα είχε γίνει και στη Γαλλία το 75-76, αλλά δεν συνέχισε να υπάρχει. Σήμερα έχουμε ένα παρόμοιο φαινόμενο στην Ισλανδία που προχωράει με θετικές προοπτικές και μας ενδιαφέρει όλες. Πώς στηρίζεται οικονομικά;

Απ.: Από τότε που έχουμε βουλευτίνες παίρνουμε ένα ποσοστό απ' το μισθό τους, περίπου 10%. Χρησιμοποιούμε τα χρήματα που δίνει το κράτος σ' όλα τα κόμματα για να βγάζουν εφημερίδα, αλλά φτιάχνουμε και διάφορα πράγματα που τα πουλάμε, όπως κέικς, μικρά αντικείμενα κλπ.

Ερ.: Είναι μεγάλη αλήθεια ότι μας ενώνουν πολύ περισσότερα απ' όσα μας χωρίζουν. Αλλά μέσα σ' αυτά που μας χωρίζουν -μ' έντονο τρόπο πολλές φορές-, είναι η πολιτική ιδεολογία της κάθε μιας, η ένταξη ή μη ένταξη της στα κόμματα.

Πώς μπορέσατε να συνδιάσετε και να προχωρήσετε την συνεργασία ανάμεσα σε γυναίκες με διαφορετικές πολιτικές απόψεις, φιλελεύθερες, σοσιαλίστριες, αστές και να ξεπεράσετε τις επιμέρους πολιτικές επιλογές;

Απ.: Το καλοκαίρι του 1980, ήταν το πιο σημαντικό καλοκαίρι της ζωής μας, το πιο ανακουφιστικό αλλά και το πιο επώδυνο. Ημουνα ριζοσπάστρια - μαρξίστρια εκείνο τον καιρό και πραγματικά ήταν πολύ επώδυνο να μπορέσω να απαλλαγώ απ' αυτό. Αυτό όμως έγινε με όλες, ήταν μια πνευματική επανάσταση που έγινε απ' όλες και μετά από έξι βδομάδες καταφέραμε να μιλήσουμε. Σήμερα έχουμε κατορθώσει ώστε κάθε απόφαση να είναι συναινετική ανάμεσα στα μέλη του κόμματος.

Ερ.: Πώς κινείστε περιφεριακά έξω απ' το Ρέϋγκιαβικ όπου εκ των πραγμάτων η πολιτική ζωή είναι πιο έντονη, και πώς η περιφέρεια συνδιαμορφώνει τις αποφάσεις της συμμαχίας με το κέντρο;

Απ.: Εχουμε ένα δελτίο που το στέλνουμε μια φορά την εβδομάδα σ' όλες τις γυναίκες μέλη, όπου γράφουμε τις προτάσεις μας, τι σκεφτόμαστε για τα νομοσχέδια, την πρακτική μας, τις εκδηλώσεις που σκεφτόμαστε να κάνουμε. Ετσι απαντούν οι γυναίκες της περιφέρειας πολλές φορές με καινούργιες ιδέες και προτάσεις.

Ερ.: Αν οι όροι σας στις διαπραγματεύσεις για την δημιουργία κυβερνητικού συνασπισμού γίνονταν δεκτοί, πώς θα αντιμετωπίζατε το θέμα της ενσωμάτωσης μέσα στην άσκηση της εξουσίας και τον κίνδυνο να απομονωθείτε ή να είστε μειοψηφία σε μια κυβέρνηση όπου η πλειοψηφία θα παίρνει αποφάσεις με τις οποίες εσείς διαφωνείτε;

Απ.: Πραγματικά ήταν πολύ επικίνδυνο γιατί στην αρχή δεχόταν όσα τους λέγαμε, έλεγαν εντάξει, θα τα κάνουμε, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Αλλά δεν πίστευαν (γιατί οι άντρες διαπραγματεύονται με διαφορετικό τρόπο), ότι εννοούσαμε ότι λέγαμε.

Τελικά, πρότειναν να μας δώσουν το υπουργείο πολιτισμού και επιστημών, να μας αφήσουν να κάνουμε ότι θέλουμε εκεί, αλλά κι εμείς να τους αφήσουμε ήσυχους να κάνουν ότι θέλουν στους άλλους τομείς. Κι αυτούς τους όρους φυσικά δεν τους δεχτήκαμε. Τελικά, αν μπορούσαμε να συμφωνήσουμε σ' όλα θα ζούσαμε σε διαφορετική κοινωνία. Επειδή πιστεύουμε ότι δεν μπορείς να κάνεις τίποτα χωρίς οικονομική ανεξαρτησιά, ζητήσαμε το υπουργείο οικονομικών, το οποίο βέβαια δεν δέχτηκαν να μας το δώσουν.

Ερ.: Είχατε ένα συνολικό πρόγραμμα εξουσίας;

Απ.: Ναι, σχεδόν ένα λεπτομερές πρόγραμμα σε όλους τους τομείς, σε όλα τα επίπεδα.

Ερ.: Το ίδιο το κόμμα πώς ακριβώς είναι οργανωμένο; Λειτουργεί με άμεση δημοκρατία, έχει κάποιες οργανώσεις;

Απ.: Εχουμε τις γενικές συνελεύσεις των μελών που αποφασίζουν και είναι το κυρίαρχο σώμα. Εχουμε και ομάδες οι οποίες δεν ψηφίζουν αλλά βγάζουν συναινετικές προτάσεις σύμφωνα με ότι αποφάσισε η συνέλευση. Λειτουργούν ομάδες όπως η ομάδα σχεδιασμού για τα νομοσχέδια, ομάδα για την δημοτική αρχή, ομάδα για δράση, αλλά αυτές οι ομάδες είναι ανεξάρτητες, δεν είναι αρχηγικά, αποφασιστικά όργανα σ΄όλο το κόμμα.

Κάθε μια μπορεί να διαλέξει όποια ομάδα θέλει, μπορεί να δουλέψει όπου θέλει και τα σχέδια που βγαίνουν απ΄αυτές τις ομάδες συζητιούνται κι εμπλουτίζονται απ όλες τις άλλες. Αν η ομάδα έχει προτάσεις για κάποιο νομοσχέδιο και έχουν συμφωνήσει τα μέλη όλα, αλλά η βουλευτίνα διαφωνεί και δεν θέλει να το προτείνει, τότε αποχωρεί και τη θέση της παίρνει μια άλλη που συμφωνεί. Αυτό εξασφαλίζει τη φωνή όλων των γυναικών στη βουλή.

Ερ.: Αν οι συνελεύσεις γίνουν μεγαλύτερες, σε μια προοπτική ανάπτυξης του κόμματος, τι θα γίνει;

Απ.: Αν οι συνελεύσεις γίνουν μεγαλύτερες τότε θα χωριστούμε σε τμήματα και θα δουλεύουμε έτσι.

Ερ.: Επειδή συνήθως οι διαδικασίες αυτές είναι αρκετά χρονοβόρες, αναπαράγουν δηλ. μια διαδικασία επεξεργασίας που πρέπει να παίρνει πολύ χρόνο, πού βρίσκουν χρόνο οι γυναίκες αυτές, και τι είδους προβλήματα ή συγκρούσεις μπορεί να υπάρχουν μέσα σ΄αυτές τις διαδικασίες; Πώς έχουν πειστεί όλες αυτές οι γυναίκες ν΄αφιερώσουν τόσο πολύτιμο χρόνο απ΄τη ζωή τους;

Απ.: Οπως σας είπα οι γυναίκες του κόμματος πάνε κι έρχονται στη δράση κι έτσι μπορεί για κάποιο διάστημα ν΄αφιερώσουν πάρα πολύ χρόνο και μετά για κάποιο διάστημα όχι. Μέχρι τώρα αυτό δεν είναι πρόβλημα γιατί είναι αποδεκτό και σεβαστό ότι οι γυναίκες έχουν κι άλλες ευθύνες. Η δημοκρατία παίρνει πάρα πολύ χρόνο, και οι χρονοβόρες διαδικασίες επεξεργασίας κάποιων θεμάτων είναι θέμα δημοκρατίας, αλλά αξίζει τον κόπο. Ολες έχουμε καταλάβει ότι η δημοκρατία πρόκειται να επηρεάσει τη ζωή μας, κι αυτό παίρνει χρόνο.

Ερ.: Ποιό είναι το ποσοστό των μελών που κατά μέσο όρο συμμετέχει στις διαδικασίες.

Απ.: Ολες συμμετέχουμε αλλά περιοδικά.

Ερ.: Από τη δικιά μας εμπειρία στις γυναικείες ομάδες, όταν οι γυναίκες ερχόταν και φεύγανε όπως και στη συμμαχία της Ισλανδίας, χάναμε την επαφή και είχαμε το πρόβλημα, ότι έπρεπε κάθε φορά, να τα ανακεφαλαιώνουμε όλα απ΄την αρχή. Πώς το λύνετε αυτό;

Απ.: Αυτό είναι ένα πρόβλημα, αλλά το λύνουμε κάπως με την εσωτερική ενημέρωση, με το φυλλάδιο που στέλνουμε και με άλλα ενημερωτικά έντυπα.

Οταν έρχονται νέες κοπέλες υπάρχει μια ομάδα που αναλαμβάνει την ενημέρωσή τους.

Ερ.: Υπάρχουν επαγγελματικά στελέχη;

Απ.: Απασχολούμε επαγγελματικά 1½ γυναίκα σ΄ολόκληρο το κόμμα, δηλαδή μια πλήρως και μία part time.

Ερ.: Υπάρχει επαφή με γυναικείες οργανώσεις και κόμματα άλλων κρατών;

Απ.: Προσπαθούμε να έχουμε επαφές με όσο το δυνατόν περισσότερες γυναικείες οργανώσεις και κόμματα γιατί μας ενδιαφέρει να υπάρχει επαφή και ν΄ανταλάσσουμε πληροφορίες. Μετά τις τελευταίες εκλογές, που γίναμε τόσο γνωστές, έχουμε πάρα πολλές προσκλήσεις παντού, όπως π.χ. κι εδώ στην Ελλάδα. Επικοινωνούμε μ΄όλες τις γυναίκες, δεν υπάρχει σύστημα με το οποίο με μερικές να έχουμε επικοινωνία και μ΄άλλες όχι.

Ερ.: Γιατί διαλέξατε τον τίτλο γυναικεία συμμαχία κι όχι για παράδειγμα, φεμινιστικό κόμμα, ή γυναικείο αριστερό κόμμα;

Απ.: Επιλέξαμε να μη χρησιμοποιήσουμε τους όρους δεξιά ή αριστερά, είμαστε η τρίτη διάσταση.

Ερ.: Τι επαφή έχετε με τα κόμματα της αριστεράς και ειδικά με τις γυναίκες αυτών των κομμάτων;

Απ.: Υπάρχει για παράδειγμα ένα κόμμα που λέγεται "Συμμαχία του Λαού", που όταν εμείς προτείνουμε ένα νομοσχέδιο αυτοί το ψηφίζουν κι αντίστροφα κι έτσι σε πολλά θέματα συμφωνούμε, αλλά εμείς θέλουμε μια άλλη δόμηση της κοινωνίας απ΄αυτούς.

Ερ.: Πώς φαντάζεστε αυτή τη δόμηση;

Απ.: Γενικά θέλουμε να καταργήσουμε την ιεραρχία, δεν θέλουμε να υπάρχει εξουσία, θέλουμε οργάνωση της κοινωνίας οριζόντια, όχι μόνο στην πολιτική, αλλά και στα συνδικάτα, παντού. Θέλουμε μια κοινωνία ισότητας για όλους, όπου καθεμιά και καθένας θα μπορούν να έχουν την δικιά τους άποψη για τον τρόπο της ζωής τους.

Για να γίνει αυτό θα πρέπει να καταστρέψουμε την ιεραρχία, για να μπορέσουμε να δώσουμε το λόγο στους ανθρώπους, να πουν οι ίδιοι τι θέλουν.

Ερ.: Η πατριαρχία και η οικογένεια στηρίζονται στην ιεραρχία, την ιδιοκτησία και την καταπίεση του γυναικείου φύλου. Ποια είναι η άποψη σας για τη θέση της οικογένειας στην κοινωνία;

Απ.: Οι οικογενειακοί δεσμοί είναι πολύ δυνατοί στην Ισλανδία. Σε πολλές οικογένειες συνυπάρχουν πολλές γενιές και το σύστημα αυτό ενισχύει το ρόλο των γυναικών σαν νοικοκυρές και του άντρα σαν βασιλιά που παίρνει όλες τις αποφάσεις. Νομίζουμε ότι τουλάχιστον πρέπει να μοιράζονται οι δουλειές στο σπίτι, γιατί οι γυναί-

κες δουλεύουν διπλά μέσα και έξω απ΄το σπίτι.

Στεκόμαστε πολύ κριτικά απέναντι στο θεσμό της οικογένειας, αλλά δεν έχουμε βρει τίποτε άλλο που να μπορεί να τον αντικαταστήσει. Ακόμη και η αρχιτεκτονική, ο τρόπος που φτιάχνονται τα σπίτια βοηθάει στη ανάπτυξη της οικογένειας. Υπάρχουν άνθρωποι που ζουν σε κοινοβιακές ομάδες, αλλά δεν ξέρουμε αν αυτές οι προσπάθειες μπορούν να είναι η λύση.

Ερ.: Η συμμαχία των γυναικών μπορεί να είναι ένα πρωτότυπο κόμμα, αλλά παρ΄όλα αυτά είναι κόμμα, με πρόγραμμα, στόχους, συγκεκριμένη δράση κι ένα ποσοστό 10%. Θάθελα να ρωτήσω άν αυτό το κόμμα, αυτός ο οργανισμός με όλες του τις ιδιορρυθμίες, διεκδικεί την εξουσία.

Απ.: Δεν θα είμασταν στην πολιτική αν δεν στοχεύαμε στην εξουσία. Θα χρησιμοποιήσουμε την εξουσία για να την καταστρέψουμε, γιατί η εξουσία είναι στα χέρια λίγων αντρών και θέλουμε να παρθεί απ΄αυτούς και να δοθεί σ΄όλους τους ανθρώπους.

Ερ.: Υπάρχουν δυνατότητες συνεργασίας με τις γυναίκες άλλων προοδευτικών κομμάτων, με στόχο κι αυτές οι ίδιες ν΄αρχίσουν να παρεμβαίνουν με θάρρος, κουράγιο κι ένταση μέσα στα κόμματά τους;

Απ.: Προσπαθούμε να υποστηρίζουμε τις γυναίκες οπουδήποτε μπορούμε. Η τραγωδία με τις γυναίκες που προσπαθούν να λειτουργήσουν μέσα στα παραδοσιακά κόμματα, είναι οτι αν θέλουν κάποια επιτυχία μέσα στο κόμμα πρέπει να είναι απομακρυσμένες από τα γυναικεία θέματα. Υπάρχουν γυναίκες στα παραδοσιακά πολιτικά κόμματα που δεν θα υποστήριζαν όλα τα γυναικεία θέματα γιατί φοβούνται ότι αυτό θα τις εμπόδιζε να προωθηθούν μέσα στο ίδιο τους το κόμμα.

Είναι μια πολύ σοβαρή ερώτηση αυτή. Προσπαθούμε να κάνουμε τις γυναίκες μέσα στο κοινοβούλιο και τις δημοτικές αρχές να συνεργαστούν μεταξύ τους. Μερικές φορές το πετυχαίνουμε, μερικές όχι.

Ερ.: Με τα΄άλλα κινήματα, οικολογικό, ειρηνιστικό τι σχέση έχετε και πώς διαμορφώνεται η αυτονομία των κινημάτων από τα κόμματα;

Απ.: Ο φεμινισμός είναι πολύ κοντά μ΄αυτά τα κινήματα, έχει ισχυρούς δεσμούς. Μερικά απ΄αυτά επιρρεάζονται από πολιτικά κόμματα, μερικά όχι. Προσπαθούμε να συνεργαζόμαστε με όλα.

Ερ.: Στην χώρα σας έγινε η συνάντηση Ρήγκαν - Γκορμπατσώφ, έχετε πει τίποτε γι΄αυτό;

Απ.: Φυσικά, έχουμε αρκετά μεγάλη πλατφόρμα για το θέμα της ειρήνης, κι ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία να πούμε τις απόψεις μας και ν΄ακουστούμε. Κάναμε διαδηλώσεις και υπήρχαν συνέχεια γυναίκες έξω από το σπίτι όπου έμεναν αυτοί οι δυο και διαπραγματεύονταν.

Ερ.: Εδώ, οι γυναίκες κάποιων πολιτικών χώρων εκφράζουν μια θετική άποψη για την ειρήνη ως μητέρες και σύζυγοι, που πρέπει να προστατέψουν απ΄τον πόλεμο και τον θάνατο το σύζυγο και τα παιδιά. Ποια είναι η δική σας άποψη για το θέμα αυτό;

Απ.: Ακόμα κι αν οι γυναίκες συμμετέχουν στο κίνημα ειρήνης με αυτό το σκεπτικό, είναι θετικό. Αν δεν θέλεις να δεις τον γιο σου ντυμένο στρατιώτη κι αντιταθείς σ΄αυτό συμμετέχεις στο κίνημα.

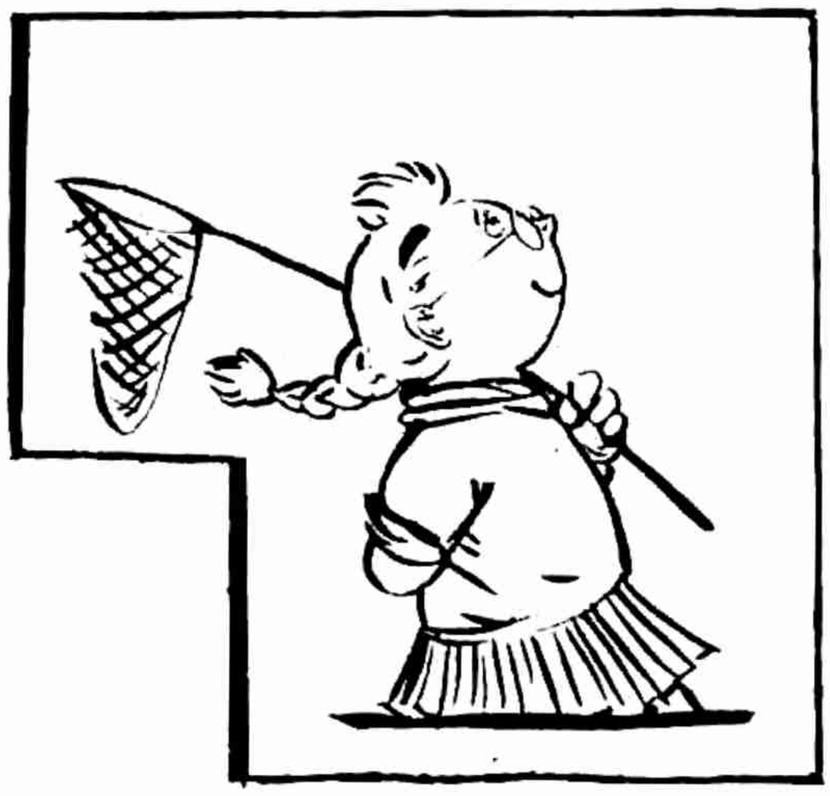
Εμείς πιστεύουμε ότι η δομή των εξοπλισμών είναι μια άλλη όψη της εξουσίας που υπάρχει και θέλουμε να καταστρέψουμε. Ολη η δομή της ιεραρχίας είναι στρατιωτική και το αντίθετο κι αυτό ακριβώς προσπαθούμε να πολεμήσουμε. Αλλά σ΄όποια βάση κι αν πολεμάει κανείς αυτή τη στιγμή δεν μ΄ενδιαφέρει αρκεί να πολεμάει για την ειρήνη.

Ερ.: Απ΄όσα μας είπατε για το πώς φαντάζεστε την κοινωνία που θέλετε, διαφαίνονται κάποια στοιχεία της μαρξιστικής αντίληψης πολύ γενικά. Ποια είναι η σχέση σας με το μαρξισμό, εφ΄όσον δηλώνετε αριστερές έξω από τους ορισμούς της κλασικής πολιτικής, άν δηλώνετε αριστερές...

Απ.: Δεν δηλώνουμε αριστερές. Ο Μαρξ ξέχασε τις γυναίκες. Επείσης δεν άφησε απ΄έξω την ιεραρχία. Η δομή της εξουσίας στον μαρξισμό και τον καπιταλισμό μοιάζει, γι αυτό δεν μπορούμε να πούμε ότι είμαστε αριστερές, δεξιές ή οτιδήποτε τέτοιο. Είμαστε έξω απ΄αυτά, η τρίτη διάσταση. Δεν νομίζω ότι οι γυναίκες έχουν περισσότερες δυνατότητες να ξεφύγουν από τις δομές της εξουσίας κάτω από μια μαρξιστική διακυβέρνηση, απ΄ότι από μια καπιταλιστική, είναι σχεδόν το ίδιο.

Ερ.: Αυτό που σας έκανε τόσο δημοφιλείς είναι ότι τονίσατε πάρα πολύ τα κλασικά γυναικεία προβλήματα, όπως αυτά της μητρότητας, παιδικοί σταθμοί κλπ. Εκτιμάτε ότι το 10% που πήρατε είναι συνειδητοί ψήφοι στην τρίτη διάσταση ή γιατί τονίζονται τα γυναικεία θέματα, δηλ. ψήφος διαμαρτυρίας απέναντι σε μια κοινωνία που τα αγνοεί;

Απ.: Νομίζω ότι είναι όλα αυτά. Πολλές γυναίκες μας ψήφισαν επειδή παλεύουμε για βρεφονηπιακούς σταθμούς. Πολλοί άντρες μας ψήφισαν γιατί κουράστηκαν απ΄τα παραδοσιακά κόμματα και μερικές-οι γιατί κατάλαβαν για ποιο πράγμα μιλάμε και γιατί δεν έχουν τίποτε να χάσουν.

Επίλογος...

Μίλησα για όλα όσα έγιναν σαν να ήταν μια περιπέτεια κι όχι μια δύσκολη υπόθεση. Ηταν μια πάρα πολύ δύσκολη δουλειά, αλλά ήταν η κατάλληλη στιγμή στον κατάλληλο τόπο. Η Ισλανδία είναι μια μικρή χώρα 250.000 ανθρώπων, τα προβλήματα εδώ είναι διαφορετικά. Γι αυτό είναι απαραίτητο για όλες τις γυναίκες να έχουν ένα δίκτυο, να έχουν επαφές, να κάνουν κάτι σε παγκόσμιο επίπεδο.

Υπάρχουν πολύ περισσότερα *κοινά πράγματα μεταξύ μας απ΄όσα υπάρχουν μεταξύ των αντρών. Εχουμε απεριόριστες δυνατότητες αν στρωθούμε να κάνουμε κάτι...

Υπάρχει μια χώρα

όπου οι γυναίκες

γίνονται άνδρες

Κορίτσια τα οποία γίνονται αγόρια, γυναίκες οι οποίες γίνονται άντρες. Αυτό συμβαίνει εδώ και χρόνια στην Γιουγκοσλαβία/Αλβανία, όταν μια οικογένεια δεν έχει γιο. Μια κόρη γίνεται γιος για να εξασφαλίσει την αναγκαία αντρική παρουσία. Αυτό το φαινόμενο που σιγά-σιγά εκλείπει, αλλά το οποίο υπάρχει ακόμα, μελέτησε διεξοδικά ο Ολλανδός κοινωνικός ανθρωπολόγος Rene Gremaux.

Ο Ολλανδός ανθρωπολόγος, έκανε μια έρευνα στο Δυτικό κομμάτι των Βαλκανίων, για "τις γυναίκες που γίνονται άντρες".

Στην άγρια ορεινή περιοχή, στις δυο πλευρές των σημερινών Γιογκοσλαβοαλβανικών συνόρων, μέχρι πρόσφατα δεν ήταν ασυνήθιστο το ότι σε μια οικογένεια χωρίς γιους μια απ΄ τις κόρες μεγάλωνε σαν αγόρι. Αυτό σημαίνει πως έπαιρνε ένα αντρικό όνομα πως φορούσε παραδοσιακά αντρικά ρούχα και πως έκανε τη συνηθισμένη αντρική δουλειά. Στην έρευνα του τις χαρακτήριζε "αντρογυναίκες". Τα κίνητρα για την αλλαγή των ρόλων στα Βαλκάνια δεν είναι δύσκολο να κατανοηθούν. Οι κάτοικοι στην περιοχή της έρευνας του Gremaux, ζούσαν μέχρι πρόσφατα σε φυλές, σε μια πατριαρχική κουλτούρα πολεμιστών στην οποία οι γυναίκες ήταν ένα κατώτερο είδος. Μια γνωστή έκφραση όταν γεννιόταν ένας γιος έλεγε πως "Η εστία της χαράς πανηγυρίζει", ενώ όταν γεννιόταν κορίτσι "κλαίγαν τα δοκάρια του σπιτιού". Γονείς που είχαν μόνο κόρες ήταν παρίες. Η κληρονομική διαδοχή γινόταν μόνο από την αντρική γραμμή. Μια χήρα που δεν είχε γιους δεν μπορούσε να συνεχίσει να μένει στο σπίτι του πεθαμένου άντρα της. Ηταν αναγκασμένη να γυρίσει στην δικιά της φυλή, εκτός εάν παντρευόταν τον αδελφό του πεθαμένου ή αν την πάντρευε αυτός. Γ΄ια να πάνε καλά τα πράγματα στην οικογένεια υπήρχαν ιεροτελεστίες, που μόνο ο άντρας του σπιτιού μπορούσε να τελέσει. Με φόντο αυτό δεν είναι παράξενο το ότι οι χήρες που είχαν "δυστυχώς" μόνο κόρες, είχαν την εξυπνάδα να μετατρέψουν μια απ΄ αυτές σε γιο. Η Milica, μια κοπέλα που της έδωσαν αργότερα το όνομα Miras, είναι ένα τέτοιο παράδειγμα. Ηταν μόνο ένα νήπιο όταν ο πατέρας της σκοτώθηκε σε μια μάχη με τους Τούρκους. Η χήρα που είχε μόνο ένα παιδί, δεν είχε μέλλον χωρίς άντρα στο κοντινό της περιβάλλον. Ονόμασε την κόρη της Miras, και την μεγάλωσε μαζί με τη γιαγιά της σαν αγόρι. Οταν η Miras μπήκε στην εφηβεία, της έδωσαν όπως στα άλλα αγόρια, ζώνη και όπλα, τα σύμβολο του αντρικού ηρωϊσμού. Η Miraskαβαλούσε άλογο, έμαθε σκοποβολή, άναβε το ιεροτελεστικό κερί για το καλό της οικογένειας και έγινε στρατιώτης!

Το 1885 ένας στρατιωτικός γιατρός χαρακτήρισε την 22-χρονη "Miras" μετά από μια σύντομη εξέταση, σαν ένα "δυναμικό νέο".

Μεγάλη ήταν η έκπληξη του όταν άκουσε πως αυτός ο νέος ήταν θηλυκού γένους. Φώναξε την κοπέλα και πίσω από τις κλειστές πόρτες, παραδέχτηκε πως δεν ήταν αγόρι. Οι άλλοι στρατιώτες την αντιμετώπιζαν σαν ίση, είπε. Αλλά αν κάποιος έσπαζε πλάκα μαζί της θα τον πλάκωνε στο ξύλο. Αν και ο γιατρός προσπάθησε να πείσει την "Miras" να εγκαταλείψει τον "λάθος δρόμο", όπως φαίνεται από κάτι γραπτές σημειώσεις του, αυτή συνέχισε να παίζει τον ρόλο του άντρα με ενθουσιασμό μέχρι τον θάνατό της. Ηταν επίσημα καταγραμμένη σαν άντρας, το οποίο συνεπαγόταν πως μπορούσε να ασκήσει το δικαίωμα τη ψήφου σε αντίθεση με τις "αληθινές" γυναίκες.

Το καλοκαίρι του '86, ο Gremaux μίλησε με τους απογόνους της Miras, οι οποίοι μιλούσαν την μια γι "αυτόν" και την άλλη γι "αυτήν". Τον διαβεβαίωσαν ότι "αυτή", ήταν πάντα πολύ ανδροπρεπής. Του διηγήθηκαν ένα περιστατικό πολύ ταπεινωτικό για την "Miras". Στον πόλεμο ενάντια στους Αυστριακούς το 1916, όπου πιάστηκε αιχμάλωτη, της έδωσαν την ελευθερία της, γιατί μετά από ένα αναγκαστικό γδύσιμο φάνηκε πως ήταν γυναίκα. Οποιος όμως, τολμούσε να αναφέρει αυτό το γεγονός, θάτρωγε σίγουρα ένα γερό ξύλο ή μια πέτρα στο κεφάλι.

Το οτι αυτές οι γυναίκες ήθελαν όντως να τις βλέπει ο κόσμος σαν άντρες, φαίνεται απ΄ το γεγονός ότι την "Bada", μια άλλη αντρογυναίκα απ΄ την έρευνα του Gremaux , την είχαν καταδικάσει σε καταναγκαστικά έργα, επειδή είχε σκοτώσει αυτόν τον "ηλίθιο", που είχε κοροϊδέψει το ότι ήταν γυναίκα. Κατά τον Grimaux, αυτές οι αντρογυναίκες είχαν σχεδόν όλες χωρίς εξαίρεση, αντρική κι επιθετική συμπεριφορά, χωρίς να δείχνουν ίχνος αδυναμίας. Συμμετείχαν ευχαρίστως με τους αληθινούς άντρες, στο να αντιπαρατάσσονται στις γυναίκες και είχαν συνήθως περισσότερο μίσος απ΄ αυτούς για τις γυναίκες.

Η αλλαγή από γυναίκα σε άντρα δεν έγινε σ΄ όλες τις περιπτώσει μετά από πρωτοβουλία των γονέων. Η Tone Bikaj, που θάφτηκε το 1971 αποφάσισε μόνη της όταν ήταν 9 χρονών να γίνει αγόρι, μετά τον θάνατο των δυο αδελφών της από μαλάρια. Υποσχέθηκε να μην παντρευτεί ποτέ και άλλαξε απ΄ τη μια μέρα στην άλλη τις γυναικείες ασχολίες με τις αντρικές. Οι γονείς της ήταν τρισευτυχισμένοι με την αλλαγή της σε γιο. Ο πατέρας της επισκεπτόταν περήφανα τους γεωργούς της περιοχής για να

Ο ΗΛΙΟΣ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΦΩΣ

Σιωπή μέσα στο σπίτι. Η Ελένη στέκεται πίσω από την τζαμόπορτα. Αργεί ακόμα να ξημερώσει.

Άκουσε τη σκέψη της:

— Θα τον περιμένεις τον άντρα σου ακόμα; Τί αλλάζεις; Δεν απόκαμες; Άντε, πέσε να ησυχάσεις, που σωριάζεσαι. Με τις πουτάνες και το γλεντοκόπι στα κέντρα· κι ως να ψοφίσει τέτοιος θα 'ναι. Ποιό τ' όφελος που αγρυπνάς; Άμα ξημερώσει, θα 'ρθεί. Τύφλα. Ουρλιάζοντας. Άντε, σύρε και πλάγιασε.

Αλλά και πάλι στέκεται, εκεί, πίσω απ' το τζάμι. Κοιτάζει το δρόμο. Νύχτες, που δεν εφάνηκεν ο άντρας της. Και σα να μη θυμάται από πότε τον περιμένει. Απαυδησμένη, με το στομάχι της ν' ανακατώνεται, να γυρίζει το στομάχι της σα να 'θελε να βγάλει τα σκώτια της, έπεφτε αργά, κοιμόταν. Όμως ετούτη τη νύχτα καρτερά κάτι από τον εαυτό της, γυρεύει από τον εαυτό της κάτι τελειωτικό, ανέκκλητο, χωρίς αναβολή, αλλά δεν ξέρει τι ακριβώς. Ένα βουητό σηκώνετα, στιγμές, μέσα της κι ύστερα πάλι χάνεται. Στέκεται, εκεί, πίσω απ' την τζαμένια πόρτα. Κολλάει η νύχτα στο πρόσωπό της. Ο ουρανός δεν έχει άστρα. Κι αυτή η σιωπή μέσα στο σπίτι που τη χωνεύει σαν βαθύς βάλτος... Με τα χαράματα μπορεί ν' ακουστούν πάλι τα ίδια:

— Πού στο διάολο είν' η τρύπα; Π' ανάθεμά το! Ποιό είναι το κλειδί; Κανένα δεν μπαίνει στην τρύπα!

Ο άντρας της, ύστερα, φοβερίζει την πόρτα, την κλωτσάει. Και είναι φορές που πέφτει και κοιμάται μπροστά στην είσοδο. Τότε πάει αυτή, τον σέρνει απάνω στο σπίτι. Ένα-ένα τ' ανεβαίνει τα σκαλοπάτια της ψηλής σκάλας· προσεχτικά. Πιάνοντάς τον από τις μασχάλες. Ένα σκοτωμένο βόδι σέρνει.

Τι έρημη, τι μονάχη που είναι! Να μπόραγε να ξεφύγει από αυτόν, μέσα της, το σκοτεινόν ίσκιο που την πολιορκεί, τη σκάβει και τον φοβάται, από αυτήν την απροσδιόριστη παραφορά που την παγώνει. Να γινόταν να μη σκέφτεται τίποτα, ν' αδειάσει ολόκληρη και να μείνει, εκεί, ακίνητη.

Φώναξε άξαφνα κάτα το σκοτάδι:

— Τσακιστείτε λεμέδες! Τσόγλανοι! Αφήστε με! Αφήστε με!

Άκουγε μες στο κεφάλι της χάχανα.

Γύρισεν η φωνή της μες απ' τα δωμάτια, το διάδρομο ως αναγέλασμα. Έπιασε το κεφάλι της. Ανατρόμαξε. Μην είν' αυτό η τρέλα; Έτρεμε ολόκληρη.

Σπασμένα γυαλιά-έτσι οι μνήμες της. Αρπάχτηκεν απ' τις μνήμες της.

Δούλευε σε κατάστημα όπου πουλούσαν αρώματα, κραγιόνια, τέτοια.

— Να δοκιμάσουμε κι ετούτο το άρωμα, δεσποινίς;

Πελάτισσες αγέρωχες, χέρια και στόματα με αχαλίνωτες επιθυμίες.

— Σανέλ! Καρντέν! Ρουμπινστάιν! Πιάνανε τη λίμα

Τότε, πάλι, που χαιρέταγε τ' αδέρφια της, καθώς έφευγε το τραίνο πηγαίνοντάς τους για τα ορυχεία του Βελγίου, κι αυτή θαρρούσε πως άκουγε τη φωνή τους εν' ασημένιο ποτάμι: «Θα 'ρθούμε να σε πάρουμε! Θα 'ρθούμε!...» Ύστερα, στα δεκάξι της, μια μέρα, τόσο να πονάει το κορμί της, σα να τεντωνόταν το κορμί της από μέσα του· τόσο υπόφερε που βγήκε σεργιάνι να βρει άντρα ν' αγαπηθεί.

— Φαντάρε, τράβηξέ μου μια φωτογραφία με τη μηχανή μου! Να, στο άγαλμα εδώ!

Ήταν εκείνος ο πρώτος που πήγε μαζί του. Σ' ένα γιαπί. Με τέτοιαν έγνοια που την επλάγιασε; και τα χέρια του δυνατά, μεγάλα να πάνε να 'ρχονται απάνω στην κοιλιά της, σε όλο το σώμα της ίδια αυλάκια αγεριού.

Αρπάχτηκεν η Ελένη από τις μνήμες της.

Εκείνος, ύστερα, ο κοντακιανός που σκόνταψε όπως μπήκε στο κατάστημα καλλυντικών όπου εργαζόταν. Μια ουλή κόκκινη πετάριζε σα νυχτερίδα στο δεξί του μάγουλο. Ανέβαινε από τη μύτη του ως τ' αυτί του. Χαμηλωμένα τα μάτια του. Δισταχτικός και αδέξιος. Τα χέρια του τα είχε μες στις τσέπες του σακακιού του. Ανάδινε μια μυρωδιά γράσου. Γύρευε άρωμα. Του λέει αυτή, να τον βοθήσει;

— Τι άρωμα φοράει η...

Κείνος απάντησε απότομα, μ' ένα θυμό:

— Άντε, ρε κορίτσι, δος μου ό,τι γουστάρεις συ, να φύγω—

Μον' έπειτα ήρθε κι άλλες φορές. Αν εκάνανε οι δυο τους μια βόλτα... Τσάρκα, της είπε.

Ήταν καλό το φθινοπωρινό πρωί. Περπάταγεν ο ουρανός στα χωράφια — τόσο φως. Κυριακή. Στέναζαν οι ρόδες τ' αμαξιού του απάνω στην άσφαλτο. Της εξηγήθηκε στα ίσα:

— Πάει, κορίτσι, η κυρά. Είσαι;

Κοφτά μίλαγε, μισολέγοντας τις σκέψεις του, μασώντας συλλαβές, και στράβωνε το κάτω χείλι του όταν ήθελε να πάρεις σοβαρά τα λεγόμενά του. Κι έτσι που στράβωνε το χείλι του, το πρόσωπό του σάμπως να 'ταν κομμάτι πλεχτής φανέλλας και ξεχείλωνε απ' τη μια την μπάντα περισσότερο. Η φωνή του βαριά σαν τον σπασμένο τροχό απάνω σε πέτρες. Δεν ήταν μεθυσμένος. Η ουλή του τρεμούλιαζε.

Σε μιαν ώρα έφτασαν στη θάλασσα. Απλωνόταν εμπρός τους ξεκούραστη, ειρηνεμένη. Ο αναπαμός του πέλαγου είπε που απλώθηκε μέσα της και μια αγαλλίαση, κάτι σαν απαντοχή τη συνεπήραν. Ασύνειδα ανατριχιάσματα ψυχής.

Δεν του είπε «όχι». Κι ίσως γιατί ήταν μονάχη. Φευγάτοι οι γονείς και τα δυο τ' αδέρφια της ν' αλωνίζουνε ακόμα τις ξενητιές. Ήταν οι νύχτες της φοβισμένες, πίσω απ' την πόρτα της την καρτέραγε μονάχα η γάτα της. Αν απαντιότανε με έναν που δύνονταν να ζήσουνε μαζί... Αποσταμένο πια το πρόσωπό της, σαν ξυραφιές πικρές κατέβαιναν σκάματα απ' τη μύτη της στις άκρες των χειλιών. Και να, που, σε μια στιγμή, της άρεσε κείνος ο άντρας. Είδε τα μάτια του δυο υγρά μισοφέγγαρα.

Της είπε:

— Πέθανε η πρώτη μου γυναίκα. Από άξαφνο θάνατο πήγε. Στα είκοσί της. Ναι, στα καλά-καθούμενα. Εγώ τη φώναξα «Κουρσίτσα μου» και «Μπαγλαμαδάκι μου» κι εκείνη ολοένα τον ίδιο το χαβά: «Το κεφάλι μου! Θ' ανοίξει το κεφάλι μου σαν καρπούζι!' Έτσι που λες.

Σε κάθε δάχτυλο, στη βάση της παλάμης του, φύτρωνε κι από ένας ρόζος. Άλλοι σε ολόκληρη τη μέσα μεριά των χεριών του. Ρόζοι χοντρόπετσοι. Χέρια όπως κόρα λάσπης που κατασκίστηκε από στέγνα. Και τα νύχια του τσακισμένα, και με το γύρο τους μαύρο από μηχανέλαια και σκουριά. Ως μέσα ποτισμένο το πετσί από μαύρη λίγδα. Χέρια σαν κοντόφτυαρα· στέρεα. Ήταν επιδιορθωτής μηχανών αυτοκινήτων. Αλλά με τη νύχτα, γινόμαστε τα τζιμανόπαιδα, της είπε· γραβατιά και πουκάμισο μετάξι. Όλα τα φαγάδικα, δικά μου. Κι ό,τι άλλο κέντρο ψυχαγωγίας πεις, δικό μου!

Της μίλαγε όπως έτρωγαν στο εστιατόριο, κι ήταν κρεμασμένο στο εστιατόριο απάνω απ' το πέλαγος. Την ψιλοσήκωναν γαλήνη κι ευχα-

ρίστηση.

Ύστερα, σε λίγον καιρό, πώς τρέχανε τα πόδια της απάνω στα μαρμάρινα πατώματα του σπιτιού του! Με πράγματα υπεροπτικά και φιγουράτα γιομάτο το σπίτι του. Σαν έτοιμα, από πάντα, για κάποιαν υποδοχή. Ανατριχιάζαν πολυθρόνες, κρύσταλλα ηδονικά. Και τη ζάλισαν, τη μαυλίσαν. Σαν άξαφνα. Την καταιγίδα που φυσούσε κάτω απ' τα γούνινα στρωσίδια ετούτου του σπιτιού, δεν την άκουσε. Της άρεσε που ξέχναγε, μέρα με την ημέρα, την μουντάδα της μικρής της κάμαρας, όπου ζούσαν η γάτα της κι αυτή.

Ακούει η Ελένη πάλι τον εαυτό της:

— Δεν είν' έτσι! Δεν είν' έτσι! Ποτές δεν ξιπάστηκα από φανταχτερά σπίτια, από λουσάτα πράγματα. Δεν ήμουν αυτή που είμαι στ' αλήθεια, όταν αφέθηκα να ζαλιστώ.

Θέλησε να σμίξουν γυναίκα κι άντρας και μες απ' τον έρωτα να νιώσουν, αυτή, τη γυναίκα, κι ο άντρας τον άντρα· και ν' αγαπηθούν· και παιδιά νά 'ρθουν. Αυτά θέλησε.

Είν' αποκαμωμένη. Τα μάτια της σα να γιομίζουν καπνιά, την πυκνή καπνιά που βγάζουν όταν καίγονται λάστιχα. Στην αντικρυνή πλευρά του πλατειού δρόμου, στραφταλίζει το όνομα του κέντρου: «ΓΑΛΗΝΗ». Η νύχτα λειώνει αργά. Απόμακροι όγκοι, σαν άυλοι, ταξιδεύουν στο άπειρο. Σιμώνει χειμώνας.

Βαρύ το κεφάλι της, αλλά δεν έχει ύπνο. Περιμένει κάτι, απ' τον εαυτό της το περιμένει, αμετάθετο, οριστικό, δεν μπορεί να το προσδιορίσει, και ακούει μέσα της μιαν ηχώ απειλητική, τη διαπερνάει ως ρεύμα ηλεκτρικό, και πάλι χάνεται. Φοβάται τούτη την ηχώ.

Μια φιγούρα διέκρινε τώρα, εκεί, στην άκρη της αυλής, απάνω απ' τον τοίχο τον φυτεμένο με σπασμένα τζάμια· ένα σχήμα ανθρωπινό ξεχωρίζει, που αιωρείται αβέβαιο, θαμπό, αλλά πλησιάζει προς το σπίτι. Τώρα στάθηκε πάνω απ' τη στεγνή βερυκοκιά.

Δικά της στοιχειά να είναι τάχα; Και να τα γεννούν κούραση κι αγρύπνια; Κι αυτή η άγρια πίστη της πώς έχει εξευτελιστεί! Πώς έχει τσακιστεί η ζωή της! Δικό της, του παραλοϊσμού της πλάσμα να 'ναι κείνο τάχα;

Εκείνη η μορφή φάνηκε πια ευδιάκριτα.

— Η Αγγελική! είπεν η Ελένη κάτωχρη και άνοιξε την πόρτα., Βγήκε στη βεράντα.

Η πρώτη γυναίκα τ' αντρός της. Ήταν εκεί, αντίκρυ, με τα τούλια της, τα άσπρα της γάντια. Τα καστανά μαλλιά της έπεφταν στους ώμους. Τα πόδια της γυμνά. Αύγαζε. Είπε:

Τρεις μήνες αφόταν μου 'ρθε η περίοδος και οι δικοί μου με πα-

ντρέψαν. Έμπαινα στα δεκαπέντε. Μου λέγαν, πάρτον, ας έχει τα διπλά σου χρόνια, βρίσκεται καλά· θα ζήσεις σε πόλη. Δεν καλόνιωσα τι γυρεύανε από μένα. Τον άντρα εγώ τον σκεφτόμουν να περπατάει και να τραντάζεται η γής, και πάντα με το λόγο τον καλό να μιλά. Δεν καλόνιωσα γιατί βιάζονταν. Και σταλμένοι του γαμπρού ν' απαιτούν απ' τους γονιούς μου να του δώσουν κι άλλα χωράφια!... Κρύφτηκα από ντροπή.

Να μ' αγάπησε καμιά φορά; Τοίχος, το πρόσωπό του. Το μάτι του ένα ξεραμένο μύδι-έτσι άδειο. Καλός ήτανε κάποιες φορές στα παιχνίδια· άμα ήτανε ξεμέθυστος. Μ' αυτόν πρωτοκοιμήθηκα. Με χτύπησε, σαν άκουσε να τηλεφωνώ της μάνας μου και να της λέγω που με τρόμαξεν η αγριάδα του. Ύστερα είπε, τοιμάσου, μωρή, να σε πάω στο γιατρό που σου πονάει ολοένα το κεφάλι!

Τι είχαμε να μιλήσουμε; Γέμιζα τη μέρα μου με τις παιδικές μου μνήμες, που με κυκλώναν σα φύλλα δροσερά. Χαιρόμουν με το καθετί που είχα ζήσει, προτού παντρευτώ. Κι ο άντρας μου όλο και πιο πεινασμένος έδειχνε για κάτι απλησιάστο και μπερδεμένο. Από τα καθημερινά, τίποτε δεν τον ευχαριστούσε. Δεν ερχόταν πια τα μεσημέρια να φάμε μαζί. Κάποτες έλεγε, καλή 'σαι, όλα στην εντέλεια τα κάμεις, αλλά και πάλι στεκότανε σκοτινιασμένος, απλησίαστος, σαν ανέλεος. Την ουλή στο μάγουλό του, δάχτυλο κόκκινο που φοβέριζε, την έβλεπα. Τρώει μονάχος του τ' απόγεμα. Έπειτα ξαπλώνει, με τη νύχτα φεύγει. Λέει, θα γυρίσω· αόριστα. Και να τον ρωτήσω, φοβάμαι. Και περιμένω, όλη τη νύχτα περιμένω-είμαι μια κουκουβάγια. Κουκουβά! Κουκουβά! Τα μάτια τα καρφώνω στο σκοτάδι. Ο άντρας μου έρχεται την αυγή. Ανεβαίνει τη σκάλα με τα τέσσερα. Γουρούνι και σκούζει, και τρέμουν τα τζάμια. Ντράγη! σπάζει με κλωτσιά το κρύσταλλο της μεσόθυρας. Και τον ανεβάζω στο κρεβάτι. Του τραβάω τα παπούτσια, του ξεκουμπώνω τα ρούχα. Βουλιάζω μες στα ξέρατά του, πώς να συνηθίσω; Άμα ξυπνάει, με κοιτάζει και κλαίει. Είν' ένας σπασμένος, είν' ο Τίποτας. Και την άλλη μέρα να ξαναρχίσω να ζω καθώς χτές... «Τα γόνατά του θα πελεκηθούνε με τα χρόνια» μ' ορμηνεύει η μάνα μου. Χά! η μάνα μου! Σκουπίδια που κυνήγησεν η κοντόμυαλη! Και χόντρηνα, σαν τρίφυλλη ντουλάπα γίνηκα, το πρόσωπό μου γέμισε λεκέδες. Ασχήμηνα. Πόνοι που σφίγγουν το κεφάλι μου! Άμα σηκώνει χέρι απάνω μου, στο κεφάλι με χτυπάει. Άκουγα τα λόγια του χαμού να σφουγγαρίζουνε τη σκάλα... Και σαν μια τέτοια νύχτα, φορώντας τα νυφικά μου, έριξα σκοινί σε χοντρό κλωνάρι της βερυκοκιάς και πέρασα στο λαιμό μου τη θηλειά. Το κούτσουρο όπου πάτησα σαπίζει εκεί στην άκρη με τα παλιοσιδερικά.

Είπε κι έσβησεν η μορφή. Ένας ηχός μένοντας πίσω της, σάμπως «αμήν... αμήν...» σε χαμηλοτάβανη χωμάτινη εκκλησιά.

Αλαφιάστηκε η Ελένη. Χτυπούν τα δόντια της, μια κρυάδα χιμάει απ' τα πόδια της ως το κεφάλι, και μαζί ιδρώτας μουσκεύει το μέτωπο, την τραχηλιά. Κι είναι κι αυτή η σιωπή... Να 'παιρνε των ομματιών της και να 'φευγε! Δεν έχει πού να πάει, δεν την περιμένει κανείς. Κι ύστερα, όχι! Απόψε καρτερά κάτι από τον εαυτό της, ακούει να φτάνει κάτι από τα σπλάχνα της, απέλπιδο όμως αμετάκλητο, τ' ακούει να φτάνει μ' ένα βαρύ βηματισμό.

Κάπες ομίχλης σέρνονταν τώρα στον κάμπο, απάνω απ' την πόλη. Τα δέντρα και τα σπίτια διαγράφονταν σαν οπτασίες. Κοιμούνταν ακόμα τ' αεροπλάνα στ' αεροδρόμιο πέρα. Στο κέντρο «ΓΑΛΗΝΗ», απέναντι απ' το σπίτι, είχαν τραβήξει τα στόρια. Το βενζινάδικο δίπλα, σκοτεινό ακόμη.

Ξαναγύρισε στο δωμάτιο.

Ξέρει αυτή εκείνο το κέντρο διασκεδάσεως.

Από άλλοτες το ξέρει. Τα γκαρσόνια φοράνε άσπρα-είναι σα νοσοκόμοι. Τα καλύτερα φαγητά φτιάχνουν εκεί. Ο άντρας της γλεντοκοπάει, συχνά, σ' εκείνο το κέντρο. Έχει και πίστα όπου χορεύουν, ως να σωριαστούνε μερικοί.

Σα ν' ακούει και πάλι τη φωνή του:

— Σε πήρε ο ύπνος, ρε φίλε; Δεν μάθατε ακόμα τα γούστα του Μάστρο-

Δεν ολοκλήρωνε τ' όνομά του. Θολά, σαν στο βάθος της ψυχής της, διάβηκαν σκέψεις πρωτογνώριστες· ο άντρας της φοβάται· έχει ένα φόβο από την ίδια την πρόκλησή του; έχει ένα σκοτεινό φόβο μην και τον βάλει στο μάτι κάποιος δαίμονας και θαρρεί πως προφυλάγεται, μην προφέροντας ολόκληρο τ' όνομά του· έχει μιαν αβεβαιότητα. Τσοπάνος ήταν στα μικράτα του, ύστερα ξαμολύθηκε στην πόλη, μπήκε παραγιός σε γκαραζάδικα, αλλά τώρα είν' ο Ταλαράς. Τώρα προστάζει ο Τάλαρος.

Πάλι βροντάει μέσα της η φωνή του:

— Τη σφυρίδα, ρε! Το φιλέτο! Πιαστήκαν τα ποδάρια σας;

Τα γκαρσόνια του κάνουν με το κεφάλι τους μιαν υπόκλιση. Γνωρίζει αυτή· πίσω του μορφάζουν από θυμό και περιφρόνηση. Είπανε μια φορά: Τι εστί Μαστρολέρας, Μαστροκενέφης και τα τέτοια... - το ξέρουμε. Έτσι τον αποκαλούσαν πίσω του. Φτιάχνοντας τέτοια ονόματα
Άσπρα τραπεζομάντηλα στα τραπέζια· σε βάζα, λουλούδια.
Τα γκαρσόνια σκύβουν από δίπλα του. Τον βλέπει, εντός της, ν' αρ-

πάζει, καθώς το συνήθιζε, το κρέας με τα χέρια. Και στη γκόμενα δίπλα του:

— Τρώγε, μωρό!

Μασάει το ξεχειλωμένο στόμα σιμά του· λαίμαργα.

— Κά, κά, κά! χοροπηδάνε τα χρυσόξανθα βυζιά!

Τηλεφωνούσε και του κρατούσαν το τραπέζι. Πάντα.

— Μωρό... εγώ... ε, βίβα! Μια φορά ζεις! Βίβα!

Και προτιμούσε το τραπέζι κοντά στις τζαμαρίες προς το δρόμο.

Πήζει ο καπνός των τσιγάρων απάνω από τα τραπέζια, οι λάμπες στην οροφή φαίνονται να πλέουν σ' έναν αφρό.

Στάζουν ευδαιμονία, χορτασμό.

— Τι χρωστάω, βρε συ, καλόπαιδο; φώναξεν ο άντρας της το γκαρσόνι να πληρώσει.

Φέρνουν το δίσκο όπου απάνω εκεί έχουν βάλει το λογαριασμό κι ένα κόκκινο τριαντάφυλλο. Προσκυνά η μέση του γκαρσονιού. Ορίστε, κύριε!

Να το γλεντήσουν με τη γκόμενα το τέλος της νύχτας τους. Μια γιορτή ξεχωριστή να γίνει. Γιατί τώρα είν' τ' αποκορύφωμα.

Τα νεφρά του κι οι πλάτες του έσπρωξαν προς τα πίσω το κάθισμα· το κορμί του έσπασε προς το πλάι αλαφρά· κίνηση χεριού αργή, αυστηρή. Τράβηξε ήρεμα το μασούρι του απ' την τσέπη του παντελονιού τους.

— Χό! χό! γειά σου! χαιρετά το μάτσο του με τα χαρτονομίσματα. Καν' τους, φωνάζει, σαν τα γουρούνια να κυληστούνε χάμου! Δέκα χιλιάρικα είν' ο λογαριασμός, κι εγώ τους πετάω πενήντα! Νάτο το γκαρσόνι, να που ξερογλείφεται κιόλας! Λες και του γυαλίζει γαβάθα με πετιμέζι Φρρρ! Ψαράκια μου! Φρρρ!

Πιάτα μ' αποφάγια, καρέκλες, πάτωμα, γόνατα γεμίζουν με χαρτονομίσματα. Και στον ώμο ενός γκαρσονιού στάθηκε ένα χιλιάρικο. Και γύρω μάτια-άπατα πηγάδια. Και χειροκροτούνε τα χρυσόξανθα χεράκια, εκείνα μονάχα.

— Μαζέψτε! σέρνει τη φωνή του ο άντρας της κοιτάζοντας τα γκαρσόνια χαιρέκακα. Στράβωσε ολόκληρο το σαγόνι του τώρα. Γλείψτε το πάτωμα, γλείψτε τα πιάτα με τα ψαροκόκκαλα,, γλείψτε τις λάσπες των παπουτσιών μου, αυτηνής, της γκόμενας, τα παπούτσια! Να σας βλέπω να σούρνεστε κι εγώ να σας έχω τ' αρκούδια που τραβάω μ' αλυσίδα. Τώρα είμαι ο κύριος!... «Μάλιστα, κύριε! Τι επιθυμείτε, κύριε!» . Κι εσείς, ρε, μαζέψτε χιλιάρικα! λέει προκλήτικά σε όλους γύρω. Κι έπειτα δίπλα του· πάμε, μωρό.

Τσαλακωμένη η φάτσα του από κακεντρέχεια, εκδικητικότητα, κι

από μια λύσσα επιβολής.

Τα ξέρει αυτή όλα ετούτα. Τόσες φορές που πήγε και τον πήρε από τέτοια μαγαζιά· μεθυσμένον από πιοτί και την άλλη την καταχθόνια μέθη, τη μέθη της επιβολής.

Και είδε τώρα. Πρώτη φορά είδε έτσι καθάρια κι έντονα την ευτέλεια, την προστυχιά της ζωής του. Πρώτη φορά, πως η ζωή του είναι ένα ξέφτι. Και σαν παράξενο! Να ζήσει εφτά χρόνια μαζί του! Πώς μπόρεσε;

Ένας απέραντος μετανιωμός, εντός της, ένας συντριμμός, μια λύπη. Να γινόταν να φτύσει αυτό που ολόκληρη είναι, σαν ένα αγκάθι που καρφώνεται στο λαιμό... Γίνηκε, λέει, το περίγελο του ίδιου του εαυτού της.

Κι αυτός ο ρυθμικός σκοπός που τον ακούει να χτυπιέται μες στα δωμάτια ίδιο πουλί με σπασμένη φτερούγα...

«Εδάνεισα το στεφάνι μου να παντρευτεί η ομίχλη...»

Κοιτάζει τα χέρια της· τα φοβάται. Και θυμούνται τα χέρια της, θυμούνται το κρύο αστραφτερό μαχαίρι... δεν έχουν μάτια, δεν έχουν νου τα χέρια κι ο σφυγμός τους σκοτεινιάζει.

Είναι πεσμένος μπρούμυτα απάνω στο κρεβάτι με το κεφάλι του λοξά. Ανάμεσα στη ράχη του, η όρθια λαβή μιας λάμας. Ακίνητος πια· σιωπηλός. Το στόμα που γιόμιζε ξερατά κρεβάτι, πάτωμα, στρωσίδια· το στόμα που έβριζε, δεν θα ξανακουστεί πια. Τα χέρια που έσπαγαν στις ταβέρνες στοίβες πιάτων από ξιπασμό· που την απειλούσαν, άλλοτες βαστώντας ένα μπουκάλι κι άλλοτες ανεμίζοντας μια καρέκλα· κείνα τα χέρια δεν θα την φοβερίξουν ξανά ποτέ. Και σα να μην έχει ώρα πια ο χρόνος γύρω της. Κάθησε αντίκρυ του, τον κοιτάζει. Κάτι παραπονεμένο τώρα θέλει να του πει. Και σαν από συνήθεια στοργικής έγνοιας, σηκώνει την άκρη του σεντονιού, και του σφουγγίζει ήσυχα τα χεί :η. Κι όπως έγειραν, για μια στιγμή, τα μάτια της, της εφάνη πως μες στην κάμαρα ήρθε, χωρίς ν' ακουστεί, αεροπλάνο από τ' αεροδρόμιο πέρα. Μαύρο τ' αεροπλάνο και ο αεροπόρος στα μαύρα όλος. Κατεβαίνει ο αεροπόρος, σιμώνει στο κρεβάτι, και ήρεμα, σαν ατάραχος, με τα χέρια επιδέξια σηκώνει το μπρουμυτησμένο κορμί τ' αντρός της και το ρίχνει, από 'να άνοιγμα, στην άτρακτο τ' αεροπλάνου. Σωπαίνοντας ο αεροπόρος. Έπειτα κάθησε στη μηχανή εμπρός, και χάθηκε. Βουβά.

Απάνω στα τζάμια του παράθυρου ένας ήλιος ανεβαίνει, κόκκινος, χωρίς φως.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ

συστήσει τον καινούργιο του γιο. Οταν η Tone ήταν 20 χρονών η σαραντάχρονη μητέρα της γέννησε απρόοπτα ένα γιο. Η Tone στο μεταξύ, είχε ενσωματώσει τόσο πολύ τον αντρικό ρόλο, που δεν υπήρχε περίπτωση να ξαναζήσει σαν κοπέλα. Ηθελε να μείνει ο μεγάλος προστάτης για τις δυο αδελφές της και για τον μικρό της αδελφό.

Οταν ενηλικιώθηκαν οι αδελφές της η Tone στο ρόλο τος αδελφού, τις πάντρεψε. Στο τέλος του Β΄παγκοσμίου πολέμου οδηγούσε στα βουνά μια ομάδα αντρών ανταρτών. Μέχρι το θάνατό της έμεινε σαν δεύτερος πατέρας στην οικογένεια του μικρότερού της αδελφού. Στις συγκεντώσεις των αντρικών κεφαλιών της οικογενείας έχαιρε μεγάλης εκτίμησης.

Η Γιουγκοσλάβα εθνολόγος Gusic που επισκέφτηκε την Tone το 1960, την περιέγραψε σαν έναν ικανοποιημένο άνθρωπο που ήταν ευχαριστημένος για την αναγνώριση που είχε σαν άντρας. Ενας 25χρονος ξάδελφος της, διηγήθηκε στον Gremaux, ότι είχε πάντα την εντύπωση ότι η Tone ήταν άντρας όταν ζούσε.

Συνήθως οι αντρογυναίκες ζούσαν μέχρι το θάνατό τους σε αγαμία, η οποία τους έδωσε το παρατσούκλι "ορκισμένες παρθένες". Ο Gremaux δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι διατηρούσαν (μυστικές) σεξουαλικές επαφές με άντρες. Αυτό ούτως ή άλλως θα είχε άσχημα αποτελέσματα γιατί αν έμεναν έγκυες θα ανατρεπόταν θεμελιακά η αντρική ύπαρξή τους. Εκτός απ΄αυτό η εξωγαμική εγκυμοσύνη σ΄αυτή την κουλτούρα ήταν αναμφισβήτητα ένα μεγάλο σκάνδαλο το οποίο μπορούσε να τιμωρηθεί με λιθοβολισμό ή κάψιμο, αν κι αυτά τα δρακόντια μέτρα δεν εκτελούνταν εύκολα. Ομως ανακάλυψε τρεις περιπτώσεις, στις οποίες συζούσαν, ή συζούν με γυναίκες, οι δύο μάλλον και σεξουαλικά. Μια απ΄αυτές αφορά σε μία από τις πιο νέες αντρογυναίκες, γεννημένης το 1941. Οταν ήταν 10 χρονών, η μητέρα της έμεινε χήρα με 9 κόρες και την έκανε αγόρι. Τώρα συζεί με μια ελκυστική φίλη από καλή οικογένεια και στην σημερινή γλώσσα είναι απλά λεσβία. Σύμφωνα με τους συγγενείς της μεγαλύτερης Miras, είχε κι αυτή επιθυμήσει το σεξ με μια γυναίκα, αλλά δεν είχε γίνει ποτέ. Μια γριά γεωργός διηγήθηκε στον Gremaux το πώς η Miras ειχε βαλει τα χέρια της ανυπόμονα στα πόδια μιας καθισμένης κοπέλας λέγοντας με αναστεναγμό "Τι όμορφη που είσαι". Η Gusic, η εθνολόγος, που αναφέρθηκε παραπάνω, νόμιζε οτι είχε καταλάβει μετά από την σύντομη επαφή της με την Miras, οτι υπέφερε απο την αγαμία της.

Οταν γεννήθηκε η Fetah, μια Αλβανίδα μουσουλμάνα, οι γονείς της οι οποίοι δεν είχαν γιούς κράτησαν αμέσως μυστικό το οτι ήταν κορίτσι. Μεγάλωσε σαν αγόρι, έγινε παρτιζάνα, αλλά παρά την έντονη διαμαρτυρία των γονιών της, παράτησε την αντρική της ύπαρξη το 1951 και έγινε σύζυγος και μητέρα τριών παιδιών. Δεν ήταν εύκολο γι αυτήν να συνηθίσει στη ζωή μιας γυναίκας, αλλά λέει πως δεν μετανοιώνει. Η μητέρα της όμως δεν μπόρεσε ποτέ να της το συγχωρέσει...

Αν και η Βίβλος απαγορεύει στις γυναίκες να φορέσουν αντρικά ρούχα ή αντίστροφα, στην περιοχή έρευνας του Gremaux, στο τέλος του προηγούμενου αιώνα, καθολικοί παπάδες ανακοίνωναν δημόσια πως μια συγκεκριμένη κοπέλα στο εξής θα ήταν αγόρι. Θα υπήρχαν ακόμα και ιεροτελεστίες κατά τις οποίες θα μυούνταν οι κοπέλες σε αγόρια, αν και το αρνούνται αυτό οι σημερινοί παπάδες κατηγορηματικά.

Μένουν όμως ερωτήσεις όπως οι παρακάτω: Πώς αντιμετώπιζαν οι αντρογυναίκες την περίοδό τους; Εβλεπαν τον εαυτό τους σαν ολοκληρωμένο άντρα; Ηταν ευχαριστημένες απ΄τους γονείς τους γι αυτόν τον εξαναγκασμό αλλαγής ρόλου; Αυτές είναι ερωτήσεις που δύσκολα μπορούν ν΄απαντηθούν από τον Gremaux, γιατί οι ποιο πολλές έχουν πεθάνει. Σχετικά με όσες έχουν περιγραφεί δεν υπήρξε ποτέ μια συνέντευξη σε βάθος. Διαβάζοντας ταξιδιωτικές περιγραφές για την περιοχή αυτή, η προσοχή του Gremaux έπεσε στην ύπαρξη των γυναικών αυτών. Σε βιβλία ταξιδιωτών αναφερόταν π.χ., πως ένας συγκεκριμένος άντρας σ΄ένα παζάρι, περήφανος με τα όπλα, ήταν κατά την άποψη του ξεναγού, γυναίκα. Εκτός απ΄αυτό, ήταν και είναι δύσκολο να πλησιάσεις αυτές τις γυναίκες για μια έρευνα, γιατί την κάθε αμφιβολία για την αντρική τους ταυτότητα την αντιλαμβάνονται σαν προσβολή.

Ο Gremaux έπρεπε μερικές φορές να χρησιμοποιή-

σει κάποιο κόλπο για να έρθει σε επαφή με μια συγκεκριμένη αντρογυναίκα. Είχε ακούσει πως σ΄ένα χωριό, ο περίπου εβδομηντάχρονος φωτογράφος ήταν μια αντρογυναίκα. Παρουσιάστηκε σαν εθνολόγος με ένα συγκεκριμένο ενδιαφέρον για παλιές στολές, ο οποίος ήθελε για τον σκοπό αυτό να χρησιμοποιήσει το αρχείο του φωτογράφου. Πέρασε μερικές ώρες μ΄ολόκληρη την οικογένεια, όπου οι συγγενείς την αποκαλούσαν θείο ή αδελφό. Το ότι ο φωτογράφος ήταν γυναίκα το αποσιωπούσαν οι στενοί συγγενείς από εκτίμηση, σεβασμό ή ντροπή. Φορούσε

πάνω από την αντρική της στολή ένα γιλέκο, και το καμπύλωμα του στήθους δεν φαινόταν σχεδόν καθόλου. Ο Gremaux υποψιαζόταν ότι απολίνωναν καμιά φορά το στήθος τους. Το πρόσωπό της ήταν αρκετά παραμορφωμένο γιατί την είχαν βασανίσει όταν ήταν αντάρτης.

Μόνο για δυο αντρογυναίκες που ζουν ακόμη, μπόρεσε ο Gremaux μόνος του να μαζέψει αρκετό υλικό. Αυτές λένε ανοιχτά ότι έχουν γυναικείο σώμα, το οποίο η μία βρίσκει φρικτό και την άλλη δεν την πειράζει. Ομως καμιά απ' τις δυο δεν σκέφτεται έστω και για λίγο να ξεφορτωθεί τον ανδρισμό της, που είναι και η δεύτερη τους φύση. Και οι δυο σιχαίνονται το γυναικείο ρόλο.

Η πιο νέα αντρογυναίκα στην περιοχή έρευνας του Gremaux, είναι τώρα 25 χρονών, αλλά το φαινόμενο αυτό έχει αρχίσει να εκλείπει φανερά. Αυτό δεν είναι περίεργο αν σκεφτούμε το τι έχει αλλάξει τις τελευταίες δεκαετίες στην περιοχή αυτή. Σύμφωνα με το νόμο ο άντρας και η γυναίκα είναι πια ισότιμοι, τυπικά αντρικά επαγγέλματα έχουν ανοίξει και στις γυναίκες, η κληρονόμηση έγινε διμερής, δηλαδή γίνεται και από την αντρική και από την γυναικεία γραμμή. Επειδή η κοινωνία σ' αυτή την ορεινή περιοχή έχει ειρηνέψει, δεν πεθαίνουν οι άντρες μαζικά από στρατιωτικές επιχειρήσεις ή βεντέτες.

Το θεμελιώδες ερώτημα της διατριβής του Gremaux είναι αν το φαινόμενο αυτό, πρέπει να το αντιληφθούμε σαν διαμαρτυρία ενάντια στην πατριαρχία ή σαν προσαρμογή σ' αυτήν. Κατά την άποψή του δεν μπορείς να μιλάς για διαμαρτυρία, όταν οι γονείς θυσιάζουν την γυναικεία ύπαρξη των θυγατέρων τους στις απαιτήσεις της κουλτούρας τους. Υπάρχει όμως ένα είδος διαμαρτυρίας όταν μια κοπέλα θέλει η ίδια να δραπετεύσει απ' το γυναικείο της ρόλο, μπαίνοντας στον αντρικό κόσμο.

Στην σημερινή Γιουγκοσλαβία και Αλβανία, περισσότερο βρίζουν αυτές τις αντρογυναίκες σαν ηλίθια και πρωτόγονα υπολείμματα μιας παλιάς εποχής, παρά τις εκτιμούν.

Και η γεννημένη το 1937 Durgian, η οποία κατά πολύ εμπιστευτική πηγή, δηλώθηκε όταν ήταν μικρό κοριτσάκι, απ' τους γονείς της, σαν "ορκισμένη παρθένα", προφασίστηκε απέναντι στον Gremaux, ότι οι γονείς της ήταν αθώοι γι αυτή την ενάντια στη φύση πράξη: "Οι γονείς μου δεν με παρότρυναν εγώ η ίδια ήθελα τότε, στην παιδική μου ηλικία, να γίνω αγόρι". Και συμπληρώνει: "Με την ζωή μου σαν άντρας, είμαι πολύ ικανοποιημένη".

"Καμουφλάζ"

Ελίσσομαι προσεχτικά
ανάμεσα στους παγωμένους κύβους
της συνεχούς
ανω-δρομικής πορείας.
Υφαλοι και σκόπελοι
δπουλα τοποθετημένοι "καθ' οδόν"
στημένα εμπόδια
κατάλληλα καμουφλαρισμένα
για την καθιερωμένη παραπλάνηση
του τοπίου.

Φανή Αθανασιάδου

"Ελπίδα"

Λευκές ασπίδες οι ελπίδες
εκτείνονται
πάνω στο πέτρινο κράσπεδο
της υπομονής·
νηφάλιοι αμυντικοί δαίδαλοι
με ψυχική εμβέλεια το ακατόρθωτο.

Φανή Αθανασιάδου

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΩΝ ΑΜΑΖΟΝΩΝ, ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΜΙΑΣ ΜΗΤΡΟΓΡΑΜΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ;

Έφιππες, οπλισμένες καλπάζουν στα πεδία των μαχών. Ιππόλυτη, Πενθεσίλεια, Αντιόπη, Θαλήστρία. Ανυπότακτες, πολεμούν ισότιμες αντίπαλοι των αντρών. Κανένα φυσικό χαρακτηριστικό δεν τις διακρίνει από τις συνηθισμένες γυναίκες παρά μόνο τα ήθη και η ψυχοσύνθεσή τους.

Η ανάγκη να γνωρίσουμε το παρελθόν μας, που συχνά διαστρεβλώνεται προς όφελος της από αιώνες επικρατούσας ανδροκρατικής αντίληψης, να ερμηνεύσουμε τους μύθος και να ανακαλυψουμε τις πιθανές ιστορικές τους διαστάσεις, μας οδήγησε στο μύθο των Αμαζόνων.

Πρόβλημα δύσλυτο υπήρξε στους αρχαίους και νεώτερους χρόνους η ανεύρεση της προέλευσης και εξέλιξης του μύθου των Αμαζόνων και η εξακρίβωση της ύπαρξής τους ως λαού πραγματικού ή η απόδειξη του αντίθετου.

Ετυμολογικά

Η εφαρμογή της αρχής του E. Bournouf «Nomina Numina» στον μύθο αυτό παρέχει πολλές δυσχέρειες, γιατί επίθετα για τις Αμαζόνες δεν διασώθηκαν. Το ομηρικό «αντιάνειραι», το οποίο ισοδυναμεί με τη λέξη «ίσανδροι», μιλά μόνο για την αντρική τους δύναμη. Σύμφωνα με τους αρχαίους η λέξη Αμαζών ήταν σύνθετη από το στερητικό α και τη λέξη μαζός (μαστός) και σήμαινε αυτήν που δεν έχει μαστό. Η παρετυμολογία αυτή έγινε αφορμή της δημιουργίας του μύθου, ότι οι Αμαζόνες έκαιγαν ή έκοβαν τον δεξιό μαστό για να μην εμποδίζονται να ρίχνουν το ακόντιο. Ο μύθος αυτός ήταν εντελώς άγνωστος στους αρχαιότερους χρόνους, και δεν έγινε αποδεκτός, κυρίως για αισθητικούς λόγους, από τους αρχαίους καλλιτέχνες. Επίσης ατυχής ήταν και η ερμηνεία του Φιλόστρατου, με τη φράση «μη μαζῷ τρέφεσθαι», δηλαδή ότι τα παιδιά των Αμαζόνων δεν θηλάζονταν από τις μητέρες τους, αλλά τρέφονταν από γάλα φοράδων. Κατά τον Θεμιστα-γόρα, Αμαζόνες είναι «αί σύν ζώναις άμώσαι» και κατά τον Ισίδωρο «αί ἅμα ζῶσαι». Μια άλλη άποψη θέλει τη λέξη σύνθετη από το στερητικό α και το μάσσειν, δηλαδή «αί μη θιγείσαι ὑπ' ανδρός», (αυτές που δεν προσβάλλονται από τους άντρες). Από τις ετυμολογίες των νεότερων χρόνων εκείνη του Π. Καρολίδη (Ιστορία, Κ. Παπαρρηγόπουλου, εκδ. 1925, τ.Α΄. εισαγ. σελ. ο, οα΄ και ρλστ΄), ο οποίος παράγει τη λέξη από το αρμενικό Amaduni, που σημαίνει τον έπηλυν και προέρχεται από το περσικό amden το οποίο σημαίνει έρχεσθαι, δίνει έμφαση στην πολεμική ιδιότητα των γυναικών. Ευστοχότερες θεωρούνται οι ετυμολογίες που στηρίζονται στην ανάλυση της λέξης Αμαζών α) στο αθροιστικό α και τη λέξη maga η οποία σημαίνει σελήνη, οπότε και η λέξη «Αμαζόνες» σημαίνει τις σεληναίες ιέρειες κάποιας θεάς, της Αναΐτιδας (Αναχίτ στα περσικά), ή της Εννώς ή της Αρτέμιδας, β) στο αθροιστικό α και τη λέξη μαζός (P. hecharme, μετάφραση Αδ. Αδαμαντίου, «Μυθολογία της Αρχαίας Ελλάδας», σελ. 145), οπότε γίνεται προσέγγιση των Αμαζόνων (πολυμάστων) με την Αρτέμιδα, της οποίας τη λατρεία κατά την παράδοση, εισήγαγαν οι Αμαζόνες.

Η Εφέσια Αρτέμιδα με τους πολλούς μαστούς αποτελεί σύμβολο της θεάς που γονιμοποιεί όλα τα όντα και τρέφει κάθε βλάστηση και όλα τα ζώα. Οι Αμαζόνες ήταν, φαίνεται, στην αρχή, οι προσωποποιημένες φυσικές δυνάμεις της γονιμοποίησης, τα άφθονα νερά του ουρανού, τα οποία γονιμοποιούσαν όλα τα σπέρματα της φυτικής βλάστησης, ήταν οι νεφέλες με τους πολλούς μαστούς, των οποίων το άφθονο γάλα ρέει στη γη και τρέφει κάθε ζωϊκή ύπαρξη.

Αυτό μαρτυρούν και τα αναφερόμενα από τον Διόδωρο ονόματά τους, Ἄελλα (θύελλα) και Κελαινώ (σκοτεινό νέφος). Σύμφωνα εξάλλου με την ανατολική πίστη, η ουσιώδης αρχή της φύσης είναι το θηλυκό στοιχείο. Οι θεοποιημένες και προσωποποιημένες αυτές φυσικές δυνάμεις έρχονται σε σύγκρουση με τις θεότητες του φωτός και του ήλιου. Αμοιβαία κυριαρχία στον ουρανό, πότε της καταιγίδας και του σκοταδιού, πότε του ήλιου και του φωτός, έδωσε αφορμή στους έλληνες να πλάσουν τους μύθους των αγώνων των θεών του φωτός ενάντια στους θεούς του σκοταδιού. Η πίστη αυτή προέρχεται από την Ανατολή, όπου συναντάται στη λατρεία η αντιπαράθεση σεληνειακών (γυναίκα) και ηλιακών (άντρας) θεοτήτων.

Αγώνες ηρώων κατα των Αμαζόνων

Από τους ηλιακούς ήρωες ο Βελλερεφόντης ήταν αναγκασμένος, υπακούοντας στο βασιλιά της Πυκίας Ισοβάτη, να σκοτώσει τις «αντιανείρας Αμαζόνας», οι οποίες είχαν εκβάλει στη Πυκία, τη χώρα του φωτός.

Μετά το Βελλερεφόντη πολέμησε κατά των Αμαζόνων ο πολυφημότερος των ηρώων της ελληνικής μυθολογίας, ο Ηρακλής. Ο ένατος άθλος του ηλιακού αυτού ήρωα είναι η εκστρατεία του κατά των Αμαζόνων, φιλοπόλεμου έθνους γυναικών, οι οποίες κατοικούσαν στις όχθες του ποταμού Θερμώδοντα, που κυλούσε στην παραλιακή και γόνιμη πεδιάδα της Θεμισκύρας. Η βασίλισσά τους Ιππολύτη η Μεναλίππη είχε ως σύμβολο του βασιλικού αξιώματός της μια ζώνη που της την είχε δωρίσει ο θεός του πολέμου Άρης. Η κόρη του Ευρυσθέα Αδμήτη που

ήθελε να την αποκτήσει, διέταξε τον Ηρακλή να της την φέρει. Ο Ηρακλής ξεκίνησε με λίγους συντρόφους και έφτασε στο λιμάνι της Θεμισκύρας. Η Ιππολύτη όταν έμαθε το λόγο της αποβίβασης του Ηρακλή στις ακτές της χώρας της, προθυμοποιήθηκε να δώσει τη ζώνη· τότε όμως η φοβερή θεά διώκτρια του Ηρακλή, η Ήρα, καθώς ήθελε να αποτύχει ο ήρωας στον σκοπό της εκστρατείας του, πήρε τη μορφή αμαζόνας και διατρέχοντας τη χώρα διέδωσε την πληροφορία ότι ξένοι απειλούν να απαγάγουν τη βασίλισσά τους. Οι Αμαζόνες έτρεξαν ένοπλες κατά των υποτιθέμενων εχθρών και ο Ηρακλής επειδή υποπτεύθηκε συνωμοσία οργανωμένη από την Ιππολύτη, φόνευσε τη βασίλισσα, πήρε τη ζώνη και με τη βοήθεια των φίλων του έτρεψε σε φυγή τα πλήθη των φιλοπόλεμων γυναικών (Απολλ. Η,5,9). Τη ζώνη χάρισε ο Ηρακλής στην Ομφάλη, που με τη σειρά της την κληροδότησε στους βασιλιάδες της Λυδίας.

Εκτός από τη ζώνη, συνηθισμένο θρησκευτικό σύμβολο των Αμαζόνων ήταν και ο αμφίστομος πέλεκυς.

Και τα δύο μάλιστα ως ιερά σύμβολα, βρέθηκαν και στην Κνωσό. Οι Αμαζόνες στην περίπτωση αυτή είναι οι θηλυκοί κένταυροι και το έπαθλο της νίκης η ζώνη, είναι όπως υποστηρίζει ο Schwarz (Decharrue) το ουράνιο τόξο το οποίο συνοδεύει την καταιγίδα ή την ακολουθεί.

Άλλος ηλιακός ήρωας που συγκρούσθηκε με τις Αμαζόνες, είναι ο Θησέας. Και αυτός, όπως ο Ηρακλής, εκστράτευσε με το φίλο του Πειριθο εναντίον των Αμαζόνων και επέστρεψε νικητής έχοντας μάλιστα απαγάγει και την ωραία Αντιόπη. Οι Αμαζόνες για να πάρουν εκδίκηση, εκστράτευσαν εναντίον της Αττικής και στρατοπέδευσαν στις πύλες της πόλης. Ακολούθησε μάχη, μεταξύ της Πνύκας και του λόφου του Μουσείου, στην οποία νίκησαν ο Θησέας και οι Αθηναίοι. Οι Αμαζόνες καταδιώχτηκαν και πολλές απ' αυτές σκοτώθηκαν. Τάφοι αυτών των σκοτωμένων Αμαζόνων δείχνονταν στα Μέγαρα (το μνήμα της Ιππολύτης), στη Χαιρώνεια, στη Λακωνία όπου και σταμάτησε η εκστρατεία τους (Παυσ. ΙΙΙ 25-3) και στη Θεσσαλία. Τόσο μεγάλη διάδοση είχε ο μύθος αυτός στις ελληνικές πόλεις και περιοχές! Τη νίκη αυτή ως προγονικό κατόρθωμα την ανέφεραν συχνά οι Αθηναίοι ρήτορες (Λυσ. Επίτ. 4, Ισοκρ. Πανηγ. 68 και 70, Παναθ. 193, Αρεοπ. 75 κ.α.κ.) και την αποθανάτισαν οι αθηναίοι καλλιτέχνες. Κατά κάποια παραλλαγή του μύθου η Αντιόπη φονεύθηκε κατά τη μάχη από την Αμαζόνα Μολπαδία, την οποία σκότωσε έπειτα ο Θησέας. Η εκστρατεία των Αμαζόνων κατά της Αθήνας είναι, όπως πιστεύεται, όχι μόνο η προσωποποίηση της πάλης του ήλιου (Θησέα) και της καταιγίδας (Αμαζόνων), αλλά και η απήχηση κάποιας παλιάς προϊστορικής επιδρομής βαρβάρων από την Ασία στην Αττική.

Άλλος ηλιακός ήρωας που επίσης συγκρούσθηκε με τις Αμαζόνες, είναι ο Αχιλλέας. Αμέσως μετά από τη ταφή του Έκτορα φτάνει με το γυναικείο στρατό της στην Τροία, η βασίλισσα των Αμαζόνων Πενθεσίλεια, κόρη πανέμορφη του Άρη και της Οτρηρής. Δεν ήταν επιθυμία της να βοηθήσει τον Πρίαμο! Ο μόνος λόγος που την είχε φέρει από το μακρινό της βασίλειο στην Τροία, ήταν μια συνήθεια που επικρατούσε στις Αμαζόνες, η γυναίκα να μην παντρεύεται, αν δεν έχει πάρει πρώτα μέρος σε πόλεμο, και σκοτώσει αρκετούς άντρες.

Και η Πενθεσίλεια λοιπόν, φτάνοντας στην Τροία, ήθελε να βεβαιωθεί και να βεβαιώσει και τους άλλους για την παλικαριά της. Πραγματικά, μόλις ύστερα από τη δωδεκαήμερη ανακωχή ξανάρχισε ο πόλεμος, η Πενθεσίλεια μπαίνει στη μάχη και αριστεύει σκοτώνοντας πλήθος Αχαιών. Ακόμα και όταν ο Αχιλλέας βλέποντάς την να σκορπίζει τον όλεθρο στις γραμμές των δικών του τρέχει να της ανακόψει την ορμή, εκείνη ούτε το βάζει στα πόδια ούτε αρνείται να κονταροκτυπηθεί μαζί του, παρόλο που ήταν σίγουρο πως μπροστά σ' έναν τόσο φοβερό αντίπαλο θα έχανε έτσι κι αλλιώς τη ζωή της. Ο Αχιλλέας ύστερα από τον αγώνα την σκοτώνει, η γυναίκα όμως είχε δείξει τόσο κουράγιο, ώστε ο ήρωας, θαμπωμένος από την ομορφιά της και τα νιάτα της, αποφασίζει αντί να της πάρει τα όπλα και να την πετάξει έπειτα στα σκυλιά και τα όρνια, όπως ήταν η άγρια συνήθεια του πολέμου, να παραδώσει το σώμα της στους Τρώες για να το θάψουν.

Σταθερά επαναλαμβανόμενο, κοινό στοιχείο των μύθων σ' όλες τις παραλλαγές τους, είναι η ήττες που έχουν υποστεί οι Αμαζόνες απ' όλους τους ήρωες. Στην αντίληψη των αρχαίων, παρόλη την ανδρεία και την καταπληκτική πολεμική τεχνική τους, δεν ήταν δυνατόν μια οργάνωση γυναικών να φανεί αποτελεσματικότερη ή επικρατέστερη των ηρώων ανδρών.

Οι Αμαζόνες, ως λαός ιστορικός

Στην πίστη των αρχαίων ότι πραγματικά υπήρξε λαός φιλοπόλεμων γυναικών συντέλεσε φαίνεται (βλ. A Pierron «L' Iliade d' Honere Γ189 σημ.) η συνήθεια που υπήρχε στους Σαυρομάτες των Σκυθών, σύμφωνα με την οποία στα κυνήγια των αντρών συμμετείχαν και έφιππες γυναίκες πολεμούσαν μαζί τους εναντίον των εχθρών φορώντας τα ίδια ρούχα και κρατώντας τα ίδια όπλα, και καμιά τους δεν παντρευόταν προτού να σκοτώσει κάποιον εχθρό. Τις συνήθεις αυτές αναφέρει ο Ηρόδοτος (Δ΄. 110-117) και τις αποδίδει στην παράδοση ότι οι γυναίκες των Σαυρομάτων ήταν απόγονοι των Αμαζόνων, οι οποίες είχαν επιζήσει από την αιχμαλωσία των Ελλήνων και είχαν αποβιβαστεί στη Σκυθία. Στην πίστη εξάλλου για την πραγματική ύπαρξη κοινωνίας ένοπλων γυναικών βοήθησαν και οι αναμνήσεις για ένοπλες ιερόδουλες ή ιέρειες της Παλλάδας, της Αρτέμιδας και της Εννώς.

Ο λαός αυτός των Αμαζόνων, που κατοικούσε στον Καύκασο, είχε κάνει επιδρομές σ' όλες τις χώρες της Μ. Ασίας και είχε καταλάβει πολλές πόλεις, οι οποίες είχαν πάρει ονόματα Αμαζόνων (π.χ. Σμύρνη, Έφεσος, Κύμη, Μύρινα, Σινώπη κ.α.)· γι' αυτό και στα μεταγενέστερα χρόνια οι πόλεις αυτές λάτρευαν σαν ηρωίδες τις ομώνυμες Αμαζόνες (Στράβων C. 573 και 633) και έκοβαν νομίσματα με παραστάσεις Αμαζόνων. Οι Αθηναίοι ρήτορες φαίνεται να πιστεύουν ότι ο πρώτο θρίαμβος της πατρίδας τους ήταν η κατατρόπωση των Αμαζόνων (Λυσ. επιτ. Ισοκρ. Πανηγ.).

Στα χρόνια του Μ. Αλέξανδρου, όταν οι μεγαλουργίες του βασιλιά ήρωα ερέθισαν τη φαντασία των ανθρώπων και τους έκαναν εύπιστους στην αποδοχή κάθε τι παραδοξου και αλλόκοτου, δημιουργήθηκαν και νέοι παράδοξοι μύθοι σχετικά με τις Αμαζόνες. Έτσι λέγονταν ότι ο Μ. Αλέξανδρος διέθετε στο στρατόπεδο των Μακεδόνων 100 έφιππες γυναίκες οπλισμένες με πελέκεις και πέλτες, λέγοντας ότι αυτές ήταν Αμαζόνες (G. Droysen, μεταφρ. Ι. Πανταζίδου, «Ιστορία του Μ. Αλεξάνδρου», σελ. 795). Ο σύγχρονος και οπαδός του Ευήμερου Παλαίμαχος (3ος αι. π.Χ.) υποστήριξε ότι οι Αμαζόνες ήταν άντρες βάρβαροι με ποδήρεις χιτώνες, ξυρισμένο το μουστάκι και κομμένο το γένι. Ο ίδιος ο Στράβωνας, γράφοντας για τις Αμαζόνες που κατοικούσαν στα βουνά πάνω από την Αλβανία, προσθέτει τα εξής: «Περί τῶν Ἀμαζόνων τά αὐτά λέγεται καί νῦν καί πάλαι, τερατώδη τε ὄντα καί πίστεως πόρρω. Τίς γάρ ἄν πιστεύσειεν, ὡς γυναικῶν στρατός ἤ πόλις ἤ ἔθνος συσταίη ἄν ποτε χωρίς ἀνδρῶν;» (Για τις Αμαζόνες τα ίδια λέγονταν και τώρα και στο παρελθόν, τερατώδη και αναληθή. Γιατί ποιός θα μπορούσε να πιστεύει ότι θα ήταν δυνατόν ποτέ να οργανωθεί στρατός, ή πόλη, ή έθνος από γυναίκες χωρίς την παρουσία των ανδρών;). Όμοια ελέγχει ως απίθανη και την γνώμη του Κυμαίου Εφόρου ότι οι (όχι αι) Αμαζόνες κατοικούσαν μεταξύ Μυσίας και Καρίας και Λυδίας (Στρ. C. 550). Η πληροφορία αυτή του Εφόρου στηρίζει την γνώμη ότι το φοβερό όνομα των Αμαζόνων της ελληνικής μυθολογίας αποδόθηκε σε κάποιον φοβερό και ισχυρό λαό της Μ. Ασίας, του οποίου οι επιδρομές καταπτόησαν τους Λαούς της. Παρά τον δριμύ όμως έλεγχο του Στράβωνα εξακολούθησαν πολλοί, και αρχαιότεροι και νεότεροι, να πιστεύουν στην ύπαρξη των Αμαζόνων ως πραγματικού λαού ένοπλων γυναικών. Κατά τον μεσαίωνα την πίστη για την ύπαρξη των Αμαζόνων αναζωογόνησε η ιστορία της Βοημίας κατά τον 8ο μ.Χ. αι., η οποία έδινε περίεργο παράδειγμα γυναικών ανάλογων με τις Αμαζόνες. Οργανωμένες οι ίδιες στρατιωτικά και πολιτικά υπό τη διοίκηση της Βλάστας πολέμησαν για 8 χρόνια κατά τον δούκα της Βοημίας Πρεζμυσλα, εξολοθρεύοντας όσους έπεφταν στα χέρια τους.

Ο βυζαντινός ιστορικός Προκόπιος (Γοτθ. IV.4) πίστευε ότι οι Αμαζόνες ήταν μάχιμος λαός που επιχειρούσε μακρινές και επικίνδυνες εκστρατείες, ότι σε μια εκστρατεία χάθηκαν κατά τη μάχη οι άνδρες και ότι οι γυναίκες χήρες των σκοτωμένων έσπασαν τα μέτωπα του εχθρού και γύρισαν σώες στην πατρίδα τους. Στους μεταγενέστερους βυζαντινούς χρόνους, όταν αναπτύχθηκε το εθνικό έπος του Διγενή Ακρίτα αναβίωσε ο μύθος των Αμαζόνων στο πρόσωπο της Μαξιμώς, η οποία μονομάχησε πέρα από τον Ευφράτη με τον Διγενή και νικήθηκε, θα πέθαινε μάλιστα από την αιμορραγία της πληγής της, αν δεν την έπαιρνε λιπόθυμη ο Διγενής και δεν την έσωζε, αφού έπλυνε την πληγή της. Εικονιζόταν και η Μαξιμώ έφιππη, ωραία και ανδρεία, όπως και οι Αμαζόνες της αρχαίας μυθολογίας.

Αυτές οι γνώμες επικρατούσαν στους Αρχαίους και στο μεσαίωνα για τις Αμαζόνες, και οι παραπάνω αφορμές δόθηκαν για να αναβιώσει ο μύθος των Αμαζόνων κατά τους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους.

Εκτός όμως από τις Αμαζόνες του Θερμώδοντα που μετατοπίσθηκαν, για να είναι πιο πιστευτά τα όσα λέγονταν γι' αυτές, στις άγνωστες κοιλάδες του Καύκασου, ο Διόδωρος (ΙΙΙ. 52 κε.) και άλλοι αναφέρουν και τις Αμαζόνες ή Αμαζονίδες της Λιβύης οι οποίες είχαν υποτάξει τις Γοργόνες, τους Άτλαντες, είχαν εκστρατεύσει με τη βασίλισσά τους Αίγη και κατά της Τροίας επί Λαομέδοντα και είχαν λεηλατήσει την πόλη, αλλά όταν επέστρεφαν στη Λιβύη πνίγηκαν όλες στο πέλαγος, το οποίο ονομάσθηκε από την Αίγη, Αιγαίο Πέλαγος και γενικά είχαν γίνει φημισμένες, αλλά τη δόξα την κληρονόμησαν οι Αμαζόνες του Θερμώδοντα μετά την εξαφάνιση των πρώτων.

Η παγκοσμιότητα του μύθου (ο μύθος εμφανίζεται στις παραδόσεις των Σλάβων, Γερμανών, Κελτών, Ινδών, Κινέζων), οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο μύθος γεννήθηκε από μια ιστορική πραγματικότητα· και δεν είναι τυχαίο ότι οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούν τους λαούς αυτούς «βάρβαρους» και απορρίπτουν έτσι την πίστη στην ύπαρξη των Αμαζόνων.

Σχόλια

Ο μύθος των Αμαζόνων μπορεί να αποτελεί ανάμνηση της παλιότερης κοινωνικής οργάνωσης κατά γένη με μητρική γραμμή. Η θεωρία, προιόν της σκέψης του 19ου αι., ότι η μητριαρχία προυπήρξε της τωρινής πατριαρχίας, δεν αποδείχθηκε από τα εθνογραφικά στοιχεία, και στη σύγχρονη ανθρωπολογία ο όρος «μητριαρχία» έχει αντικατασταθεί από τον όρο «μητρική γραμμή». Η εξουσία των γυναικών στην αρχαιότητα τεκμηριώνεται από το γεγονός της ύπαρξης μητρικής γραμμής που ακόμα και σήμερα συναντάται σε διάφορα μέρη του κόσμου καθώς και από τα στοιχεία —αρχαιολογικά και εθνογραφικά— που αναφέρονται στη σεξουαλική ελευθερία των γυναικών, στο μύθο των Αμαζόνων, στις γυναίκες βασίλισσες και στην κληρονομιά σύμφωνα με τη μητρική γραμμή. «Μητρική γραμμή» είναι η αναγνώριση των σχέσεων καταγωγής από ένα κοινό ή μια κοινή πρόγονο μόνο δια μέσου των γυναικών. Σε εκείνες τις κοινωνίες, αρχαίες και σύγχρονες, όπου επικρατεί η μητρική γραμμή οι γυναίκες είναι ίσες με τους άνδρες. Σύμφωνα με τον Engels, η θέση της γυναίκας σχετικά με τον άνδρα εξασθενεί με την εμφάνιση της ταξικής κοινωνίας. Αυτή η μεταβολή, συνυφασμένη με ταξικές σχέσεις εκμετάλευσης κατέληξε στην καταπίεση των γυναικών, που υπάρχει ακόμα και σήμερα. Σα φυσική συνέπεια, ο τρόπος που λογαριάζεται η καταγωγή άλλαξε από «μητρογραμμικός» σε «πατρογραμμικός».

Η διατήρηση και η παγκοσμιότητα του μύθου των Αμαζόνων μαρτυρούν την πιθανή σύνδεση του με την οργάνωση κοινοτήτων σύμφωνα με τη μητρική γραμμή. Η πατριαρχική όμως αντίληψη των αρχαίων Ελλήνων ταυτίζει τις μητρογραμμικές κοινότητες με τη γυναικοκρατία (παντελή απουσία των ανδρών) γιατί δε μπορεί να συμφιλιωθεί με την ύπαρξη μιας πολιτικής οργάνωσης όπου η εξουσία ασκείται από τις γυναίκες με την παράλληλη συμμετοχή των ανδρών. Έτσι, σύμφωνα με το μύθο, στη χώρα των Αμαζόνων κατοικούν μόνο γυναίκες ενώ η ανδρική παρουσία δεν δικαιολογείται παρά μόνο στην αναπαραγωγή θηλυκών απογόνων. Ο μύθος «δια στόματος ανδρών» μεταφέρει τις Αμαζόνες στο χρόνο ως γυναίκες εξαιρέσεις, αποκρύπτοντας την ιστορική διάσταση τους στα πλαίσια της ύπαρξης μητρογραμμικών κοινοτήτων.

Καθώς οι Αμαζόνες, μην υπακούοντας στο πρότυπο της «αιώνιας γυναίκας» ταράσσουν τα θεμέλια του πατριαρχικού κόσμου, μας προσκαλούν σε αναζήτηση της ιστορικής ταυτότητάς τους.

Μή μοῦ τά πατριαρχικά μέτρα
τάρατε!!

Αυτόνομη ομάδα γυναικών Φ.Α.Σ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. L. Abansour, Histoire générale du Féminisme,Genéve 1979.
2. Pierre Devambez, «Amazones», στο «Lexicon JKonograrhicum Mythologie Classicae», τ.I/1, Artemis Vertag, Zürich und München, 1981.
3. Φ.Ένγκελς «Η καταγωγή της οικογένειας», εισ. Ε.Β. Λήκοκ. εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1982.
4. L.H.Morgan. «Η αρχαία κοινωνία», Ν. Υόρκη 19877, μετ. Γ. Λιάνη, εκδ. Αναγνωστίδη
5. Ε.Ρηντ «Η γυναικεία κατωτερότητα μύθος ή πραγματικότητα» μετ. Ν. Αλεξίου, Ελεύθερος Τύπος
6. «Ελληνική Μυθολογία», γενική εποπτεία Ι.Θ.Κακριδής, Εκδοτική Αθηνών, 1986.

Δίνη 2

φεμινιστικό περιοδικό

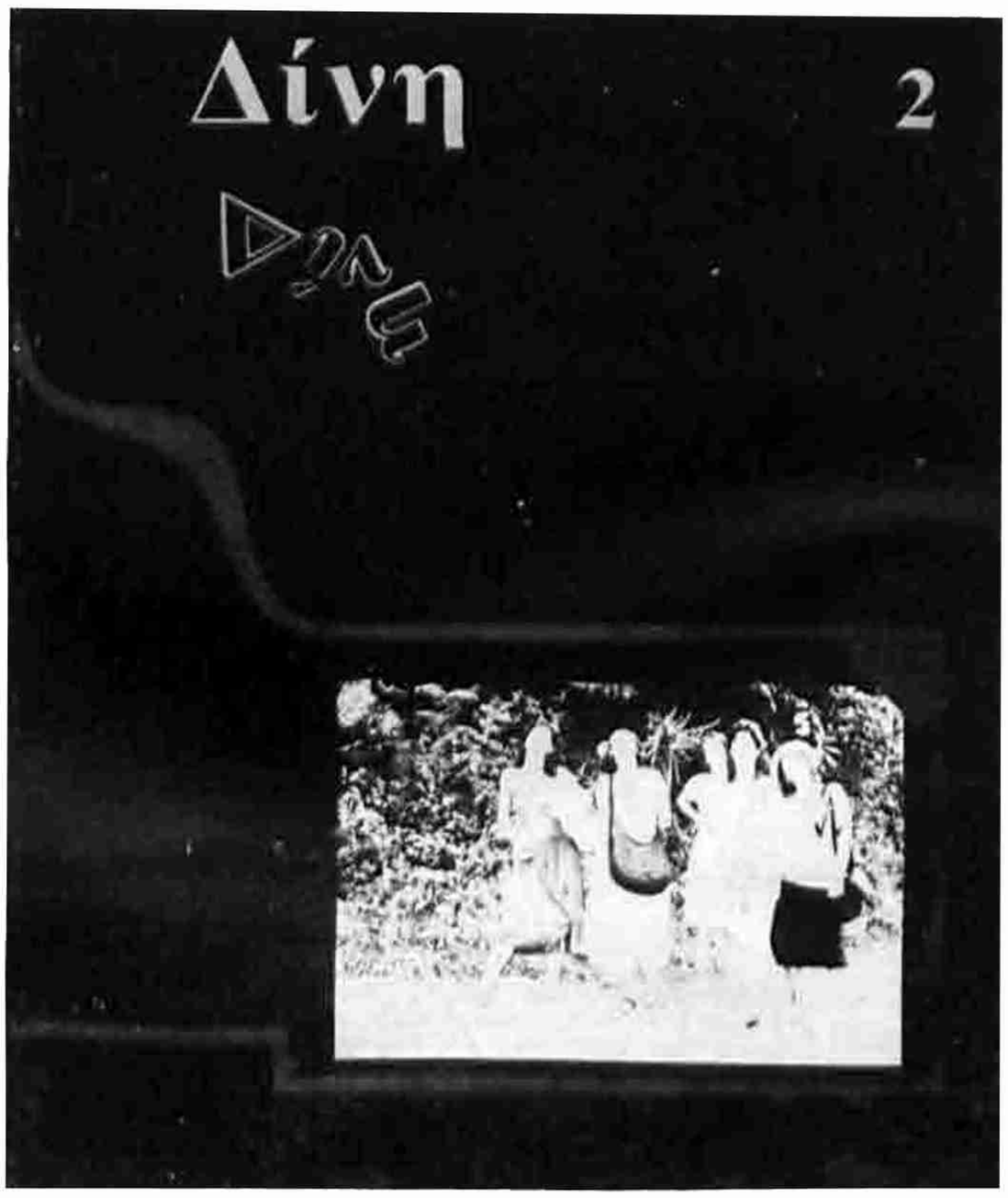
ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΒΙΑ - ΒΙΑΣΜΟΙ

Ανασκόπηση των κινητοποιήσεων ~ Στατιστική των ηθών ή στατιστική των βιαστών; ~ Ένα αδίκημα εκσυγχρονίζεται ~ Η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη βία κατά των γυναικών ~ Ένα κακούργημα αλλιώτικο από τ' άλλα ~ Γλώσσα λανθάνουσα; ~ Ηθικές αξίες γης ~ Η διαμάχη για την πορνογραφία στις ΗΠΑ ~ Συζήτηση με φεμινιστικές ομάδες για την αυτοδικία και τις ποινές σε περιπτώσεις βιασμού ~ Σεξουαλικός καταναγκασμός: η ακύρωση του γυναικείου λόγου ~

Τα στέφανα του γάμου: **Ένα ανέκδοτο διήγημα της Αύρας Θεοδωροπούλου**

~ Η ισότητα στη Δημόσια Διοίκηση: παλιές πρακτικές με νεοτερικό μανδύα
~ Οι φρέγγες, οι ιδέες τους και η συμπαράταξη
~ Η διακριτική γοητεία της συμπληρωματικότητας
~ Όταν η οικολογία μετατρέπεται σε νατουραλιστική φαλλοκρατία
~ Lynne Segal: Η αδέσμευτη των αισθήσεων ή γιατί δεν αρκεί η κλειτορίδα

Και πολλά άλλα... στο δεύτερο τεύχος που κυκλοφορεί

Ροζ Γυναίκα — Μωβ Σκιά

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ...

Μια φορά κι ένα καιρό, ζούσε στην άκρη του ουρανού η μικρή Ροζαλλίνα, κόρη του ξακουστού βασιλιά Μπεκροκανάτη. Η Ροζαλλίνα ώρες πολλές χάζευε απο το μπαλκόνι-της τους μικρούς χαζογήινους, γελούσε με τα καμώματα-τους, εκνευριζόταν με τις ασχήμιες, κι άλλες φορές όταν κουραζόταν από το γαλαξιακό σήριαλ, έγραφε γράμματα και τα εκτόξευε στο κενό ελπίζοντας να φτάσουν κάποτε στη Γη.

Τα χρόνια έφευγαν χωρίς να χαρίζουν έντονες στιγμές στην Ροζαλλίνα. Ετσι μια μέρα ετοιμάστηκε για το μεγάλο ταξίδι. Ανέβηκε λοιπόν στη ράχη του σύννεφου - κουρασμένο τραίνο, παλιού φίλου-της και ξεκίνησαν.

Περάσανε από αστερισμούς πολύχρωμους, συνάντησαν χαμένους κομήτες, λούστηκαν με αμμοθάλασσα, γεύτηκαν σταγόνες έρωτα, χόρεψαν με φώτα και χάντρες, ώσπου έφτασαν σε ένα πράσινο ζωότοπο. Στον καταράκτη το σύννεφο έγινε βροχή κι έριξε απαλά τη Ροζαλλίνα. Τα ζώα του δάσους ξαφνιάστηκαν και πλησίασαν την καταρακτολίμνη.

Ανάδυση χωρίς λόγια.

Ενώ ο ένας μήνας έσπρωχνε τον άλλο, τα ζώα και η Ροζαλλίνα παιχνίδιζαν χαρούμενα. Η καλαμένια καλύβα, το μικρό αρχοντικό στολισμένο από την αρκούδα, ήταν το καταφύγιο της Ροζαλλίνας. Οι φίλοι-της, η χελώνα, η πεταλούδα, ο σκίουρος, έπλεκαν κορδέλλες τα όνειρα-της στην ακροποταμιά, και χαμογελούσαν στα κρύα πρωινά-της.

Μα τα βράδια που τα παιχνίδια και οι φωνές παύουν, τα πλοία-κούτσουρα εγκαταλείπονται από τους κάστορες-ναύτες, στον καρυδοπόλεμο γίνεται ανακωχή, τα παράθυρα στις κουφάλες κλείνουν, η Ροζαλλίνα χανόταν μαζί με τα ξωτικά, παιδιά της τρέλας που έπαιζαν κρυφτό με τον ύπνο και κυνηγητό με τον άνεμο.

Κι όπως σε κάθε παραμύθι υπάρχει ο κακός, έτσι κι εδώ. Η αράχνη ζήλευε τη Ροζαλλίνα και προσευχόταν στο θεό-άραχνο να την μεταμορφώσει σε γυναίκα.

Την τεμπελομέρα ο ήλιος κατέβηκε βαριεστημένα, άφησε μερικές ακτίδες στο δάσος και συνέχισε το μοίρασμα επανάληψη. Η πρώτη ακτίδα βρήκε την Ροζαλλίνα ενώ πλενόταν στο πηγάδι WC.

Η αράχνη-Βεν πετάχτηκε απ' ένα κλαδί και καλημέρισε χαιρέκακα τη Ροζαλλίνα.

-Καλή-σου μέρα Βεν, είπε χαμογελώντας εκείνη.

-Τα βατόμουρα μώβισαν το δάσος, μια πρωινή εκδρομή θα ήταν υπέροχη, είπε η Βεν.

Η Ροζαλλίνα συμφώνησε κι ετοίμασε το καλάθι-της.

Ξεκίνησαν σέρνοντας πίσω-τους σκέψεις μωβ και μαύρες. Το μονοπάτι που ακολούθησαν ήταν επικίνδυνο. Αλλοτε βραχώδες με πέτρες που κυλούσαν στο κενό, κι άλλοτε με πυκνή βλάστηση κι αγκάθια που χάραζαν το δέρμα. Αόρατα μάτια παρακολουθούσαν την πορεία, κροταλίσματα σκιαγραφούσαν το φόβο. Μια κραυγή σημάδι κι ένα τεράστιο αραχνοδίχτυ τύλιξε τη Ροζαλλίνα.

Το σαρκαστκό γέλιο της αράχνης-Βεν πάγωσε τα πάντα.

Στο δάσος ζούσε μια γυναίκα που 'χε ξεφύγει από την μεγαλούπολη. Την λέγανε Μαγισσα-Μόνη κι έμενε σε μια σπηλιά φτιάχνοντας πήλινες κούκλες για συντροφιά.

Οι φωνές απόγνωσης της Ροζαλλίνας οδήγησαν την Μάγισσα στην τρελή παγίδα. Ο πέλεκας στο χέρι-της πάλευε με το δίχτυ ώσπου κατάφερε να το διαλύσει.

Με την Ροζαλλίνα στην αγκαλιά η Μόνη πήρε το δρόμο για την σπηλιά-της.

Ενα βοτάνι για τις πληγές κι ένα αχυρένιο στρώμα.

Αφού εξαφανίστηκαν οι νυχτερίδες της ζάλης η Ροζαλλίνα αντίκρυσε στο θαμπό φως τη Μόνη.

Εκείνη άρπαξε το βλέμμα-της και το καρφίτωσε στο στήθος-της.

Η επαφή έδιωξε την ομίχλη, ο έρωτάς απλώθηκε στη σπηλιά.

Το ταξίδι στο γυμνό σώμα ατέλειωτο.

Οι πήλινες κούκλες ζωντάνεψαν και παρέσυραν το διπλό-σώμα σ' ένα χορό που όμοιος-του δεν ξανάγινε.

Τα ζωάκια του δάσους κάθε πανσέληνο συγκεντρώνονται στην σπηλιά για την γιορτή του έρωτα.

Κι εγώ ερωτευμένο παιδί χάνομαι κάθε πανσέληνο.

Ισως να με βρείτε στην σπηλιά-μου.

Μαριάννα

Αντισυλληπτικές μέθοδοι

—ΤΟ ΧΑΠΙ—

Αρχίζοντας από την κατηγορία των λεγόμενων "μηχανικών μεθόδων" αντισύλληψης αναφερόμαστε στο χάπι:

Τρόπος λειτουργίας: Το χάπι είναι ορμονικό παρασκεύασμα που περιέχει δυο τεχνητά παραγόμενες ορμόνες, οιστρογόνα και προγεστερόνη. Η ενέργειά του συνίσταται στο ότι εμποδίζει την ωορρηξία, δηλαδή δεν απελευθερώνονται γόνιμα ωάρια. Επειδή οι διάφορες ορμόνες έχουν διαφορετικές παρενέργεις, γίνονται διαρκώς πειράματα με διάφορες συνθέσεις. Υπάρχουν χάπια με τις δύο ορμόνες μαζί τα χάπια συνδυασμού. Αυτά είναι πιο αποτελεσματικά και προκαλούν λιγότερες παρενέργειες, επειδή περιέχουν λιγότερα οιστρογόνα που η δράση τους αντισταθμίζεται επιπλέον από την προγεστερόνη. Στα οιστρογόνα αποδίδονται οι περισσότερες και σοβαρότερες παρενέργειες του χαπιού. Το ποσοστό αποτυχίας στα χάπια συνδυασμού είναι 0,5%. Στο χάπι διαδοχής χορηγούνται για 15-16 μέρες οιστρογόνα και ύστερα για 5-6 μέρες χορηγείται συνδυασμός προγεστερόνης και οιστρογόνων. Τα χάπια διαδοχής είναι λιγότερο αποτελεσματικά από τά χάπια συνδυασμού. Το ποσοστό εγκυμοσύνης είναι αρκετά ψηλό (1,5%).

Η αντισυλληπτική ένεση περιέχει μόνο προγεστερόνη. Γίνεται κάθε τρεις μήνες. Το μειονέκτημά της είναι ότι το παρασκεύασμα μένει για μήνες στο σώμα και πρέπει να συμβιβάζεσαι με τις παρενέργειες. Μπορεί ακόμη και να σου αναστατώσει εντελώς τη γονιμότητα. Το Depo Provera, όπως ονομάζεται η αντισυλληπτική ένεση που χρησιμοποιείται συχνότερα, έχει απαγορευτεί στην Αμερική επειδή προκαλούσε καρκίνο στα ζώα. Η απαγόρευση αυτή σημαίνει πολλά πράγματα, αν σκεφτεί κανείς, πόσα πρέπει να γίνουν για ν' αποσυρθεί ένα παρασκεύασμα απ' το εμπόριο. Θα πρέπει να υπάρχουν βαρυσήμαντα επιχειρήματα ότι όλα τα άλλα μέσα δεν είναι κατάλληλα για σένα προκειμένου να επιλέξεις την ένεση.

ΤΟ ΧΑΠΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ;

Το χάπι και η θρόμβωση: Οι επιστημονικές έρευνες των Αγγλων απέδειξαν ότι οι γυναίκες που χρησιμοποιούν το χάπι έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να πάθουν θρόμβωση απ' τις γυναίκες που δεν το χρησιμοποιούν. Οι υποστηρικτές του χαπιού προβάλλουν το επιχείρημα ότι περισσότερες γυναίκες πεθαίνουν στη διάρκεια της εγκυμοσύνης ή της γέννας (25 στις 100.000), παρά από θρόμβωση λόγω χαπιού (3 στις 100.000 κατά μία εκτίμηση). Πριν από τη χρήση του χαπιού είναι αναγκαίες οι εξετάσεις σε γιατρό για να ελεγχθεί τυχόν προδιάθεση για θρόμβωση.

Το χάπι και ο καρκίνος: Επιστημονικά δεν έχει αποδειχθεί ότι το χάπι ευνοεί την ανάπτυξη καρκίνου. Λέγεται ότι τα οιστρογόνα μπορούν να επιταχύνουν την εξέλιξη ενός καρκίνου που ήδη υπάρχει. Γι αυτό ορισμένες εξετάσεις πρέπει να γίνονται τακτικά: κολπική εξέταση, εξέταση του στήθους και του κολπικού επιχρίσματος (παπ-τεστ).

Το χάπι και τα παιδιά σας: Ούτε σ' αυτό το επίπεδο οι έρευνες έχουν ολοκληρωθεί. Φαίνεται όμως πως δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο χάπι και στις ανωμαλίες των σεξουαλικών οργάνων των βρεφών.

Για πόσο καιρό μπορούμε να παίρνουμε το χάπι;
Οι περισσότεροι γιατροί συνιστούν τη διακοπή του χαπιού για ένα κύκλο κάθε 3-4 κύκλους. Μόλις όμως διακόψετε το χάπι, αναζητήστε οπωσδήποτε άλλη αντισυλληπτική μέθοδο, γιατί οι πιθανότητες να μείνετε έγκυος είναι πολύ αυξημένες στον αμέσως επόμενο κύκλο.

Σε ποιες περιπτώσεις απαγορεύεται η χρήση του χαπιού:

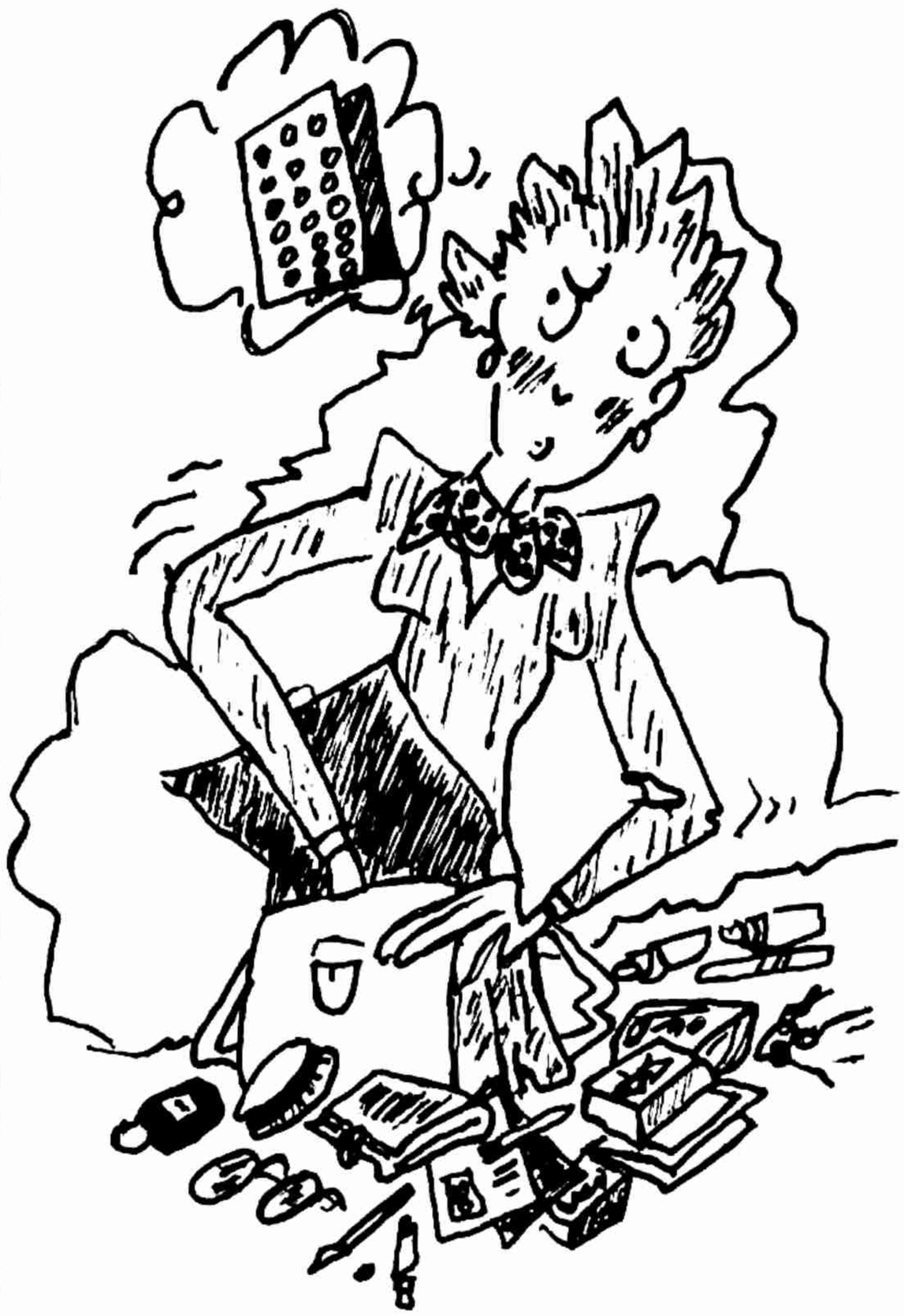
- Κάθε ασθένεια που οφείλεται σε κακή κυκλοφορία του αίματος (στην ίδια τη γυναίκα αλλά και σε στενούς εξ αίματος συγγενείς της): αρτηριακή ή φλεβική εμβολή ή θρόμβωση, προχωρημένοι κιρσοί, εμβολή των πνευμόνων, εγεφαλική συμφόρηση, θρόμβωση του αμφιβληστροειδούς, καρδιοπάθεια ή καρδιακή ανεπάρκεια.
- Ηπατίτιδα ή άλλες ασθένειες του ήπατος.
- Ανώμαλη αιμορραγία των γεννητικών οργάνων που δεν έχει διαγνωστεί.
- Καρκίνος του στήθους ή των γεννητικών οργάνων και σε πολλές περιπτώσεις, αν έχει παρατηρηθεί καρκίνος του στήθους σε στενές συγγενείς της γυναίκας.
- Στη διάρκεια του θηλασμού.

Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί το χάπι κάτων από ορισμένους όρους:

- Διαβήτης
- Επιληψία και άσθμα
- Κυκλοφοριακά προβλήματα
- Τάση για κατάθλιψη ή σοβαρό ψυχικό πρόβλημα.
- Ηλικία. Οι γυναίκες που έχουν περάσει τα 35 χρόνια, διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να πάθουν θρομβοεμβολή ή άλλες επιπλοκές. Για τις μεγαλύτερες γυναίκες καλύτερη λύση είναι να διαλέξουν άλλη αντισυλληπτική μέθοδο, όπως το ενδομήτριο σπείραμα (IUD), ή συνδυασμένες αντισυλληπτικές μεθόδους, όπως το διάφραγμα και τα προφυλακτικά.

Πιθανές παρενέργειες:

- Ναυτία
- Κόπωση
- Περιορισμός των εμμήνων
- Αίμα μεταξύ δυο περιόδων
- Ευαισθησία και πρήξιμο του στήθους
- Αύξηση του βάρους
- Πονοκέφαλοι και ένταση λόγω κατακράτησης των υγρών
- Αύξηση της πίεσης του αίματος
- Κολπίτιδα
- Μετάδοση των αφροδισίων νοσημάτων
- Αλλαγή στη σεξουαλική διάθεση
- Υλόασμα ή αλλαγές του χρωματισμού της επιδερμίδας
- Κατάθλιψη
- Ακμή
- Φλεγμονή των ούλων

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΟ ΣΠΕΙΡΑΜΑ ΄Η ΣΠΙΡΑΛ (IUD)

Τροπος λειτουργίας: Η πιο πρόσφατη θεωρία υποστηρίζει ότι το τοίχωμα της μήτρας αντιδρά στο IUD, δημιουργώντας τεράστια λευκοκύτταρα του αίματος, που στην προσπάθειά τους να εξαφανίσουν το IUD, καταστρέφουν το ωάριο ή τα σπερματοζωάρια ή και τα δυο. Αυτό βέβαια δεν ισοδυναμεί με μόλυνση.

Διάφορα είδη σπειραμάτων: Σήμερα κυκλοφορούν δύο τύποι ενδομητρίων σπειραμάτων: τα "κλειστά" και τα "ανοιχτά" που είναι πιο πρόσφατα.

Τα κλειστά σπειράματα δεν χρησιμοποιούνται πια εξαιτίας του μεγάλου ποσοστού συλλήψεων και μολύνσεων που παρατηρήθηκαν κατά τη χρήση τους. Τα "ανοιχτά" σπειράματα εισάγονται ευκολότερα στη μήτρα και είναι περισσότερο ασφαλή. Τα περισσότερα σπειράματα είναι φτιαγμένα από μαλακή πλαστική ύλη. Τα σύγχρονα συνθετικά πλαστικά που χρησιμοποιούνται ήδη στη χειρουργική γίνονται απόλυτα ανεκτά από τον οργανισμό.

Οι απόψεις των ερευνητών είναι διχασμένες σχετικά με το ιδεώδες σχήμα του σπιράλ. Φαίνεται πάντως ότι το Lippes Loop (μήκος περίπου 2,5 εκ.) χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο. Παρουσιάζει πολύ λίγες παρενέργειες, είναι πιο αποτελεσματικό και η εισαγωγή και εξαγωγή του γίνεται ευκολότερα. Μολονότι οι έρευνες δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί φαίνεται πως το Saf-T-Coil παρουσιάζει τα ίδια πλεονεκτήματα. Τέλειο ενδομήτριο σπείραμα δεν υπάρχει ακόμη. Στις ΗΠΑ, το Μαδζ]ιψ Sρξιψ< & Dalkon Shield, που προορίζονταν για γυναίκες που δεν έχουν μείνει έγκυες, αποδείχτηκε ότι προκαλούν συχνά φλεγμονές στη μήτρα, ακόμη και σηψαιμία.

Το Dalkon Shield έχει αποσυρθεί από το εμπόριο. Αντίθετα το Gravigade φαίνεται αποτελεσματικό. Η τοποθέτηση του ενδομήτριου σπειράματος γίνεται από έμπειρο γιατρό. Η επέμβαση είναι απλή, σύντομη και σχεδόν ανώδυνη.

Αποτελεσματικότητα: Σε αποτελεσματικότητα το σπείραμα έρχεται δεύτερο μετά από το χάπι.

Σε ποιες περιπτώσεις απαγορεύεται η χρήση του:

Η χρήση του σπειράματος αντενδείκνυται σε γυναίκες που παρουσιάζουν τα ακόλουθα προβλήματα:

- Αφροδίσιο νόσημα
- Ενδομητρίτιδα
- Οξεία ή χρόνια κολπική μόλυνση
- Φλεγμονή σε όργανο της πυέλου
- Μικρή μήτρα
- Πολλή αιμορραγία με έντονους πόνους στην περίοδο
- Οποιαδήποτε ανωμαλία στην κοιλότητα της μήτρας (παραμόρφωση, ινομύωμα, καρκίνο).

Πώς τοποθετείται το σπείραμα:

Η τοποθέτηση του σπειράματος πρέπει να γίνει από έμπειρο γιατρό, γιατί υπάρχει κίνδυνος διάτρησης της μήτρας κατά την εισαγωγή. Ο γιατρός πρέπει πρώτα να εξετάσει αν τα όργανα της πυέλου είναι εντελώς φυσιολογικά και να διαπιστώσει τη θέση, το μέγεθος και το σχήμα της μήτρας. Το σπείραμα μπορεί να τοποθετηθεί σε μήτρα που αποκλίνει από τη φυσιολογική θέση. Αν η μήτρα είναι μικρή, τότε τοποθετείται μικρό σπιράλ. Το ενδομήτριο σπείραμα μπορεί να τοποθετηθεί οποιαδήποτε ημέρα του κύκλου. Είναι όμως προτιμότερο η επέμβαση να γίνει την πρώτη ημέρα της περιόδου.

Για να βεβαιωθείτε πως το σπείραμα βρίσκεται στη θέση του, καθείστε στις φτέρνες σας και βάλτε το δάχτυλο σας στον κόλπο για να αγγίξετε τα νήματα που κρέμονται από τον τράχηλο. Η μήτρα είναι η σκληρή επιφάνεια στο βάθος του κόλπου. Τα νήματα πρέπει να εξέχουν από την είσοδο της μήτρας. Αν δεν κατορθώσετε να τα βρείτε ύστερα από επανειλημμένες προσπάθειες ή αν νιώσετε μια μικρή προεξοχή, ειδοποιήστε το γιατρό σας.

Μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα του χαπιού:

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Σχεδόν απόλυτη προφύλαξη από ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη.
- Κανονικός μηνιαίος κύκλος (κάθε 28 μέρες)
- Λιγότερο αίμα στην περίοδο (κυρίως με το χάπι συνδυασμού).
- Ανακούφιση από την νευρική ένταση που προηγείται της περιόδου.
- Λιγότεροι ή καθόλου οδυνηροί σπασμοί κατά την περίοδο.
- Το χάπι οιστρογόνων περιορίζει ή εξαφανίζει την ακμή αρκετών γυναικών.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

Τα μειονεκτήματα είναι αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο για τις πιθανές παρενέργειες. Επιπρόσθετο μειονέκτημα είναι ότι η καθημερινή λήψη του χαπιού αποτελεί κάποια μορφή καταναγκασμού.

Ενδοκολπικοί μηχανικοί μέθοδοι είναι το σπιράλ, το κολπικό διάφραγμα και οι ενδοκολπικές ουσίες.

Πιθανές παρενέργειες:

Πέρα από την αποβολή του σπειράματος, οι παρενέργειες είναι αρκετά κοινές και όχι σοβαρές. Συνήθως εξαφανίζονται στο τέλος του πρώτου μήνα μετά την τοποθέτηση. Ωστόσο, πρέπει να αναφέρονται στο γιατρό. Τα συμπτώματα αυτά είναι πόνοι, περισσότερο ή λιγότερο δυνατοί, ανάλογοι με τους πόνους της περιόδου, και μεγαλύτερη απώλεια αίματος στην περίοδο κατά τους πρώτους μήνες. Επίσης, κατά τους πρώτους τρεις ή έξι μήνες μετά την τοποθέτηση του σπειράματος, ο κύκλος μπορεί να είναι πιο ακανόνιστος. Μπορεί να υπάρξουν απώλειες αίματος μεταξύ δυο περιόδων και πόνοι στην πλάτη, που συνήθως εξαφανίζονται με τη χρήση ενός IUD διαφορετικού τύπου.

Τα χάλκινα σπιράλ πρέπει ν' αλλάζουν κάθε δυο χρόνια. Τα άλλα αντικαθιστώνται συνήθως κάθε τρία χρόνια.

Σοβαρές επιπλοκές:

Οι σοβαρότερες επιπλοκές είναι η διάτρηση της μήτρας και οι μολύνσεις. Η διάτρηση της μήτρας που συμβαίνει σε μια γυναίκα στις 2.500, οφείλεται βασικά κατά τον Αμερικανικό Ιατρικό Σύλλογο, σε κακή τοποθέτηση από αδεξιότητα του γιατρού. Οταν το σπιράλ διαπεράσει το τοίχωμα της μήτρας για να εγκατασταθεί μέσα στην κοιλιακή χώρα, η διάτρηση είναι συνήθως ανώδυνη και δεν γίνεται αντιληπτή. Επειδή το υλικό από το οποίο είναι φτιαγμένο το σπιράλ γίνεται εξίσου ανεκτό από τη μήτρα και από την κοιλιά, δεν υπάρχει άμεσος κίνδυνος. Οι γυναίκες που έχουν βάλει σπιράλ, πρέπει να βεβαιώνονται συχνά ότι αυτό βρίσκεται στη θέση του ελέγχοντας την παρουσία των νημάτων μέσα στον κόλπο.

Αν νιώθετε μεγάλη ευαισθησία ή πόνους στην κάτω κοιλιακή χώρα κατά τη συνουσία, μιλήστε σχετικά στο γιατρό σας. Αν πάθετε βλεννόροια θα πρέπει να το αφαιρέσετε για να μπορέσετε να θεραπευθείτε εντελώς. Αν μείνετε έγκυος και θέλετε να κρατήσετε το παιδί, το έμβρυο δεν διατρέχει κανένα κίνδυνο. Τα ενδομήτρια σπειράματα δεν έχουν προκαλέσει κανενός είδους καρκίνο.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα το IUD

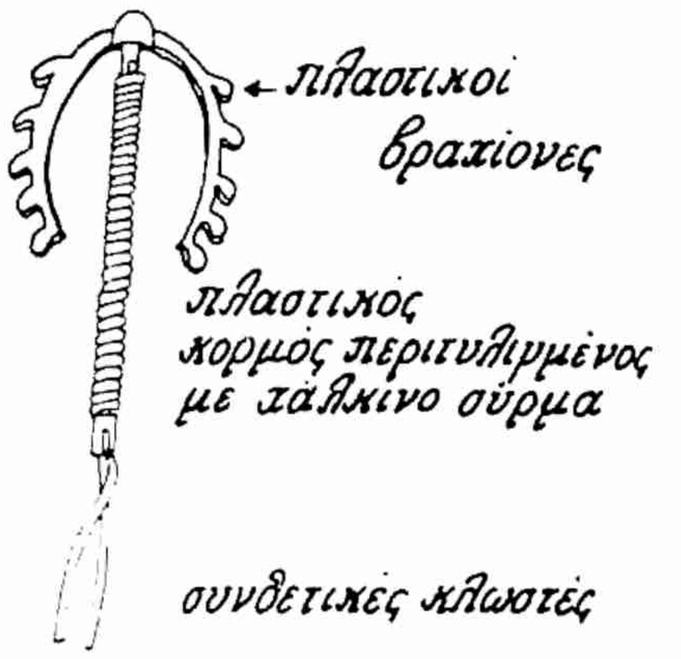
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

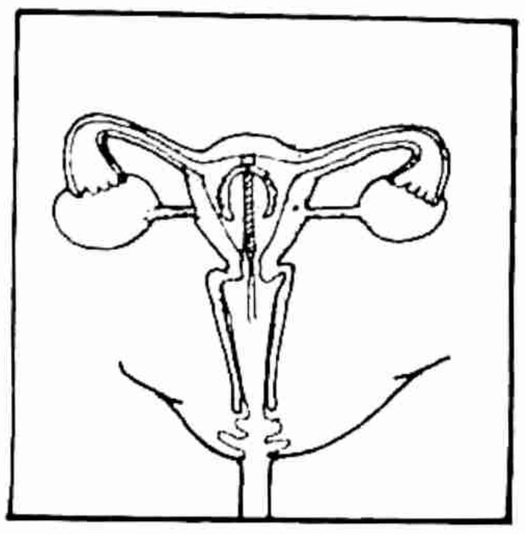
- Λύνετε μια και καλή το πρόβλημα της αντισύλληψης.
- Δεν έχετε τον καθημερινό καταναγκασμό να παίρνετε το χάπι ορισμένη ώρα, πράγμα που μετράει για ανθρώπους που ξεχνούν εύκολα ή ζουν με πολύ άγχος.
- Αντίθετα απ' ότι πιστεύουν μερικά άτομα, μπορείτε να χρησιμοποιείτε ταμπόν όταν έχετε το σπιράλ.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Μερικές γυναίκες αναγκάζονται να αφαιρέσουν το σπείραμα γιατί τους προξενεί μεγαλύτερη απώλεια αίματος στην περίοδο και οδυνηρούς σπασμούς.
- Μερικές γυναίκες δεν ανέχονται την ιδέα ότι έχουν μόνιμα κάτι μέσα τους.
- Μερικοί άνδρες, ισχυρίζονται ότι νιώθουν το σπείραμα την ώρα της συνουσίας. Αν το σπείραμα έχει τοποθετηθεί σωστά και τα νήματα είναι καλά κομμένα, δεν πρέπει να ενοχλούν το πέος του άντρα, μολονότι μπορεί να τα αισθάνεται στην είσοδο της μήτρας.
- Οι γυναίκες χωρίς παιδιά έχουν μεγαλύτερη τάση να υποφέρουν από έντονους πόνους ή να αποβάλλουν το σπείραμα.
- Οι νεαρές γυναίκες που επιθυμούν να αποφύγουν με κάθε μέσο μια εγκυμοσύνη δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν αντισυλληπτικό μέσο με μικρό έστω ποσοστό αποτυχίας.

Το σπείραμα

Το σπείραμα στη μήτρα

ΔΙΑΦΡΑΓΜΑ

Περιγραφή: Το διάφραγμα είναι φτιαγμένο από μαλακό λάστιχο σε σχήμα ρηχής κούπας, που συγκρατείται από ένα ελαστικό μεταλλικό δακτύλιο.

Τρόπος λειτουργίας: Οταν το διάφραγμα βρίσκεται στη θέση του, με τη σπερματοκτόνα αλοιφή στον τράχηλο, τα σπερματοζωάρια δεν μπορούν να διαπεράσουν τον τραχηλικό πόρο.

Πώς τοποθετείται το διάφραγμα:

Την τοποθέτησή του αρχικά πρέπει να σου τη μάθει μία-ένας γιατρός. Συχνά οι γιατροί δεν συνιστούν το διάφραγμα. Ενας λόγος γι' αυτό είναι ότι δεν κερδίζουν πολλά από το διάφραγμα. Μετά από κάποια εξάσκηση, είναι εύκολο να βάλεις ή να βγάλεις ένα διάφραγμα από τον κόλπο. Είναι σημαντικό ότι οι γυναίκες που έχουν τη μεγαλύτερη άνεση με το διάφραγμα είναι εκείνες που έχουν εντάξει την τοποθέτησή του στο ερωτικό παιχνίδι.

Το διάφραγμα μπορεί να τοποθετηθεί μέχρι δυο ώρες, πριν από τη σεξουλική επαφή. Βάζετε ένα κουταλάκι περίπου σπερματοκτόνου αλοιφής στο κοίλο ή στο κυρτό μέρος του διαφράματος, δηλαδή στην πλευρά που εφαρμόζεται στον τράχηλο, και στην επιφάνεια του διαφράγματος. Αποφύγετε να αλείψετε τον ίδιο το δακτύλιο γιατί το διάφραγμα μπορεί να γλυστρήσει. Υστερα, πλησιάστε τις δύο πλευρές κρατώντας γερά το δακτύλιο ανάμεσα στον αντίχειρα και στο μεσαίο δάχτυλο. Καθήστε στις φτέρνες και με το άλλο χέρι παραμερίστε τα χείλη και οδηγείστε σιγά-σιγά το διάφραγμα στο πάνω μέρος του κόλπου. Αν δεν έχετε χρησιμοποιήσει ταμπόν ή δεν έχε-

τε αγγίξει ποτέ το εσωτερικό του κόλπου σας, θυμηθείτε πως έχει κλίση προς τα πίσω. Σπρώξτε με το δάχτυλο το χείλος που έχει μείνει χαμηλότερα, ώσπου να νιώσετε ότι το διάφραγμα πήγε στη θέση του. Βεβαιωθείτε αγγίζοντας με το δάχτυλο την περίμετρο του τραχήλου, που πρέπει να καλύπεται από το μαλακό ελαστικό. Μη βγάζετε το διάφραγμα πριν από 8 ώρες μετά την τελευταία επαφή. Καμμιά κολπική πλύση δεν πρέπει να γίνει σ΄αυτό το διάστημα. Φυσικά 8 ώρες μετά την τελευταία επαφή θα αφαιρέσετε το διάφραγμα.

Συντήρηση: Πλένεται μετά τη χρήση με νερό και σαπούνι. Επειτα, το στεγνώνετε προσεκτικά, του ρίχνετε ταλκ και το βάζετε στη θήκη του. Δεν αντέχει στο βράσιμο. Πρέπει να το ελέγχετε συχνά στο φως ή γεμίζοντάς το νερό μήπως υπάρχουν τρυπίτσες.

Αποτελεσματικότητα: Η αποτελεσματικότητα του διαφράγματος που φτάνει ένα ποσοστό 90-98%, εξαρτάται από τους εξής παράγοντες:

- Την αποτελεσματικότητα της σπερματοκτόνου αλοιφής.
- Τη σωστή τοποθέτησή του, τη συνεπή και προσεκτική χρήση του.

Σε ποιες περιπτώσεις αντενδείκνυται η χρήση του

Η ίδια η ανατομία της γυναίκας μπορεί να εμποδίζει τη σωστή τοποθέτηση του διαφράγματος, για παράδειγμα:
- Η χαλάρωση του πυελικού εδάφους
- Μια εσωτερική αρχιτεκτονική του κόλπου τέτοια που να μην επιτρέπει στο διάφραγμα να καλύψει τον τράχηλο.
- Μια ασυνήθιστη θέση της μήτρας, έτσι ώστε ο τράχηλος να μην καλύπτεται από το διάφραγμα κλπ.

Πώς διαλέγει κάποια το διάφραγμα:

Το μέγεθος του διαφράγματος εξαρτάται από το μέγεθος και την περίμετρο του κόλπου της γυναίκας. Η μέτρηση γίνεται από το γιατρό. Μην κάνετε το λάθος να το δοκιμάσετε κατευθείαν μόνη σας, χωρίς να ξέρετε ποιός είναι ο σωστός τρόπος τοποθέτησης.

Πιθανές παρενέργειες:

Ορισμένες κρέμες προκαλούν ερεθισμό στον κόλπο ή στο πέος. Σ΄αυτή την περίπτωση, δοκιμάστε άλλη μάρκα. Μερικές γυναίκες είναι αλλεργικές στο λάστιχο και θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν διάφραγμα από πλαστικό.

Ελεγχος:
Μια γυναικολογική εξέταση είναι αναγκαία τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Το μέγεθος του διαφράγματος μπορεί να αλλάξει είτε στην αρχή της γενετήσιας ζωής, ή ύστερα από τοκετό ή χειρουργική επέμβαση, ή ύστερα από διαφοροποίηση του βάρους (πάνω από τρία κιλά).

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του διαφράγματος

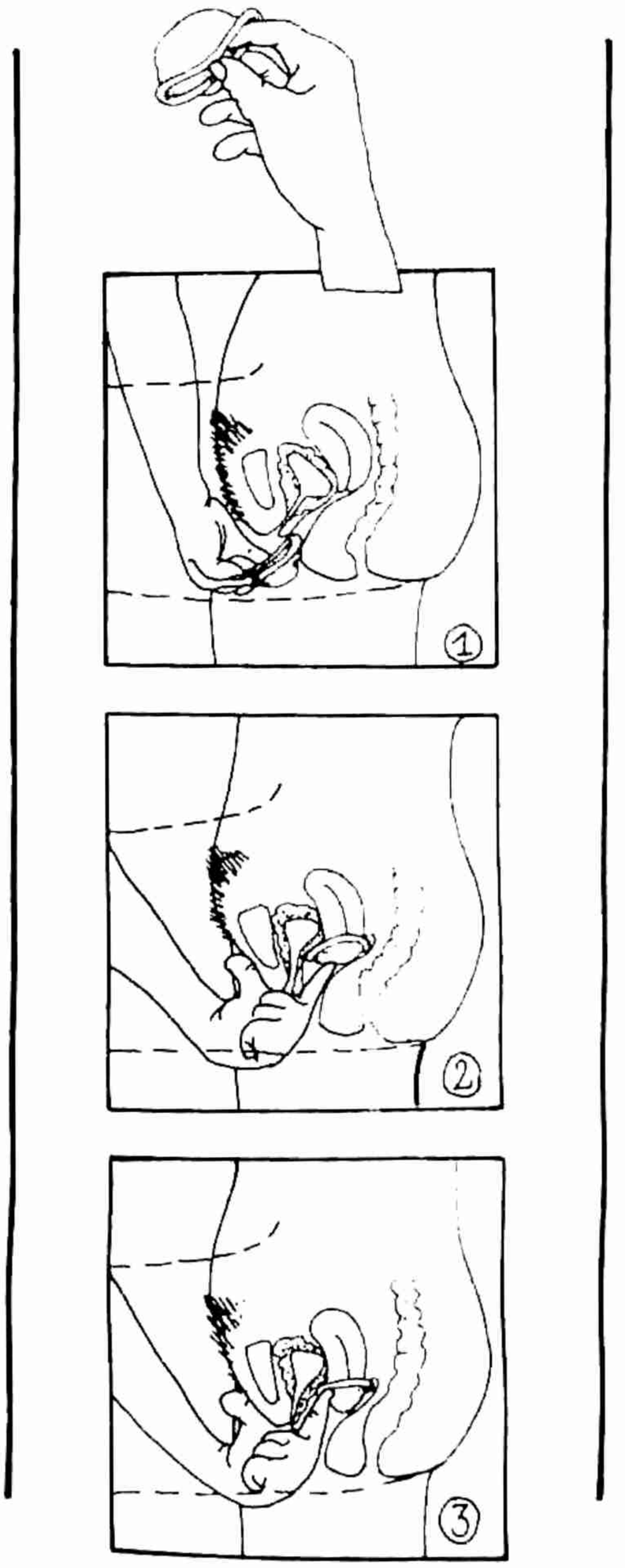
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Καμμιά παρενέργεια ή κίνδυνος
- Ιδιαίτερα αποτελεσματικό, όταν χρησιμοποιείται σωστά
- Το διάφραγμα είναι επίσης αποτελεσματικό όταν θέλετε να έχετε σεξουαλική επαφή στη διάρκεια της περιόδου και το αίμα σας ενοχλεί. Συγκρατεί ποσό αίματος 12 ωρών, όχι όμως περισσότερο
- Η χρήση του διαφράγματος μπορεί να είναι μια ευκαιρία για να γνωρίσετε το σώμα σας.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Είναι μια αντισυλληπτική μέθοδος που χρησιμοποιείται πριν από τη σεξουαλική πράξη, κι αυτό ενοχλεί τα ζευγάρια που αντιλαμβάνονται τη σεξουαλική επαφή σαν κάτι αυθόρμητο.
- Πρέπει να χρησιμοποιείται κάθε φορά χωρίς να παραλείπεται η σπερματοκτόνος αλοιφή.
- Η ροή της αλοιφής μπορεί να είναι ενοχλητική.
- Πολλές γυναίκες κουράζονται μετά από μακρόχρονη χρήση του.

Τοποθέτηση του διαφράγματος

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟ

Τι είναι: Ενας λεπτός σάκκος από λάστιχο, με ή χωρίς ένα θύλακα στην άκρη, που μπορεί να είναι αλειμμένο με μια λιπαρή ουσία ή όχι. Υπάρχουν και προφυλακτικά με ραβδώσεις, που υποτίθεται ότι ευχαριστούν περισσότερο τις γυναίκες, όμως οι ραβδώσεις επηρεάζουν κυρίως τη φαντασία του άντρα. Τα διάφορα είδη καρναβαλίστικων προφυλακτικών με εξογκώματα και φούντες είναι άχρηστα για την αντισύλληψη.

Πώς λειτουργεί:

Το προφυλακτικό τοποθετείται στο πέος που βρίσκεται σε στύση και ξετυλίγεται ως την άκρη χωρίς να περάσει αέρας. Η τοποθέτηση πρέπει να γίνει πριν από τη διείσδυση και όχι πριν από την εκσπερματωση, γιατί συχνά οι πρώτες σταγόνες του αντρικού εκκρίματος περιέχουν ήδη αρκετά σπερματοζωάρια. Αν το προφυλακτικό δεν έχει θύλακα, είναι καλύτερα να μείνει χώρος ενός εκατοστού από την άκρη του πέους ώς το προφυλακτικό, για να μη δημιουργηθούν σκισίματα. Σαν λιπαντικό χρησιμοποιείστε σπερματοκτόνο αφρό, ζελατίνα ή σάλιο, αλλά όχι βαζελίνη, γιατί καταστρέφει το ελαστικό.

Μετά την εκσπερμάτωση, ο άντρας πρέπει να τραβηχτεί κρατώντας το προφυλακτικό σε επαφή με τη βάση του πέους, γιατί υπάρχει κίνδυνος να γλυστρήσει και τα σπερματοζωάρια να περάσουν από την είσοδο του κόλπου. %Σε περίπτωση ατυχήματος χρησιμοποιείστε το γρηγορότερο δυνατό σπερματοκτόνο αφρό ή αλοιφή.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των προφυλακτικών:

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Η μέθοδος αυτή είναι φτηνή, χωρίς παρενέργειες
- Είναι η μόνη μέθοδος που εμποδίζει τη μετάδοση της σύφιλης, της βλενόρροιας και του AIDS με την επαφή πέους και κόλπου, καθώς και την αμοιβαία και επανειλημμένη μόλυνση της γυναίκας και του άντρα από τριχομονάδες κ.α.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Το προφυλακτικό χρησιμοποιείται πριν από τη συνουσία, κι αυτό, για ορισμένα ζευγάρια, καταστρέφει τον αυθορμητισμό της σχέσης.
- Το προφυλακτικό μειώνει τη φυσική λίπανση του κόλπου και γι αυτό μπορεί να προξενήσει ερεθισμό στη γυναίκα. Η χρήση λιπαντικών (κρέμας ζελατίνας, σάλιου), μπορεί να βοηθήσει στην εξάλειψη αυτού του προβλήματος.

Κ Ο Λ Π Ι Κ Α Σ Π Ε Ρ Μ Α Τ Ο Κ Τ Ο Ν Α

Αλοιφές και αφροί (χωρίς διάφραγμα)

Τρόπος λειτουργίας:

Η σπερματοκτόνος αλοιφή διατίθεται σε σωληνάριο με πλαστικό εφαρμοστή. Οταν εισαχθεί βαθιά στον κόλπο της γυναίκας, αμέσως πριν από τη σεξουαλική επαφή, σχηματίζει μια καλυπτική μεμβράνη στον τράχηλο της μήτρας, εμποδίζοντας το σπέρμα να εισχωρήσει στο τραχηλικό στόμιο και εξουδετερώνοντας παράλληλα τα σπερματοζωάρια με χημική δράση.

Αποτεσματικότητα:

Τα σπερματοκτόνα είναι αποτελεσματικά όταν χρησιμοποιούνται μαζί με το διάφραγμα, που τα συγκρατεί στην είσοδο του τραχήλου. Οταν χρησιμοποιούνται μόνα τους, η αποτελεσματικότητα τους μειώνεται σημαντικά, γιατί οι κολπικές εκκρίσεις τα διαλύουν ή τα ρευστοποιούν. Αν τα χρησιμοποιείτε χωρίς διάφραγμα ή τραχηλική καλύπτρα, ζητήστε από το σύντροφό σας να χρησιμοποιήσει προφυλακτικό.

Τρόπος χρήσης:

Πρέπει να χρησιμοποιούνται το πολύ ένα τέταρτο πριν από την επαφή. Ο εφαρμοστής, που έχει το σχήμα σήριγγας, βυθίζεται βαθιά μέσα στον κόλπο και το προϊόν εκβάλλεται με πίεση του εμβόλου.

Η διαδικασία πρέπει να επαναλαμβάνεται σε κάθε καινούργια επαφή. Η αλοιφή και ο αφρός πρέπει να παραμείνουν στον κόλπο για 8 ώρες προτού κάνετε πλύση ή μπάνιο. Το προϊόν πρέπει να εισάγεται σε αρκετή ποσότητα. Μερικοί γιατροί συστήνουν στις γυναίκες να χρησιμοποιούν σπερματοκτόνο και μετά την επαφή.

Παρενέργειες:

Οι σπερματοκτόνες αλοιφές και οι αφροί μπορεί να δημιουργήσουν ερεθισμό στον κόλπο ή στο πέος.

ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΠΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΣ

——ΔΙΑΚΕΚΟΜΕΝΗ ΣΥΝΟΥΣΙΑ——

Μέθοδος:

Ο άντρας "τραβιέται" από τον κόλπο μια στιγμή πριν εκσπερματώσει, έτσι ώστε το σπέρμα να μην έλθει σ' επαφή ούτε με τον κόλπο αλλά ούτε με τα εξωτερικά χείλη.

Αποτελεσματικότητα: Η διακοπτόμενη συνουσία δεν είναι καθόλου ασφαλής μέθοδος, γατί οι σταγόνες υγρού που εκκρίνονται από ένα πέος σε στύση μπορεί να περιέχουν ποσότητα σπερματοζωαρίων ικανή να γονιμοποιήσει τη γυναίκα. Επιπλέον το "τράβηγμα" δεν είναι πάντα εύκολο να γίνει έγκαιρα, ούτε η εκσπερμάτωση αρκετά μακριά από τα γεννητικά όργανα της γυναίκας (είναι γνωστό ότι τα σπερματοζωάρια μπορούν να "κολυμπήσουν" από τα χείλη μέχρι τις σάλπιγγες).

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει πολλές δυσκολίες και υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Η έγνοια για αυτοέλεγχο δημιουργεί νευρικότητα και άγχος. Οταν χρησιμοποιείται για πολύ καιρό, μπορεί να προξενήσει στον άντρα πρόωρη εκσπερμάτωση και στη γυναίκα ψυχρότητα, γιατί ο άντρας μπορεί να τραβηχτεί προτού η γυναίκα φτάσει σε οργασμό, διακόπτοντας εντελώς τη ροή της σεξουαλικής της ανταπόκρισης. Η γυναίκα ακόμη, δε μπορεί να χαλαρώσει όταν ανησυχεί μήπως εκείνος δεν προλάβει να τραβηχτεί έγκαιρα.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

Σύμφωνα μ' αυτή τη μέθοδο, οι σεξουαλικές σχέσεις αποφεύγονται τις ημέρες πριν και μετά την ωορρηξία, έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η συνάντηση ωαρίου σπερματοζωαρίου.

Μια προσεκτική καθημερινή παρακολούθηση των διαδοχικών μηνιαίων κύκλων μιας γυναίκας επιτρέπει τον προσδιορισμό της πιο πιθανής ημερομηνίας της ωορρηξίας. Η γυναίκα σημειώνει σχολαστικά τις ημερομηνίες αρχής και τέλους κάθε κύκλου επί ένα χρόνο. Η συνδρομή του γιατρού είναι αναγκαία για την ερμηνεία αυτών των στοιχείων, δεδομένου ότι πολλές γυναίκες ιδίως μεταξύ 13 και 22 χρόνων έχουν ακανόνιστους κύκλους και η ωορρηξία μπορεί να γίνεται νωρίτερα ή αργότερα από το κανονικό. Αυτή η μέθοδος παρουσιάζει μεγάλο ποσοστό αποτυχίας.

Εφαρμογή της μεθόδου:

Η μέθοδος του ρυθμού βασίζεται στο γεγονός ότι συνήθως ένα μόνο ωάριο ωριμάζει στη διάρκεια του κύκλου.

Ο υπολογισμός της περιόδου αποχής γίνεται ως εξής:

1. Σημειώνονται προσεκτικά οι ημερομηνίες κάθε κύκλου για δώδεκα διαδοχικούς μήνες. Η πρώτη ημέρα της περιόδου υπολογίζεται σαν πρώτη ημέρα του μηνιαίου κύκλου και η προηγούμενη από την αρχή της επόμενης περιόδου σαν τελευταία ημέρα του κύκλου. Στο τέλος των δώδεκα μηνών γίνεται παραβολή του συνόλου των ημερών στους συντομότερους και στου μεγαλύτερους κύκλους.
2. Από το σύνολο των ημερών του συντομότερου κύκλου αφαιρείται ο αριθμός 18. Η ημερομηνία που προκύπτει προσδιορίζει τη πρώτη γόνιμη ημέρα.
3. Από το σύνολο των ημερών του μεγαλύτερου κύκλου αφαιρείται ο αριθμός 11. Η ημερομηνία που προκύπτει προσδιορίζει την τελευταία γόνιμη ημέρα.
4. Κάθε μήνα προστίθεται ο τελευταίος μηνιαίος κύκλος και διαγράφεται ο πρώτος κύκλος, έτσι ώστε να υπάρχουν πάλι δώδεκα μηνιαίοι κύκλοι στον κατάλογο.

Με το ημερολόγιο των κύκλων συνδυάζεται συνήθως η καθημερινή καταγραφή της βασικής θερμοκρασίας του σώματος. Η μέθοδος βασίζεται στο γεγονός ότι η θερμοκρασία της κάθε γυναίκας διαφέρει πριν και μετά την ωορρηξία.

Η θερμοκρασία του σώματος πρέπει να μετρηθεί το πρωί, προτού η γυναίκα σηκωθεί από το κρεβάτι. Στα 85--95% των γυναικών, η καμπύλη της βασικής θερμοκρασίας δείχνει ότι υπάρχουν δυο φάσεις σε κάθε κύκλο: η φάση πριν από την ωορρηξία (γύρω στους 36,5 - 36,6 βαθμούς). Η φάση μετά την ωορρηξία, οπότε η θερμοκρασία ανεβαίνει κατά πέντε περίπου δέκατα του βαθμού (συνήθως πάνω από 37). Η άνοδος της θερμοκρασίας σημειώνεται απότομα από τη μια ημέρα στην άλλη, 14 ημέρες πριν από την επόμενη περίοδο. Συχνά έχει προηγηθεί μια ελαφριά μείωση κατά ένα ή δύο δέκατα, την αμέσως προηγούμενη ημέρα. Η ωορρηξία θεωρείται ότι γίνεται την ημέρα που προηγείται από την απότομη αύξηση, ή την ημέρα της μείωσης, ή την πρώτη ημέρα της προοδευτικής ανόδου. Αν ο κύκλος διαρκεί 28 ημέρες, η ωορρηξία γίνεται στη μέση του κύκλου. Αν είναι συντομότερος γίνεται νωρίς μέσα στον κύκλο, κι αν είναι μακρύς, η ωορρηξία γίνετα αργά.

Πρακτικά, και συνδυάζοντας τη μεθοδο του ρυθμού με τη μέτρηση της θερμοκρασίας, επαφές μπορούμε να έχουμε ελεύθερα:
α) Από την 1η ημέρα της περιόδου (του κύκλου) μέχρι την πρώτη μας γόνιμη ημερα (όπως την προσδιορίσαμε, αφαιρώντας δηλαδή τον αριθμό 18 από τη διάρκεια του συντομότερου κύκλου), και
β) από την 3η ημέρα μετά την άνοδο της θερμοκρασίας μας (ωορρηξία) και πέρα.

Αποτελεσματικότητα:

Η αποτελεσματικότητα αυτής της μεθόδου είναι περιορισμένη. Ποσοστό αποτυχίας 15-30%. Αυτή η μέθοδος είναι ακατάλληλη ύστερα από εγκυμοσύνη και πριν την εμμηνόπαυση. Δεν εφαρμόζεται όταν ο κύκλος είναι ακανόνιστος.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

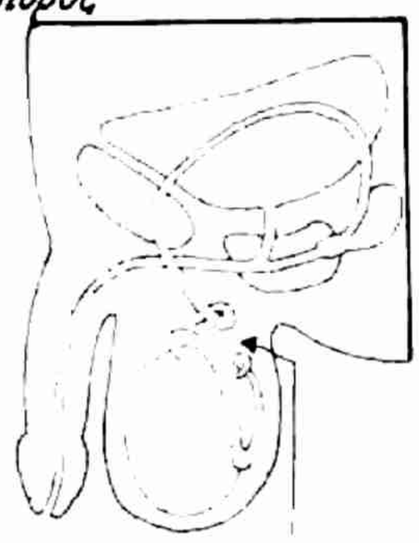
α) Δύσκολη ερμηνεία της θερμικής καμπύλης.
β) Καθημερινή μέτρηση και καταγραφή της θερμοκρασίας.
γ) Περορισμένο το διάστημα στο οποίο επιτρέπονται οι σεξουαλικές επαφές.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

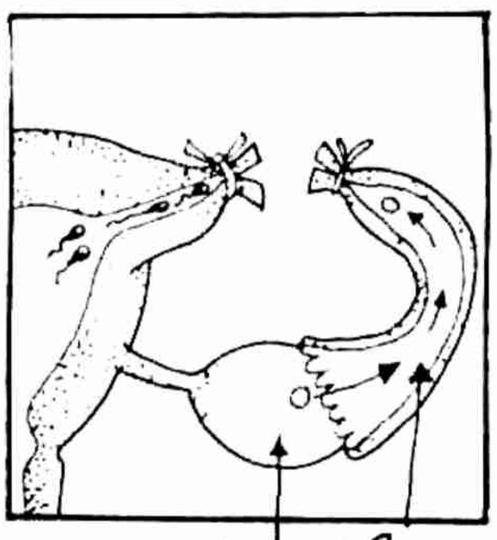
Μερικές γυναίκες κάνουν κολπική πλύση με νερό ή ειδικά διαλύματα αμέσως μετά τη συνουσία, επιδιώκοντας να προλάβουν το σπέρμα πριν περάσει στη μήτρα. Τα σπερματοζωάρια κινούνται με τέτοια ταχύτητα, ώστε μπορούν να εισδύσουν στην μήτρα πριν φτάσει η γυναίκα στο μπάνιο. Επιπλέον η πίεση του νερού μπορεί αντίθετα να ευνοήσει τη μετάβαση των σπερματοζαρίων στη μήτρα. Η πλύση είναι από τις λιγότερο αποτελεσματικές μεθόδους και ταλαιπωρεί βασικά τη γυναίκα που πρέπει να τρέξει αμέσως στο μπάνιο. Δεν θάπρεπε να την επιλέξετε.

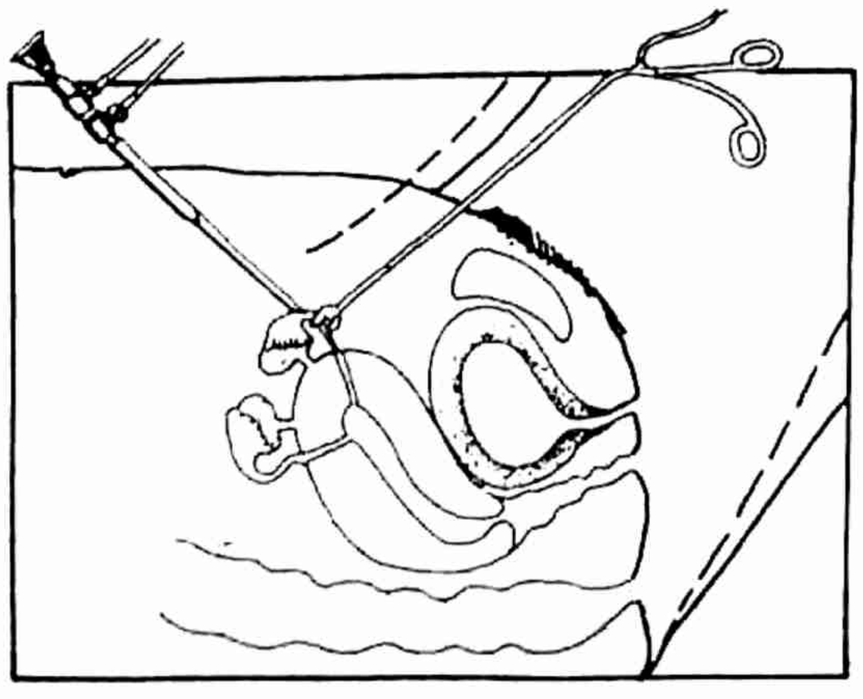
Ανδρική στείρωση

Το σημείο που κόβεται ο αγωγός

αποκομμένη σάλπιγγα ωοθήκη

Λαπαροσκόπηση

ΤΟ ΧΑΠΙ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ

Υπάρχουν χάπια με μεγάλη δόση οιστρογόνων που είναι αποτελεσματικά μόνο αν ληφθούν λιγότερο από τρεις ημέρες ύστερα από μια σεφουαλική επαφή δίχως προφύλαξη. Τα χάπια αυτά έχουν μεγάλη αποτελεσματικότητα αλλά παρουσιάζουν σοβαρές παρενέργειες:
- ναυτίες
- εμετούς
- πόνους στους μαστούς
- δυνατούς πονοκεφάλους
- διαταραχές στην επόμενη περίοδο (καθυστέρηση, μεγάλη αιμορραγία).

Σ Τ Ε Ι Ρ Ω Σ Η

Η αντρική στείρωση:

Η στειρωτική επέμβαση στον άντρα, που ονομάζεται βαζεκτομή, είναι απλή, πραγματοποιείται με τοπική αναισθησία και διαρκεί ένα τέταρτο της ώρας περίπου. Οι σπερματικοί πόροι απομονώνονται από τα άλλα αγγεία, ένα τμήμα τους αφαιρείται, και οι ελεύθερες άκρες τους δένονται ή συρράπτονται. Παύει να είναι γόνιμος μετά από δέκα ή είκοσι εκσπερματώσεις, αυτό όμως ελέγχεται από το γιατρό. Γίνονται έρευνες πάνω σε μεθόδους πρόσκαιρης στείρωσης, όμως δεν έχουμε φτάσει ακόμη εκεί. Η τεχνική της στείρωσης με βαζεκτομή είναι πολύ αποτελεσματική (το ποσοστό αποτυχίας δεν ξεπερνά το 00,15%) και οι σωματικοί κίνδυνοι είναι ελάχιστοι.

Η στείρωση δεν είναι ευνουχισμός, άλλωστε οι αντρικές ορμόνες εκκρίνονται κονονικά, τα σπερματοζωάρια παράγονται όπως πριν, και απλώς αναχαιτίζονται στο επίπεδο της επιδιδυμίδας, όπου καταστρέφονται και αφομοιώνονται από τη κυκλοφορία του αίματος.

Η γυναικεία στείρωση:

Κατά την παραδοσιακή επέμβαση, που γίνεται με γενική αναισθησία, οι σάλπιγγες δένονται στο μεσαίο τμήμα τους, και τα εξωτερικά άκρα είτε αφαιρούνται είτε παραμένουν στη θέση τους. Η εγχείρηση μπορεί να γίνει και από τον κόλπο. Μετά την ωορρηξία, το ωάριο σταματά την πορεία του μέσα στη σάλπιγγα στο σημείο που έχει γίνει η συρραφή και εκεί καταστρέφεται για να αφομοιωθεί κατόπιν από τη κυκλοφορία του αίματος. Η γυναίκα δεν υφίσταται καμιά ορμονική αλλαγή ούτε αισθάνεται υπό κανονικές συνθήκες καμιά αλλαγή στη σεξουαλική της ζωή.

Μια άλλη μέθοδος στείρωσης είναι αυτή της λαπαροσκόπησης. Ένα λεπτό οπτικό όργανο, εισάγεται από μια μικρή τομή στην κοιλιά της γυναίκας έτσι ώστε οι σάλπιγγες να επισημανθούν και στη συνέχεια να καυτηριαστούν ή να απολινωθούν με ειδικά πλαστικά δαχτυλίδια. Η μέθοδος εφαρμόζεται με επιτυχία από ορισμένους γιατρούς στην Ελλάδα.

Η παραδοσιακή εγχείρηση συρραφής των σαλπίγγων είναι σοβαρή, απαιτεί την παραμονή της γυναίκας στο νοσοκομείο για 7 μέρες και είναι πολυέξοδη. Αντίθετα η τεχνική της λαπαροσκόπησης επιβάλλει μικρότερη παραμονή στο νοσοκομείο, συνήθως μιας μόνο ημέρας.

Σύμφωνα με τις στατιστικές πολλών κρατών, ένα ποσοστό 8-15% των γυναικών που έχουν υποβληθεί σε στείρωση μετανοιώνουν αργότερα, ενώ η μεγάλη πλειοψηφία (92%), δηλώνει πως, αν χρειαζόταν θα διάλεγαν πάλι αυτή τη λύση.

Βούλα Κρουστάλη

ΠΗΓΕΣ:
ANJA MEULENBELT: Για μας τις γυναίκες. Εκδόσεις Νέα Σύνορα.
ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΒΟΣΤΩΝΗΣ: Εμείς και το σώμα μας. Εκδόσεις Υποδομή.

Όνειρο ή πραγματικότητα;

Το καλοκαίρι άρχισε την παράστασή του στο μικρό μου μπαλκόνι. Ανθη, λουλούδια, χρώματα. Ετσι κι εγώ αποφάσισα να χαρίσω στον εαυτό μου ένα ταξιδάκι. Με προδιαγραφές φαντασίας.

Το οδοιπορικό ξεκινά με το αργό μου περπάτημα στους ηλιόλουστους δρόμους του σπιτιού μου. Απολαμβάνω το πρώτο στενό που συναντώ, το χωλ, καθώς οι φοίνικες του χαρτιού, μου δίνουν λίγη σκιά. Ξεκουράζομαι...

Γρήγορα όμως καταργώ την πολυτέλεια της τεμπελιάς και συνεχίζω το ταξίδι αναψυχής, στην ακτή της κουζίνας λίγο πιο πέρα. Φθάνω. Η αμμουδιά μικρή, αρκετά όμως βολική.
Βουτώ...
Γυμνή, ενάλωτη, έχοντας πλήρη την αίσθηση της χαλάρωσης. Βαθύς ο ωκεανός του νεροχύτη και το νερό παγωμένο. Τοποθετώ προσεκτικά τα όνειρά μου στην βάρκα σφουγγάρι, και την αφήνω να αρμενίζει στο πέλαγος. Τουλάχιστον εδώ, στο άσπρο της σαπουνάδας έχω το άπειρο των επιλογών. Ψαρεύω πηρούνια, κουτάλια, ποτήρια, που 'χασαν τη λάμψη τους. Η μόλυνση σε προχωρημένο βαθμό. Σημάδια ανθρώπων που νοιάζονται μόνο για τη δική τους ευχαρίστηση. Είμαι όμως σε διακοπές και αυτόματα ζωγραφίζω ένα χαμόγελο στα χείλη μου. Ανάβω φωτιά κι αρχίζω να τραγουδώ, σαν ικέτιδα πάνω απ' τους ατμούς της κατσαρόλας. Η θέα της τέλειας νοστιμιάς θα μ' ανταμείψει; Η μήπως το τελετουργικό χρειάζεται περισσότερες θυσίες;

Χορεύω ρυθμικά και τότε τα πόδια μου ανοίγουν διάλογο με το πάτωμα. Σε λίγο σαν γενναιόδωρη νεράιδα του χαρίζω την παλιά του λάμψη. Το τίμημα ένα απέραντο κενό καθώς τα μάτια μου θέλουν να χαθούν στον ορίζοντα, στην γραμμή που χαράζει η θάλασσα με τον ουρανό και βίαια συναντούν τον απέναντι σκούρο γκρί τοίχο.

Αρχισε να βρέχει. Είναι κι αυτά στις διακοπές. Κλείνω την μπαλκονόπορτα, μαζεύω τη σκηνή και το θέαμα εξαφανίζεται κάτω απ' την μωβ κουρτίνα. Αποσύρομαι βιαστική σε μια σπηλιά που είδα στην αρχή της εξόρμησής μου. Ταλαιπωρημένη, έχω κέφι μόνο για ν' αράξω, χωρίς να σκέφτομαι, έτσι μετέωρη. Και νιώθω ξένη σε τούτο το μικρό παιδικό σπήλαιο, το διάχυτο από σκοτάδι. Στο χώρο δεσπόζει η τόσο οικεία σε μένα εικόνα, της ανακατωσούρας. Ετσι το αρχικό μου πάθος για εξερεύνηση καταντά μια ανιαρή εξέταση των πεταμένων εδώ κι εκεί αντικειμένων.

Ούτε στιγμή δεν ξεχνώ, πως για χάρη της επιβίωσης πρέπει να βάλω μία τάξη. Κάτι μου θυμίζει αυτό. Εναν χρόνιο εφιάλτη. Η σκούπα και το φαράσι, με μορφή σβλπιγγας με καλούν στο χρέος, στη μάχη της καθαριότητας. Για να ζήσω εγώ, μα κι οι άλλοι. Πρώτη στο εγερτήριο, ταγμένη σε μια συνεχή θητεία, διαθέσιμη πάντα για τον αφανισμό.

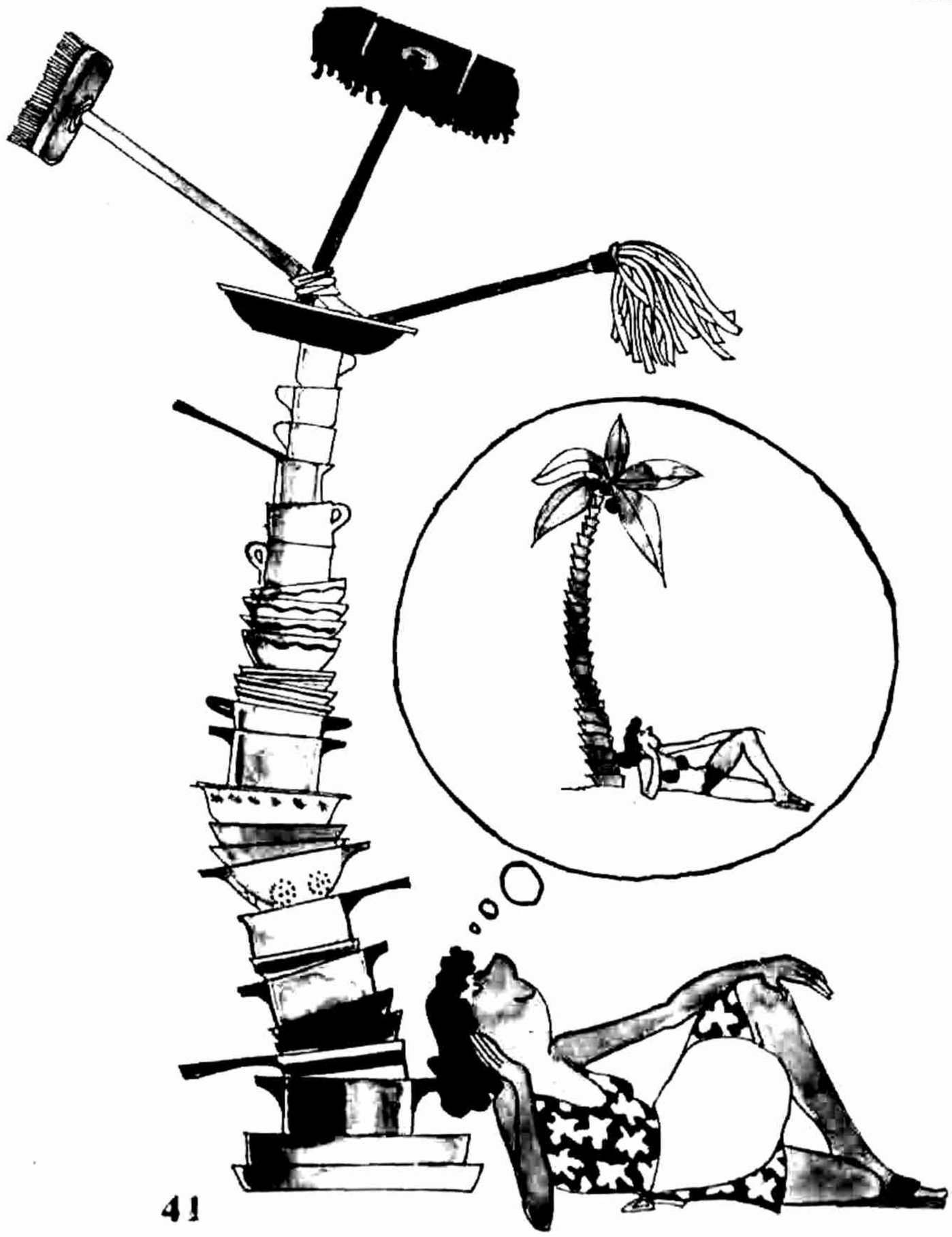
Ετσι, μια και η θάλασσα είναι ακατάλληλη για ψάρεμα, εξοπλίζομαι για το κυνήγι. Το καινούριο μου τουφέκι-ξεσκονόπανο, πετυχαίνει τα πρώτα μικρά ζωύφια, που αν και συμπαθητικά, ενοχλητικά στοιβάζονται καθημερινά, σε χώρους που δεν τους ανήκουν. Είμαι ο φύλακας μα και ο προστάτης τούτων των χώρων. Πρέπει να εξαλείψω κάθε επιδρομή της βρωμιάς. Συνεχίζω το κυνήγι με αρκετή επιτυχία και επιδεξιότητα. Ομως, η τελευταία μου σφαίρα αστοχεί, παρασυρμένη από έναν βαθύ ανεστεναγμό μου.

Κουράστηκα και αποφασίζω να γυρίσω πίσω πριν βραδιάσει. Παρηγοριέμαι μονολογώντας, πως η κούραση και τα απρόοπτα είναι η ουσία των διακοπών.

Ηδη έχω μπει στην δροσερή μου βίλα και σωριάζομαι στην πολυπόθητη κούνια-καναπέ, έχοντας μουδιασμένο το μυαλό και ξεχαρβαλωμένο το σώμα. Σκέφτομαι πως το αποτέλεσμα μιας τέτοιας απόπειρας θα το δείξει ο χρόνος.

Και δεν αργεί... Εφθασε το απογευματινό βαπόρι. Στο λιμάνι της εξώπορτάς μου ακούγεται το κλειδί και οι επιβάτες αποβιβάζονται. Μεσ' την φασαρία, ακούω πως οι διακοπές μου είναι πολυτέλεια, τώρα που έχουμε επιστράτευση.
Πρέπει πάλι να γυρίσω πίσω...
Στην πραγματικότητα...
Τουλάχιστον να πάρω μαζί μου το χρυσωμένο χάπι, μήπως και το ξαναπιώ...

Βίλμα

Σε ποια εμπόλεμη κατάσταση ζούμε;

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Ο βιασμός δεν είναι μύθος, είναι η καθημερινή μας πραγματικότητα σ' όλους τους χώρους που κινούμαστε: στη δουλειά, στο σπίτι, στο δρόμο, στις διακοπές στη διασκέδαση.

Είναι η βαριά σκιά που μας ακολουθεί παντού και πάντοτε, μέρα και νύχτα. Και κάθε φορά με διαφορετικό πρόσωπο. Γιατί το πορτραίτο του βιαστή δεν σκιαγραφείται καθαρά και με ακρίβεια. Είναι αυτό, που η ως τώρα πατριαρχική κοινωνία καλύπτει τόσο αποτελεσματικά, κάτω από τους γελοίους μύθους της ανεξέλεγκτης αρσενικής σεξουαλικότητας, του αγέρωχου και αδάμαστου αντρισμού. Είναι οι αμέτρητες δολοφονικές πράξεις, που κουβαλάμε, αιώνες τώρα, μέσα στη σιωπή μας και τις φοβίες μας.

Εγκλήματα με θύματα ψυχές και σώματα γυναικών, ανίκανων πλέον να ορθοποδήσουν, γιατί έχουν να αντιμετωπίσουν το αδιαπέραστο τείχος της δικαιοσύνης που χτίστηκε στα αντρικά μέτρα και για αντρικές ανάγκες.

Καθημερινά, νεκρωνόμαστε, καθώς μας μαθαίνουν πως αυτή η βάναυση προσβολή της ελευθερίας μας, είναι το πεπρωμένο μας.

Συνεχώς προστίθενται στη ζωή μας, βιασμοί με θύματα και θύτες κάθε ηλικίας, από κάθε τόπο και για κάθε λόγο.

Γράφουμε το παρακάτω χρονολόγιο, για να φανούν οι πραγματικές διαστάσεις της βίας και να απομυθοποιηθεί το φαινόμενο βιασμός, γνωστοποιώντας και αποκαλύπτοντας κυρίως τους εξουσιαστές - δράστες - βιαστές.

Ι Α Ν Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ

4 Ιανουαρίου: Ο 36χρονος Φιλ. Θαρρένος, κτηνοτρόφος σε χωριό της Ρόδου, σκότωσε την γυναίκα του, με την οποία ήταν σε διάσταση, για λόγους τιμής.

14 Ιανουαρίου: Οι οικοδόμοι Αντώνης Σκανδαλάκης 29 χρόνων, και Βασίλης Τσαμαριδάκης 22 χρόνων, βίασαν την 19χρονη Ε.Κ. σε ερημική παραλία στην περιοχή Καλαθά Ακρωτηρίου στα Χανιά.

28 Ιανουαρίου: Ο 28χρονος Μιχάλης Τσαρώνης, απείλησε με μαχαίρι 19χρονη καλλιτέχνιδα, αφού προηγουμένως έσπασε την πόρτα του σπιτιού της, αξιώνοντάς να συνάψει ερωτικό δεσμό μαζί του.

31 Ιανουαρίου: Αγνωστος αποπλάνησε 6χρονο κοριτσάκι στην Μεταμόρφωση Αττικής, υποβάλλοντας το σε ασελγείς πράξεις.

Φ Ε Β Ρ Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ

2 Φεβρουαρίου: Αγνωστος σκότωσε και εγκατέλειψε την 25χρονη Κ.Κ. στην περιοχή της Ριτσώνης της Εύβοιας.

9 Φεβρουαρίου: Κατηγορείται για βιασμό ο 19χρονος Χουσέμ Εμίν από το χωριό Μέγα Πιστό της Κομοτηνής, εναντίον 19χρονης εργάτριας.

14 Φεβρουαρίου: Ο 39χρονος Στ. Γεωργουλάκης, ασέλγησε 2 φορές σε βάρος ανήλικης στο σπίτι της στα Χανιά.

14 Φεβρουαρίου: Αγνωστος ηλικίας 35-40 χρόνων, απειράθηκε να βιάσει 7χρονο κοριτσάκι, έξω από το δημοτικό σχολείο στην Χαλκίδα.

14 εβρουαρίου: Ποινική δίωξη ασκήθηκε από την Εισαγγελία Αθηνών για τους προπηλακισμούς που υπέστη η Κάτια Κολιτσοπούλου, στη διάρκεια της δίκης της, για ηθική αυτουργία στη δολοφονία του συζύγου της. Κατηγορούνται οι 3 αδελφοί του θύματος, που διώκονται για απρόκλητη σωματική βλάβη, σε βάρος της Κολιτσοπούλου. Για την ίδια υπόθεση, κατηγορούμενοι είναι για παράβαση καθήκοντος και οι αστυφύλακες που συνόδευαν την Κολιτσοπούλου.

17 Φεβρουαρίου: Ο 26χρονος Γεώργιος Κων/νίδης κάτοικος Καλαμαριάς, κατηγορείται και καταζητείται για ξυλοδαρμό της 22χρονης φίλης του Α.Κ.

19 Φεβρουαρίου:Ο 42χρονος Θόδωρος Φραγκόπουλος, τεχνίτης, κάτοικος Νέας Ιωνίας, προσπάθησε να μαχαιρώσει τη σύζυγό του 41 χρόνων και τελικά την τραυμάτησε στο αριστερό της χέρι.

23 Φεβρουαρίου: Ο 37χρονος Γεώργιος Βελλίδης, συντοξιούχος τεχνικός τύπου, πυροβόλησε με καραμπίνα και σκότωσε τη σύζυγό του 34 χρόνων, στο σπίτι τους, στο Χαϊδάρι.

25 Φεβρουαρίου: Ο 53χρονος Δημ. Πεζούλας, κτηνοτρόφος, σκότωσε με τσεκούρι την 73χρονη μητέρα του, στο σπίτι τους.

Μ Α Ρ Τ Ι Ο Σ

2 Μαρτίου: Ο 26χρονος Πέτρος Τεπερίδης αποπειράθηκε να βιάσει στην Καβάλα 26χρονη.
3 Μαρτίου: Ο 52χρονος Πρόδρομος Αγιαννίδης, υδραυλικός, ασελγούσε κατ' επανάληψη στο 11χρονο κοριτσάκι του, στο κατάστημα του, στη Χαριλάου Θεσ/νίκης.
4 Μαρτίου: Ο 34χρονος Δημ. Νικολαΐδης, σερβιτόρος τραυμάτησε με γροθιές την πρώην αρραβωνιαστικιά του, στο Δολάτο Δράμας.
5 Μαρτίου: Αγνωστος εμφανίστηκε ως καθηγητής, παρέσυρε 13χρονη μαθήτρια και την βίασε σε ερημική τοποθεσία στο Λαύριο.
8 Μαρτίου: Ο 18χρονος Κων/νος Αντζής, μαθητής Λυκείου, βίασε σε ντισκοτέκ του χωριού Γεφυρούδι Σερρών, 21χρονη νοικοκυρά.
8 Μαρτίου: Αγνωστος άφησε έγκυο, 17χρονη κωφάλαλη, τρόφιμο του κέντρου περιθάλψεως αναπήρων παίδων Καρδίτσας.
10 Μαρτίου: Θύμα ομαδικού βιασμού έπεσε 16χρονη από 5 συγχωριανούς της, ανάμεσα κι ο φίλος της σε ερημική τοποθεσία του Λοφίσκου Λαγκαδά. Δράστες είναι οι: Παναγιώτης Δουλγερίδης, ο ξάδελφος του Δουλγερίδης 20 χρόνων, ο Γεώργιος Μαυρίδης 20 χρόνων, ο Χαρ. Χατζηπαπαδόπουλος 19 χρόνων και ο Ιορ. Παπαδόπουλος 19 χρόνων όλοι κάτοικοι του Κρυονερίου Λαγκαδά.
14 Μαρτίου: Ο 22χρονος στρατιώτης Δαμιανός Γούσης, αποπειράθησε να βιάσει 24χρονη υπάλληλο της κοινότητας Κορησσού Καστοριάς.
18 Μαρτίου: Ο 35χρονος Ευάγ. Τσιακιρούδης, εργάτης στο χωριό Βουλγάρω, βίασε και στη συνέχεια σκότωσε 75χρονη στη συνοικία Νέα Χώρα των Χανιών.
19 Μαρτίου: Θύμα ομαδικού βιασμού έπεσε 22χρονη σε ερημική τοποθεσία στο Μενίδι. Δράστες είναι οι: Κων/νος Φούγιας 22 χρονών, Ανδρέας Ι. Τομασιάν, 21 χρόνων, κάποιος άγνωστος Γιώργος, κάποιος Δημήτρης κάτοικος Χαλκηδώνας, κάποιος άλλος Γιώργος με το ψευδώνυμο Σκορπιός και τέλος κάποιος Τάκης κάτοικος Πατησίων.
19 Μαρτίου: Ο 48χρονος Γ.Ι. Βαβατσούλας αυτοκινητιστής, κάτοικος Κατερίνης, απέλησε σε δρόμο της Θεσ/νίκης με περίστροφο την σύζυγό του, με την οποία βρίσκονται σε διάσταση εδώ και ένα χρόνο.
24 Μαρτίου: Ο 46χρονος Σύρος τουρίστας αποπειράθηκε να βιάσει στο σπίτι του 26χρονη Αυστραλέζα τουρίστρια.
31 Μαρτίου: Ο 21χρονος Σπύρος Τσίγκας, άνεργος βίασε σε ερημική τοποθεσία στην περιοχή Κροτώνα της Λακωνίας, ένα 5,5 χρονών κοριτσάκι. Παρουσίασε ακατάσχετη αιμορραγία και η κατάστασή του είναι κρίσιμη, καθώς νοσηλεύεται στο Γεν. Νοσοκομείο Σπάρτης.
31 Μαρτίου: Ο 35χρονος Νίκος Κονιάρης, κάτοικος Κουφαλιών κι ο 21χρονος Στέφανος Πομάκης από τα Γιαννιτσά, βίαραν και ανάγκασαν σε ασελγείς πράξεις, 17χρονη, στο Σέιχ Σου Θεσ/νίκης.

Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Σ

8 Απριλίου: Ο 36χρονος Παν. Γ. αποπλάνησε 13χρονο κοριτσάκι στο Πέραμα.
11 Απριλίου: Αγνωστος βίασε σε ερημική τοποθεσία 48χρονη Γερμανίδα τουρίστρια που την συνάντησε σε παραλία, στην Γεωργιούπολη των Χανιών.
12 Απριλίου: Ο Γιώργιος Ορφανουδάκης 52 χρόνων, αποπειράθηκε να πνίξει με σκοινί, την 52χρονη φίλη του, στην Δραπετσώνα.
12 Απριλίου: Ο Σπ. Τζιλιάνος 44χρόνων, ιδιοκτήτης καφενείου, τραυμάτησε με μαχαίρι την φίλη του Ε.Ν.
16 Απριλίου: Ο Ηλίας Σπυριδωνίδης 40 χρόνων και ο Θεοδωρος Ξύστρας 40 χρόνων, κάτοικοι Δράμας, βίασαν σε μπάρ της Δράμας 36χρονη νοικοκυρά.
21 Απριλίου: Αγνωστος βίασε στο σπίτι του στη Ρόδο, 26χρονη Γερμανίδα τουρίστρια, φίλη του.
21 Απριλίου: Αγνωστος αποπειράθηκε να απαγάγει και να βιάσει, στο δρόμο της οδού Ηπείρου, στο κέντρο της Αθήνας 24χρονη νοσοκόμα στις 6.30 το πρωί.
21 Απριλίου: Αγνωστος βίασε, δολοφόνησε και λήστεψε στο σπίτι της 79χρονη τυφλή, στην Δράμα.
21 Απριλίου: Ο 38χρονος Χρυσάφης Φράγκος κάτοικος Κυψέλης, ναυτικός, τραυμάτισε με καραμπίνα την αδελφή της πρώην συζύγου του 14 χρονών, και τους αδελφούς της 15 και 21 χρονών στο διαμέρισμά τους. Παλαιότερα απείλησε με τσεκούρι στον τόπο της εργασίας της, την ίδια.
24 Απριλίου: Ο 19χρονος Γιάννης Φουρουδάκης από την Γεωργιούπολη Χανιών, αποπειράθηκε με την απειλή μαχαιριού να βιάσει ανήλικη Ολλανδέζα τουρίστρια, σε ερημικό σπίτι στο χωριό Φωνές Αποκορώνου.
27 Απριλίου: Ο 42χρονος Δημήτριος Μποζίνης, ηλεκτροτεχνίτης, σκότωσε την 37χρονη σύζυγό του, στο σπίτι τους.
28 Απριλίου: Αγνωστος ηλικίας 30 χρόνων περίπου, ασκώντας σωματική βία, ασέλγησε σε βάρος 30χρονης γυναίκας, σε έρημο σημείο της οδού Αγ. Σοφίας των Σερρών, μπροστά στο ανήλικο παιδί της.
30 Απριλίου: Αγνωστος επιτέθηκε το βράδυ σε 22χρονη, στην οδό Ραβίνη των Σερρών.
30 Απριλίου: Ο 30χρονος Ιωάννης Γράντος, βίασε 16χρονη φίλη του, στο διαμέρισμα του στην οδό Αμπανιέλου 9 στα Πατήσια.

Μ Α Ϊ Ο Σ

5 Μαΐου: Ο 18χρονος Κων/νος Κατσάβος εκδορέας και ο 20χρονος Κων/νος Νικολόπουλος, μηχανικός αυτοκινήτων, ανάγκασαν 14χρονη μαθήτρια να ανεχτεί ασελγείς πράξεις, στην αγροτική τοποθεσία Τριλαγκαδά Μεσολογγίου.
5 Maiou Ο 20χρονος Σπύρος Μαρκόγλου και ο 19χρονος Γιάννης Γκαίος, από την Σάμο, με απειλή μαχαιριού ακινητοποίησαν και βίασαν 20χρονη Νορβηγίδα τουρίστρια, στην περιοχή Ηραίο της Σάμου.

7 Μαΐου 15χρονη μαθήτρια παρέσυραν 2 φορές, 9 άνδρες, νύχτα σε αγροτική περιοχή της Θέρμης και αποπειράθηκαν να την βιάσουν. Πρόκειται για τους: Βαλάντη Οικονομίδη, Πέτρο Γουρόπουλο, Κων/νο Μαράμη, Ευθύμιο Μαράμη, όλοι κάτοικοι Θέρμης. Οι υπόλοιποι αγνώστων στοιχείων.

20 Μαΐου Ο 21χρονος Ι.Π. Μαρινάκης σμηνήτης και ο 30χρονος Γ.Κ. Μαρκέλος, εισπράκτορας, ασκώντας σωματική βία και απειλές, βίασε ο πρώτος την φίλη τους στην Νεμέα της Κορινθίας.

21 Μαΐου Ο 51χρονος Δημήτριος Γαλάτης, κάτοικος Κάτω Τούμπας, απείλησε να σκοτώσει 37χρονη ιεροδούλη, της οποίας ήταν προστάτης.

22 Μαΐου Ο 19χρονος Σύρος μηχανικός δολοφόνησε 27χρονη εργάτρια, σε δωμάτιο ξενοδοχείου της Θεσ/νίκης.

25 Μαΐου Ο 40χρονος Γιώργος Ι. Μίγκλης, μηχανικός αυτοκινήτων, βίασε την 6χρονη κόρη του, στο σπίτι του στην Χαλκίδα, αφού πρώτα τη νάρκωσε.

28 Μαΐου Ο 37χρονος Σ.Φ. από τους Αγ. Ανάργυρους Αττικής, βίαζε από το '79 ως το '86 την 18χρονη τώρα, κόρη του και έπειτα την 14χρονη τώρα, κόρη του στο σπίτι τους στην Λαμία.

29 Μαΐου Ο 30χρονος Βασ. Αλ. Πιτάκης, ιχθυοπώλης, κάτοικος Νάουσας, αποπειράθηκε να βιάσει στο αυτοκίνητό του 28χρονη Γερμανίδα τουρίστρια.

30 Μαΐου Ο 26χρονος Σεραφείμ Αλεξανδρής ομολογεί για οκτώ επιθέσεις και βιασμούς κατά ανηλίκων κοριτσιών, κατά της 9χρονης μαθήτριας, 11χρονης μαθήτριας, 10χρονης μαθήτριας, σε ανήλικη μαθήτρια, 20χρονης νοικοκυράς, 16χρονης μαθήτριας και της 15-18 χρόνων μαθήτριας στο διάστημα Νοέμβριος 86 ως 20 Μαΐου 87.

Ι Ο Υ Ν Ι Ο Σ

1 Ιουνίου: Θύμα ομαδικού βιασμού έπεσε 24χρονη στην Καβάλα, από παρέα που διασκέδαζαν μαζί στην περιοχή Περιγιάλι

5 Ιουνίου: Κατηγορείται ο 28χρονος σερβιτόρος Θωμάς Χαϊδάκης για αποπλάνηση 14χρονης στο Λευκώνα Σερρών.

7 Ιουνίου: Ο Ηλίας Νόμπιλες 20 χρονών βίασε 20χρονη στην Κω.

9 Ιουνίου: Απόπειρα βιασμού δέχεται 16χρονη, ενώ ετοιμαζόταν να μπει στο σπίτι της. Δράστης ο 56χρονος ναυτικός Βασίλης Πασχάλης κάτοικος Κερατσινίου.

9 Ιουνίου: Εκδίδεται ένταλμα συλλήψεως για τον Σεραφείμ Αλεξανδρή 26 χρόνων, επιχειρηματία, κάτοικο Ν. Ηρακλείου Αττικής. Ο δράστης κατηγορείται για 15 περιπτώσεις βιασμών, και αποπλανήσεις παιδιών κάτω των 10 χρόνων.

10 Ιουνίου: Αγνωστος επιτέθηκε στην οδό Φιλελλήνων 22, σε 21χρονη ιδιωτική υπάλληλο, ενώ αυτή βάδιζε αμέριμνη. Ο δράστης την εξύβρισε χυδαία, τη χτύπησε με κλωτσιές, την γρονθοκόπησε στο μάτι και στην συνέχεια εξαφανίστηκε. Η κοπέλα μεταφέρθηκε στο Ιπποκράτειο όπου της παρασχέθηκαν πρώτες βοήθειες.

10 Ιουνίου: Ο Αθανάσιος Τσάμης 23 χρόνων από το Σίνδεου και ο ανήλικος Α.Λ.Σ. χτύπησαν και βίασαν κάτοικο Πατρών, αφού την παρέσυραν σε απόμερη περιοχή της πόλης.

11 Ιουνίου: Ο Νικόλαος Ασημόπουλος ή Νίκος Ασημος, τραγουδοποιός 38 ετών, βίασε και έδεσε κοντά σε ένα ψόφιο σκυλί, 26χρονη φίλη του, με το πρόσχημα ότι την καλεσε ν' ακούσουν μουσική. Ισχυρίζεται ότι ήθελε να την "κάνει αθάνατη".

15 Ιουνίου: Βιάζεται 40χρονη Σουηδέζα τουρίστρια, από 5 αγνώστους στην περιοχή Αγίων Αποστόλων, στα Χανιά.

19 Ιουνίου: Απόπειρα βιασμού δέχεται 20χρονη ξενοδοχειακή υπάλληλος, σε κεντρικό σημείο της Λάρισας, από τους Νίκο Μίχο 20 χρονών και Γεώργιο Ακριβούλη 19 χρόνων.

22 Ιουνίου: Βιάζεται διαδοχικά και για περισσότερες από 18 ώρες, 15χρονη, σε σπίτι της περιοχής Εξαρχείων από τους: Ευάγγελο Γκαϊτατζή 19 χρόνων, Σπύρο Ντούκα 21 χρόνων, Ανδρέα Γιάγκου 23 χρόνων, Κων/νο Δημητρίου 17 χρόνων, Νασούρ Μουσταρά 26 χρόνων, Μεχμέτ Καρίσμα 26 χρόνων. Μεταξύ αυτών και άλλοι τρεις άγνωστοι, καθώς και η 20χρονη Χρυσούλα Μπουρλιάσκου, που φέρεται ότι ήταν παρούσα στο βιασμό.

22 Ιουνίου: Καταγγέλεται βιασμός από 30χρονη που βιάστηκε από 4 αγνώστους στην Ν. Φιλαδέλφεια Αττικής, πριν 5 μέρες.

Ι Ο Υ Λ Ι Ο Σ

8 Ιουλίου: Με απειλή μαχαιριού έπεσε θύμα ομαδικού βιασμού, 13χρονη, από 4 ανήλικους στο Περιστέρι. Πρόκειται για τον γνωστό της Α.Σ. 15 χρόνων εργάτη, Λευτέρη Π. Μιουρλή 18 χρόνων, φανοποιό, Σ.Σ. 17 χρόνων ναυτικό και Σ.Α. 17 χρόνων αρτοποιό.

13 Ιούλη: Δυο 15χρονοι μαθητές λυκείου, αποπειράθηκαν να βιάσουν συμμαθήτριά τους στο χωριό Μοναστηράκι Εβρου.

15 Ιούλη: Δυο αδέλφια, οι Κων/νος και Αλέξιος Τηγανίτας, 24 και 25 χρόνων αντίστοιχα, κακοποίησαν και ο πρώτος βίασε 19χρονη, σε ερημική τοποθεσία στο Αγρίνιο.

15 Ιούλη: 39 χρονος οικοδόμος βίαζε από τον Ιανουάριο του '87 την 12χρονη κόρη του, σε χωριό της Θεσ/νικής, με αποτέλεσμα η μικρή να μείνει έγκυος.

21 Ιούλη: Ο Κων/νος Παπαβραμόπουλος, 32 χρόνων, βίασε την 20χρονη οικιακή βοηθό του, στο σπίτι του, στην οδό Ορομενδόντος 29, στην Κυψέλη στην Αθήνα.

29 Ιούλη: Ο Δημήτριο Κακάλες, 40 χρόνων, οικοδόμος, βίασε 31χρονη σερβιτόρα, σε ερημική τοποθεσία στην Καστοριά, παρουσία του φίλου του Μιχαήλ Μανδραβέλη 23 χρόνων, οικοδόμου.

30 Ιούλη: Οι Κων/νος Χρυσόπουλος 30 χρόνων, εστιάτορας, κάτοικος Θάσου και ο Κυριάκος Οξυζίδης, 30 χρόνων, έμπορος, κάτοικος Σερρών, αποπειράθηκαν να βιάσουν και ασέλγησαν σε βάρος 20χρονης Νορβηγίδας, στο Πευκάρι Θάσου.

Α Υ Γ Ο Υ Σ Τ Ο Σ

8 Αυγούστου: Βιάζεται 25χρονη Ρουμάνα, απ' τους συμπατριώτες της Ζοζέ Στεφάνωφ 35 χρόνων και Ριντουάν Ταλίτ 29 χρόνων στην Αθήνα.

9 Αυγούστου: 20χρονη βιάζεται από τον Βασίλη Καπόγλου, 23 χρόνων στρατιώτη, στην Ευκαρπία Θεσσαλονίκης. Ο Καπόγλου είχε κατηγορηθεί ξανά για βιασμό πριν 2 χρόνια.

19 Αυγούστου: Μήνυση σε βάρος του συζύγου της Χρ. Παραλέα, κατοίκου Σερρών, άσκησε η σύζυγος του, γιατί την χτύπησε σε οικογενειακό καυγά.

20 Αυγούστου: 24 χρονη ξυλοκοπιέται άγρια στην προσπάθεια της να αποφύγει βιασμό από άγνωστο, στον κήπο του Μουσείου της Αθήνας.

24 Αυγούστου: Ο 20χρονος στρατιώτης Κυριάκος Καστορίδης, από τη Νέα Τυρολόη Σερρών βίασε 17χρονη σε αγροτική περιοχή των Σερρών.

28 Αυγούστου: Ο 47χρονος υδραυλικός Κων/νος Λάζος αποπειράθηκε να βιάσει 55χρονη πελάτισα του, στο σπίτι της στο Σιδηρόκαστρο Σερρών. Επειδή απέτυχε προκάλεσε υλικές ζημιές αξίας 70.000 δραχμών.

Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

1 Σεπτεμβρίου Συλλαμβάνεται ο Αναστάσιος Η. Ζακυνθινός 20 ετών, τραπεζικος υπάλληλος γιατί αποπειράθηκε να βιάσει μέσα στην τουαλέτατου Πεδίου του Αρεως την Μ.Γ. 44 ετών που εργάζεται εκεί ως καθαρίστρια.

6 Σεπτεμβρίου Ο 21χρονος Εμ. Στάγιας, στρατιώτης, κατηγορείται για ληστεία και βιασμό της Α.Π. 22 χρόνων Ιερόδουλης, σε οίκο ανοχής του Μεταξουργείου.
6 Σεπτεμβρίου: Η ιδιωτική υπάλληλος Σ.Σ. 48 χρόνων, δέχεται απόπειρα βιασμού από τον γνωστό της Κων/νο Μιχαλάκη, 36 χρόνων, γεωργό κάτοικο της Κάργιανης Παγγαίου.
7 Σεπτεμβρίου: Τρείς άγνωστοι απαγάγουν και βιάζουν διαδοχικά την 16χρονη Κ.Ι. σε ερημική τοποθεσία, στο Σχιστό Σκαραμαγκά.
7 Σεπτεμβρίου: Καταγγελία ασκήθηκε στην αστυνομία της Κατερίνης, κατά αγνώστου οδηγού φορτηγού, γιατί με απειλή, βίασε την 19χρον Πολωνέζα τουρίστρια Μπ.Κ. σε αγροτική περιοχή της Λάρισας.
8 Σεπτεμβρίου: Καταγγελία ασκήθηκε από τους γονείς 4χρονου κοριτσιού, το οποίο έπεσε θύμα βιασμού από τον 70χρονο συνταξιούχο Πρόδρομο Ν. Πανταρίδη, κάτοικο Ηρακλείου Κρήτης. Η μικρή παρουσίασε ακατάσχετη αιμορραγία.
8 Σεπτεμβρίου: Δυο άγνωστοι στη Φαιστό, παρέσυραν με βία την Γερμανίδα Τουρίστρια Σ.Λ. και την εγκατέλειψαν,

αφού ο ένας τη βίασε παρά φύση.
8 Σεπτεμβρίου: Ο Αγγελος Γ. Αδριουλάκης 25 χρόνων, επιχειρηματίας στο Ηράκλειο, παραπλάνησε την 21χρονη Α. Μ. Μπ., και την μετέφερε με το ΙΧ του σε ξενοδοχείο στα Χανιά, αναγκάζοντάς την εκεί και σε χρήση χασίς.
8 Σεπτεμβρίου: Αγνωστος ηλικίας 20-25 χρόνων, οδηγός μικρού φορτηγού, λήστεψε και βίασε την 20χρονη Δυτικογερμανίδα τουρίστρια Ε.Τ., σε αγροτική περιοχή του χωριού Κλειδίου Ημαθίας.
9 Σεπτεμβρίου: Απόπειρα βιασμού στην Θεσ/νικη, δέχεται η Βουλγάρα φοιτήτρια φαρμακευτικής Χ. Μπρ. 28 χρόνων, από τους γνωστούς της Αιάγκπο Ερνεστ 24 χρόνων από τη Νιγηρία, φοιτητή Νομικής στην Θεσ/νίκη, και τον Ριχαρντ Βεντάστορ 27 χρόνων από την Τανζανία, φοιτητή οικονομικού στη Βάρνα Βουλγαρίας.
10 Σεπτεμβρίου: Ο Γεώργιος Μελίδης, 21 χρόνων υπάλληλος στη ΔΕΗ, κάτοικος Λακκιάς Φλωρίνης, και ο Γεώργιος Ασλανίδης 22 χρόνων εργάτης, κάτοικος Θεσ/νίκης, αποπειράθηκαν να βιάσουν την 22χρονη εργάτρια Β.Ε. κάτοικο Θεσ/νικης, μετά από διασκέδαση των τριών σε νυχτερινό κέντρο, έξω απ' την Θεσ/νίκη. Παρών στην παρέα και ο Ιωάννης Ασλανίδης 30 χρόνων οδηγός νταλίκας, κάτοικος Λάρισας ο οποίος την λήστεψε μετά την απόπειρα βιασμού απ' τους δύο άλλους.
19 Σεπτεμβρίου: Θύμα αποτρόπαιου βιασμού 24χρονη αρχιτέκτων στο Σέιχ Σου στη Θεσ/νικη, από τους: 19χρονο Αθανάσιο Γκούντα στρατιώτη, τον 21χρονο Χαρ. Μαυρίδη υποδηματοποιό, τον 17χρονο εργάτη Παύλο Αποστόλου, τον 19χρονο δέργο Αναστάσιο Κιοσέογλου και τον 19χρονο δέργο Δημ. Πεχλιβανίδη.
15 Σεπτεμβρίου: Ο 30 χρονος Δημήτριος Ε. Λουκάς, υπάλληλος ΟΣΕ απείλησε με μαχαίρι την 20χρονη σύζυγό του Γ.Δ.Κ., στους Αμπελόκηπους Θεσ/νίκης.
15 Σεπτεμβρίου: Ο μαρμαροτεχνίτης Χρυσόστομος Κολτσίδης 30 χρόνων, από το χωριό Φυλάκιο Ορεστιάδος, βίασε την 41χρονη σερβιτόρα Ζ.Μ. σε αγροτική περιοχή του χωριού Κυπρίνος Εβρου.
15 Σεπτεμβρίου: Ο 38χρονος γυναικολόγος μαιευτήρας στην Κέρκυρα, Γεράσιμος Γιαννατος, επιχείρησε να ασελγήσει στην Αγγλίδα τουρίστρια Σ.Α. 21 χρόνων, κατά τη διάρκεια της εξέτασης, στο ιατρείο του.
17 Σεπτεμβρίου: Ο ηλεκρονικός Νίκος Δέλιου, 38 χρόνων, κατοικος Ορεστιάδας, βίασε σε ερημική τοποθεσία στο Διδυμότειχο, την συγχωριανή του αισθητικό Ντ.Ν. 24 χρόνων.
21 Σεπτεμβρίου: Ο 29χρονος Ευστάθιος Σονιάδης βίασε τη γνωστή του Χ.Ν.Σ. 20 χρόνων, στο διαμέρισμά του στην περιοχή Χαριλάου της Θεσ/νίκης.
23 Σεπτεμβρίου: Ο 34χρονος έγγαμος Γιωργος Τσαγκαλίδης αλουμινοκατασκευαστής, βίασε την 25χρονη πρώην φίλη του Α.Ψ., κάτοικο Αντιφιλλίπων Καβάλας.
24 Σεπτεμβρίου: Συνελήφθη ο 25 χρονος Ιωάννης Σταθούλης, ο οποίος κατηγορείται για 3 βιασμούς και ληστείες. Τον αναγνώρισε και ειδοποίησε την αστυνομία ένα απ' τα θύματά του, η 24χρονη νηπιαγωγός Ν.Π.
27 Σεπτεμβρίου: Ο 28χρόνος Γεώργιος Τάσιος, εργάτης, κάτοικος Θεσ/νίκης, βίασε την γνωστή του φοιτήτρια Ζ.Τ. 22 χρόνων.

Βίλμα Μενίκη
Χ. Παράσχου

Εμείς και οι νόμοι.

Οι νόμοι για μας,

εμείς για τους νόμους

Γειά σας,

Συνεχίζοντας την παράθεση των άρθρων του νέου νόμου 1329/1983, πρέπει να κάνουμε μια διόρθωση: Το άρθρο που ρυθμίζει τα του συζυγικού βίου είναι το 1387 και όχι το 1317. Δεν κατάφερα να μάθω, αν το λάθος οφείλεται στον ή στην δαίμονα του "τυπογραφείου"!!!

Τα άρθρα που παρατίθενται και σχολιάζονται σήμερα στη στήλη είναι αρκετά σε αριθμό και μερικά απ' αυτά σημαντικά σε επιπτώσεις στη ζωή μας. Σταματάμε στο άρθρο 1399 και δεν "στρογγυλοποιούμε" τον αριθμό γιατί θεωρούμε το άρθρο 1400 (για τη συμμετοχή του συζύγου στά αποκτήματα κατά τη διάρκεια του γάμου), που ακολουθεί, σημαντικότατο ώστε ν' αφιερώσουμε σ' αυτό, όλη τη στήλη του επόμενου τεύχους.

Συνεχίζουμε λοιπόν με το <u>άρθρο 1388</u>, που ορίζει ότι <u>το επώνυμο</u> των συζύγων δεν μεταβάλλεται με το γάμο, ως προς τις έννομες σχέσεις των συζύγων. Ωστόσο στι ίδιο άρθρο αναφέρεται, ότι στις κοινωνικές τους σχέσεις οι σύζυγοι μπορούν, ο καθένας με την σύμφωνη γνώμη του άλλου, να χρησιμοποιούν το ένα από τα δύο ή και τα δύο επώνυμα.

Με άλλα λόγια, στην ταυτότητά σας, στο εκλογικό σας βιβλιάριο, στο διαβατήριο, στις αιτήσεις σας προς τις διάφορες υπηρεσίες, στα δημόσια έγγραφα γενικώς, πρέπει να χρησιμοποιείτε το επώνυμο που είχατε από τότε που γεννηθήκατε, το ΕΠΩΝΥΜΟ ΣΑΣ. Στις επισκεπτήριες ή ευχετήριες κάρτες, στις συστάσεις και αλλού, μπορείτε να χρησιμοποιείτε το επώνυμο το συζύγου σας ή και τα δύο, εφ' όσον συμφωνεί και ο άλλος σύζυγος.

Ο χαρακτήρας της διάταξης αυτής που αναγνωρίζει και στις γυναίκες το επώνυμο σαν στοιχείο της προσωπικότητάς τους και κατοχυρώνει χωρίς παρεκκλίσεις το δικαίωμα τους να το χρησιμοποιούν εφ' όρου ζωής, είναι απόλυτα σύμφωνος με την αρχή και συνταγματική επιταγή για την ισότητα. Αν μάλιστα σκεφτούμε πως με την διάταξη του παλιού οικογενειακού δικαίου, η γυναίκα μετά το γάμο υποχρεωνόταν να φέρει το επώνυμο του συζύγου της, το "βήμα προς τα μπρος" είναι δεδομένο. Στην καθημερινή ζωή η παλιά διάταξη είχε σαν αποτέλεσμα μια γυναίκα με δυο γάμους, να έχει χρησιμοποιήσει στη ζωή της τρία επώνυμα, χωρίς να υπολογίσουμε σ' αυτά την επαναφορά σε ισχύ του πατρικού της επωνύμου στο χρονικό διάστημα που μεσολαβούσε μεταξύ των γάμων της. Τελικά ΠΟΙΑ ήταν η γυναίκα αυτή;

Πρέπει επίσης ν' αναφέρουμε πως σύμφωνα με μια μεταβατική διάταξη του νέου νόμου, δινόταν το δικαίωμα σε όσες γυναίκες είχαν τελέσει γάμους προ του 1983, να ανακτήσουν το παλιό τους επώνυμο εφ' όσον έκαναν αίτηση μέσα σ' ένα χρόνο από τη δημοσίευση του ν. 1329/83, δηλαδή μέχρι τον Φεβρουάριο του 1984.

Επειδή η προθεσμία αυτή σε συνδυασμό με την ελλειπέστατη ενημέρωση προκάλεσαν διαμαρτυρίες από πολλές γυναίκες που δεν πρόλαβαν να κάνουν αίτηση για αλλαγή του επωνύμου τους, δημοσιεύτηκε με τον ν. 1649/86 διάταξη που κατάργησε την προθεσμία. ΣΗΜΕΡΑ λοιπόν, εκτός από τις γυναίκες που τέλεσαν γάμο μετά τον Φεβρουάριο του 1983 και διατηρούν ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ το επώνυμο που είχαν από τη γέννηση τους, **<u>όλες οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να ανακτήσουν το επώνυμο που είχαν πριν το γάμο τους, οποτεδήποτε το θελήσουν, χωρίς προθεσμίες.</u>**

Το σχόλιο που ακολουθεί συνίσταται στην επισήμανση του γεγονότος ότι εκατοντάδες γυναίκες και άνδρες αγνοούν την παραπάνω διάταξη και όταν την πληροφορούνται εξακολουθούν να την αρνούνται, να την αμφισβητούν. Η δικαιολογία που προβάλλεται είναι πως δεν είναι δυνατόν ο νόμος να στερεί την γυναίκα από το "δικαίωμα" να παίρνει το επώνυμο του συζύγου της όταν το "θέλει". Και το ερώτημα: ποιούς βαρύνει η ευθύνη για την έλλειψη πληροφόρησης, αλλά και την έλλειψη συνειδητοποίησης, κυρίως από την πλευρά των γυναικών, της ανάγκης να προσδιορίζονται οι γυναίκες σαν αυτόνομα και αυθύπαρκτα όντα μέσα στην κοινωνία;

Στα <u>άρθρα 1389</u> και <u>1390</u> όπως ισχύουν σήμερα, περιέχονται προσαρμοσμένες στην αρχή της ισότητας οι διατάξεις για την διατροφή μεταξύ συζύγων και για τα βάρη του γάμου.

Το άρθρ. 1389 μιλά για την υποχρέωση των συζύγων να συνεισφέρουν από κοινού, ανάλογα με τις δυνάμεις του ο καθένας, στην αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας, είτε με την προσωπική εργασία, είτε με τα εισοδήματα και την περιουσία τους.

Το άρθρ. 1390 προσδιορίζει και συγκεκριμενοποιεί τις υποχρεώσεις των συζύγων: σε αμοιβαία υποχρέωση για διατροφή, σε κοινή υποχρέωση για διατροφή των παιδιών τους, σε υποχρέωση για συμβολή τους στην λει-

τουργία του κοινού οίκου. Ολες αυτές οι υποχρεώσεις είναι ανάλογες με τις συνθήκες της οικογενειακής ζωής.

Στα παραπάνω άρθρα γίνεται μια προσπάθεια να "ομορφήνει" λίγο ο γάμος, απαλείφεται η έκφραση "βάρη του γάμου" που υπήρχε στις διατάξεις του παλιού νόμου, και συγχρόνως ανατίθετα η εκπλήρωση των υποχρεώσεων και στους δύο συζύγους. Κανενός η συμβολή δεν είναι βοηθητική. Ετσι αναγνωρίζεται ή πρέπει ν' αναγνωρίζεται σαν συνεϊσφορά στις ανάγκες της οικογένειας η εργασία στο σπίτι, η ανατροφή των παιδιών, η βοήθεια στο επάγγελμα του άλλου συζύγου κλπ.

Το θέμα ξεφεύγονται από τον νομοθέτη, παίρνει διαστάσεις εξαιρετικού ενδιαφέροντος εφ' όσον θα χρειαστεί να αξιολογηθεί και να αποτιμηθεί σε χρήμα η εργασία στο σπίτι, η ανατροφή των παιδιών, η βοήθεια στο επάγγελμα του άλλου συζύγου. Η πλειοψηφία των δικαστικών αποφάσεων πάντως αποτιμά την αξία της οικιακής εργασίας στο ποσό των 25.000 δραχμών περίπου, δηλαδή στο μισθό του ανειδίκευτου εργάτη.

Στο <u>άρθρο 1391</u> ρυθμίζεται το θέμα της καταβολής της διατροφής μεταξύ συζύγων σε περίπτωση διάστασής τους ενώ στο επόμενο <u>άρθρο 1392</u>, παραπεμπόμαστε σε διατάξεις που θα μας απασχολήσουν αργότερα αλλά βρίσκουν εφαρμογή προκειμένου να υπολογιστεί η οφειλόμενη διατροφή μεταξύ των συζύγων σε περίπτωση διάστασή τους.

Στο <u>άρθρο 1393</u> ρυθμίζεται η χρήση της οικογενειακής στέγης σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης των συζύγων. Εδώ πρέπει να επισημάνουμε πως το δικαστήριο έχει την δυνατότητα να παραχωρήσει το δικαίωμα χρήσης της οικογενειακής στέγης σ' έναν από τους δυο συζύγους ανεξάρτητα από το ποιός απ' αυτούς είναι κύριος ή έχει το δικαίωμα χρήσης απέναντι στον κύριο. Είναι δυνατό και επιδιώξιμο, να ζητήσει ο ένας από τους δύο συζύγους να παραμείνει αυτός, στο μέρχι προ ολίγου κοινό, συζυγικό σπίτι, ακόμη κι αν αυτό αποτελεί ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ, ή αν το μισθωτήριο συμβόλαιο έγινε στο όνομα του άλλου συζύγου.

Είναι δε σκόπιμο οι δικηγόροι που έχουν αναλάβει την υποστήριξη γυναικών σε ανάλογες υποθέσεις, να λαμβάνουν υπ' όψη τους την ιδιαιτερότητα της σχέσης που οι περισσότερες γυναίκες -και όχι μόνο οι μη εργαζόμενες- αναπτύσσουν με το χώρο του σπιτιού και να διεκδικούν για αυτές -εφ' όσον φυσικά το θέλουν οι ίδιες- την παραμονή τους στην μέχρι τότε οικογενειακή στέγη.

Τα <u>άρθρα 1394</u> και <u>1395</u> ρυθμίζουν την τύχη των κινητών πραγμάτων που ανήκουν στον ένα από τους δύο συζύγους αλλά χρησιμοποιούνται και από τους δυο στη διάρκεια της συμβίωσης. Τα κινητά δικαιούται να τα παραλάβει ο σύζυγος που του ανήκουν. Καταργείται έτσι η δυνατότητα της γυναίκας να κρατήσει την οικοσκευή, αλλά δίνεται στο σύζυγο η δυνατότητα ανεξάρτητα από το φύλο του, να παραλάβει από το κοινό σπίτι, όσα κινητά του είναι αναγκαία για την χωριστή εγκατάσταση του, εφ όσον το επιβάλλουν λόγοι επιείκειας.

Με το άρθρο 1395 κατανέμεται <u>η χρήση</u> των κινητών πραγμάτων προσωρινά και προβλέπεται μάλιστα δυνατότητα επιδίκασης αποζημίωσης υπέρ του συζύγου που θα υποχρεωθεί -από το δικαστήριο- να παραχωρήσει στον άλλο την χρήση κάποιου κινητού πράγματος του οποίου είναι κύριος.

Με το άρθρο 1396 καθιερώνεται η υποχρέωση των συζύγων να δείχνουν, κατά την εκπλήρωση των αμοιβαίων υποχρεώσεων τους, την ίδια επιμέλεια που δείχνουν για τις προσωπικές τους υποθέσεις και τέλος με το άρθρο 1397 καθιερώνεται η περιουσιακή αυτοτέλεια των συζύγων.

Το τι ακριβώς σημαίνει περιουσιακή αυτοτέλεια και πόσο περιορίζεται αυτή η αυτοτέλεια από τις άλλες διατάξεις του νέου νόμου θα το δούμε στο επόμενο τεύχος που θα ασχοληθούμε με τις διατάξεις που αφορούν τα "περιουσιακά" των συζύγων.

Μαρία Τσιουτάνη

πρό(σ)κληση
για μια κοινή απόφαση αλλιώτικη απ' τις άλλες!

Λοιπόν, για όσες δεν το ξέρουν, εδώ έχουμε να κάνουμε μ' ένα βιβλιοπωλείο αλλιώτικο απ' τα άλλα.

Ξεκίνησε να λειτουργεί πριν 4 χρόνια από δυο κοπελιές της Ομάδας Γυναικών Φιλοσοφικής και μετά από το SOS που εκπέμψανε το Γενάρη του '85, μαζευτήκαμε και το αναλάβαμε 13 τον αριθμό -ίσως εκεί να οφείλεται μια κάποια γρουσουζιά.

Φτιάχτηκε έτσι μια ομάδα αλλιώτικη απ' τις άλλες· κατ' αρχήν για να κρατηθεί το βιβλιοπωλείο -εκεί συμφωνούσαμε όλες- και για τα υπόλοιπα... βλέπαμε. Εκεί, διαφορετικές κατά καιρούς ανάγκες, διαθέσεις και δυνατότητες δημιούργησαν κάποια προβλήματα.

Η δράση του;

Εκθέσεις: για την αντισύλληψη, για τις διακοπές, για τη γυναίκα στο μεσοπόλεμο, γυναικείο παζάρι... και,

- Αρκετές εκδηλώσεις: παρουσίαση βιβλίων, για τις Τούρκισσες και Κούρδισες πολιτικούς πρόσφυγες, για το φεμινισμό στο μεσοπόλεμο, και,
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες με άλλες ομάδες (για την Κ. Κολιτσοπούλου, για βιασμούς, για τις εκτρώσεις, για τα Εξάρχεια το '86, και,
- Λειτουργία ομάδων στο χώρο του βιβλιοπωλείου (μεταφραστικής, αυτοάμυνας, για τη γυναίκα και τη δικαιοσύνη, για τη γυναίκα και τη βία στην οικογένεια, για τη γυναίκα και το φόβο, και,
- Προσπάθεια -αποτυχημένη ομολογουμένως- να λειτουργήσει στο χώρο του μαγαζιού καφενείο-στέκι, και διανομή τιγρέ γατιών (η Σεράχ μας αποδείχτηκε παραγωγικότατη), και,
- Αρχείο: έχουμε δυο Αννες αλλιώτικες απ' τις άλλες που μαζεύουν, ξεκολλάν, κόβουν, ξεκοκκαλίζουν και ταξινομούν οτιδήποτε χαρτικό με αποτέλεσμα τη δημιουργία αρχείου με καταγραμένο όλο το υλικό των τελευταίων 4 χρόνων (και αρκετό των προηγούμενων) από εφημερίδες και περιοδικά.

Και κουβέντες μεταξύ μας...

Ολες μισούμε τις συζητήσεις που καταλήγουν στο πώς θα πληρωθεί το νοίκι, το νοίκι όμως πρέπει να πληρωθεί.

Ολες κατά καιρούς συμφωνούμε ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με κάτι σαν "χόμπι" (δουλεύουμε σε μια και δυο δουλειές για να το... τρέφουμε) ακριβό κι αλλιώτικο από τ' άλλα γιατί αναφέρεται σ' ένα κίνημα.

Ολες συμφωνούμε να υιοθετήσουμε συμπεριφορές αλλιώτικες απ' τις προηγούμενές μας. Να γίνουμε και λίγο "κακές". Να εξηγήσουμε σ' όλον αυτόν τον κόσμο που καθημερινά μπαινοβγάνει στο Αρχείο για παντός είδους εργασίες ότι το κατοστάρικο που του ζητάμε δεν είναι δείγμα εμπορευματοποίησης ή κερδοσκοπίας από μέρους μας. Να δώσουμε σ' όλον αυτόν το κόσμο, που στραβομουτσουνιάζει γιατί δεν έχουμε πολλά βιβλία, να καταλάβει ότι -αν και πολύ γουστάρουμε την ανατροπή του- ο καπιταλισμός υπάρχει ακόμα και άρα τα πολλά βιβλία χρειάζονται μεγάλο κεφάλαιο και πολλή πελατεία και πάει λέγοντας. Να εξηγήσουμε σ' όλες αυτές τις γυναίκες του κινήματος που ελαφρά τη καρδία, μας λένε ένα "τι ωραία που υπάρχει το βιβλιοπωλείο" και φεύγουν κουνώντας τα χέρια τους (επειδή κάπου αλλού θα τους κάνουν μεγαλύτερη έκπτωση), ότι το βιβλιοπωλείο χρειάζεται στήριγμα αν θέλουν να εξακολουθήσει να υπάρχει και ότι τέλος πάντων στο εξωτερικό όλα αυτά που υπάρχουν διατηρούνται είτε χάρη στις επιχορηγήσεις, είτε γιατί τα περί το κίνημα άτομα έχουν μάθει να βάζουν το χέρι στην τσέπη, κι ότι δεν φθάνει μόνο η καλή διάθεση και το πείσμα της όποιας, πλην όμως πτωχής 10μελούς ομάδας για να κρατηθούν αυτές οι προσπάθειες.

Συμφωνούμε επίσης ότι για διάφορους λόγους, την εποχή που διανύουμε ένας χώρος ανοιχτός σαν το βιβλιοπωλείο, μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο και πρέπει να διατηρηθεί. Οτι η όλη ιστορία δεν αφορά μόνο εμάς κάτι άρα ότι απευθυνόμενες στις υπόλοιπες γυναίκες για μια ενίσχυση, αυτό δεν σημαίνει ζητιανιά.

Οτι τέλος πάντων ήρθε ο καιρός να παρθεφί μια απόφαση κι από τις άλλες γυναίκες για να μην πάρουμε εμείς μια απόφαση αλλιώτικη απ' τις προηγούμενες και το κλείσουμε προκειμένου να μη μας "κλείσουν" σε νευρολογική κλινική.

Οκτώβρης '87
4 χρόνια Βιβλιοπωλείο των Γυναικών
Χρόνια μας πολλά;

ΠΟΛΙΧΝΗ: Φλίππερ και αστυνομική "παιδαγωγική"...

Να πώς δημιουργείται και εμφυτεύεται ο φόβος της εξουσίας και του τιμωρού κράτους στη συνείδηση των παιδιών.

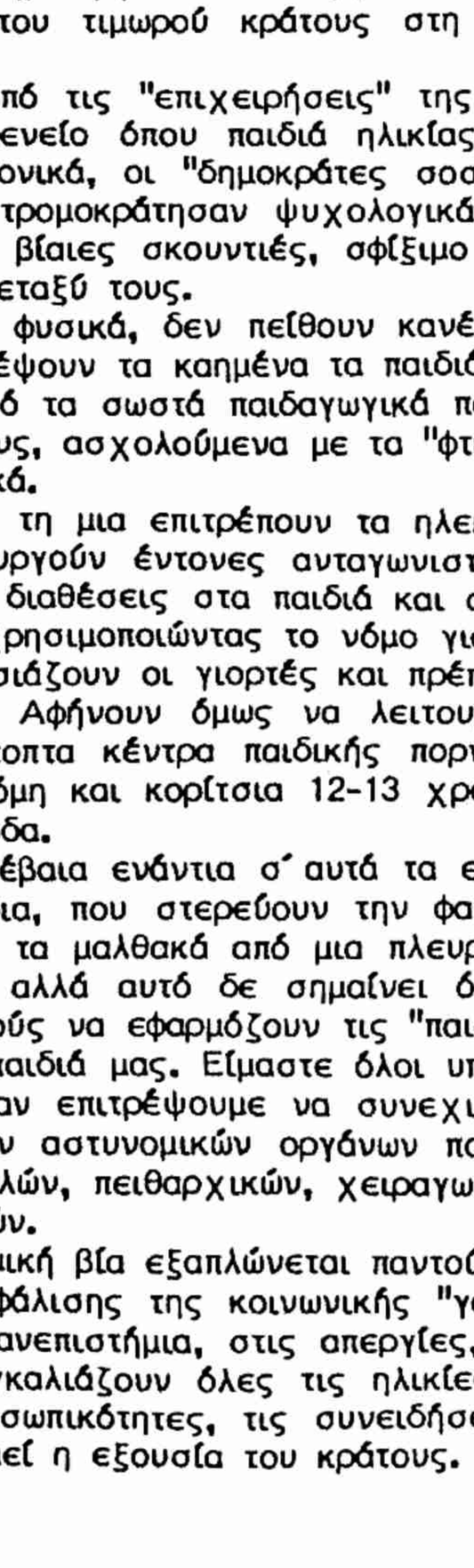
Σε μια από τις "επιχειρήσεις" της αστυνομίας σε συνοικιακό καφενείο όπου παιδιά ηλικίας 10-18 χρόνων έπαιζαν ηλεκτρονικά, οι "δημοκράτες σοσιαλιστές" αστυνομικοί "μας", τρομοκράτησαν ψυχολογικά και χειροδίκησαν (σπρωξιές, βίαιες σκουντιές, σφίξιμο παιδικών κεφαλιών ανά δύο μεταξύ τους.

Ολα αυτά φυσικά, δεν πείθουν κανένα, ότι γίνονται για να προστατέψουν τα καημένα τα παιδιά που αποπροσανατολίζονται από τα σωστά παιδαγωγικά παιγνίδια και από το διάβασμα τους, ασχολούμενα με τα "φτηνά" αλλά δαπανηρά ηλεκτρονικά.

Γιατί από τη μια επιτρέπουν τα ηλεκτρονικά παιγνίδια, που δημιουργούν έντονες ανταγωνιστικές, πολεμικές και σεξιστικές διαθέσεις στα παιδιά και από την άλλη τα τρομοκρατούν χρησιμοποιώντας το νόμο για το όριο ηλικίας, επειδή πλησιάζουν οι γιορτές και πρέπει να μαζέψουν τα δώρα τους. Αφήνουν όμως να λειτουργούν ελεύθερα λέσχες και ύποπτα κέντρα παιδικής πορνείας (όπου εκπορνεύονται ακόμη και κορίτσια 12-13 χρόνων), απ΄ το οποία έχουν έσοδα.

Είμαστε βέβαια ενάντια σ΄ αυτά τα επικίνδυνα ηλεκτρονικά παιγνίδια, που στερεύουν την φαντασία των παιδιών, κάνοντάς τα μαλθακά από μια πλευρά και επιθετικά από μια άλλη, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι θα αφήσουμε τους αστυνομικούς να εφαρμόζουν τις "παιδαγωγικές" τους μεθόδους στα παιδιά μας. Είμαστε όλοι υπεύθυνοι, γονείς και δάσκαλοι, αν επιτρέψουμε να συνεχιστούν οι βίαιες αυθαιρεσίες των αστυνομικών οργάνων που διαφορφώνουν χαρακτήρες δειλών, πειθαρχικών, χειραγωγημένων και φοβισμένων παιδιών.

Η αστυνομική βία εξαπλώνεται παντού, όταν οι άλλες "μέθοδοι" εξασφάλισης της κοινωνικής "γαλήνης" αποτυγχάνουν. Στα πανεπιστήμια, στις απεργίες, ακόμη και στα ηλεκτρονικά, αγκαλιάζουν όλες τις ηλικίες, συνδιαμορφώνοντας τις προσωπικότητες, τις συνειδήσεις, τους "πολίτες" που επιθυμεί η εξουσία του κράτους.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΑΣΤΕΓΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Δεν έχεις σπίτι και ζητάς;
Αν δε σου δίνουνε έλα να το καταλάβεις.
Τετάρτη 25 Νοέμβη. Κατάληξη της πανεκπαιδευτικής πορείας σε σπίτι στην οδό Αρμενοπούλου 10.
Λένε ότι ανήκε σε ιδιώτη που το είχε άδειο για 9 ολόκληρα χρόνια. Κι εμείς ψάχνουμε για κεραμίδια. Δικηγόρος ο τύπος σκούρα τα πράγματα... Χρειαζόμαστε συμπαράσταση.

Είμαστε 18 άστεγοι, αλλά άπειροι έρχονται για συμπαράσταση. Απ΄ τους 18 μόνο 2 γυναίκες, αλλά δυναμικές. Προβλήματα ίσως υπάρξουν ανάλογα με το πώς θα τη δει την ιστορία, ο υπόλοιπος αντρικός πληθυσμός...

Κι αν υπάρξουν, οι δυο θα ξεκινήσουν νέα κατάληψη, σ΄ ένα από τα 800 ακατοίκητα σπίτια της Θεσσαλονίκης.

Και για το σοβαρό της υπόθεσης ζητάμε την δημιουργία καταλόγων αστέγων, ιδιαίτερα με θηλυκά μέλη.

Η μια απ΄ τις δυο

Η Κατίνα εύχεται καλή τύχη στη νέα κατάληψη και χρόνια πολλά στην παλιά (της λεωφόρου Νίκης 39), που έκλεισε αυτό το μήνα δύο χρόνια ζωής.

Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α

"Ξύλο παραδεισένιο"

Περίπου 1000 Τουρκάλες, διαμαρτυρήθηκαν μιά εβδομάδα μετά την ημέρα της μητέρας, στην Κωνσταντινούπολη, ενάντια στην άποψη ότι το ξύλο εναντίον των γυναικών από τους συζύγους, είναι μιά φυσιολογική πράξη.

Βασικά ήθελαν να κάνουν αυτή τη διαμαρτυρία σαν έναν εναλλακτικό γιορτασμό της ημέρας της μητέρας, αλλά επειδή στις 10 Μαίου, βρισκόταν στην Κων/πολη ο Τούρκος πρωθυπουργός, η αστυνομία δεν έδινε άδεια στις γυναίκες να την πραγματοποιήσουν εκείνη τη μέρα.

Η εκδήλωση αυτή οργανώθηκε από το γυναικείο περιοδικό Feminist και από μιά αριστερή ένωση γυναικών που τώρα πρόσφατα ιδρύθηκε. Τα συνθήματα που ήταν γραμμένα στα πλακάτ, είχαν σχέση κυρίως με την παροιμία: "το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο". Οι γυναίκες έδειξαν καθαρά πως δεν θέλουν αυτόν τον παράδεισο και πως πρέπει να μπεί τέλος στο "δικαίωμα" των ανδρών να δέρνουν τις γυναίκες τους.

Μια γνωστή, ενεργή φεμινίστρια η Sirkin Tekeli, διάβασε ένα κομμάτι από το Κοράνι, το οποίο συνιστά το ξύλο εναντίον των γυναικών. Εκτός από αυτό κριτικάρισε τις παραδοσιακές Τουρκικές γυναικείες οργανώσεις οι οποίες είχαν εκλέξει την Sempra Ozal, σύζυγο του σημερινού πρωθυπουργού της Τουρκίας, σαν μητέρα της χρονιάς 1987. Η Sempra Ozal είχε πεί σε μιά συνέντευξη στο γυναικείο περιοδικό Kadinca, πως τα σπίτια κακοποιημένων γυναικών δεν ταιριάζουν στην Τούρκικη κοινωνία, επειδή αυτή δέχεται το ξύλο σαν κάτι φυσικό.

Είναι η πρώτη φορά που οι Τουρκάλες βγήκαν στον δρόμο για να διαμαρτυρηθούν ενάντια σε μιά υπόθεση, η οποία έχει τόσο ξεκάθαρα σχέση με τη δική τους θέση στην κοινωνία. Πριν από την εγκαθίδρυση της χούντας το 1980, γίνονταν μεν διαδηλώσεις γυναικών, αλλά αυτές είχαν σχέση συνήθως με τις οικονομικές συνθήκες, ή την πολιτική κατάσταση.

Σ' αυτή την διαδήλωση στην Κων/πολη, συμμετείχαν και 150 περίπου άνδρες. Επρεπε όμως να περπατούν πίσω από τις γυναίκες και τους ζήτησαν να αφήσουν σ' εκείνες να φωνάζουν τα συνθήματα.

OPZIJ, Ιούλιος-Αυγουστος '87.

Α Ν Δ Ο Ρ Α

ΕΚΤΡΩΣΗ Ή ΦΟΝΟΣ;

Η 7 μηνών έγκυος Πορτογαλλίδα Maria Olimpia Borgues Concienco (25 χρονών) και ο φίλος της Luis Antonio, από το κρατίδιο της Ανδόρα, οι οποίοι συζούσαν, μάλωσαν τον προηγούμενο μήνα, τόσο πολύ για το μέλλον του αγέννητου παιδιού τους, ώστε η γυναίκα αυτοπυροβολήθηκε στην κοιλιά με ένα πιστόλι.

Ο φίλος της της είχε πει, ότι ναι μεν ήθελε να βοηθήσει οικονομικά στα έξοδα για την περιποίηση του παιδιού, αλλά πως δεν ήθελε επ' ουδενί λόγο να την παντρευτεί.

Στο νοσοκομείο οι γιατροί κατόρθωσαν να σώσουν την ζωή της γυναίκας, όχι όμως και του παιδιού. Η Maria Olimpia έμεινε 4 βδομάδες στο νοσοκομείο, για να συνέλθει από τα τραύματά της και ήλπιζε να γυρίσει αμέσως μετά στο σπίτι της, αλλά το δικαστήριο διέταξε τη προφυλάκιση της, έτσι αντί να βρεθεί στο σπίτι της, βρέθηκε στην φυλακή.

Ο δικαστής θέλησε να ερευνήσει αν τίθεται στην περίπτωση αυτή θέμα φόνου ή έκτρωσης. Κρίμα γι' αυτήν, αλλά για την τελική απάντηση θα πρέπει να περιμένει ακόμα λίγο. Η μικρή αυτή μοναρχία στα Πυρηναία, που έχει 20.500 κατοίκους, δεν έχει δικό της ποινικό κώδικα. Οι δικαστές βασίζονται συνήθως πριν βγάλουν μιά απόφαση, στον Ισπανικό ή [illegible] Γαλλικό νόμο και αν δεν μπορούν να βγάλουν άκρη, τότε ανατρέχουν στο παλιό Ρωμαϊκό δίκαιο. Μέχρι τώρα, ο δικαστής δεν προχώρησε πέρα από το να εξακριβώσει ότι αυτή η περίπτωση, είναι μιά πολύ δύσκολη υπόθεση. Εκτός από την γυναίκα στη φυλακή είναι κι ο φίλος της κατηγορούμενος ως ηθικός αυτουργός.

OPZIJ, Οκτώβριος '87

Ελευθεροτυπία Νοέμβρης '87

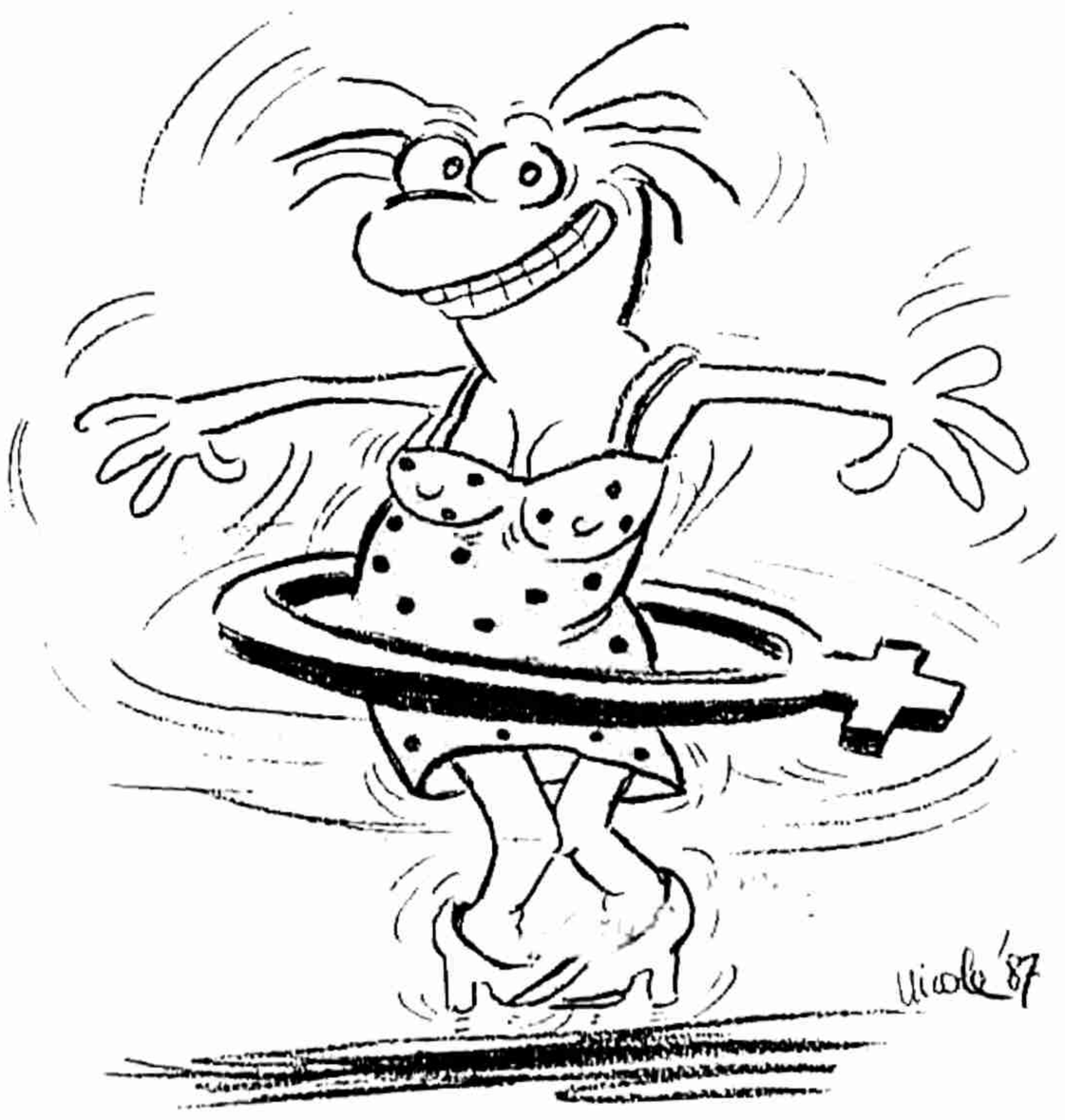
«Προσοχή είμαι βιαστής»

ΔΙΚΑΣΤΗΣ του Πόρτλαντ επέβαλε με απόφασή του σε έναν βιαστή παιδιών, να έχει επί πέντε χρόνια πινακίδα στο σπίτι του και στο αυτοκίνητό του, στην οποία με μεγάλα γράμματα θα αναφέρεται: «Επικίνδυνος, ένοχος σεξουαλικού αδικήματος. Απαγορεύεται να έρθει σε επαφή με παιδιά».

Ο Ρίτσαρντ Μπέιτμαν δεν καταδικάστηκε παρά σε ένα μόνο χρόνο φυλάκισης και πέντε χρόνια επιτήρησης, γιατί οι φυλακές του Ορεγκον ήταν υπερπλήρεις. Σημειώνεται ότι το 1979 είχε καταδικαστεί ξανά για παρόμοια υπόθεση.

Ο Μπέιτμαν θα αφεθεί ελεύθερος την ερχόμενη εβδομάδα και ο δικαστής κατέληξε στην απόφαση που προαναφέρθηκε, μετά από σωρεία επιστολών διαμαρτυρίας για την επιείκεια που έχει επιδειχθεί.

Παράδειγμα προς μίμηση...

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΟΜΜΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΚΙΝΟ

"Η Ακίνο δεν αλλάζει τίποτα προς όφελος των γυναικών. Που και που στρέφεται ακόμα και εναντίον τους. Δεν θα είχε μεγάλη διαφορά αν ήταν άντρας. Μερικές φτωχές γυναίκες λένε ακόμα, πως η κατάσταση είναι χειρότερη απ' ότι ήταν στην περίοδο του Μάρκος".

Ετσι λέει η Luz C. Hagan, επικεφαλής ενός τμήματος της Εθνικής Κίνησης Γυναικών Gabriela, στις Φιλιππίνες. Ηταν πρόσφατα στην Ευρώπη για να δώσει δημοσιότητα στο κόμμα γυναικών Καίβα (στην κυριολεξία: γυναίκες για την μητρική χώρα), το οποίο ιδρύθηκε τον Οκτώβρη του 1986 για ν' αποκτήσουν πραγματική επιρροή στις αποφάσεις που παίρνονται στην πολιτική, και να δώσουν ώθηση στις γυναίκες να ιδρύσουν στην χώρα τους ένα πολιτικό κόμμα για γυναίκες. Η Luz λέει: "Αυτό που έκανε το γυναικείο κίνημα πολύ πετυχημένο στις Φιλιππίνες, είναι πως δεν διαχωρίζουμε τα γυναικεία θέματα από τη γενική κατάσταση της χώρας μας. Δουλεύουμε σε τρία επίπεδα: Ενάντια στην γενική καταπίεση των αντρών και των γυναικών στην χώρα μας, επειδή είμαστε χώρα του τρίτου κόσμου και επειδή ζήσαμε 20 χρόνια κάτω από ένα δικτάτορα· ενάντια στην καταπίεση σε κάθε τομέα ξεχωριστά, π.χ. ενάντια στην κατώτερη θέση της αγρότισσας και της εργάτριας στις φυτείες και τέλος ενάντια στην καταπίεση που δεχόμαστε εμείς σαν γυναίκες".

"Στην αρχή είμασταν πολύ ευχαριστημένες, που είχε έρθει στην εξουσία μια γυναίκα, αλλά τώρα ξέρουμε πως δεν έχει καμμιά διαφορά. Πιστεύαμε πως οι γυναίκες ήταν ειρηνίστριες. Αλλά η Ακίνο λέει το αντίθετο με τις πράξεις της, κήρυξε τον πόλεμο ενάντια στους δικούς της ανθρώπους. Υποστηρίζει τις βίαιες οργανώσεις οι οποίες θέλουν να εξαφανίσουν τους τάχα κομμουνιστές, και έχει ζητήσει από τις ΗΠΑ μεγαλύτερη στρατιωτική βοήθεια. Το κόμμα μας είναι ενάντια στις στρατιωτικές βάσεις στην χώρα μας, λόγω της πιθανότητας ατυχημάτων από τα πυρηνικά όπλα που έχουν αποθηκευτεί εκεί. Λόγω της πορνείας η οποία γίνεται πολύ γύρω από τις βάσεις και έχει σαν συνέπεια την εξάπλωση του AIDS. Και επειδή προστατεύονται οι πολυεθνικές εταιρίες μέσω αυτών των βάσεων. Οι πολυεθνικές είναι εκμεταλλευτές, ειδικά για τις γυναίκες. Παίρνουν πιο λίγο μισθό από τους άντρες και πρέπει να δουλεύουν κάτω από άσχημες συνθήκες."

Η Ακίνο δεν εκλέχθηκε αλλά διορίστηκε. Η Luz βρίσκει σημαντικό πως υπάρχουν τουλάχιστον άντρες γυναίκες στην κυβέρνηση, οι οποίοι εκλέχθηκαν απ' το λαό για να αλλάξουν τους νόμους προς όφελος του λαού. Το Μάιο εκλέχθηκαν τα μέλη της Γερουσίας και του Κογκρέσου (η νομοδοτική εξουσία). Το Αύγουστο έγιναν δημοτικές εκλογές. Η Καίβα και στις δυο εκλογές κατέβασε γυναίκες υποψήφιες. Το 1992 θα εκλέξει ο λαός, άν όλα πάνε καλά, έναν καινούργιο πρόεδρο.

μματα χρα

Απ' αυτό το τεύχος ανοίγουμε στήλη αλληλογραφίας. Θεωρούμε ότι οι απόψεις των αναγνωστριών είναι πολύ σημαντικές και πρέπει να δημοσιεύονται και ζητήθηκε κι από τις ίδιες επίσης. Τις ευχαριστούμε για την ανταπόκριση και το ενδιάφερον, καθώς και του άντρες που μας έγραψαν.

Θα παρακαλούσαμε πολύ, τα γράμματα να είναι όσο το δυνατόν πιο καθαρογραμμένα για να αποφεύγονται τα λάθη, σύντομα για να δημοσιεύονται όλα και επώνυμα ή με κάποια αρχικά.

Ξεφυλλίζοντας το περιοδικό σταμάτησα σ' ένα κείμενο για το σημείο G, της Μαίρης Καφκά, κι αυτό γιατί μ' ενδιαφέρει και μένα αυτή η ιστορία. Έτυχε να διαβάσω το ομώνυμο βιβλίο και κάποια άλλα κείμενα σε διάφορα περιοδικά, προσπαθώντας να ενημερωθώ καλύτερα. Ο λόγος που θέλησα να γράψω αυτό το γράμμα είναι γιατί υπάρχουν κάποια σημεία διαφωνίας μου με το κείμενο. Θεωρώντας ότι ένας από τους λόγους που εκδίδεται αυτό το περιοδικό είναι για να γίνει κάποια ζύμωση, όπως και για την προβολή διαφορετικών απόψεων, θέλησα έτσι να εκφράσω και 'γω τη δική μου.

Η γενική εικόνα που προσφέρει το κείμενο είναι πολύ επιθετική και ειρωνική απέναντι στο αντίθετο φύλο, με μια μόνο αναφορά στο γενικότερο πολιτιστικό και κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ζούμε, αναθέτοντας έτσι όλη την ενοχή σε κάτι πολύ περιορισμένο κι όχι γενικό.

Ειδικότερα σταμάτησα σε μια φράση: 8§, σελ. 17: "Το πρόβλημά μας βρίσκεται... ζωνών". Σίγουρα η σεξουαλικότητα είτε αυτή είναι γυναικεία είτε ανδρική (το δεύτερο δε φαίνεται πουθενά) δεν είναι θέμα μιας ψυχρής τεχνικής. Το συναίσθημα είναι αυτό που παίζει τον κύριο ρόλο, αλλά αυτό δεν είναι λόγος για ν' αρνείται κανείς την έρευνα. Η σεξουαλική απόλαυση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το αντίστοιχο πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο βιώνεται. Πολιτικό και προσωπικό είναι αλληλένδετα και ας μη ξεχνάμε ότι υπεύθυνο γι' αυτή τη σύνδεση είναι το γυναικείο κίνημα. Αν δεχτούμε ότι ελεύθερη σεξουαλική έκφραση όχι μόνο των γυναικών αλλά του κάθε ανθρώπου ανεξαρτήτως φύλου και ηλικίας, δε μπορεί ν' αναπτυχθεί στις υπάρχουσες συνθήκες, πρέπει απαραίτητα να κάνουμε και κάποιες προτάσεις για το πώς θα φτάσουμε στις επιθυμητές συνθήκες.

Δεν αρκεί ν' αναθεματίζουμε τους άντρες (Βλέπω άσκοπη την ειρωνία στην 11§ "και ω, τι ευτυχία... φωλιά του!!" Νομίζω πως μ' αυτό τον τρόπο βγάζουμε πρώτα την ευθύνη από πάνω μας, την ευθύνη που έχουμε σα γυναίκες στη συνέχιση αυτής της ιστορίας των διαφορετικών ρόλων άντρα-γυναίκας και δεύτερο αποκόπτουμε το πρόβλημα των δυο φύλων από το πολιτικό πλαίσιο στο οποίο ανήκει.

Δεν αρκεί να ψάξει ο καθένας-μια μέσα του-της, προσπαθώντας μια αυτοανάλυση, ένα προσωπικό ξεγύμνωμα και καταπολέμιση των άφθονων φόβων. Είναι αναγκαίο να μάθουμε και πώς λειτουργούμε οργανικά κι αυτό θα γίνει μέσα από κάποια έρευνα κι όχι απλή επιμονή στα όσα ήδη είναι γνωστά.

Μέχρι τώρα ξέραμε πως κολπικός οργασμός δεν υπάρχει και πως οργασμικό κέντρο αποτελεί η κλειτορίδα. Στο βιβλίο της "ο μύθος του κολπικού οργασμού", η Ανν Κεντ υποστηρίζει πως η "σπουδαιότητα του κόλπου σαν ερωτογενούς ζώνης έχει διαπιστωθεί ότι είναι ασήμαντη". Ισχυρισμούς γυναικών ότι είχαν κολπικό οργασμό τους αποδίδει σε άγνοια ανατομίας. Φτάνει στο άλλο άκρο υποστηρίζοντας πως ο άνδρας δεν είναι πλέον απαραίτητος και ότι ο μοναδικός ρόλος του κόλπου είναι η υποδοχή του πέους με σκοπό την αναπαραγωγή ή την ικανοποίηση μόνο του άνδρα.

Αυτό που μ' ενοχλεί είναι ότι το κείμενο είναι τελικά μονόπλευρο. Αφήνει την αίσθηση ότι η καινούργια ανακάλυψη σκοπό έχει να υποβαθμίσει και να ματαιώσει το αγώνα ενάντια στα κατεστημένα σεξουαλικά πρότυπα. Ότι ικανοποιεί τα σαδιστικά ένστικτα του άντρα. Η γυναίκα παρουσιάζεται και πάλι σαν το αιώνιο θύμα, χωρίς να γίνεται αισθητό ότι έχει κι αυτή το μερίδιό της για τη σημερινή της κατάσταση.

"Η ελεύθερη σεξουαλική έκφραση των γυναικών δεν είναι φυσικά η ανακάλυψη του σημείο G", βλέπω κάπου στο κείμενο. Απόλυτο. Σίγουρα δεν μπορεί να είναι μια ανακάλυψη αυτού του είδους η πανάκεια τόσων προβλημάτων. Οπως και δε μπορεί ανθρώπινες, λειτουργίες και συναισθήματα να καλουπώνονται από τέτοιου είδους συμπεράσματα είτε πρόκειτα για το σημείο G, είτε για την κλειτορίδα. Απλά είναι μια καινούργια άποψη, γνώση κάι σαν τέτοια είναι αποδεκτή. Το θέμα είναι πως θα χρησιμοποιήσει κανείς αυτή τη γνώση. Πρέπει να γίνει φανερό ότι όλες αυτές οι ανακαλύψεις, τα περίφημα συμπεράσματα, οι συνταγές για αρμονική σεξουαλική ζωή και πλήρη ικανοποίηση δε πρέπει παρά ν' αντιμετωπίζονται κριτικά.

Οσο για την κάποια κριτική που ασκείται στο βιβλίο (σημείο G), νομίζω πως δε λαμβάνεται υπόψη το τελευταίο κεφάλαιο (σελ. 127), όπου υπάρχει μια φράση που για μένα λέει πολλά. Η σεξουαλική δραστηριότητα πρέπει να είναι μια ευχάριστη εμπειρία και όχι μια παράσταση που απαιτεί κάποιο συγκεκριμένο αποτέλεσμα", χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι το βιβλίο είναι ότι καλύτερο σχετικά με το θέμα.

Συμφωνώ πως πραγματικό θαύμα είναι το να μάθουμε να κάνουμε έρωτα μια κι αυτός δεν περιορίζεται μέσα σε μισή ή μια ώρα, αλλά διαχέεται σ' όλες τις καθημερινές εκδηλώσεις και δίνει χρώμα και στην πιο άτονη, στιγμή. Δεν εστιάζεται κάπου κάτω απ' την κοιλιά και στην αρχή των ποδιών. Σημείο αναφοράς του δεν είναι τα γεννητικά όργανα αλλά κάτι πολύ πιο βαθύ, που καλείται ν' ανακαλύψει ο καθένας-μια μόνος-η.

Ρεντετζή Μαρία

Κατ' αρχάς δεν θεωρώ την αντρική ευθύνη κι ενοχή κάτι πολύ περιορισμένο, γιατί απλά αυτό το "γενικότερο πολιτιστικό και κοινωνικό πλαίσιο", είναι κάτι το οποίο το αντρικό φύλο έχει δημιουργήσει. Το πρόβλημα των δύο φύλων δεν ανήκει σε κανένα "πολιτικό πλαίσιο", είναι απλά το πρόβλημα των δύο φύλων. Το ότι οι γυναίκες έχουν επίσης, ευθύνη για την κατάστασή τους, είναι κάτι που μου είναι γνωστό, αλλά συνεχίζω να βρίσκομαι με την πλευρά των γυναικών και μόνο.

Ούτε αρνούμαι την επιστημονική έρευνα, όπως λες, όμως θεωρώ ότι η επιστήμη και η γνώση δεν είναι ουδέτερη. Πέρα από το κλασσικό "ταξική" είναι και φυλετική και πολλά άλλα ακόμη. Κι ούτε είναι τυχαίο, οτι όταν η επιστήμη διερευνά την ανθρώπινη σεξουαλικότητα στην πραγματικότητα διερευνά την γυναικεία, θέλοντας να επιβάλλει την δικιά της (αντ. ή) άποψη γι αυτό το θέμα. Κανένας επιστήμονας δε αμφισβήτησε ποτέ το αντρικό κέντρο ηδονής. Γι αυτό, πιστεύω, οτι για την διαμόρφωση μιας θεωρίας ή έρευνας, είναι απαραίτητη η συμμετοχή όχι των ειδικών αλλά των υποκειμένων, που αφορά η συγκεκριμένη επιστημονική γνώση.

Καυκά Μαίρη

γράμματα

Γειά σας,

Ξεπερνώντας "τον ανταγωνισμό και τον φόβο που έχουμε η μία για την άλλη", όπως χαρακτηριστικά γράφετε στην εισαγωγή, αποφάσισα να σας γράψω.

Θα αποφύγω τα "συγχαρητήρια, καλή προσπάθεια κ.λ.π." γιατί ο λόγος που σας γράφω δεν είναι η διάθεση για κριτική του περιοδικού σας, άλλωστε είναι μόνο το πρώτο τεύχος. Οπως και να' χει πάντως, καλή αρχή και καλό κουράγιο.

Λοιπόν ο λόγος που με κάνει να εκφράσω ορισμένες σκέψεις μου, είναι το άρθρο της Ε.Κ.Γραικού για τον Χ. Ρούσσο και την ανδρική εξουσία που δεν ανέχεται τη "διαφορά". Σε γενικές γραμμές συμφωνώ με την προβληματική της Ευγενίας αλλά διατηρώ τις επιφυλάξεις μου όσον αφορά δύο σημεία: α) Κατά πόσο είναι φυλετικά ρατσιστικό το σκεπτικό της απόρριψης της αίτησης χάριτος του Χ. Ρούσσου από τον Πρόεδρο της δημοκρατίας και β) Κατά πόσο ο ντόρος με τα πρωτοσέλιδα στις εφημερίδες, τις συναυλίες συμπαράστασης, τις επώνυμες δηλώσεις κ.λ.π. απεικόνιζε τις πραγματικές απόψεις όλων αυτών των ανθρώπων για το θέμα ή λειτούργησε στα πλαίσια της εμπορευματοποίησης και μόνο.

Αρχίζοντας από το πρώτο σημείο έχω να παρατηρήσω τα εξής: Σαν άτομο που κινείται μέσα στο χώρο των δικαστηρίων με μιά ιδιότητα, αλλά και σαν απλός άνθρωπος, συμφωνώ με την άποψη του Προέδρου, ο οποίος ως γνωστό υπήρξε δικαστής από τους καλύτερους και συνεπώς έχει γνώση του θέματος από τα μέσα, που λέει ότι, η απεργία πείνας του Χ. Ρούσσου αποτελεί πράξη εκβιασμού και σε περίπτωση που δικαιωνόταν η προσπάθεια του θα δημιουργούσε... εθιμικό δίκαιο και για άλλους κατάδικους, με αποτέλεσμα να έχουμε πιθανόν ένα φαύλο κύκλο.

Παρ' όλο που ο Χ. Ρούσσος έχει κάποια ιδιαιτερότητα που λαμβάνεται από την απονομή της δικαιοσύνης και ειδικά κατά την επιμέτρηση της ποινής σαν επιβαρυντικό στοιχείο, είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι διέπραξε ένα έγκλημα, είναι ένας φονιάς. Και βλέπουμε να γίνεται από τις εφημερίδες κυρίως, κι' όλο τον επώνυμο, κόσμο της πουτάνας (ας μου επιτραπεί η έκφραση, please), κυριολεκτικά για συμπαράσταση. Και ερωτώ; Ο Βερνάρδος, ο οποίος σημειωτέον δεν σκότωσε και οι εκατοντάδες μικροί Βερνάρδοι (όσον αφορά το είδος των αδικημάτων) που έχουν κάνει κατά καιρούς απεργία πείνας γιατί, ξαναρωτώ, γιατι δεν βρήκαν την ίδια συμπαράσταση απ' όλους αυτούς τους, κατά τη γνώμη μου, υποκριτές.

Γιατί δεν βγήκαν να διαμαρτυρηθούν για την σκανδαλώδη εύνοια που αντιμετώπισε από τις δικαστικές αρχές ο Γκιωνάκης, ο Διονυσίου και άλλοι που δεν θυμάμαι. Γιατί αγαπητή Ευγενία, πέφτεις στη "λούμπα" και συμπαρασταίνεσαι με τους μασώνους της αντρικής ομοφυλοφιλίας. Συμφωνώ με τις σκέψεις σου όσον αφορά τη "διαφορά" ενεργητικού και παθητικού ομοφυλόφιλου, αλλά σαν γυναίκα που είσαι απορώ πως δεν κατάλαβες μέχρι τώρα ότι και στην ομοφυλοφιλία οι άνδρες είναι προνομιούχοι.

Θα σου εξηγήσω τι εννοώ παραθέτοντας ορισμένες απόψεις μιάς επιφανούς Γαλλίδας λεσβίας: Ενας παιδεραστής μπορεί να πάει μόνος του σε όποιο σημείο της υδρογείου θέλει. Θα έχει στο καρνέ του τουλάχιστον ένα σύνδεσμο, αν όχι πιό πολλούς που θα τον επισκευτούν, θα τον συστήσουν σε άλλους γνωστούς, θα τον διευκολύνουν στις επαγγελματικές και σεξουαλικές του σχέσεις. Δεν συμβαίνει το ίδιο με τις λεσβίες. Η μασωνία είναι μιά πολυτέλεια που δεν μπορούμε να προσφέρουμε στον εαυτό μας. Μας απασχολεί τόσο η προσωπική επιβίωση που δεν έχουμε τον καιρό να φροντίσουμε για τις συντρόφισσες μας. Οταν είσαι σε μιά βάρκα που μπάζει νερά δεν μπορείς να πάρεις και συνεπιβάτες.

Είναι πολύ τυχεροί οι φίλοι παιδεραστές, κομμωτές, μόδιστροι, σχεδιαστές, διακοσμητές, ηθοποιοί ή τραγουδιστές. Αλληλουποστηρίζονται. Η δημοκρατία των παλιόφιλων (sic), Τύπος, ραδιόφωνο, T.V., δισκογραφικές εταιρίες, σινεμά, μόδα, θέατρο, κομμωτική, χορός, είναι τα αδιαφιλονίκητα και αναμφισβήτητα φέουδά τους. Η επιτυχία εξαρτάται από το κρεβάτι και συχνά δεν ξέρουν ποιά καριέρα να πρωτοδιαλέξουν. Για τις ετερόφιλες γυναίκες μένουν μερικές θέσεις· υπάρχουν ακόμα σ' αυτά τα επαγγέλματα και ορισμένοι άνδρες που μπορεί να τις προωθήσουν αφού πρώτα τις βάλουν στο κρεβάτι τους. Για τις λεσβίες θα μείνουν τα ψίχουλα. Σχεδόν όλες οι επιτυχημένες λεσβίες το έχουν κρυφό και δεν αφήνουν τις φιλεναδούλες τους να περάσουν από το υπνοδωμάτιό τους στο γραφείο τους κ.λ.π.

Επομένως αναφορικά και προς επικύρωση του δεύτερου σκέλους των επιφυλάξεων μου, καταλήγουμε στο ότι είναι πολύ εύκολο να κάνουμε πρωτοσέλιδο το δράμα ενός δυστυχισμένου ομοφυλόφυλου, όταν η πλειοψηφία των ανθρώπων που κινούν τα νήματα της mass media, είναι λάτρεις του πρίαπου. Κι ας μην ξεχνάμε ότι στην Αγγλία, η μισή κυβέρνηση εντρυφεί σ' αυτού του είδους τον έρωτα. Δηλαδή, θέλω να πώ, ότι όταν είσαι άνδρας, ομοφυλόφυλος ή όχι, δεν έχει σημασία και έχεις αποκτήσει στην κοινωνία τη σιγουριά και τη δύναμη που δίνουν τα χρήματα, μπορείς να το "παίζεις όπως θέλεις"

Ισως να πλατίασα λιγάκι το θέμα αλλά πιστεύω ... καταλαβαίνετε τι ακριβώς θέλω να επισημάνω. Αυτά...

Εν κατακλείδι θα ήθελα να σας προτείνω να δημιουργήσετε μια στήλη αλληλογραφίας, γιατί πιστεύω ότι θα βοηθήσει στην ανταλλαγή των προβληματισμών μας και τη μείωση της απόστασης που μας χωρίζει.

Επίσης θέλω να επιμείνετε στις γυναίκες οι οποίες είναι στην παραγωγή, γιατί κατά τη γνώμη μου αυτή είναι η περισσότερο προβληματική και καταπιεσμένη γυναίκα, αυτή η οποία υπομένει περισσότερο από κάθε άλλο τον ανδρικό σωβινισμό.

Αλήθεια τι ωραία ήταν η φοιτητική εποχή!

Ευχαριστώ.

Δρχ. 200